

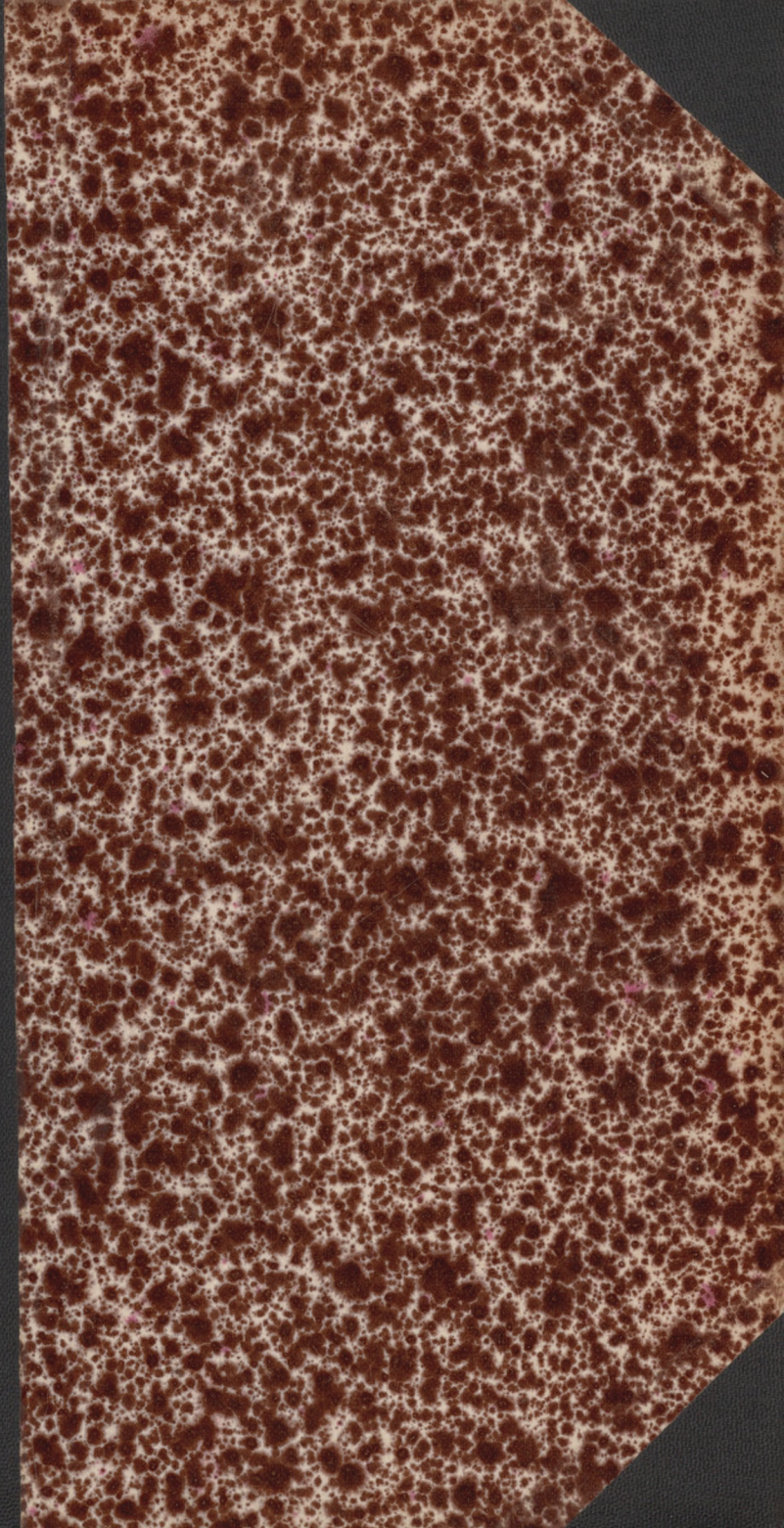
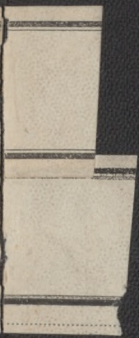
1241

Podhradszk
Évkönyv
az
Erdészeti
és
Vadászat
Altiszti
Személy-
zet
Részére.

1905.

P

52





OEE Könyvtár
ÁII.EII. 2018





ÉVKÖNYV

AZ

ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI ALTISZTI
SZEMÉLYZET RÉSZÉRE



1905-IK ÉVRE.



ÖSSZEALLITOTTA ÉS KIADTA:

PODHRADSKY EMIL

AZ ERDÉSZETI UJSÁG SZERKESZTŐJE ÉS KIADÓJA.

A. k. 2568.



*10/215
1/14*



SZÁSZSEBES 1905.

NYOMATOTT STEGMANN JÁNOS, KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.





Tartalom jegyzék:

	Oldal
1. Előszó	1
2. Erdészeti és vadászati teendők	3
3. Erdőtörvény kivonata	16
4. Törvény az erdőmunkásokról	46
5. M. kir. erdőőri szakiskolák	57
6. Erdőőri szakvizsga	59
7. Erdőőrök hatósági felesketése	62
8. Vadászati törvény	64
9. Fegyver- és vadászati adó törvény	74
10. Fegyverviselési, fegyverhasználati és fegyelmi szabályok	85
11. Fegyverek adómentessége	91
12. Erdőőri karabélyok	92
13. Kivonat a szolgálati szabályokból (fegyelmi eljárásra vonatkozó rész)	94
14. Vadőri vizsga	102
15. Nyugdíjtörvény (kivonat)	103
16. Allandó munkások és napibéresek nyugdíjjogosultsága	114
17. Szabályrendelet a kincstáriak egyenruhájáról	115
18. Kincstáriak legeltetési jogosultsága	117
19. Utadó- és vámmentesség	119
20. Erdei famagvak és azok vasuti szállítása	120
21. Csemeték csomagolása és kedvezményes szállítása	124
22. Duvadak mérgezése	127
23. Kitérésre szánt állatok kezelése	130
24. Végszó	132
25. Erdészeti és vadászati altisztek címháza	135
26. Hirdetések	







ELŐSZÓ.

Nagy fába vágtam a fejszémeket akkor, midőn elhatároztam magamat arra, hogy az Évkönyv szerkesztésére és kiadására vállalkozzam. Ismeretes dolog ugyanis, hogy hazánkban minden komolyabb irodalmi vállalkozás, kivált a szakmák terén nagy kockázattal jár s főleg a kezdet nehézségei nagyok. Azok, akik részére valamely mű iródik, legnagyobbbésztt hidegen fogadják azt s az előfizetési felhívást kételkedve s fejcsóválva nézik: kétely támad lelkükben, hogy vajjon valóban meg fog-e az a mű jelenni, amelyre tőlük előre kérik a pénzt s ha igen, vajjon megéri-e azt az összeget, melyet előre fizetésükkel kockáztatnak. Azután természetesen, midőn a könyv már megjelent s látják, hogy az valóban becses tartalmu, hivatva van a szolgálat nehéz mezején hasznos tanácsadójukká lenni, szívesen megszereznék maguknak, de — sajnos — ez többnyire lehetetlen, mert a nyomtatásnál a kiadó nem vállalkozhatott több példánynak a kiadására, mint a menyinek az értékesítése már előre biztosítva volt.

A szakkönyvek kiadásának ebben rejülő nehézsége okozza azután azt, hogy szerkesztésüktől félnek azok, akik arra hivatva lennének.

Bátorság kellett tehát ahhoz, hogy elhatározzam az Évkönyv kiadását, de meg kellett tennem. Valami belső suggallat buzditott arra, hogy olyan vállalatba bocsátkozzam, mely hivatva lesz az erdészeti és vadászati altisztek egy már régen érzett és nagy szükségén segíteni.

Az erdészeti és vadászati altisztek terhes és felelősségteljes szolgálatuk közben gyakran kerülnek kétséges helyzetbe, melyben tanácsadásra lenne szükségük s nem mindig áll módjukban föllebvalójuk tanácsát kikérni. Ilyen kétes helyzetekben való tanácsadásra lesz hivatva az Évkönyv s tartalmába mindazt be kellett volna foglalni, a mit az erdészeti vagy vadászati altisztek tudnia

kell, ezt azonban csak egy nagy és ezért felette drága könyvbe lehetne összefoglalni, mi által az általában véve szegény sorsban élő altisztek ezt alig vagy csak nagy áldozattal szerezhethék meg. Célszerűbbnek mutatkozik ennél fogva az Évkönyv kiadását évfolyamokra osztva, pár éven át változatos tartalommal, olcsó áron piacra bocsátani. Ilyen módon megszerezheti magának azt a legszegényebb sorsu altiszt is minden nagyobb megerőltetés nélkül s pár év leforgása alatt egy kicsiny, de tartalmas könyvtárnak jut birtokába, melyben megtalálhatja mindazt a mire szüksége van.

Az Évkönyv tartalmát megtoldottam még egy rövidke naptárral is, ebben csak a legszükségesebbekre szoritkozván. Jövőben teljes naptárt fogok az Évkönyv mellé csatolni, mi által egy más naptárnak a beszerzése fölöslegessé válván, ennek ára hivatva lesz az Évkönyv árát pótolni s így ennek megszerzését megkönnyíteni.

Midőn tehát az Évkönyv 1905 évi első évfolyamát utnak bocsátanám, teszem ezt azzal a kéréssel, hogy annak esetleges hézagai és hiányai irányában a tisztelt olvasók elnézéssel lenni sziveskedjenek, mert annak tökéletlenségét nem a jóakarát hiánya okozta, hanem az uttörés nehézsége. Egyszerre semmi téren sem lehetünk tökéletesek; a tökéletesség felé fokról-fokra kell haladni s akkor is kérdés, hogy elérhetjük-e azt, de legalább megközeleíteni mindenestre igyekezni fogunk,

Fogadják végül hálás köszönetemet mindazok, kik az Évkönyv I. évfolyamának kiadását megrendeléseikkel lehetővé tették.

Mint minden lépésemnél, itt is kedves hazánk szeretete vezérelt s ezzel a szerény művemmel is hasznos szolgálatot vélek tenni hazai erdő- és vadászgazdaságunknak. Ha ezt a célokat csak csekély mértékben is elérnem sikerült, fáradozásom ez által dusan meg van jutalmazva.

A SZERZŐ.





Erdészeti és vadászati teendők.

Január.

Erdészeti teendők.

Erdőtenyesztés körül: fenyvesekben a luc-, erdei-, fekete- és a vörösfenyő tobozainak gyűjtése; lombosokban: a köris, ákác és bálványfa magjának szedése. A fenyőmagvak pergetése most van legnagyobb folyamatban. Az elvermelt magvak időközönként szorgosan megvizsgálandók s ha nincs megfelelő szelvetetés, át is kell lapátolni azokat.

A favágás nagyrészt folyamatban van. Meg kell ragadni az alkalmat a vízenyös és posványos helyeken fekvő faanyagnak kiszállítására, a mi az erős fagyok mellett könnyen eszközölhető. Ügyeljünk arra, hogy a döntendő fák lehetőleg közel a földszinhez vágassanak le. A rözsét és galyfát rakassuk karók közé, mi által megkönnyebbül annak a kiszállítása, de csökken a tűzveszély is. A szál- és nyilasonként való faeladásnak most van az ideje.

A faszállításnál a kijelölt utak szigorúan betartandók, mi által sok károsításnak és visszaélésnek vesszük elejét.

A szárazfát a hét bizonyos napjain árusítsuk. A tüzelőanyag nagy szükségessége miatt éberem kell örködni a fatolvajok fölött.

A hizlató makkoltatás végét érte s a legelő makkoltatás veszi kezdetét.

Vadászati teendők.

A zord időszak meghozza a vadak inséges napjait s most inkább azok ápolására, mintsem vadászására vessünk gondot.

A vadászatot az összes hasznos vadnál befejezettnek kell tekinteni, kivéve a sörtevadat, a nyulat és a vizivadat.

Tilalmazott vadászterületeken még folyik a nyulvadászat, fácánt azonban már csak szórványosan szabad lőni.

A nyílt vizeken szorgalmasan vadászhatunk, miközben nem egy ritka északsarki vendéghez is lehet szerencsénk.

Nyomozzuk gondosan a nyest és menyétféléket s szorgalmatoskodjunk a csapdák felállításában. A mérgezés is most nagyon hálás foglalkozás. A varjúkat és szarkákat elhányt husdarabokkal szoktassuk alkalmas helyre és itt pusztítsuk őket. Etessük gondosan a fácánokat és foglyokat, de ne feledkezzünk meg a hasznos szörmés vadról sem.

Február.**Erdészeti teendők.**

Az erdőtenyésztés köréből: gyűjtendő a vörös fenyő toboz, az erdei és szurkos fenyőé azonban csak a hónap közepéig, mert a verőfényes napokon már felpattannak a pikkelyek és a szárnyasmag kipörög. A magpergetést még folytatjuk a fűtött magpergetőben: de már megkezdhetjük a napon való pergetést is. A felesleges magmennyiség értékesítéséről is már jó gondoskodni; legcélszerűbb azt a kir. erdőfelügyelőségnek bejelenteni, de meg lehet kínálni vele magkereskedőket is. Ugyancsak most kell beszerezni a saját magszükségletet. Nyírfa magot már a hó olvadása kezdetén vethetünk, leginkább a déli órákban. A nyár- és fűzfa dugványok készítésének most van az ideje. Februárban virágzik a hamvas éger, a mogyoró és a husos som.

A rendes vágásokat be kell fejezni s a kiszállítást megkezdni, lehetőleg a még meglevő hó felhasználásával. A cserhámvágásokból szedessük ki a fekete fát.

Itt az ideje az usztatás előkészítésének, fordítsuk tehát figyelmünket a víziutakra és vízművekre s pótoljuk az észlelt hiányokat.

A makkoltatás végére ért. A mezőgazdasági köztes használatra kijelölt területeken szedessük ki a tuskókat. Hol mészégetés van, szállítassunk követ és értéktelenebb faanyagot az égető kemencékhez.

Legyünk figyelemmel a fatolvajokra s gyűjtsük szorgalmasan a káros rovarok és különösen a lepkék petéit és álcáit, inkább a gyűjtött mennyiség szerint, mintsem napszámmal fizetve a munkásokat. Az álcákat és petéket gondosan semmisítsük meg. A fák töveinél levő álcák jó pusztítói a sertések is.

Vadászati teendők.

Február elejével beköszönt az általános vadászati tilalom s most minden gondunkat a megmaradt vad etetése és óvása foglalja le, hogy azt így bekövetkező tavaszig jó erőben tartsuk meg. Vadászhatók még csak a vadludak, vadkacsák és a vándormadarak.

A ragadozók minden fajának pusztítását folytatjuk. Minden friss hóesést felhasználva, a legnagyobb figyelemmel kutatjuk a ragadozók csapáit. A frissen kinyomozott vad hajtók segítségével nagyon könnyen megejthető, csak ügyelni kell, hogy az ismert váltókat biztos kezű puszkások állják el.

A rókák, — kivált ha nagy a hó — legjobban szeretnek oduikban tartózkodni s egy-egy nőstény társaságában rendszeren több kan is található: jó tacsukokkal élvezetes és sikeres vadászatot rendezhetünk rájuk.

Látogathatjuk a dögkunyhókat is, kivált tiszta, holdvilágos éjjeleken s itt nem egy gonosz ragadozónak a bundáját szerezhetjük meg.

Március.

Erdészeti teendők.

A talaj által télen át magába szivott nedvességet hasznunkra fordítandók, megkezdjük a vetést és ültetést. A gödrökben áttelelt nehezebb magvakat kiszedjük s elszállítjuk az erdősitendő területek közelébe, hol védett, hűvös helyeken elhelyezzük. Kezdjük meg a dugványozást is. A csemetekertekben az egyes ágyásokról kapartassuk le a havat, hogy annak olvadását elősegítsük. Tatarozzuk az erdei kertek kerítéseit.

Márciusban virágzik még a februárban említetteken kívül a vörösfenyő, a mézgas éger, a kecske- és a kötőfűz, a szilfa, és a nyárfa.

A hegyi erdőkben folytatjuk a nagy hó miatt szünetelt vágatást, míg a lapályon és a sarjerdőben befejezzük azt. Tüzifa és kerítéshez való anyag nyerése céljából megkezdjük az át-erdőlést. A vízi és utszabályozásokhoz szükséges galyat is most gyűjtjük, leginkább nyeső üzemű erdőkben s azt kévékbe kötöztetjük.

Ott, hol ezt az utak járhatósága megengedi, siettetjük a termelt faanyagok kiszállítását. A vízi utakon folytassuk a hiányok potlását s igyekezzük az usztatásnál jól kihasználni a hóvizet, nehogy a nyáron beállható szárazságban fánk az erdőn maradjon.

Olyan lapályokon, hol ezt kár nélkül tehetjük, megkezdhető a tavaszi legeltetés, a sertéseket azonban csak korosabb vágásokba szabad bocsátani. Ott, hol erre berendezve vagyunk, égezzünk meszet.

A falopás az enyhébb időjárás beálltával apadóban van, de gondunk legyen a tilalmazott helyeken legeltetőkre.

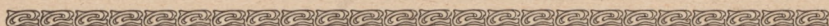
Vadászati teendők.

A márciusban gyakran beköszönteni szokott utó- tél egyike a vad legnagyobb ellenségeinek s a hosszú télen át elcsenevészett egyedek ennek vajmi könnyen esnek áldozatául. A tapasztalt vadász tehát még mindig folytatja hasznos vadjainak takarmányozását, mindaddig, míg csak a természet maga nem biztosítja annak megélhetését.

A hasznos vad lövésének tilalma tovább tart; kivételt képeznek: a süket- és nyirfajd kakasok, a vízimadarak és a tavasz beálltával visszaérkező szalonka.

Vessünk ügyet a szörmés ragadozókra, melyeknél a nöstények már mind hasasak s így egynek-egynek elejtésével már csirájában pusztíthatunk el egész nemzedékeket. A szárnyas ragadozók most kezdenek fészkelni s ez jó alkalmul szolgál pusztításukra.

A vadasterületeken egyengessük a réteket s tisztogassuk a vízlevezető csatornákat. Szabadítsuk fel a bekerített rozstáblákat.



Április.

Erdészeti teendők.

Az enyhébb vidéken befejezzük a vetést és az ültetést, míg a zordabb, hegyes vidéken még csak most kezdjük azt meg. Erdei állandó kertjeinket trágyázzuk s kapáltassuk; a vetésügyakat lehetőleg ebben a hónapban vessük be. Az ujoman alakítandó kertek talaját két ásónyomnyira forgattassuk meg. Az eladásra szánt csemetéket szedjük ki s gondosan becsomagolva, siessünk elszállításukkal, nehogy tönkremenjenek.

A fák és cserjék legnagyobb része már virágzik, átvive virágát a következő hónapra is.

Április második felében megkezdődik a cserhámvágás és a kéreghántás. Folytassuk az áterdőlést s vágassuk ki a gyümölcs vadoncokat, csak azokat hagyván meg, melyekre vadtenyésztésünk érdekében szükségünk van.

A fa kiszállításával igyekeznünk kell. Az usztatás most folyik javában, melynél gondosan ügyeljünk a torlódások megakadályozására. Az usztató patak partjaiban vagy a viziműveinken támadt hibákat azonnal igazíttassuk.

A beállt legeltetési időszakokkal ügyeljünk arra, hogy a sertéseket csak a magas erdőbe bocsáttassuk, a szarvasmarhát pedig csak olyan állabokba, melyek már kinőttek a szája alól. Az alárendelt minőségű fát igyekezzünk nyitott mészégető kemencékben értékesíteni.

Megkezdődik a kártékony rovarok rajzása, ezek pusztítására tehát nagy gondot fordítsunk.

Vadászati teendők.

A szeszélyes időjárás, melynél a szép verőfényes napokat gyakran a legzordabb zivatar szokta felváltani, nagy veszedelmet hozhat hasznos vadjainkra, a gyakorlott és tapasztalt vadásznak tehát most is résen kell lennie.

A tél szükesen ellátott éléskamrája után nemes vadunk most egyszerre dusan terített asztalra talál s mohón neki esik kedvenc eledeleinek. Ez előnyére van ugyan a jól áttelelt, erőteljes egye-

deknek, de nagy veszedelmet rejt a gyengébbekre nézve s ezért nem lehet ajánlani a téli takarmányozásnak korai beszüntetését.

A vadászat csak a fajdkakasok dürgési helyeinek felkeresésére szorítkozik; a vizivad általában megkezdte a költést s ezért már törvényünk is kimélését rendeli. Annál jobban kielégítheti vadászszenvedélyünket a ragadozók pusztítása.

A vidrát most igyekezzünk a vizek partjain kinyomozni s a váltójára tett csapóvassal megfogni, mert fogása április és május hónapban a legjövendelmezőbb, de természetesen máskor sem szabad megkegyelmezni a gonosz halpusztítónak.

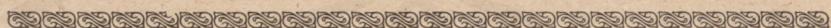
A szárnyas ragadozókat legcélszerűbb fészkeiken felkeresni, de nem szabad elhanyagolnunk az uhukunyhót sem, hol élvezetes órákat tölthetünk el hasznos munkálkodásban.

Ebben a hónapban kell jókarba helyezni a magas lesállításokat, cserkész-kunyhókat és ernyőket.

Most kell elkészíteni az ősszel és télen használatba veendő dorong-csapdákat, hogy gyanutlan szint nyerjenek; éppen úgy az etető jászlakat és vályukat is most készítjük.

A vadaskertekben a hónap második felében megnyitjuk a bekerített zabtáblákat, de mintegy két hét multán újra elzárjuk azokat.

Erős őzbakokra már leshetünk, vagy cserkészhetünk rájuk.



Május.

Erdészeti teendők.

A hegységben siettessük és fejezzük be az erdősítést. Az erdőkertjeinket gondosan ápoljuk s a kikelő zsenge csemetéket védjük a nap heve ellen takaróval és a madarak ellen hálóval. Szorgalmasan gyomláltassuk a gatz s iskolázzuk át csemetéinket.

A legtöbb fa és cserje még virágjában van, de érik már a kecske- és kötőfűz, a szilmag és az összes nyárfák magja. A szilmagot szedjük és azonnal vessük el.

A cserhám- és hársháncsvágást folytatjuk és befejezzük, ugyszinte a luckéreg nyérése céljából foganatosítóit lucfenyővágást is. A nyert cserkérget gondosan takarjuk le, hogy meg ne ázzék és ne lepje meg a penész. Folytatjuk az áterdőlést. Ha a sarjerdőkben eddig ki nem szállíhattuk a fánkat, hagyjuk ott őszig, nehogy a sarjakban kárt tegyünk. Az usztatást serényen folytatjuk tovább.

A fűhasználatot megfelelően korlátozzuk. Értékesíthetjük a földiepret, a málnát és gombát, kivált városokhoz közel fekvő helyeken.

Gyakoriak a legeltetési kihágások és a falopások is napirinden vannak, fokozzuk tehát éberségünket. Legyünk figyelemmel a tüzrakásra. Lombosokban és fenyvesekben reggelenként pusztítsuk a cserebogarat, de irtsuk a többi jelentkező kártékony rovar és hernyót is.

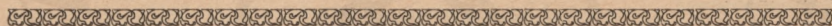
Vadászati teendők.

Kerüljük a vadászterületek mindennemű nyugtalanítását. Kerüljük a surjánosok bolygatását s ne vigyünk a vadászterületre szófogatatlan vagy éppen nem idomított ebeket. A jó vadász, ki vadjait a hosszú télen át és tavaszal gondosan ápolta és óvta, most találhatja legnagyobb gyönyörűségét a sikeres szaporodásban.

Olyan helyeken, hol fogoly és fácán állomány van, a lóherésekben és a réteken gondosan kutassuk ki a fészkeket, vagy pedig kiszedve a tojásokat, azokat mesterségesen költetjük ki. A vadász gondatlansága és a mezei munkások kiméletlensége nagy kárt okozhat. A fácán tojásokat csak megbízható egyénekkel és gondos felügyelet mellett gyűjtessük.

Az összes ragadozóknak már fiaik vannak s most garázdálkodnak legjobban hasznos vadjaink közt. Itt van tehát az ideje annak, hogy a pusztításuk körül netalán elkövetett mulasztásainkat helyreüssük, mit sikeresen tehetünk a fészkek és az oduk körül.

Vizsla szukáinkat most legcélszerűbb megforgattatni, mert az így nyert kölykök a jövő évi fogolyvadászat évadjának kezdetén lesznek egyévesek s ekkor a szobaidomítás után sikeresen bevezethetők.



Junius.

Erdészeti teendők.

Magas hegységeken a vetést és ültetést ennek a hónapnak az elején fejezzük be. A május hóban kivirágzott fák közül még sok virít s ezeken kívül most fakad ki a lepényfa, a szelid gesztenye és a kis és nagylevelű hárs bimbója. A szilmag szedését és vetését folytassuk. Most érik a fehér füz. Csemetekertjeinket gondosan gyomláljuk és száraz időben szorgalmasan öntöztessük az ágyásokat.

A luckéreg termelését befejezzük. A nyert luckérget lehetőleg száraz időben szállítsuk ki az erdőből: esős időben ponyvával gondosan letakarva. A fa szállítása és raktározása folyamatban van s a fausztatás is tovább folyik, gyakran duzzastók és vízfogók segítségével. A mellékhasználatok közül soron van a fűhasználat, a legeltetés, az eper, málna és a gomba szedése.

Tartsuk jókarban utjainkat és ösvényeinket s biztosítsuk azokat a felhőszakadás által okozható károk ellen. Gátoljuk meg

a hasznos madarak fiainak kiszedését. A hernyókat minden módon irtsuk; a bucsus hernyót fogó árkok készítésével. A lepkéket éjjeli tüzek által pusztíthatjuk sikeresen.

Vadászati teendők.

A hasznos vadat még mindig óvásban részesítjük s biztosítjuk nyugalmát. A szoptató és kotlós anyákat megfelelően gondozzuk, mert a kedvező időjáráson kívül ez is nagyban hozzájárul a szaporulat sikerültéhez.

Az odúk és fészkek körül folytassuk a ragadozók irtását s vegyük elő a héja-kosarakat is.

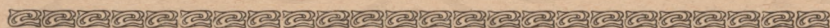
Az április óta már vadászható özbakok közül csak az erősebbeket lőjük.

Hasznos madaraink legnagyobb része már befejezte a költést s nagy gondot kell fordítani a fiatal nemzedék óvására.

Hol vízi szárnyasok vannak, a nádasokban már most kivágjuk a nyiladékokat, hogy a hónap végén már repülővé váló fiatalokra is sikeresen vadászhatunk.

A hónap vége felé már figyelemmel kell kísélnünk a fő-, dám-, őz- és sörtevadat, hogy állományunkról tájékozást szerezzünk.

Vadaskertekben az elvetett zabtablák teljesen kinyitandók s kezdetét veszi a téli etetéshez szükséges lombtakarmány gyűjtése.



Julius.

Erdészeti teendők.

Az erdőtenyésztés ebben a hónapban leginkább csak a csemetekertekre szorítkozik s javában folyik ezeknek a gyomlálása és öntözése. Teendőink közé tartozik a csemeték körülkapálása: a lombcsemetéket fel lehet nyesni. Külső ültetésekben védjük az elültetett csemetéket a gazok és gyomok által való elnyomástól, A faszállítást még folytatjuk az aratás beálltáig s az usztatást is a vízfogók segítségével.

A legeltetést éppen úgy gyakoroljuk, mint az előző hónapban.

Fenyveseinkben a szél által letörött dült és fogó- vagy csalák kérge alatt a különféle szu álcája csak úgy hemzseg, valamint a lombdőkben a fekvő és döntött szil, nyír és kőris kérge alatt. Nagyon hasznos munkát végezzünk, ha ezeknek a fáknek kérgét lehántjuk s elégetjük, mert jóformán ez az egyedüli mód ezeknek a káros rovaroknak apasztására. Egyéb különféle kártékony rovarok és pillék irtását most is sikeresen folytathatjuk éjjeli tüzek rakásával, minél azonban a legnagyobb óvatossággal járjunk el. A valamennyi fára egyformán veszélyes közönséges gyponec (*Ocneria dispar*) gubóit ebben a hónapban szedhetjük

legkönnyebben a fák törzsein levő repedésekből és az ágak hónaljaiból, mert itt rendszeren elérhető magasságban lehet őket feltalálni.

Vadászati teendők.

A duvadak idei ivadéka immár otthagya szülőhelyét s elszéledt minden irányban. Ez a hónap valamennyi közt a legalkalmatlanabb a ragadozók pusztítására s így azt nem is üzzük rendszeresen, de azért természetesen minden kínálkozó alkalmat megragadunk s elpusztítjuk a véletlenül puska cső elé kerülőket. A róka fiaival bevette magát a gabonavetésekbe s itt folytatja felnevelésüket, de egyuttal oktatja is a reájuk váró rabló életmódra.

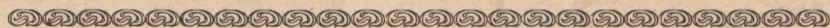
A fővadnak most van a hizási ideje s hatalmas agancsai már teljesen kifejlődtek. Most van itt az ideje a lelövésre kerülő szarvasok tartózkodási helyei és váltói kinyomozásának; ezek már ebben a hónapban lesből vagy cserkészve lőhetők ugyan, de azért még megkiméljük, mert az agancsaik ilyenkor még bogosak s ilyeneket zsákmányul ejteni igazi vadász nem szokott.

Most kezdődik az őzvad üzekedésének ideje s a csalsippal való vadászás érdekes és élvezetes pillanatokot nyújt a vadásznak.

A tőkerucák fiókái repülnek már s eredményes esti és hajnali lesben lehet részünk.

Frissítsük fel a sózókat és gyűjtsük szorgalmasan a lombtakarmányt.

Befejezzük a vizslák szobaidomítását s kipróbáljuk vérebeink használhatóságát.



Augusztus.

Erdészeti teendők.

Az erdőtenyésztés körül való teendők ugyanazok, mint július hóban.

A favágás augusztus hóban jóformán teljesen szünetel, mert a munkás nép inkább a mezőgazdasági munkák körül szorgalmatoskodik. Az usztatás néhol még folyamatban van, leginkább vízfók segítségével.

Füvet még mindig gyűjthetünk, de ültetésekben, ha itt is rá kerülne a sor, csak sarlóval. Természetes uton felújítandó területekre hajtassuk a sertés kondát.

Ügyeljünk a legeltetőkre, nehogy marháikkal és juhaikkal a tilosba tévedjenek s kivált nagy gond fordítandó a tűzveszély elhárítására. A káros rovarokat — mint mindig, ha erre alkalom van — most is szorgalmasan irtsuk.

Vadászati teendek.

A fővad belépett a hizási idényébe s ebben a hónapban veszi kezdetét a reá való tulajdonképeni vadászás, s lőjjük a fölös számú gyöngébb bikákat.

Az őzbak üzekedése még tart s kivált e hónapnak első felében könnyen beugrik a hívásra. A dám bikákra is folyik már a vadászat.

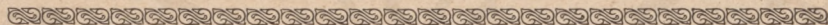
A szolgálatát lelkiismeretesen és pontosan teljesítő vadász ilyenkor már mind ismeri a fővad váltóit és állományát s az egyes darabokat nyomukról is meghatározza.

Megkezdődik a hónap elejével a fogoly- s második felében a nyulvadászat is, a jóra való vadász azonban nem él vissza ezzel a jogával.

A vadaskertekben az erdei szántók egy részét repcével és bokros rozsszal vetjük be.

Szorgalmasan folytassuk a lombtakarmány nyesését és gyűjtését s a kötegeket helyezzük el száraz, szellős helyre.

A duvad irtása körül ugyanaz a tenndőnk, mint az előbbeni hónapban.



Szeptember.

Erdészeti teendők.

A magas hegységekben kezdetét veszi az őszi ültetés, ehhez azonban csak teljesen érett hajtású csemetéket használjunk, mert a meg nem fásodott csemeték ültetése csak haszon nélkül való fáradságot és hiába való költséget okoz. Most ültessük az égerfát. Vessünk gondot az egyes magvak érésére és gyűjtsük azokat szorgalmasan.

Kijelölendők a jövő évi vágások s a szál- és nyiladék szerint való eladáshoz megkezdjük a becslést. A májusban termelt fát szállítsuk le az usztató patakhhoz s ha lehet, usztassuk is azt le, hogy mielőbb értékesíthessük.

A falopások korlátozása céljából segítsünk a népen a száraz és hulladékfa elárúsításával. Makkos erdeinkben szedessük száraz időben a gubacsot, vagy pedig értékesítsük azt árverés útján. A makk értékesítésénél ne feledkezzünk meg a saját szükséglet-ről s az ennek gyűjtésére kijelölt területet vegyük szigorú tilalom alá. Az egészséges makk hullása előtt nem árt kihajtani sertéseket, hogy a lehullott férges és hibás szemeket fölszedjék,

Ebben a hónapban rajzik néha másodszor a fenyő szu, gondoskodjunk tehát csalfákról, melyekbe a nőtények petéiket berakhassák. Ezeknek kérgét azután márciusban lehántva elégetjük s így elpusztítjuk az új ivadékokat.

Vadászati teendők.

Megnyílt a vadászat az összes hasznos vadra — a szarvasdám és őz suta és a siket- és nyirfajd kivételével — s most élvezheti a jó vadász fáradozásának és gondoskodásának édes gyümölcseit. A nyulak közt még sok nőstény pocakos, ezeket tehát még lehetőleg kímélni kell. A szarvasok bögése most folyik javában s nem egy esik áldozatául szerelmi mámorának. A lövésnél azonban kiváló gondot fordítsunk arra, hogy ez ne törjék állományunk rovására.

A vadaskertek szántóinak egy részébe vessük el a téli rozstot. A borz tanyák körül állítsuk fel a magas leseket.

Olyan helyeken, hol a szomszédos vadászterületek miatt nem üzhethjük sikeresen a foglyaszatot, fogjuk be az egyes csapatokat és telepítsük át területünk kedvezőbb fekvésű helyeire.

Ne feledkezzünk meg a kártékonyak, kivált a szárnyas ragadozók irtásáról.

Október.

Erdészeti teendők.

Az őszi ültetésekben ültessünk csemetéket és vessünk makkot. Válasszunk ki és készítsünk elő alkalmas helyeket a magvak átteleltetésére. A makk közül válogassuk ki a hibásat, a többit pedig naponta kétszer-háromszor lapátoljuk át s csak midőn már nem izzad, rakjuk el szalmával jól bélelt vermekbe, vagy pedig szárított homok, esetleg szabadban száraz haraszt közé.

A téli vágásokhoz vezető utakat jelöljük ki s gondoskodjunk azok használhatóságáról. A favágatást — kivált hegységekben — megkezdjük. Hozzá foghatunk a sarjerdőkben maradt tűzifa kiszállításához.

Legjövendelmezőbb mellékhasználatunk kedvező termés esetén a makkoltatás, de gyakorolhatjuk az őszi legeltetést is. A méz és tégla égetése, a szalaj-, kátrány- és szurokfőzés befejezést nyer. Vágásokban hasznot tesznek a sertések a rovarok álcáinak pusztításával. A szárz fáat előre megjelölt napokon hetenkint árusítsuk.

Az erdősités céljaira fentartott részeken tilalmazzuk a makkoltatást. Olyan utakon, melyeket télen át nem szándékozunk használni, huzzunk árkokat.

Vadászati teendők.

A foglyok már nem igen kitarók s ezért rendszeres vadászásuk befejeződött. Megjött a kopózás ideje s a nyul és róka hajszák sok élvezetet nyújtanak. Az erdei szalonkák őszi húzásokor pihenő helyeiken sok hosszucsőrűt fűzhetünk aggatóra.

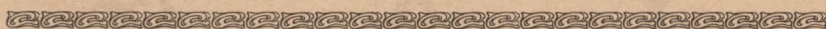
Ott, hol a fővad állományát nem szándékozunk szaporítani, megkezdjük a fölös példányok lelövését.

Téli átteleltetésre most fogjuk be a foglyokat.

Az augusztusban rozsszal bevetett szántók megnyithatók a fővad részére. Téli takarmányozásra szorgalmasan gyűjtsük a makkot, bükkmakkot és a vadgesztenyét; ezeket helyezzük el száraz és szellős padlásokon s gyakran forgassuk meg.

A róka, nyest és hiuz megkapják téli bundájukat s irtásuk most már kétszeres hasznot hajt.

Az uhu kunyhót ne hanyagoljuk el, mert most gyakran számos ritka s az apróvadra felette veszedelmes ragadozót ejthetünk zsákmányul.



November.

Erdészeti teendők.

Az erdőtenyésztésnél folytassuk és fejezzük is be a csemete ültetését és a makk vetését. A csemetekertekben is befejezést nyernek a munkák; a tölgymakkot itt is elvetjük, de 1—1½ centiméterrel mélyebben, mint a szabadban, mert a laza talaj jobban ülepszik s a tavaszi fagyok könnyebben tehetnek benne kárt. Folytatjuk a magvak gyűjtését. Szedjük a luc és simafenyő tobozokat s a fűtött pergetőkben megkezdjük azok pergetését.

A vágásokban megelevenedik a táj. Itt gondoskodjunk a munka ellenőrzéséről s jelöljük ki a vágásterületeket a munkavezetők és munkások részére. Ügyeljünk, nehogy a fa akár a tavali, akár a jövő évi vágás területére döntessék s csak annyinak levágását engedjük meg egyszerre, ahány 1—2 nap alatt feldolgozható. Megállapítjuk és kihirdetjük a szál- és nyílás elárusítás határnapját, valamint a fizetési és kiszállítási feltételeket.

A netalán másoknak eladott makkot gondosan csomagolva s idejében szállítsuk.

Legeltetés és makkoltatás ugyanaz, mint októberben.

Hüvösebb idő és havazás beálltával szoporodnak a falopások, igyekezzünk tehát ezeknek elejét venni; lássuk el a szegény népet olcsó száraz hulladékfával. Az alomgyűjtés általában véve tilalmazandó, mert az abból nyert csekély haszon nem áll arányban azzal a kárral, melyet ez által az erdő szenved. Ügyeljünk arra is, hogy a favágók tüzelésre csak alárendelt minőségű fát használjanak.

Vadászati teendők.

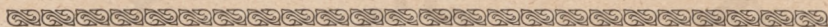
A dāmivad üzekedésének most van az ideje s a bikák a hó közepéig löhetőek. A fővadból és dāmvadból a vén sutákat cser-

készve, az őzbakot és sutákat — utóbbiakat csak ott, hol ezt az állomány megszorítása teszi szükségessé — hajtók előtt vagy szinte cserkészve lehet löni.

A sörtevad kedves zsákmány most és ezért buzgón vadászszák.

Vadászás közben azonban ne feledkezzünk meg a tél közeledtéről s gondoskodjunk, hogy a szűk napokon vadjaink szükségét ne lássanak. Helyezzük jókarba az etetőket és szózatokat s a fagy és hó beköszöntével kezdjük meg a takarmányozást.

Az olyan vadászterületeken, hol a közelben nem lett fagyva, fa-gyöngyös törzseket kell a vad részére dönteni s lehetőleg az etetőhelyek közelében. Minden friss hóesésnél szorgosan tanulmányozzuk a hasznos és káros vad nyomait s így ellenőrizvén azt, az utóbbit minden lehető módon pusztítsuk.



December.

Erdészeti teendők.

Az erdőtenyésztés terén most csak a magvak gyűjtése körül szorgalmatoskodunk; gyűjtendőek pedig a fenyő tobozok, a kőris és ákác mag. A fenyő tobozoknak pergetőkben való pergetését folytatjuk. Nem szabad megfeledkeznünk csemetekertjeinknek vadkárok ellen való óvásáról sem.

Tűzifavágásokban tovább folyik a munka; itt ügyeljünk, hogy a rakatok karói jól leveressenek a földre s ha ez az erősen megfagyott talajnál nem lehetséges, adjunk melléjük támasztékot. Kötessük át ezenkívül a karókat vékony hasábok közé tett galyakkal. A feldogozott fát ne hagyjuk szanaszéjjel heverni, hanem rakassuk azonnal rakásokba, nehogy a hasábokat elföldje a hó. A kitermelt fát szánon szállítsuk az utakhoz és csuszatókhoz és az utóbbiakon indítsuk meg a csusztatást.

A mellékhasználatok most általában véve szünetelnek, csak az előhegységekben és lapályokon gyakorolható még a makkoltatás és esetleg a téli legeltetés.

A fatolvajok garázdálkodása tetőpontját éri, ezekre tehát fokozott éberséggel kell ügyelni.

Vadászati teendők.

A szabad természetben találja meg most az igazi vadász legszebb és legérdekesebb olvasnivalóját. A fehér hóleplen látható különféle csapák nyitott könyv gyanánt állanak előtte s minden friss hóesés uj és uj kötete az érdekesítő könyvnek. Kiolvashatja ebből, hol és mennyi hasznos és kártékony vadja van, megismeri azok váltóit s eme ismereteit értékesítheti azután az elsőknél és magának hasznára, az utóbiáknak pedig a kiirtására.

A sík és dombos vadászterületeken, ha azok egyébként rendszeresen vannak kezelve, a hótakaró nincs nagy ártalmára a hasznos vadnak, sőt annyiból még előnyös is, hogy a ragadozók rejtekhelyeit elárulja, de ha fagyásra fordul az idő és ha a hótakarón jégkéreg képződik, akkor már nagyobb a baj. Ilyenkor — kivált a fő — dám- és őzvadnál be kell szüntetni minden nyugtalanítást, e helyett bőven el kell látni az etetőket takarmánnyal. Ezzel kettős célt is szolgálunk, mert míg egyrészt vadállományunkat jó erőben megtartjuk, másrészt elejét vesszük a fiatal hajtások és kéreg lerágásának.

Ott, hol nem akarjuk a sörtevadat kiirtani, az erre való vadászást a hó vége felé be kell szüntetni, mert akkor már bugnak a kocák.

A nyulvadászatok most érik el tetőpontjukat s az óvatos vadász decemberrel már be és fejezi azokat. Ugyancsak befejezést nyernek a fácán- és fogoly vadászatok is. Nyílt vizeken a vízi szárnyasokra való vadászás néha igen hálás foglalkozás és dus zsákmányt nyújt.

Duvadak minden lehető módon: puskával, csapdákkal, mérgezéssel egyaránt irtandók, mert most fenyegetik legjobban hasznos vadjainkat. Ezek pusztításának sikerével párhuzamosan halad jövő évi vadszaporulatunk sikere.





ERDŐTÖRVÉNY.

1879 ÉVI XXXI. TÖRVÉNYCIKK.

(Kivonat)

Első cím: **Az erdők fenntartásáról.**

III. FEJEZET.

Az erdészeti hatóságokról és közegekről.

37. §. (Erdőörök minősítvénye.) Erdőőr, ki egyuttal a vadászatra való felügyeletet is gyakorolhatja, csak oly egyén lehet, a ki:

a) feddhetlen életű;

b) életének 24-ik évét betöltötte;

c) a 17. §-ban megnevezett birtokosok erdeiben, a törvény kihirdetésétől számított 10 év letelte után, kizárólag csak oly egyének lesznek alkalmazhatók, kik a fenn elősorolt kelléken felül, bizonyítvánnyal képesek igazolni, hogy az erdőőri szakvizsgát a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által, a belügyi ministerrel egyetértőleg kiadandó utasítás szerint, jó sikerrel kiállották.

38. §. (Erdőtisztek és erdőörök eskütétele. Eskü-minta.) A 17. §-ban megnevezett birtokosok erdeiben az erdőfelügyelettel megbizott egyének és pedig az erdőtisztek a közigazgatási bizottság, az erdőörök pedig a szolgabíró (rendezett tanácsu városokban a mezei rendőri kapitány, fővárosban a főkapitány) előtt a következő esküt tartoznak tenni:

»Én N. N. esküszöm a mindentudó és mindenható Istenre, hogy a gondviselésem alá bizott erdőre, a vadállományra és szóval mindenre, a mi az erdőhöz tartozik, szorgalommal és föltétlen hűséggel felvigyázok, és azt bárminemű kártól lehetőleg megvédem; — hogy azokat, kik az erdőt vagy bármi ahhoz tartozót valamiképen károsítani megkísérlenék, vagy tetteleg károsítanák, személyválogatás nélkül, a törvény értelmében megzálogolom és lelkiismeretem szerint késedelem nélkül följelentem és bevallom; ártatlanra soha semmit reá nem fogok, az erdőőrizetet vagy szolgálatomat előljárom tudta és beleegyezése avagy mellőzhetlen

szükség nélkül el nem hagyom, s mindarról, a mi gondviselésem alá bízatik, minden időben számot adok. Isten úgy segéljen.»

A 17. §-ban meg nem nevezett erdőbirtokosoknak is szabadságukban áll, erdőtisztjeiket s erdőőreiket hatóságilag föleskettetni, ezekre nézve azonban az erdőbirtokos a közigazgatási bizottság előtt kimutatni tartozik, hogy ők: a 36. §. *a)* illetőleg *a)* és *b)* pontjaiban kijelölt kellékekkel bírnak.

39. §. (Eskü-bizonylat.) Az eskü letételéről rovatos bizonyítvány állittatik ki, melyben világosan kiteendő, hogy az eskületételre bocsátott, a 36. és 37. §§-ban, az *a)* *b)* *c)* pontok alatt foglalt kellékek közül melyeknek felel meg.

40. §. A hatóságilag föleskettett erdőtiszttek és erdőőrök szolgálatukban közbiztonsági közegeknek tekintendők és mint ilyenek, lőfegyvert is viselhetnek. Ezen fegyverük vadászatjegy-adómentes.

41. §. (Erdei naplók vezetése. Erdői napló kellékei.) Az állami erdők és a 17. §-ban megnevezett többi erdőbirtokosok föleskettett erdőőrei kötelesek a mennyiben a 37. §. *c)* pontjában kikötött feltételeknek megfelelni, a földmivelés-, ipar és kereskedelmi minster által meghatározandó minta szerint, erdei rovatos naplót vezetni, melybe a felügyeletükre bizott erdőterületen elkövetett minden erdei kihágást bejegyeznek, akár önmaguk közvetlenül jöttek azoknak tudomására, akár mások közleménye által.

Ezen naplónak magában kell foglalnia lehetőleg a tettesek nevét, polgári állását és lakhelyét, a tett elkövetésére vonatkozó bizonyítékokat s a kártétel megjelölését.

Az erdőőrök a naplót önmaguk tartoznak írni és aláírni.

A bejegyzéseken változtatni vagy azokat kitérűlni vagy kivakarni nem szabad. Minden pótlás vagy helyreigazítás a kelet kitételével külön bejegyzendő.

Mindazon eseteknek, melyekben az erdőbirtokos vagy ennek megbizottja és a kár okozója vagy szavatosa (84. §.) között kiegyezés nem jött létre, vagy melyeket a községi bíró el nem intézett, ezen napló alapján szerkesztett kimutatása, minden hónap 1. és 16-dik napján az illető szolgabíróhoz (rendezett tanácsu városokban a mezei rendőri kapitányhoz, a fővárosban a ker. előljáróságához) beküldendő.

42. §. (Erdői naplók magánerdőknel.) A magán-erdő birtokosok szintén jogosítva vannak föleskettett erdőtisztjeik vagy

erdőőrök által kihágási naplót vezetetni; az ez utóbbiak által vezetett napló azonban csak az esetben egyenértékű a 41. §-ban meghatározott naplóval, ha ezen erdőőrök eskü-letételi bizonyítványuk szerint a 37. §. c) pontjában kijelölt kelléknek megfeleltek.

Az ily erdőbirtokosok azonban tartoznak a kihágási napló vezetésével megbízott erdőtisztet vagy erdőőrt, a felügyelete alá tartozó erdőterület megjelölésével, a közigazgatási bizottságnak bejelenteni.

43. §. (Erdőszemélyzet szolgálatbóli kilépése.) Ha valamely fölesketett erdőtiszt vagy erdőőr a szolgálatból kilép, az erdőbirtokos erről a közigazgatási bizottságot, illetőleg a szolgabíró, mezei rendőri kapitányt, kerületi előljáróságot, 15 nap alatt értesíteni tartozik.

44. §. Az erdőtisztek azon erdőbirtokosok erdeire nézve, kiknél szolgálatban állanak, a hatóságok által szakértőkül nem alkalmazhatók.

45. §. (Erdőszemélyzet egyenruhája és külső jelvénye.) A fölesketett erdőtisztek, midőn szolgálatban vannak, egyenruhát, az erdőőrök pedig a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által megállapítandó, könnyen felismerhető jelvényt kötelesek viselni.

Második cím: **Az erdei kihágásokról.**

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

69. §. (Erdei kihágások meghatározása.) A jelen törvény második cím II. fejezetének A) és B) pontja alatt meghatározott lopások és másnak erdejében elkövetett károsítások erdei kihágást képeznek, ha

a) lopás esetében, a lopott dolog értéke — a külön megterítendő kár beszámítása nélkül —

b) károsítás esetében pedig az okozott kár összege 30 frtot nem halad túl.

A cselekmény e minősége nem változik az által, hogy a jelen szakaszban meghatározott érték vagy kár összege a tettes elítéltetése előtt általa elkövetett több erdei kihágásból származik.

70. §. A közös erdőben, a közbirtokos által elkövetett lopás vagy károsítás — ha ez által más közbirtokos joga megsértetik, az előbbi szakaszban meghatározott feltételek alatt — szintén erdei kihágást képez.

71. §. (Veszélyes eselekmények és mulasztások.) A jelen törvény második czim II. fejezetének C) pontja alatt meghatározott veszélyes cselekmények és mulasztások — tekintet nélkül a veszély nagyságára, s a mennyiben a különös határozatokban az ellenkező nem rendeltetik — az esetben is erdei kihágást képeznek, ha nem idegen erdőben követtetnek el.

72. §. Mulasztás által csupán azon esetben követtetik el erdei kihágás, melyekre vonatkozólag ez a törvény intézkedésében kimondatik.

73. §. (Vetségek, illetőleg büntettek.) Ha a lopott dolog értéke vagy okozott kár összege 30 forintot felül halad, a cselekmény a büntetőtörvénykönyv értelmében vétséget, illetőleg büntettet képez.

Több külön erdei lopásnak az érték szerinti minősítésénél a büntetőtörvényeknek rendelkezései tartandók meg.

74. §. Büntettet képez az erdei lopás, habár a lopott dolog értéke 30 forintot nem halad túl, ha erre vonatkozólag valamelyike azon körülményeknek forog fenn, melyeknél fogva a lopás, tekintet nélkül a lopott dolog értékére, a büntetőtörvények szerint büntettnek állapittatik meg.

A büntetőtörvényeknek a fegyverviselésre vonatkozó megállapítása, erdei lopást illetőleg, csakis lőfegyverre értendő.

A visszaesésnek a büntetőtörvénykönyv 338. §-ában meghatározott hatálya erdei lopásra nézve megszűnik, ha az utolsó elkövetését megelőző büntetés kiállása óta 3 év már eltelt.

75. §. (Büntetések: pénz büntetés.) Erdei kihágás miatt pénz büntetés, s mindenik kihágásért, valamint a kihágást elkövetett mindenik személyre nézve, külön tételben állapítandó meg.

76. §. (Elzárás.) A pénz büntetés behajthatlansága esetében elzárás alkalmazandó; ez okból a büntetes megállapításánál egyuttal az e helyett alkalmazandó elzárás tartama is megállapítandó.

77. §. (Elzárás tartama.) A pénz büntetésnek elzárásra való elváltoztatásánál következő szabályok követendők:

Három forintot fölül nem muló pénz büntetés helyett egy napi elzárás, azon fölül pedig minden további 1 frttól 3 frtig terjedő összeg helyett szintén egy napi elzárás számítandó.

78. §. (Elzárási büntetés maximuma.) Tíz napnál hosszab ideig terjedő elzárás erdei kihágás miatt nem állapítható meg.

79. §. A károsultat illető megtérítés vagy kártalanítás helyett elzárásnak nincs helye.

80. §. (Kísérlet, részesség, szándék, gondatlanság.) A lopás kísérlete is büntetendő.

Az erdei kihágások egyéb eseteiben a kísérletet illetőleg, a kihágásokra nézve fennálló szabályok alkalmazandók.

A részesség, továbbá a szándék és gondatlanság, valamint a büntetést kizáró vagy enyhítő körülmények tekintetében — a mennyiben a jelen törvény kivételt nem állapít meg — a rendőri kihágásokra vonatkozó szabályok rendelkezései, az erdei kihágások eseteiben is alkalmazandók.

81. §. (Utasok által elkövetett kihágások.) Ha valakit utközben akár az erdőben, akár annak közelében oly baj ért, mely miatt kénytelen volt erdei kihágást elkövetni, de ezt az erdőfelügyelettel megbízott személynek azonnal, vagy a legközelebbi község-előljárónak 24 óra alatt följelenti, ugy ezen cselekmény nem büntetettetik mint kihágás.

Az okozott kár vagy az eltulajdonított dolog értéke azonban ez esetben is megtérítendő.

82. §. (Indítványtétel.) Erdei kihágás miatt a büntető eljárásnak csak a sértett fél panaszára van helye.

A 109. és 110. §§-ban, valamint a 116. §-ban meghatározott kihágások miatt azonban az eljárás hivatalból indítandó meg.

83. §. (Több erdei kihágás büntetése.) Ha valaki több erdei kihágást követett el, melyek miatt még meg nem büntetett, a pénzbüntetés mindenik erdei kihágásért külön állapítandó meg.

A pénzbüntetés helyett alkalmazandó elzárás azonban a 78. §-ban meghatározott időtartamot ez esetben sem haladhatja felül.

84. §. (A tettessel együtt felelős személyek.) A családtagok, a gyámság és gondnokság alatt álló egyének, a cselédek, az iparos tanoncok és segédek és a gyári munkások által elkövetett erdei kihágások eseteiben az értéknek, kárnak és a költségeknek megtérítésére nézve a családfők, a gyámok és gondnokok, a gazdák, s illetőleg az iparosok és gyárosok is felelőséggel tartoznak, azon esetben, ha a kötelességszerű felügyeleti jog gyakorlását elmulasztották. Ezen esetben utóbb nevezettek az érték, kár és költségek megtérítésében a tettessel együtt, mind-

azonáltal visszkereseti joguk épségben tartása mellett, elmarasztalándók; de ellenük a végrehajtás csak azon esetben foganatosítható, ha annak a tettes elleni foganatosítása, ez utóbbinak vagyonatlansága következtében, részben vagy egészben eredménytelen maradt.

Ugyanezen szabály szerint felelősek az erdei termékeknek az erdőben feldolgozására vagy az erdőből elszállítására jogosítottak megbízottjaikért és munkásaikért, a mennyiben ezek az erdei kihágást megbízatásuk körében követték el.

85. §. (Érték- és árszabályzatok.) Az eltulajdonított dolog értékének és a kártérítési összegnek, valamint a hajtó-pénzek megállapíthatása végett, mindenik közigazgatási bizottság saját területe számára, a kir. erdőfelügyelőkkel egyetértve, egy — s ha a vidék különböző részein e tekintetben jelentékeny különbsétek mutatkoznának, több érték- és ár-szabályzatot állapít meg, s azt a földmivéls-, ipar- és kereskedelmi miniszternek jóváhagyás végett felterjeszti, s jóváhagyás után közhírré teszi.

Ezen szabályzat három évről három évre, vagy az időközben beállott jelentékenyebb árváltozások esetében korábban is újból állapíttatik meg.

Ha egymással összefüggő erdőterületek több törvényhatóság területén fekszenek, a szabályt az érdekelt közigazgatási bizottságok és erdőfelügyelők közösen állapítják meg.

Az érték- és árszabályzat készítésénél követendő elv és eljárás ministeri utasítás által határoztatik meg.

86. §. (Erdei kihágások elévülése.) Az erdei kihágások büntethetősége, a kihágás elkövetésének napjától számított két év alatt évül el.

87. §. Az elévülés szünetelésére és ismétli megkezdésére nézve a büntetőtörvények rendelkezései alkalmazandók.

88. §. (Erdei kihágások büntetésének elévülése.) Az erdei kihágás miatt megállapított büntetés végrehajtása megszűnik az ítéletnek jogerőre emelkedésétől számított 3 év elteltével.

Ezen elévülés mindazonáltal az ítélet végrehajtására irányzott és az elítélt ellen intézett hatósági cselekmény által félbeszakíttatik, azonban a félbeszakító cselekmény elrendelésének, illetőleg foganatosításának napján újra kezdetét veszi.

88. §. (Kártérítési kötelezettség elévülése.) Az ítéletben megállapított megtérítés, vagy kártalanítás elévülésére nézve, erdei kihágás esetében is, a polgári törvények rendelkezései követendők.

II. FEJEZET.

Különös határozatok.

A) Az erdei lopásról.

90. §. (Lopás büntetései.) A ki valamely erdőben létező élő fát vagy ott létező levágott, de eladásra vagy felhasználásra még fel nem dolgozott fát lop (69. §.), az ellopott fa értékét, s kártérítésül ezen érték egy negyed részét tartozik megteríteni; ezen felül pedig a két összeggel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő.

91. §. A lopott fa értékét és kértérítésül ezen értékkel egyenlő összeget tartozik megfizetni, ezenfelül pedig e két összeggel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő az, a ki az erdőben:

a) szórtan fenntartott hagyonczt, fölfát, vagy magfát, avagy tiz évesnél fiatalabb csemetét lop;

b) ritkás erdőből több, vagy zárt erdőből annyi egymás mellett álló fát lop, hogy ez által hézag támadt;

c) a termő föld megkötésére védezközüül szolgáló, vagy sарjadzás végett meghagyott tuskót kiás és ellop, avagy habár nem az ezen pontban megjelölt czélok valamelyikére szolgáló tuskót lop el, de az annak ellopása végett kiásott gödröt nem tölti be.

92. §. A ki valamely élőfa ágait, galyait letöri vagy levágja és ellopja (illetőleg jogtalanul eltulajdonítja), ezen tárgy értékét s kártérítésül az érték felét tartozik megtéríteni, s egyszersmind a két összeggel egyenlő pénzbüntetésre ítélendő.

A ki pedig valamely élőfáról annak kérgét lehasítja és ellopja, a fa és a kéreg értékét tartozik megtéríteni, s ezen felül azon értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő.

93. §. A ki valamely elszáradt vagy az elemek által letört fát, ágat, galyat vagy tuskót lop el (illetőleg eltulajdonít), ezen tárgy értékét egyszerszen tartozik megtéríteni s ezen értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetetik.

94. §. A ki valamely nem élő fa kérgét hántja le s ellopja, vagy már lehántott fakérget lop, a fakéreg értékét megtéríteni tartozik, s egyszersmind ezen értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetetik.

A ki száraz vagy zöld faleveleket vagy mohot lop, a lopott tárgy értékét s kártérítésül ugyanannyit fizetni tartozik, ezenfelül pedig az értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetendő.

95. §. A ki gubacsot, tölgy, bükk, fenyő vagy más erdei magot vagy erdei gyümölcsöt, gombát, korhadékot, földet, agyagot, tőzeget, meszet, gyephantot, fagyökeret, fűvet vagy egyéb erdei terméket lop (eltulajdonít), annak értékének megtérítésén felül az értékkel egyenlő pénzbüntetéssel büntetetik.

Ha pedig a tettes az erdei magot, gubacsot vagy gyümölcsöt leverte vagy leszakgatta, a fentebbi pontban meghatározott fizetésekén felül kártérítésül az értékkel egyenlő összeget is tartozik fizetni.

96. §. A ki fanedvet (gyanta, terpentín, nyír és jávorlé) lop, a lopott tárgy értékét megtéríteni, s kártérítésül azzal egyenlő összeget tartozik fizetni, s azonfölül a két összeggel egyenlő pénzbüntetésre ítéendő.

96. §. (Orgazdaság. Bűnpártolás.) Az orgazdaság és bűnpártolás, a mennyiben erdei kihágást képező cselekményből származó dologra, illetőleg ily kihágás tettesére vonatkozólag követetik el, 5 frttól 25 frttig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Orgazdák és künpártolók az értéket, a kárt és a költségeket a tettesekkel egyetemlegesen megfizetni tartoznak.

98. §. Ha a visszaesés az orgazdára nézve forog fenn, ennek cselekménye, tekintet nélkül az erdei kihágásban bűnös tolvajra, a büntetőtörvények rendelkezései szerint minősítendő.

Erdei kihágásokra vonatkozó orgazdaság esetében a visszaesés hatálya 3 év alatt szűnik meg.

99. §. (Kísérlet.) A fentebbi fejezetben meghatározott cselekmények kísérlete is büntetendő.

A kísérlet büntetésénél a büntetőtörvények erre vonatkozó rendelkezései alkalmazandók.

Ha az eltulajdonítani szándékolt dolognak a büntetés kimérésénél alapul szolgáló értéke nem határozható meg, a kísérlet 10 frtig ferjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

B) Az erdei kártételekről.

100. §. (Legeltetési kihágás.) A ki oly erdőben, melyben a legeltetésre nincs joga, szándékosan vagy gondatlan-

ságból legeltet, az okozott kár és esetleg a hajtópénz megtérítésén felül, pénzbüntetéssel a következő mértékben büntetendő:

1. egy darab szarvasmarháért	50 kr.
2. „ „ kecskéért.	50 „
3. „ „ ló öszvér vagy szamárért	40 „
4. „ „ juhért	15 „
5. „ „ sertésért, makkoltatás idején	30 „
6. „ „ sertésért, makkoltatási időn kívül	10 „
7. „ „ szopós csikóért	5 „
9. „ „ ludért	2 „
9. egyéb baromfiért darabonkint	1 „

Ha a legeltetés 15 éven aluli, vagy tilalom alatt álló erdőben, vagy pedig véderdőkben, avagy futóhomokban álló erdőkben történik, a fentebbi 1—6 alatt felszámított pénzbüntetés mindenik darab állatért kétszeresen veendő.

Ha pedig a legeltetés hat éven aluli, mesterséges ültetvények, vagy erdei vetések közt, avagy faiskolában történt, a pénzbüntetés háromszoros összegben szabandó ki.

101. §. Az előző §. határozatai az esetben is alkalmazandók, ha a legeltetésre jogosult ebbeli jogosultságát a legeltetés helyére, idejére vagy a legeltetett állatok fajára vagy azok számára nézve túllépte.

102. §. Legeltetési kihágás esetében a kártérítési összeg a 100. §-ban megszabott pénzbüntetés felénél, s ha az említett szakasz 1—7. pontja alatt felsorolt állatokkal 15 éven aluli vagy laza talaju erdőben vagy nedves időjárásakor történt, vagy ha a kárt tevő egy napnál tovább legeltetett, annak teljes összegénél kevesebb nem lehet.

103. §. A 100. §-ban meghatározott büntetés felére szállítható le, ha valaki az azon §-ban megjelölt valamely állatot másnak erdejébe legeltetési szándék nélkül ugyan, de jogtalanul behajt; vagy a felügyeletére bízott állatot másnak erdejébe gondatlanságból bemenni engedi.

Ha mindazonáltal valamely állat csakis az erdőbe való menekülés által óvathatott meg a fenyegető közvetlen veszélytől; ez esetben büntetésnek nincs helye; az okozott kár azonban ez esetben is megtérítendő.

104. §. (H a j t ó p é n z e k.) Jogatlan legeltetés, vagy valamely állatnak idegen erdőbe való jogtalan behajtása esetében a kártérítések és a pénzbüntetésen fölül az állatok után hajtópénz is fizetendő.

A hajtópénz nagyságát, mindenik állat-nemre nézve a közgazgatási bizottság a 85 §. értelmében határozza meg.

A szárnyas állatokat behajthatlanság esetében jogukban áll az erdőőrizettel megbízott egyéneknek lelőni, mely esetben a lelőtt állatok a helyszínén hagyandók s az állat tulajdonosa által elvihetők.

105. §. (Károsítások.) A ki élőfát le- vagy bevágás, megfurás, rovatozás, gyűrűzés, jelzés, lehámozás, fűrészelés, a gyökerek feltakarása, gyantanyilások fel vagy tovább szakítása, vagy bármi más módon megrongál, az okozott kár megtérítésén fölül, 15 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A ki pedig az élőfa galyját vagy ágát letöri, levágja, megvagdálja, vagy a fát más hasonló módon megrongálja, az élőfa értékének egy tizedrészétől annak egész értékéig terjedhető kártérítést tartozik fizetni, s azonfölül 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

106. §. A levágott fáknak vagy más erdei terméknek a kerítésnek, ároknak, medernek, partnak, töltésnek, hidnak, átmetszetnek, utnak, ergettyűnek vagy csusztatónak, vízfogónak, vagy a fa-usztatásra szolgáló más eszközöknek, továbbá tilalmi táblának, jelző vagy utmutató póznának, a távolsági vagy bármely más az erdőművelés vagy használat céljából alkalmazott jelnek, vagy műveknek megrongálása, ugyszintén a szénégetésre összehordott vagy ölbe rakott fák szétbontása, ötven krajczártól huszonöt forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Az okozott kár mindenik esetben megtérítendő.

107. §. A ki másnak eredejében jogtalanul földet, érczet, kőszenet, követ, gypet vagy egyéb talaj-alkatrészeket ás, vagy az erdőbe követ vagy más a talajra nézve kártékony anyagot hord, a kár és az odahordott anyag elhordása által okozott költség megtérítésén fölül, ötven krajczártól 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

108. §. A ki idegen erdőben faizási vagy alomhordási vagy egyéb termékszedésre engedélylyel bir, de a fát, galyat, almot vagy egyéb erdei terméket nem a meghatározott mennyiségben, időben, vagy nem azon erdőrészből viszi, melyből annak vételére jogosítva van, ötven krajczártól tíz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ugyanezen büntetéssel büntetendő az is, a ki az alomgyűjtésnél, vagy galyszedésnél vasgereblyét vagy vágó eszközt használ, vagy pedig az őt illető faizási vagy erdőtermék szedési jogával visszaélve, azt vagy másra ruházza, vagy másnak érdekében gyakorolja, vagy pedig a szedett fát illetőleg erdei terméket eladja, egyáltalán, ha a megjelölt jogának határain tullép.

C) A veszélyes cselekményekről és mulasztásokról.

109. §. (Tűzelés.) Két forinttól husz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik:

1. a ki a 9. §. határozmányainak megsértésével, az erdőben vagy annak közelében tüzet gerjeszt;

2. a ki az általa vagy hozzájárulásával avagy jelenlétében gerjesztett tüzet kellő felügyelet nélkül hagyja, vagy a tűzveszélynek kikerülésére szükséges, és a létezett viszonyok közt eszközhetővé vált intézkedéseket elmulasztja;

3. a ki a jelen törvény 11. §-ának eleget tenni elmulasztja, (Erdőégések oltása.) 4. a ki erdőégés esetében annak oltására kötelezve lévén, ezen kötelezettségének alapos ok nélkül nem tesz eleget, vagy az oltást vezető hatósági közeg rendelkezését alapos ok nélkül nem teljesíti.

110. §. Azon közigazgatási hivatalnok, ide számítva a községi előljárót is, a ki erdőégés esetében, a hivatalánál fogva őt illető intézkedések körül kötelességét megszegi, szintén az előbbi §-ban meghatározott büntetéssel büntetendő.

Megyei közigazgatási hivatalnok ellen ily vád esetében, az elsőfoku bíróságot a legközelebbi erdei kihágási bíróságok közül, a másodfoku erdei kihágási bíróság bíróküldés által határozza meg.

E büntetés midazonáltal nem zárja ki a közigazgatási tisztviselőt s községi előljárónak, a törvényhatóságok és községek rendezéséről szóló törvényczikkekben megállapított felelősségét.

111. §. (Veszélyes cselekmények.) A ki valamely erdőben jogtalanul vagy engedély nélkül, vagy az engedélyezett helyen kívül ergettyüt (csusztatót) készít; meszet vagy szenet éget; szurkot, hamuzsirt vagy kátrányt főz; kormot készít, fűrész- vagy egyéb gödröt ás; fa-rakodó vagy dolgozó helyet, vagy műhelyet felállít; épület-, szerszám- vagy egyéb használatra szánt ragfát fa, vagy más hasonló munkát teljesít: öt forinttól husz forintig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő, és a fent elősorolt

cselekmények által esetleg okozott kárt, szakértői becsü alapján megtéríteni köteles.

Ily esetben, ha az erdőbirtokos kívánja, az ezen czélokra netán felállított építmények és művek, a kihágást elkövetőnek vagy annak költségén, a ki ezért magánjogi felelősséggel tartozik — elhordandók, s az előbbi állapot visszaállítandó.

112. §. (Veszélyes cselekmény vagy mulasztás folytán származott erdőégés.) Ha a 109. §. 1., 2., 3. alatt meghatározott cselekmény vagy mulasztás folytán, gondatlanságból tűzkár származott, a cselekmény vagy mulasztás vétéséget képez, s a büntetőtörvények rendelkezései szerint lesz büntetendő.

Ugyanezen szabály alkalmazandó az esetben is, ha a tűzvész a mész- vagy szénégetés, a szurok- vagy kátrányfőzés avagy a koromkészítés vagy hamunyerés végett gerjesztett tűzből gondatlanság folytán származott, ugyszintén, ha a tűz az égés következtében nyerendő hamu jogtalan eltulajdonításának céljából gerjesztett, habár tűzvész nem származott.

113. §. (Erdőben engedély nélküli járáskelés.) A ki az erdőben engedély nélkül kocsival tilos uton jár, vagy habár azon erdőségben makkoltatásra vagy legeltetésre jogosított is, marhát tilos uton hajt; a ki engedély nélkül új utat tör, vagy hat évesnél fiatalabb utánnövények közt jár, ötven krajczártól 20 frtig terjedhető büntetéssel büntetendő.

114. §. A ki idegen erdőben a nélkül, hogy ahhoz jogosultsága volna, a közutakon kívül találtaik, ha ottani jelenléte közbiztonsági vagy az erdőtulajdon biztonsága szempontjából aggályosnak tünik fel, az erdész-személyzet tagjai által az erdőből kiutasítható és ha fejsze, fűrész, vagy az erdőtermék szedésére alkalmas más eszköz vagy fegyver volna birtokában, az tőle elveendő; azonban az illető által az elvesztett tárgy 14 nap alatt további intézkedés végett a legközelebbi közigazgatási hatóságnak jelentés mellett átadandó.

A mennyiben tettes az erdőben tartózkodásra, illetőleg fegyverviselésre vonatkozó jogosultságát a hatóság előtt sem tudná igazolni, az által a fentnevezett s nála talált tárgyak elkobzandók.

Ha az erdőből kiutasított személy a meghagyásnak nem tesz eleget, öt frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ha pedig ellenszegül, cselekménye közhatósági közeg elleni erőszak

büntetést képezi s a büntető törvények rendelkezései szerint lesz büntetendő.

Kivételes intézkedések.

115. §. (Fa eladási igazolványok.) Ha valamely vidéken az erdei lopások igen gyakoriakká válnak, a közigazgatási bizottságok — az erdőtulajdonosok kérelmére, vagy a nélkül — fölterjesztett javaslata folytán a belügyminister elrendelheti, hogy azon területen, valamint azokon is, a hol a lopott erdőtermékek eladatni szoktak, ily termékek eladása és vétele csak azon föltétel alatt legyen eszközölhető, hogy az eladó, az eladni szándékolt erdőtermék jogos szerzését, annak — a községelőljáróság által láttamozott — bizonyítványával igazolja, kitől azon erdőterméket szerezte.

A bizonyítványban körülírandó az eladni szándékolt erdőtermék neve, minősége, nagysága, száma és mértéke.

Azon esetben, ha a közigazgatási bizottság a jelen szakaszban határozott fölterjesztést, az érdeklettek kérelme nélkül rendelte el, ez iránti határozata az illető megye területén közzendő, és a törvényhatósági épületnek a határozatok kifüggesztésére szolgáló helyén kifüggesztendő. Minden érdekeltnek joga van a kifüggesztéstől számított 15 nap alatt föllebbezni a belügyministerhez. Ha pedig a közigazgatási bizottság az érdekletteknek a jelen §-ban meghatározott kivételes intézkedés elrendelése iránti kérelmüket mellőzendőnek találja, a folyamodóknak ez esetben is joguk van a megtagadó határozat ellen ugyancsak 15 nap alatt szintén a belügyministerhez felebbezni, a ki — ha az intézkedéseknek akár mellőzését, akár elrendelését szükségesnek látja, eziránt a közigazgatási bizottság határozatának megváltoztatásával is intézkedhetik.

116. §. A ki az előbbi §-ban megjelölt rendelet megszegésével erdőterméket elad vagy vesz. 2 frttól 10 frtig terjedő pénzbüntetéssel, s a mennyiben más erdei kihágás is forogna fenn, egyzersmind az erre elrendelt büntetéssel is büntetendő.

III. FEJETET.

A bíróságokról, az illetékességről és az eljárásról erdei kihágások eseteiben.

117. §. (Első fokú erdei kihágási bíróság.) Erdei kihágások eseteiben a birói hatóságot első fokban gyakorolják:

1. megyékben a szolgabírák;

2. rendezett tanácsu, valamint törvényhatósági joggal felruházott városokban a kapitány vagy a tanács által e részben megbízott tisztviselője;

4. Budapest mindenik kerületében az illető kerületi előljáró.

118. §. (Községi bíró.) Tíz forintot felül nem haladó lopások vagy ugyanezen összeget felül nem haladó kártételek eseteiben, az elsőfoku bíraskodás kis és nagy községekben, a a szolgabíróon kívül, a községi bírót is, akadályoztatása esetében pedig ennek helyettesét illeti.

Ez esetekben a sértett fél választásától függ, vajjon a szolgabíró vagy a községi bíró eljárását kívánja-e igénybe venni.

E választási jog azonban panasztétellel megszűnik.

119. §. (Másodfoku erdei kihágási bíróság.) Erdei kihágási ügyekben a másodfoku birói hatóságot a főispánból (fővárosban a főpolgármesterből) akadályoztatása esetében az alispánból, illetőleg polgármesterből vagy annak helyetteséből, mint elnök, és a közigazgatási bizottságnak két tagjából alakított bíróság gyakorolja.

120. §. (Másodfoku erdei kihágási bíróság alakítása.) A másodfoku erdei kihágási bíróság alakítása czéljából a közigazgatási bizottság a közgyűlés által választott, vagy a jelen törvény 26-ik §-ban megjelölt erdészeti szakértő tagok közül négy rendes és négy póttagot választ, a kik közül lehetőleg fölváltva — kettő a főispán (főpolgármester) akadályoztatásuk esetében az alispán, illetőleg a polgármester elnöklete alatt, mint társas bíróság képezik az erdei kihágási másodfoku bíróságot.

121. §. (Semmiségi panasz.) A jelen törvény 158. §-ban meghatározott semmiségi panasz esetében a Curia, mint legfőbb ítélőszék határoz.

122. §. Az erdei kihágási másodfoku bíróság üléseire a királyi ügyész meghívandó.

A királyi ügyész távolléte azonban az eljárást és határozathozatalt nem akadályozza.

123. §. (Másodfoku erdei kihágási bíróságszékhelye, egybehívása.) A másodfoku bíróság ülései a törvényhatóság székhelyén tartatnak.

Az ülésekre az elnök meghívja a tagokat, s az értesíti a kir. ügyészt is az ülés tartásának napjáról, órájáról és helyéről.

124. §. (Erdei kihágási bíróságok jegyzőkönyveinek vezetése.) A jegyzőkönyvvezető teendőit az elsőfoku bíróságnál — a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról szóló törvény 5-ik §-ában megjelölt személyek végzik.

A másodfoku bíróságnál a jegyzőkönyvvezetésre a törvényhatóság jegyzői személyzetéből, az elnök rendel ki tagor.

125. §. (Erdei kihágási bíróságok tagjainak eskütétele.) Ugy az első foku, valamint a másodfoku erdei kihágási bíróság tagjai e hivatásukra nézve — a mennyiben a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról szóló törvény értelmében föl nem eskettettek volna — külön esküt tesznek le.

Az idézett törvénynek a községi bíráskodással megbízott közegekre vonatkozó rendelkezése az erdei kihágások eseteiben eljáró községi bírákra is alkalmazandó.

A másodfoku bíróságnak a jelen szakasz intézkedései alá nem eső tagjai a közigazgatási bizottság ülésén szintén a fentidézett törvényzcikk 7. §-ában megállapított esküt teszik le.

126. §. Az első foku erdei kihágások bírósága egy másik hasonló bíróságnak erdei kihágási ügyben hozzá intézett megkereséseit teljesíteni köteles.

127. §. (Rendőri közegek közreműködése.) A rendőri közegek kötelesek az erdei kihágási bíróságnak hivatása körében kiadott meghagyásait, s ha más törvényhatóságnak lennének közegei, megkereséseit pontosan teljesíteni.

128. §. A fölesketett erdőtiszték és erdőőrök az elkövetett erdei kihágás és az ezt elkövetett személy nyomozásánál szintén mint rendőri közegek járnak el.

129. §. Az előbbi szakaszban megjelölt személyeknek az erdei kihágás vagy a kihágást elkövetőnek nyomozásában fogantatott és hatáskörükbe eső cselekményei hatálya és hitelességére nézve a törvénynek és a szabályoknak a rendőri közegekre vonatkozó intézkedései alkalmazandók.

130. §. (Illetékesség.) Az eljárás rendszerint a tettes lakhelyének, illetőleg tartózkodási helyének bírósága előtt indítandó meg. Ha azonban a tettes közvetlenül a kihágás elkövetésén éretett, vagy ha tőle zálog vétetett, vagy ha ő zálogot adott, az eljárás a tett elkövetésének bírósága előtt is megindítható.

Tettenkapás az is, ha a tettes nem éretett ugyan közvetlenül a kihágás elkövetésén, hanem a közvetlen rajtaérés kikerülése

végett megfutamodván, vagy elrejtőzván, folytonos üldöztetése közben elfogatott, illetőleg fölfedeztetett; ugyszintén, ha folytonos üldöztetése közben az őt üldöző rendőri közeg (127. és 128. §§.) vagy több üldöző által avagy az üldözésben részt nem vett, de többek által fölismertetett, habár menekülése vagy elrejtőzése sikerült is volna.

131. §. A tettes vagy tettesek, avagy ezek egyikének illetékessége a részeselek illetékességét is megállapítja.

132. §. Ha az erdei kihágást elkövető ellen az eljárás folyamában más büntetendő cselekmény jelensége is felmerül, az erdei kihágás miatti eljárás azonnal félbeszakítandó és az iratok további eljárás és ítélethozatal végett azon bírósághoz teendők át, mely azon másik büntetendő cselekményre nézve illetékes.

133. §. (Illetékesség összeütközések.) Első foku erdei kihágási bíróságok illetékességi összeütközése esetében, ha valamennyinek másodfoku bíróságát ugyanazon közigazgatási bizottság képezi, a határozati jog ezt illeti.

Ha pedig az illetékességi összeütközésben levő erdei kihágási bíróságok másodfoku bírósága nem ugyanaz, ugyszintén másodfoku erdei kihágási bíróságok illetékességi összeütközése esetében az illetékesség kérdésében a belügyminister határoz.

134. §. Rendes bíróság és erdei kihágási bíróság közötti illetékességi összeütközés esetében az illetékesség fölötti határozat az 1869: IV. t.-cz. 25. §-a alapján a ministeriumot illeti.

135. §. Erdei kihágások esetében a mennyiben a jelen törvény mást nem állapít meg, a kihágásokra nézve hatályban levő eljárás továbbra is fenntartatik.

136. §. (Eljárás iránti indítványtétel.) Azon esetekben, melyekben a jelen törvény rendeletei szerint az eljárás csak a sértett fél panaszára indítható meg, a panasz a büntetőtörvények rendelkezései szerint erre jogosított személyeken kívül a sértett fél erdőkezelő tisztje által is — külön meghatalmazás nélkül előterjeszhető.

Az erdőkezelő tiszt jogosítva van továbbá a sértett felet az eljárás további folyama alatt is a bíróság előtt képviselni, és a megengedett jogorvoslatot használni.

A panasz szóval is előterjeszhető.

Ha a panasz írásban terjesztetik be s ahhoz több erdei kihágást s kihágót tartalmazó jegyzék mellékeltetett, az indítvány

mindazon kihágási esetekre és személyekre, melyek a jegyzékben, mint ilyenek megjelölve vannak, kiterjesztettnek tekintendő.

137. §. (Hivatalból indított eljárás.) Azon erdei kihágások eseteiben, melyekben a jelen törvény (109., 110. és 116. §§.) szerint, hivatalból eszközözlendő az eljárás, tartozik az illetékes bíró a neki feljelentett vagy hivatalos tudomására jutott kihágást illetőleg, külön indítvány nélkül is megindítani az eljárást.

138. §. (Kártérítési igények leszállíthatása.) Oly erdei kihágási ügyekben, melyekben az érték, illetőleg a kár nagysága állapítja meg az erdei kihágási bíróság illetékességét s az érték, illetőleg kár nagyobb volna, mint a mely az ezen bíróság illetékességére nézve a jelen törvény 69. és 118. §§-aiban meg van állapítva, joga van a sértett félnek az elsőfoku bíróság ítéletének hozataláig, megtérítési, illetőleg kártalanítási igényeit, a 69. §., illetőleg a 118. §-ban meghatározott összegre vagy azon alul is leszállítani; erdei lopások esetében azonban csak akkor, ha a lopott tárgy értéke 50 forintot meg nem halad.

Az ekként eszközölt leszállítás a bíróság illetéktelenségét megszünteti.

139. §. (Ismeretlen vagy külföldi tettesek.) Ismeretlen egyének vagy külföldiek tettenkapás vagy folytonos üldöztetés esetében a legközelebbi község előljárósága elé, ha pedig az erdei kihágás bírója közelebb volna, ez elé vezetendők.

140. §. (Kihallgatás.) A községi előljáró az elővezetett személylyel azonnal jegyzőkönyvet vesz föl, s ha ez kilétét s azt igazolja, hogy az országban állandó lakással bír, azonnal szabadon bocsátandó, ellenkező esetben pedig az erdei kihágási bíróságnak haladéktalanul átadandó.

141. §. Az erdei kihágási bíró tartozik a hozzá elővezetett vagy a községi előljáró által átküldött személyt azonnal kihallgatni, s a kihallgatásról jegyzőkönyvet fölvenni. Ha az elővezetettnek előadása az ellene felhozott gyanút elhárítja, vagy ha az állítólag általa okozott kár valószínű összegére nézve biztosítékot ad vagy alkalmas kezeset állít, azonnal szabadon bocsátandó.

142. §. (Letartóztatás.) Letartóztatható és a 138. és 140. §§. rendelkezései szerint elővezetendő a tetten kapott vádlott az esetben is, ha a rendőrség vagy az erdő őrizetére szolgáló személyzet tagja által a kihágás abbanhagyására felszólíttván, a felszólításnak nem felel meg.

143. §. Elővezetést rendelhet el az erdei kihágási bíróság azon esetben, ha a megjelenésre megidézett vádlott a kitűzött időben a bíróság előtt meg nem jelent s elmaradását alapos mentéssel nem igazolja.

144. §. (Vizsgálati fogság.) Vizsgálati fogság erdei kihágási ügyben csak az esetben rendelhető el, ha az ismeretlen vagy az országban állandó lakással nem bíró vádlott megszökésétől lehet tartani.

A vizsgálati fogság 48 óránál hosszabb ideig egyáltalában nem tarthat és a büntetésbe beszámítandó.

145. §. Az előbbi szakaszban meghatározott idő előtt is, azonnal megszüntetendő a vizsgálati fogság, mihelyt a letartóztatott vádlott kilétét és azt igazolja, hogy az országban állandó lakással bír, vagy pedig, ha kilétének igazolásán felül a vád tárgyát képező kihágásból származott kárnak és büntetésnek valószínű összegére nézve biztosítékot ad, vagy alkalmas kezest állít.

146. §. (Kihágásnál használt tárgyak lefoglalása.) Ha a kihágás megállapítása vagy folytatásának megakadályozása végett szükséges, a rendőri közegek, illetőleg az erdőőrök jogosítva vannak a kihágást elkövetőnél létező azon eszközöket, melyekkel a kihágást elkövette, annak kocsiját, szánját és vonó marháját, valamint a kárban talált állatokat lefoglalni.

Az ekként lefoglalt tárgyak, — ha csak azok a sértett fél által egyezség folytán a tulajdonosnak vissza nem adtak — állatoknál legfőleg 48 óra — egyéb tárgyaknál pedig legfeljebb 14 nap alatt az esetben is átadandók a község előljáróságának, ha vádlott nem is vezetnének elé.

Az átadás alkalmával jegyzőkönyv veendő fel, melyben a vád tárgyát képező kihágás körülményesen, az okozott kár összegének megjelölése mellett körülírandó s egyszersmind a lefoglalt tárgyak is a leltár fölvételére megállapított szabályok szerint följegyzendőek.

147. §. (Lefoglalt tárgyaknak megőrzése.) Az előző szakasz értelmében lefoglalt tárgyak megőrzése és fenntartása a községet, a rendelkezési jog azonban a kihágási bíróságot illeti.

148. §. (Lefoglalt tárgyaknak kiadása.) A lefoglalt tárgyak kiadandók a tulajdonosnak, — ha az a kár valószínű összegéért biztosítékot ad.

149. §. Biztosíték-adás nélkül is visszaadandó a lefoglalt

tárgyak azon része, melyek értéke a kár, a költségek és a pénzbüntetés valószínű összegét felülmulja.

150. §. (Tettes üldözése.) A tetten kapott vagy folytonosan üldözött tolvaj által eltulajdonított erdei termékek a rendőri vagy erdei közegek által onnan vehetőek el, a hová azok elhelyeztettek.

(Házkutatás.) Ezen eseteken kívül az eltulajdonított erdei termékek kutatása czéljából a házmotozás elrendelése és fogantatása tekintetében a fennálló szabályok és törvényes gyakorlat irányadók.

151. §. (Erdei kihágások tárgyalása.) Az erdei kihágások soron kívül, a leggyorsabban tárgyalandók és intézendők el és ott, a hol az erdei kihágások gyakoriak, azok elintézésére legalább minden hónapban tárgyalási napok tartandók.

152. §. (Felebbezés.) A ki magát az elsőfoku bíróság ítéletével sértve találja, ez ellen a másodfoku bírósághoz felebbezhet.

A felebbezés az ítélet kihirdetésétől, vagy — ha az írásban közöltetett volna, — a kézbesítéstől számítandó 48 óra alatt, akár szóval, akár írásban jelentendő be.

A 48 óra letelte után bejelentett felebbezés hivatalból visszautasítandó.

Törvénykezési szünnapok nem számíttatnak.

153. §. A törvényes időben szóval vagy írásban bejelentett felebbezés az ítélet végrehajtását megakasztja.

154. §. (Erdei kihágási ügyek tárgyalása a másodfoku bíróság előtt.) A másodfoku bíróság az ügynek az előadó általí tüzetes, a cselekmény minőségére, a netalán okozott kár nagyságára, vádlott bűnösségére vagy ártatlanságára, valamint a súlyosító és enyhítő körülményekre részletesen kiterjedő előadvány, — s az esetben, ha a kir. ügyész jelen van, annak meghallgatása után határoz.

Az előadó előterjeszti egyszersmind az ítélet vagy végzés tervét is.

Az előadói tisztet a bírák, vagy szükség esetén az elnök által e célra kirendelt törvényhatósági jegyző teljesíti. — Ez utóbbi azonban szavazattal ez esetben sem bír.

155. §. Az előadó után a kir. ügyész indokolt előterjesztésében tartozik nyilatkozni az iránt, vajjon a vád tárgyát képező

cselekmény nem képez-e a rendes bíróságok hatósági körébe eső büntetendő cselekményt?

Ha a kir. ügyész azon nézetben van, hogy a törvény a jelen §-ban meghatározott irányban megsértetett, az eljárás megszüntetését s az ügynek az illetékes bírósághoz való áttételét indítványozza

156. §. (Kir. ügyész előterjesztése s indítványtéttele.) Az esetben, ha a kir. ügyész az iratokból és az előadmányból azon meggyőződésre jutna, hogy az elsőfoku bíróság megsértette az eljárásra nézve fennálló valamelyik lényeges szabályt, vagy hogy a cselekmény erdei kihágást képez ugyan, de arra a jelen törvénynek nem azon rendelkezése lett volna alkalmazandó, mely alá azt az elsőfoku bíróság foglalta, e körülményekre is tartozik előterjesztésében kiterjeszkedni s ennek megfelelő indítványt tenni.

157. §. (Kir. ügyész előterjesztése fölötti határozathozatal.) A másodfoku bíróság mindenekelőtt a kir. ügyésznek a 155. §-ban körülírt előterjesztése fölött határoz s ha a kir. ügyésznek azon nézetéhez járul, hogy az elsőfoku bíróság hatósága körén túl terjeszkedett, az eljárást megsemmisíti s az ügyet a rendes bírósághoz teszi át és egyszersmind erről az első fokban eljáró bírót is értesíti.

A másodfoku bíróságnak ezen határozata, melylyel a felforgó ügyet az erdei kihágási bíróság hatósági körébe nem tartozónak állapítja meg, mind a kir. ügyész és a felekre, mind pedig a bíróságokra nézve végérvényes s ez utóbbiak ellenkező felfogása indokából az eljárás és elintézés nem tagadható meg s az ügy nem utasítható vissza.

158. §. (Kir. ügyész részéről semmiségi panasz bejelentése.) Ha a másodfoku bíróság a kir. ügyész indítványa ellenére az ügyet az erdei kihágási bíróság hatósági körébe tartozónak nyilvánítaná, a kir. ügyésznek jngában áll a határozat, illetőleg az ítélet kihirdetésekor, az ellen semmiségi panaszát szóval vagy ugyanazon napon esti 6 óráig írásban bejelenteni s az indokok bővebb kifejtését, a bejelentés utáni 24 óra alatt, írásban benyújtani.

159. §. (Semmiségi panasz esetébeni eljárás.) A kir. ügyész által emelt semmiségi panasz folytán az ügyiratok a legfőbb ítélőszékhez terjesztendők.

A legfőbb ítélőszék elbírálása csupán a kir. ügyész által a

158. §. értelmében semmiségi panaszszal megtámadott kérdésére szorítkozik s a mennyiben a semmiségi panaszt alaposnak találja, a 175. §. esetében az egész eljárást megsemmisíti s az iratokat a rendes bírósághoz való áttétel végett a másodfoku erdei kihágási bírósághoz visszaküldi.

160. §. A kir. ügyésznek a 156. §. alapján tett előterjesztései mellőzése miatt perorvoslatnak helye nincsen.

161. §. (Pótvizsgalat elrendelése.) A törvényes időben felebbezett ügyben joga van a másodfoku bíróságnak, ha a vizsgalatot nem találja kielégítőnek, annak pótlását az első bíróság ítéletének feloldása nélkül is elrendelni.

A másodfoku erdei kihágási bíróságnak határozatai, a 158-ik §-ban foglalt eset kivételével végérvényesek.

162. §. (Pénzbüntetés és kártérítési összeg behajtása.) Ha a jogerejüvé vált ítélettel elmarasztalt fél a kártérítés és pénzbüntetés összegét az ítéletben meghatározandó határidő alatt be nem fizeti, végrehajtásnak van helye.

A végrehajtásnak közigazgatási uton elrendelése és fogantatása iránt az eljárt elsőfoku erdőbíróság hivatalból intézkedik.

A végrehajtás iránt egyébként a jelen törvény, a perrendtartás, valamint az 1876. évi XV. törvénycikknek az egyenes és közvetett adók stb. végrehajtás útján behajtásáról szóló rendelkezéseire való tekintettel, a következő 164. §-ban érintett ügyrendtartás részletesen intézkedik.

163. §. A végrehajtást teljesítő közeg eljárásának szabályszerűsége ellen fölmerült panasz fölött első fokban a közigazgatási bizottság s másodfokban a belügyminister határoz.

164. §. (Ügyrendtartás.) Az ügyrendtartást a belügyminister, egyetértőleg a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerrel rendeletileg állapítja meg és teszi közzé.

Negyedik czim: **Az erdei termékek szállításáról.**

I. FEJEZET.

Szállítás szárazon.

178. §. (Általános határozat. Pénzbeli biztosíték.) Minden földbirtokos tartozik megengedni, hogy idegen erdei termékek bármily mivelési ághoz tartozó földjein, illetőleg magánutjain átszállitassanak, ha azok az erdőből különben vagy épen nem, vagy csak tetemesen nagyobb költséggel lennének elhord-

hatók, azon föltétel alatt, hogy a termékek szállítója a netalán okozandó károk, költségek s a használt magánutak és hidak előbbeni jókarba helyezésére szükséges kiadások megtérítésére nézve az illetékes elsőfoku erdőrendészeti hatóságnál megfelelő pénzbeli biztositékot tesz le.

A fuvarosoknak a szállítmányt szabatosan megjelölő igazolvánnyal kell ellátva lenniök.

179. §. Az átszállítás szüksége, iránya, tartama és módozatai és lehető legkevesebb károsítással való keresztülvitele, valamint a biztosítási összeg iránt a felek meghallgatása s a körülmények megvizsgálása után a közigazgatási bizottság határoz. A határozat ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez felfolyamodásnak van helye.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister köteles a felfolyamadást 40 nap alatt elintézni, az esetben azonban, ha a ministerium részéről ezen idő alatt intézkedés nem tétetnék — a közigazgatási bizottság határozata végrehajtható.

180. §. (Átszállítás befejeztének bejelentése.) A szállítás befejezése a szállító által az alispánnak (törvényhatósági joggal felruházott városokban a polgármesternek) bejelentendő, ki a földbirtokost erről 8 nap alatt hivatalosan értesíti.

A szállító által fizetendő kártérítési összeg megállapítására az illető felek mindenekelőtt barátságos egyezsége utasítatnak; ha ez a szállítás befejeztének a tulajdnossal írásban történt közlése után 15 nap alatt sikerül, vagy ez idő alatt az illetékes bíróság előtt kártérítési kereset nem indított, — a biztosíték a szállítóknak visszaadatik; ha pedig a kártérítési kereset a fentebbi határidő alatt beadott, akkor a biztosíték azon bírósághoz, mely a kártérítési keresetre nézve illetékes, hivatalból letéteménykép átteendő.

II. FEJEZET.

Szállítás a vizen.

181. §. (Általános határozatok a tutajozás és usztatásra nézve.) A tutajozás a hajózható folyókon, valamint azon folyószakaszokon vagy patakokon, melyeken mesterséges vízepítmények létesítése nélkül eddig is tényleg állandóan gyakorlatban van, a fennálló folyó-, csatorna- és tói hajózási rendszabályok megtartása mellett, mindenki által szabadon gyakorolható.

Azon nem hajózható folyókon, folyószakaszokon és patakokon pedig, melyeken annak előmozdítása érdekében mesterséges építmények létesítettek, csak hatósági engedély mellett gyakorolható.

A fa-usztatás a hajózható folyók azon szakaszain, melyek hajózásra tényleg használatnak, általában nem gyakorolható; a nem hajózható folyókon, folyószakaszokon és patakokon pedig csak az alább meghatározott föltételek alatt szerzett engedély mellett eszközölhető.

182. §. (Engedélyező hatóság.) A fa-usztatásra vagy tutajozásra és az e célra szolgáló vízépítmények felállítására az engedélyt az illető törvényhatóság, vagy törvényhatóság meghallgatása mellett a közlekedési miniszterrel egyetértőleg, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter adja meg.

183. §. A tutajozásra vagy fa-usztatásra az engedély csak annak adható meg, a ki az okozható károokra nézve elegendő biztosítékot képes nyújtani.

184. §. Olyan folyókon vagy patakokon, melyek mentén árvédelmi czéloból szabályozási munkák hajtattak végre, vagy vannak folyamatban, az engedély csak azon esetben adható meg, ha az usztatás gyakorlása által az árvédelmi építkezések nem veszélyeztetnek.

185. §. Az engedély a vállalat és befektetendő tőke nagyságával arányban álló időtartama, legföljebb azonban 50 évig terjedhető időre adható.

185. §. (Engedély-okmány kellékei.) Az engedélyben:

a) megállapítandó azon famennyiség, melyet az engedélyes évenként leszállítani jogosítva van;

b) világosan felsorolandók és megállapítandók azon vízépítmények, melyek a tutajozás vagy usztatás céljából, nemkülönbönben azok, melyek a partbirtokosok vagy a víz másnemű használatára jogosítottak érdekében létesítendőek;

c) esetleg megállapítandó azon évi járulék, melyet az előtte már engedélyt nyert engedélyeseknek a 191. §. a) pontja értelmében fizetni tartozik; és

d) meghatározandó azon határidő, a meddig tervszerinti be rendezésük befejezendő.

187. §. A tutajozás vagy usztatás csak a berendezés teljes befejezése után kezdhető meg.

A szállítandó tutajfák és épületfák a szállító bélyegével megjelölendők.

A tűzifa csak kötetlen hasábokban szállítható.

188. §. (Szállítási engedély oly vizekre, hol az usztatás vagy tutajozás gyakorlatban van.) Oly vizen, melyen fa-usztatás vagy tutajozás gyakoroltatik, vagy a melyen erre engedély már adatott ki, újabb engedély csak a jelenlegi jogélvezők, illetőleg engedményesek meghallgatása után adható; még pedig:

1. a mennyiben kitűnik, hogy az illető viz az eddigi jogélvezők számára szállítani engedélyezett famennyiségen felül még több fa leszállítására is alkalmas, ezen többlet erejéig, történt legyen a kérelmezés akár a fa-usztatás berendezésére kiszabott határidőn belül, akár az usztatási jog tetteleges gyakorlatba vétele után;

2. az esetben, ha az illető viz csak a tényleges jogélvezők számára adott engedélyben foglalt famennyiséget képes leszállítani, de bebizonyítatik, hogy az engedmény birtokosai a berendezés befejezésétől számított öt éven át, egyszer sem szállították az engedélyben foglalt összes fatömeget, akkor azon tömeg leszállítására adható újabb engedély, mely az illető engedményesek által valamely évben szállított legnagyobb: végül:

3. ha valamely viz a tényleges jogélvezők számára szállítani engedélyezett tömegnél több faanyag leszállítására alkalmas, az illetők azonban a berendezés befejezésétől számított 5 év alatt, az engedélyezett tömeget egyszer sem szállították le; ez esetben szállítási engedély adható azon tömegre, mely a szállításra engedélyezett és a tetteleg leszállított tömeg közötti különbözetből, valamint az engedélyezett tömeg határán felül elszállítható mennyiségből áll.

Ily esetben a jogosítottak mindenikének usztatási idő szabatik, mely alatt az usztatást kártérítés terhe alatt befejezni tartozik.

189. §. (Szállítási engedély oly vizekre, hol az usztatás vagy tutajozás kizárólagos joggal gyakoroltatik.) Ha a jogtulajdonos időhöz nem kötött kizárólagos jogot képes kimutatni, másnak újabb engedély a jelen törvény

kihirdetése után számított 50 év alatt csak a kizárólagos jogtulajdonos beleegyezésével adható.

A kizárólagos usztatási vagy tutajozási joggal bírók azonban kötelesek a szállítás tekintetében, az illető usza-vizre utalt erdőbirtokosoknak — a mennyiben azokkal a fa-usztatás teljesítésére nézve megegyezni nem tudnának, s a mennyiben saját fájuk leszállítása ez által nem akadályoztatnék — az usztatást vagy tutajozást megengedni, vagy azoknak a szállításra előkészített fakészleteit, a helyi árak mellett megvenni, vagy a költségek megtérítése mellett leusztatni.

Ha az illető usza-vizre utalt valamennyi erdőbirtokos fája nem lenne leszállítható, akkor az elsőség azt illeti, kinek fája a kizárólagos usztatási vagy tutajozási jog birtokosának leszállítandó fakészletéhez legközelebb esik.

190. §. (Többeknek együttesen adott usztatási engedély.) Ha ugyanazon vizen többeknek adatik usztatási engedély, mindenik engedélyesnek usztatási idő szabandó meg, mely alatt az usztatását kártérítés terhe alatt befejezni tartozik.

Az egyes engedélyeseknek megszabandó usztatási idő megállapításánál az elsőség a korábbi jogélvezőket illeti, a többi szállítani óhajtókra nézve a kellőleg fölszerelt folyamodvány benyújtásának ideje, az ugyanazon időben beadott folyamodványoknál a szállítandó fa nagyobb becsértéke ad elsőséget.

191. §. (Szállítók kötelezettségei egymás irányában.) Az, ki oly vizen nyer szállítási engedélyt, melyen az usztatás vagy tutajozás már gyakorlatban van, tartozik:

a) az addigi jogélvezőknek a vállalat berendezésére tett költségek megtérítése fejében, a szállítandó famennyiség és használati idő arányában, az engedélyben megállapítandó évi járulékot fizetni: úgy szintén a fentartási költségeket, valamint az esetleges kártérítéseket is, az engedélyben megállapítandó részben viselni;

b) a szállítás céljából általa netán újabban létesített folyó- vagy patak-szabályozások, vagy más, a szállításra szolgáló építmények használatát, a raktári helyiségek és mesterséges kikötők kivételével, a szállításra korábban jogosultatnak ingyen, — a későbbi engedményeseknek pedig ezen §. a) pontja szerint megengedni. Az általa létesített építmények költségeinek a szállításra korább jogosultak által leendő megtérítésére igényt nem tarthat.

192. §. (Engedélyért folyamodás és annak ke-
lékei.) A tutajozásra és fausztatásra szükséges engedély iránt
folyamodás a földmivélés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumnál
nyújtandó be.

Folyamodó köteles a szállítandó famennyiséget és annak vá-
lasztékát (sortiment) kimutatni és kérvényéhez a folyó vagy patak
azon szakaszának tervrajzát mellékelni, melyen a tutajozás vagy
usztatás érdekében vízműveket létesíteni kíván.

Ezen tervrajzban ugy a már létező vízépitmények, különösöu
malomgátak, minden csatornák, véd- és szabályozási művek, va-
lamint az usztatás vagy tutajozás céljaira feálllítani szándékölt
vízépitmények, nemkülönben a folyó vagy patak medrét vagy
vizjárását módosító munkálatok világosan feltüntetendők.

Köteles végre folyamodó tüzetesen kimutatni azt, miként
szándéközik a tutajozás vagy fausztatás érdekeit a folyón vagy
patakon létező malmok vagy más iparüzletek, vagy az öntözési
telepnek, a víz használata iránt korább szerzett jogaival össze-
egyeztetni.

193. §. A földmivélés-, ipar- és kereskedelmi minister a
folyamodványt mellékleteivel együtt véleményezés végett leküldi
az érdekelt törvényhatóságnak vagy esetleg törvényhatóságoknak

194. §. Ha olyan vizen való tutajozásra vagy usztatásra
kéretik az engedély, melyen a tutajozás vagy fa-
usztatás beadását megelőző legalább 5 egymásután következő
évén át nem gyakoroltatott, vagy ha a tutajozás vagy usztatás
volt ugyan gyakorlatban, de az engedélyért folyamodó az us-
ztatás céljából az illető folyón vagy patakon új vízépitményeket
szándéközik létesíteni, az érdekelt és jelesen a folyó vagy patak
mentén lévő községek, továbbá a folyón vagy patakon létező
malom vagy más iparüzletek és az öntözési telepek tulajdonosai
a törvényhatóság alispánja vagy hasonló állásu tisztviselője által
a folyamodványoknak a törvényhatósághoz leérkezte után 8 nap
alatt kézbesítés utján értesitendők.

A tervek a kihirdetési napon tul, közzszemlére 30 napig ki-
téve maradnak.

Minden a tervezetre vonatkozó nyilatkozatok és észrevételek
az illetékes hatósághoz ezen idő alatt nyújtandók be.

Később beadott észrevételek tekintetbe nem vétetnek.

195. §. Ha oly vizen való tutajozásra vagy usztatásra kéretik az engedély, melyen tutajozás vagy usztatás már gyakoroltatik, vagy a melyen erre engedély már adatott és újabb vízépitményeket a folyamodó létesíteni nem szándékozik, azok, kik a tutajozást, usztatást tényleg gyakorolják, vagy erre engedélyt nyertek, a törvényhatóság alispánja vagy hasonállású tisztviselője által, a folyamodványnak a törvényhatósághoz leérkezése után, 8 nap alatt kézbesítés utján értesítendőik.

A tervek az értesítés napján tul 30 napig általuk megtekinthetők.

Minden, a tervezetre vonatkozó nyilatkozatok vagy észrevételek ezen idő alatt nyujtandók be.

Később beadott észrevételek tekintetbe nem vétetnek.

A 30 nap eltelte után az összes iratok és tervek az érdekeltek részéről beérkezett nyilatkozatokkal együtt legfőljebb további 15 nap alatt a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministerhez fölterjesztendőik, ki az engedély tárgyában, a 182. §. szerint végérvényesen határoz.

196. §. (Szállítási jog megszűnése.) A fa-usztatás vagy tutajozás joga megszűnik:

a) ha az idő, melyre az engedélyeztetett, lejárt;

b) ha a jogositott a vállalat berendezését az arra megszabott idő alatt elmulasztotta.

197. §. Az esetben, ha a szállítási jog a jelen törvény kihirdetése előtt bármi czim alatt 50 évnél hosszabb vagy határozatlan időre szereztetett meg, a szállítási jog a jelen törvény kihirdetésétől számított 50 év után megszűnik, még az esetben is, ha a jog annak idejében kizárólagosan szereztetett volna meg; ezen utóbbi esetben azonban a volt kizárólagos jogtulajdonos az újabb engedély megnyerésére előjoggal bír.

198. §. (Kisajátítási jog, a vizen való szállítás érdekében.) A kisajátítási jog, a jelen törvény értelmében engedélyezendő tutajozás és fa-usztatás céljából szükséges folyó- vagy patakszabályozások, vagy másnemű vízépitmények végrehajtására, vagy az usztatott és tutajozott fának a gereblyéknél való kifogására és elhelyezésére szükséges területek megszerzésére az 1868. évi LX. törvényczikk értelmében az engedélyesnek megadatik.

199. § (Szállítók kötelezettségei partvédelmi tekintetben.) A fa-usztatást vagy tutajozást gyakorlók tartoznak azon partrészeket, épületeket, víz- és utépitményeket, melyek a tutajozás vagy fa-usztatás által veszélyeztetnek, saját költségükön védművekkel biztosítani

A mennyiben az engedélyben felsorolt ilynemű vízépitmények azon célra, hogy a veszélyeztetett partrészeket, épületeket, víz- és utépitményeket, a tutajozás vagy fa-usztatás által való károsítástól megóvják, a gyakorlatban elégtelennek bizonyulnának, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minster, a közmunka- és közlekedési minsterrel egyetértőleg, a tutajozás vagy fa-usztatás megkezdésétől számítandó három évig újabb biztosítási építkezések létesítését, vagy a meglevők átalakítását az engedély különbeni megszüntetésének terhe alatt elrendelheti.

A tutajozási vagy usztatási engedély megadása után, mások által saját céljaikra felállított épületeket és vízépitményeket a tutajozás vagy fa-usztatás általi megkárosítás ellen tulajdonosaik, nem pedig az usztatást gyakorlók tartoznak megvédeni.

200. §. (Másnemű vállalkozók kötelezettségei, a vizen való szállítás érdekeivel szemben.) A zsilip-, gát- és malomtulajdonosok vízépitményeiknek a tutajozók vagy usztatók költségén és a hatóság által megengedett módon leendő olynemű átalakítását, hogy ez által a tutajozás vagy usztatás lehetővé tétessék, nem gátolhatják.

Ha a tutajozás vagy usztatás másként eszközölhető nem lenne, kötelesek beleegyezni abba, hogy üzletük bizonyos, az usztatási engedélyben előre meghatározott vagy a szükség szerint a hatóság által később megállapítandó időszakban és tartam alatt szüneteljen; mely szünetelésért a tutajozást vagy usztatást gyakorlók a hatóság által megállapítandó kártérítést a szünetelés beállta előtt előre megfizetni kötelesek.

201 §. (Szállítás által okozott, másrésről pedig a szállítóknak okozott károk megtérítése.) Az usztatás vagy tutajozás által okozott károkért a vállalkozó teljes kártérítéssel tartozik, ha azonban a kár nem csupán tutajozás vagy usztatás miatt támadt, akkor annak csak aránylagos része térítendő meg a vállalkozó által.

Azok, kik az usztatási vagy tutajozási jog gyakorlására szolgáló építményeket, utakat, partokat stb. megrongálják, vagy a jogosan gyakorolt usztatást és tutajozást akadályozzák, az illető jog birtokosának mindenben teljes kártérítéssel tartoznak.

202. §. (Szállítók jogai a partbirtokosokkal szemben.) A fausztatásra vagy tutajozásra jogosítottak s azok munkásai, a mennyiben ez aállítás eszközlése szempontjából elkerülhetlenül szükséges, közvetlen a víz partján fekvő földeken szabadon járhatnak.

Az okozott károkat azonban a vállalkozók a föld birtokosának megtéríteni kötelesek.

203. §. (Usztatás megkezdése.) A fa-usztatók kötelesek aállítás megkezdését legalább 8 nappal megelőzőleg mindazon törvényhatóságoknak bejelenteni, melyeknek területén az usztatás eszközöltetni fog, — kötelesek továbbá a fa-usztatók a leusztatandó anyagok útjába eső malomgát- és zsilip-tulajdonosokat, az usztatás indításáról legalább 24 órával előbb értesíteni.

Oly kisebb vizeknél azonban, melyeken az usztatás megkezdhetése közvetlenebbül van az időjáráshoz kötve, az usztatásnak (a kedvező körülmények be nem állta esetében) a bejelentett napon meg nem kezdése mulasztásnak nem tekinthető, ha az a 8 napnak letelte után beállott legelső kedvező vizállásnál megindítatik.

204. §. (Usztatás befejezése.) Az usztatás befejezését, a fa-usztatók az azt követő 8 nap alatt úgy a törvényhatóságoknak, valamint midazon községeknek is tartoznak bejelenteni melyeknek területén az usztatás történt.

A községek kötelesek ujabb 3 nap alatt az érdekelt partbirtokosokat hirdetmény útján felhívni, hogy az usztatás által netalán szenvedett káraikra nézve, ha keresetet akarnak indítani — a mennyiben ezt még nem tették volna — az illetékes bíróságnál 15 nap alatt, az alább leirt következmények terhe alatt megtegyék.

A hirdetmény szokásos módon közzéteendő s a község házánál 15 napon át nyilvánosan kifüggesztendő.

A megtörtént kihirdetésről jegyzőkönyv veendő fel, melyben a hirdetmény szóról-szóra beiktatandó s úgy a községi bíró, valamint a községi jegyző és két helybeli lakos által, kik a kihirdetésnek tanui voltak, aláírandó.

205. §. (Kártérítési kereset.) A ki a hirdetés után következő 30 nap alatt kártérítési igénye iránt a keresetet meg nem indítja, az kereseti jogát elveszti.

206. §. (Büntető határozatok.) A ki engedély nélkül fát usztat vagy oly folyó- vagy patakszakaszokon, melyeken engedély kívántatik meg (181. §.) tutajoz, vagy a ki engedély nélkül vagy a hatósági rendeletről eltérőleg vízépitményeket állít fel, vagy az usztatás és tutajozás céljaira szükséges építkezéseket, folyó- és patakszabályozási munkálatokat tesz (182. §.), erdőrendészeti áthágást követ el s 100—1000 firtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A ki az usztatás megkezdését vagy annak befejezését kellő időben be nem jelenti (203. és 204. §§.), 10—100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

207. §. Ha az engedély nélküli építkezés vagy az usztatás és tutajozás céljaira engedély nélkül foganatosított folyó- és patakszabályozás másokra nézve káros, tartozik az építkező a pénzbüntetésen kívül az előbbeni állapotot saját költségén helyreállítani, különben az az ő költségén eszközlendő.





Törvény az erdőmunkásokról.

(1900 évi XXVIII. törvénycikk.)

I. FEJEZET.

Általános határozat.

1. §. Annak, a ki fatermelésnél, az erdei termékek szállításánál és az azzal kapcsolatos munkálatoknál, valamint az erdőgazdaság egyéb munkálatainál munka teljesítésére mint napszamos vagy munkás szerződik, az 1898: II. törvénycikkben körülírt munkásigazolvánnyal kell birnia (43. §.)

Külföldi munkásoknál a munkásigazolványt az utlevél vagy a munkás hazájabeli illetékes hatóság által kiállított igazoló okmány pótolja.

II. FEJEZET.

A munkás-szerződés megkötéséről.

2. §. A szerződés feltételeinek megállapítása a felek szabad egyezkedésének tárgya; a törvénnyel ellenkező megállapodások azonban érvénytelenek.

Az olyan szerződés, mely nem ezen törvényben meghatározott módon, vagy olyan munkással kötött meg, a kinek munkásigazolványa nincsen, a közigazgatási hatóság előtt nem érvényesíthető.

3. §. Minden szerződésnek, illetőleg feljegyzésnek (6. §.) tartalmaznia kell:

a) a munka nemének, időtartamának vagy mennyiségének megjelölését;

b) a munkabér megállapítását;

c) a munkások szállításának költségeire, az előlegekre, továbbá a munkaeszközökre, az elszállásolásra, a tüzelő-anyagra és az ivóvizszállításra vonatkozó megállapodásokat.

4. §. Ha a munkások nem közös munkatéren, közösen teljesítendő munkára vállalkoznak, a szerződésben a munkások egyetemleges kötelezettségét megállapítani nem szabad. (41. §.)

6. §. A munkaadó (megbízott) a munkások szállítási költsége czimén a szállítás tényleges költségének megfelelő összeget, előleg

vagy kölcsön címén pedig legfeljebb annyit adhat a munkásnak, a mennyit ez a szerződésben meghatározott munkabér mellet két hét alatt valószínűleg megkereshet. (41. §.)

6. §. A szerződés, ha a munka egészben vagy nagyobb részében annak a törvényhatóságnak területén teljesítendő, a melynek területén a munkások laknak, szóval is megköthető. Minden más esetben köteles a munkaadó a szerződés létrejöttéről s a megállapodásokról a munkásnak, illetőleg a munkások megbizottjának a megegyezés helyén írásos feljegyzést átadni, vagy pedig a szerződést két tanu, vagy egy hatósági tanu előtt írásba foglalni.

A szerződés bélyeg- és illetékmentes.

7. A szerződéskötésnél hatósági tanuként községi előljárók, törvényhatósági tisztviselők, állami erdőtiszték, s a mennyiben nem a magán erdőtiszték által kezelt erdőgazdaságban házilag foganatosított munkára alkalmaztatnak a munkások, hatóságilag felesketett magán erdőtiszték is szerepelhetnek.

A tanuskodásért díjat szedni tilos.

8. §. A tanu a szerződési okiraton igazolja azt, hogy a szerződés az ő jelenlétében a munkások előtt felolvastatott, azok anyanyelvén megmagyaráztatott, s azok által elfogadtatott és aláíratott.

Ha a munkásoknak nincsen munkásigazolványuk (1. §.), vagy ha tanu tudomása szerint a munkások ugyanarra az időre már mással szerződtek volt, a tanu a szerződésnek a fenti értelemben való aláírását megtagadni köteles.

9. §. Ha a szerződési okirat két példányban állittatik ki, az egyik a munkások megbizottjának adandó át, a másik a munkaadónál (megbizott) marad. Ha azonban a szerződés csak egy példányban állittatik ki, a munkaadó (megbizott) köteles azt az aláírások keltétől számított három nap alatt ahhoz az elsőfoku közigazgatási hatósághoz betérjeszteni, a melynek területén a munka egészben vagy nagyobb részében teljesítendő lesz. (41. §.)

A hatósághoz betérjesztett okiratról a felek egy koronát kitévő másolási díj lefizetése után bélyegmentes hitelesített másolatot kaphatnak. Az eredeti okirat hivatalos megkeresés folytán csak hatóságnak adható ki.

10. §. A munkaadó (megbizott) jogosult a szerződés létrejöttét a munkás igazolványába bejegyezni; az igazolványt azonban csak a munkahelyen való megjelenés után köteles a munkás átadni. (41. §.)

11. §. Ha a felek a szerződés érvényességének ideje alatt a szerződés feltételeit egyetértőleg módosítani kívánják, minden tekintetben azt az eljárást kell követniök, melyet a törvény az eredeti szerződés megkötésére megszab.

III. FEJEZET.

A szerződés teljesítéséről és megszüntetéséről.

12. §. Ha a szerződés a munka megkezdésének időpontját nem határozta meg, köteles a munkaadó (megbízott) a munkásokat közvetlenül vagy a megbízottjukhoz intézett szó- vagy írásbeli felszólítással legalább három nappal a munkának tervbe vett megkezdése előtt a munkahelyen való megjelenésre és a szerződés teljesítésére felhívni; a munkások megjelenésekor a munkát megkezdeni; intézkedésre jogosult megbízottjának nevét a munkásokkal közölni, Köteles továbbá a munkaadó a szerződésben kikötött munkabért a szerződés szerinti időben és részletekben kifizetni; a szerződéses viszony megszüntével a munkásoktól átvett munkásigazolványt visszaadni s ha abba a szerződés létrejötté feljegyeztetett, a szerződés megszüntét igazolni s általában szerződés szerinti kötelezettségeit teljesíteni. (41. §.)

Ha a szerződés vagy a törvény rendelkezéseit a munkaadó vagy megbízottja megszegi, az okozott teljes kár- és eljárási költségek megfizetésére mindenkor a munkaadó kötelezendő.

A munkaadó visszkereseti joga megbízottja ellen érintetlen marad.

Ha a munkásigazolvány a munkaadó (megbízott) kezén élvész, az igazolvány megszerzésének költségét a munkaadó viseli, ha pedig a szerződéses viszony megszüntekor az igazolványt, vagy annak másodlatát a munkásnak bármely okból át nem adja, mindaddig, a míg azt a munkásnak rendelkezésre nem bocsátja, a késedelem minden napjára, munka helyén abban az időben fizetett napszámáért köteles annak naponként megfizetni.

13. §. A munkások kötelesek a szerződésben, vagy a munkaadónak a 12. §. szerint közölt felhívásában megjelölt időben, még pedig ha a szerződés szerint erre kötelezvék: munkaeszközeikkel és segédmunkásaikkal a munkahelyen megjelenni, a munkát megkezdeni s általában törvényes és szerződésszerinti kötelezéseiket teljesíteni. (43. §.)

14. §. Ha a munka elemi akadály (árviz, széldöntés, hófúvás,

tűz stb.) miatt egy hazamban három napon át meg nem kezdhető vagy nem folytatható és a munkaadó a szerződésben nem kötelezte magát a szünetelés idejére bizonyos ételmezési járandóság kifizetésére, vagy ellátás kiszolgáltatására, a munkások- a mennyiben munkabérük nem egy bizonyos meghatározott összegben (átalányban) van megállapítva, az előleg (kölcsön) megtérítésének, vagy biztosításának kötelezettsége mellett a szerződéstől elállhatnak.

Az odaszállítás költségének megtérítésére azonban a munkások ilyen esetben nem kötelesek; de a munkaadó sem köteles a visszaszállítás költségét fedezni.

15. §. Ha a munkabér a teljesített munka mennyisége szerint fizettetik, a méréseknél a megfelelő szokásos hiteles mértékeket és eszközöket kell használni. A felmért teljesítmény után a munkabér fillérig számítandó és fizetendő ki. (41. §.)

Ha a felek a szerződésben másként nem állapodtak meg az osztályozás- és a mérésekre nézve, az állami erdők kezelésénél fennálló szabályok alkalmazandók.

16. §. A munkaadó a munkások által okozott kárának értéke erejéig a munkás munkabérét, egyéb járandóságát és ingóságát visszatarthatja, köteles azonban — ha a munkás a visszatartásban meg nem nyugszik — kárkövetelésének megállapítása végett az eljárást a visszatartás napjától számított három nap alatt az elsőfokú hatóságnál megindítani. (41. §.)

Más jogcímen fennálló követelésének fedezetére a munkaadót a visszatartás joga meg nem illeti. (41. §.)

17. §. A munkások munkabérét szeszes italokkal vagy árucikkkel egészben vagy részben megváltani, abból bárki követelésének fedezésére bármit levonni, a munkásokat arra kötelezni, hogy élelmi, élvezeti, ruházati cikkeiket, eszközeiket a munkaadónál vagy az általa kijelölt egyénnél vásárolják, valamint a munkásoknak adott előleg, kölcsön, vagy szállítási költség után kamatot szedni, vagy ezek értékéről váltót venni — tilos. (41. §.)

Tilos továbbá a munkások munkabérét utalvánnyal, bárzával, jeggyel fizetni. (41. §.)

18. §. Ha a munkaadó kormányhatósági rendelkezéssel vagy szerződési megállapodással a munkások gyógykezeltetése és ellátása tekintetében messzebb menő intézkedésekre nem köteleztetett, — a munkaadó (megbízott) köteles a munkahelyen megbetegedett idegen községbeli munkást akkor is, ha a szerződést

vele szemben felbontotta (20. §.), legalább nyolcz napon át gyógykezeltetni és annak ellátásáról gondoskodni s ha a betegség nyolcz napnál tovább tart, a községi előjáróságot intézkedés végett értesíteni. (41. §.)

A járványos vagy ragályos megbetegedési esetek azonnal való bejelentésének köteleességét ezen §. rendelkezése nem érinti.

19. §. A munkásnak a szerződésből eredő követelése sem kincstári, sem törvényhatósági, sem községi, sem magánkövetelés czimén végrehajtás alá nem vonhatók.

A munkaadó csődjében a munkások összes követelése a tömeg tartozásának tekintendők. (1881: XVII. t.-cz. 48. §. 2.)

20. §. A munkaadó (megbizott) jogosult a szerződést azzal a munkással szemben felbontani, a ki a szerződés megkötése utáni időben:

a) a munkaadót (megbizottat), hozzátartozóját tetteleg bántalmazza; testi épsége, élete vagy vagyona ellen büntetendő cselekményt követ el, vagy ilyet megkísérel;

b) az 1898: II. t.-cz. 65., 66. §-aiba ütköző kihágás miatt elítéltetett:

c) a munka teljesítésére betegség miatt képtelenné válik. (18. §.)

d) a munkahelyen való megjelenése után munkaigazolványának átadását és általában szerződési kötelezettségének teljesítését megtagadja.

21. §. A munkás akkor jogosult a szerződés felbontására:

a) ha a munkaadó (megbizott) őt vagy hozzátartozóját tetteleg bántalmazza, vagy testi épsége, élete, vagyona ellen irányuló büntetendő cselekményt követ el, vagy ilyet megkísérel;

b) ha a munka teljesítésére betegség miatt képtelenné válik,

c) ha arra az időre, melyben a szerződést kellene teljesíteni, katonai szolgálatra behívatik;

d) ha a munkaadó vele szemben a szerződés megállapodásait, vagy a törvény rendelkezéseit meg nem tartja.

22. §. A szerződés felbontása esetében a munkásnak a jogos levonások mellett csak a tényleg megszolgált munkabér fizetendő ki.

A 21. §. a) és d) pontja esetében azonban az oda- és visszajuttatás költségein felül köteles a munkaadó annyi munkabért megfizetni, a mennyi a szerződésben megjelölt egész munkaidő vagy munkamennyiség után járt volna a munkásnak.

23. §. Az a fél, a ki a szerződést a 14. §., illetőleg a 20. és 21. §§. alapján felbontani akarja, köteles a mások felet, a felbontás okául felhozott eset tudomásra való jutása után legfeljebb három nap alatt szóval, vagy ezen az időn belül feladott ajánlott levélben értesíteni.

A ki a szerződés teljesítését ilyen közlés nélkül szünteti meg. szerződés-szegőnek tekintendő. (41., 43. §§.)

24. §. Az a körülmény, hogy a munkaadó egy vagy több munkással szemben a szerződést felbontotta, a többi munkást a szerződés felbontására fel nem jogosítja, viszont az egyes munkásokkal szemben érvényesíthető bontó okok sem jogosítják fel a munkaadót arra, hogy a szerződést a többi munkással szemben is felbonthassa. (41., 43. §§.)

IV. FEJEZET.

A napszámosokról.

25. §. A munkaadó és a napszámos között a szerződés szóval is megköthető. A szerződési feltételek megállapítása a felek szabad egyezkedésének tárgya. A törvénnyel vagy a törvényhatósági szabályrendelettel ellenkező megállapodások azonban érvénytelenek.

Az a szerződés, melyet a munkaadó olyan egyénnel köt meg, kinek munkásigazolványa nincsen, a közigazgatási hatóság előtt nem érvényesíthető.

26. §. Napszámost a munkaadó intézkedésre jogosított megbizottja, vagy felügyeletre használt alkalmazottja is szerződhet. A napszámos megbizottja által is köthet szerződést, ha az által munkásigazolványát a munkaadónak átadta.

27. §. A napszámos, ha a felfogadó kívánja felfogadaskor köteles munkásigazolványát átadni. A munkaadó köteles az átvett igazolványt megőrizni s a munka befejeztével azt a munkásnak visszaadni. (41., 43. §§.)

Ha a munkásigazolvány a munkaadó kezén vész el, a másodlat kiállításának költségeit a munkaadó köteles viselni.

28. §. Ha a munka tartamára nézve más világosan ki nem köttetett, mindig egy napi munka értendő.

A napszámos munkanapja, ha az iránt a felek között más megállapodás nem létesült, napkeltétől napnyugtáig számíttatik, mely időre a napszámosnak délben egy egész órai,

szeptember 30-ig pedig reggel és délután is egy-egy félórai szünidő számíttatik (41. §.)

29. §. A munkaadó köteles a szerződötett napszámot elfogadni, annak munkabérért és járandóságát pontosan kiszolgáltatni. (41. §.)

A napszámos köteles a munkát, a melynek teljesítésére felfogadtatott vagy ha ez a munka bármely véletlen akadályozó körülmény miatt nem folytatható, a munkaadó által meghatározott más gazdasági munkát teljesíteni. Ha a munkaadó a napszámot így foglalkoztatni nem képes, vagy nem akarja, akkor a tényleg munkában töltött idő aránya szerint, a kikötött munkabérnek egy-, két-, vagy háromnegyed része fizetendő, s ha étkezés is kikötött, a délelőtti munka után az ebéd, a délutáni munka után pedig az estebéd is kiszolgáltatandó. (41., 43. §§.)

30. §. Ha a napszámos munkája legalább egy havi időre biztosított, a kikötött munkát megakasztó bármely körülmény beálltával, a mennyiben más világosan ki nem kötött, a felfogadó jogosítva van a napszámot más gazdasági munkára felhasználni, mit a napszámos teljesíteni köteles. Ha azonban az akadály folytonosan legalább egy hétig tart, az esetben mindkét fél visszaléphet a szerződéstől. (41., 43. §§.)

31. §. Ha a szerződést vagy a törvény rendelkezéseit a munkaadó szegné meg, a hatóság által kötelességének teljesítésére, a munkásnak okozott teljes kár és eljárási költség megfizetésére kötelezendő s a 41. §. szerint megbüntetendő.

Ha a szerződést vagy a törvény rendelkezéseit a munkaadónak intézkedésre jogosult megbizottja szegné meg: a büntetés a megbizott ellen alkalmazandó, a kár- és eljárási költségek megtérítési kötelezettsége azonban ebben az esetben is mindenkor a munkaadót terheli. A munkaadónak vizskeresti joga megbizottja ellen érintetlen marad.

32. §. Ha a napszámos a meghatározott időben igazolatlanul meg nem jelen, vagy a megkezdett munkát abban hagyva jogtalanul eltávozik, az elsőfoku hatóság által — a munkaadó írásbeli vagy jegyzőkönyvbe vett szóbeli kérelmére, előleges tárgyalás nélkül a munkahelyre, kényszereszközök alkalmazásával is, kivezetése határozatilag elrendelendő. Ha pedig a munkát a munkahelyen önként megjelenve vagy kivezetés után sem kezdi meg, illetve nem folytatja, a 43. §. szerint megbüntetendő.

33. §. A munkaadó a napszámos által okozott kárának értéke erejéig annak munkabérét visszatarthatja. Köteles azonban a munkaadó, ha a napszámos a visszatartásban meg nem nyugszik, kárkövetelésének megállapítása végett az illetékes hatóságnál az eljárást a visszatartás után három napon belül megindítani. (41. §.)

Más jogczimen fennálló követelésének fedezésére a munkaadót a napszámos vagy munkással szemben visszatartási jog nem illeti meg.

34. §. Ha a felek között a kifizetéskor a napi bér nagysága tekintetében vita merül fel, s a megállapodás ki nem deríthető, a hatóság a napi bért oly összeg szerint állapítja meg, a milyent azon időben és helyen, vagy annak legközelebbi vidékén hasonló munkáért rendszerint fizetnek.

35. §. A 17 §. rendelkezései a napszámosokra is kiterjednek (41. §.)

V. FEJEZET.

Vegyés intézkedések.

36. §. Az a vállalkozó vagy megbizott, a ki munkások felvételére végett valamely községben megjelenik, ha a munkásokat nem annak a törvényhatóságnak területén végzendő munkára kívánja szerződtetni, a melynek területén az illető község fekszik: köteles a község előljáróságánál azonnal jelentkezni, s ha mint megbizott jár el, meghatalmazását felmutatni. (42. §.)

37. §. A vállalkozó munkásoknak szerződésből eredő követeléseikért közvetlenül akkor is felelős, ha a munkásokat nem ő, hanem személyzete vagy alvállalkozó alkalmazta volt.

38. §. Az a vállalkozó, a ki maga, vagy a kinek intézkedésre jogosult megbizottja a jelen a törvény 41. §-ának első bekezdése alapján két éven belül két ízben jogerősen elítéltetett, az állami törvényhatósági és községi munkavállalatokból a m. kir. földművelésügyi minister rendelkezésével, a körülmények mérlegelésével meghatározott időre kizárandó.

A kizáró rendelet a hivatalos lapban és a szükséghez képest más lapban is közzé teendő.

39. §. A munkahelyen a munkások élelmezése czéljából létesült alkalmi vállalat tulajdonosa (kantinos) köteles az eladásra szánt étel- és italneműek árjegyzékét az elsőfoku iparhatósághoz az üzlet megkezdése előtt, azután pedig havonként bemutatni.

Ha az elsőfoku iparhatóság a hozzá érkezett panaszokból

arról győződik meg, hogy a vállalat tulajdonosa akár a kiszolgáltatott áruk minősége, akár a követelt árak magassága által a munkások hátrányára visszaéléseket követ el s azokat a megintés daczára sem szünteti meg: köteles az illetékes pénzügyigazgatóságot az italmérési engedélynek az 1899: XXV. t.-cz. 15. §., 3, d) alapján leendő elvonása iránt teendő intézkedés végett megkeresni.

Büntető határozatok.

40. §. A mennyiben ez a törvény ellenkező rendelkezéseket nem tartalmaz, az 1879: XL. t.-cz. általános határozatai a jelen törvény által megállapított kihágási ügyekben is alkalmazandók. Az 1898: II. t.-cz. 65., 66. §-ai a jelen törvény hatálya alá tartozó munkásokra és napszámosokra is kiterjednek.

41. §. Kihágást követ el és 8 napig terjedhető elzárással s 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkaadó (megbizott), a ki ennek a törvénynek 15., 16., 17., 18., 35. §-aiban foglalt rendelkezéseit, vagy tilalmait megszegi.

Kihágást követ el s 600 koronáig terjedhető pénzbüntetésse, büntetendő az a munkaadó (megbizott), a ki ennek a törvénynek 4., 5., 9., 10., 12., 23., 24., 27., 28., 29., 30., 31., 33. §-aiban foglalt rendelkezéseit vagy tilalmait megszegi.

42. §. Kihágást követ el és 8 napig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

a) a munkaadónak az a megbizottja, a ki magának a munkásoktól szerződtesükért anyagi előnyöket köt ki, vagy ilyen előnyöket elfogad:

b) a ki a munkásokat a munka minősége, a bérfeltételek, a kereseti viszonyok felől a valóságnak meg nem felelő közlések, vagy alaptalan ígérekkel szándékosan megtéveszti;

c) a ki a 36. §. rendelkezésének meg nem felel;

d) a ki más által felfogadott munkást vagy napszámost, e körülményt tudva, ugyanegy időre felfogad vagy munkaadójától elcsábit.

43. §. Kihágást követ el s 8 napig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkás vagy napszámos, a ki ugyanegy időre két vagy több munkaadóhoz szerződik el. Ily esetben a munkás vagy napszámos azzal a munkaadóval szemben köteles a szerződést teljesíteni, a kivel először szerződött, a többi munkaadónak kártérítéssel tartozik,

kivén, ha azok az előző szerződésről tudva kötöttek vele szerződést.

Kihágást követ el s 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a munkás vagy napszámos, a ki

- a) jelen törvény 1 §-ának rendelkezését megszegi;
- b) jelen törvény 13., 23., 24., 27., 29., 30., 32. §-ainak reá vonatkozó rendelkezéseit megszegi.

44. §. A kihágási eljárás ennek a törvénynek 41. §-a második bekezdésében, továbbá a 42. §. a), b), d), valamint a 43. §. első bekezdésében és b) pontjában megállapított kihágások esetében csak a sértett fél indítványára tehető folyamatba.

A munkás ellen kiszabott szabadság veszteségi büntetések, ha a munkaadó az elzárási büntetés végrehajtásának elhalasztását kívánja, csak a szerződési munka elvégzése után hajtandók végre.

Ha az elítélt a kiszabott pénzbüntetést 48 óra alatt le nem fizeti, az erre az esetre az ítéletben megállapított szabadságvesztés büntetés, az előző bekezdés esetét kivéve, azonnal végrehajtható.

A jelen törvény alapján kirótt és beszedett pénzbüntetések az 1898: II. t.-cz. 71. §-ban meghatározott célra fordítandók.

VII. FEJEZET.

Hatóságok. Eljárás. Záróhatározatok.

45. §. Mindazon ügyekre nézve, melyek a jelen törvény szerint hatósági intézkedést igényelnek s az ezen törvényben megállapított kihágások megtorlására, nemkülönben az egyénenként 100 koronát meg nem haladó kárkövetelés elbírálására;

1. elsőfoku hatóság:

- a) vármegyékben a főszolgabíró;
- b) törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács kijelölt tagja; r. t. városokban a polgármester;
- c) Budapesten a kerületi előljáró;

2. másodfoku hatóság: a közigazgatási bizottságnak munkásügyi albizottsága. (1898: II. t.-cz. 72. §. 2.)

3. harmadfoku hatóság: a földmivelésügyi minister.

Két érdemben egybehangzó határozat ellen felebbezésnek helye nincsen.

A sértett fél akkor sem felebbezhet, ha a másodfoku hatóság az elsőfoku hatóság által kiszabott büntetést súlyosbitotta; valamint a vádlott sem felebbezhet, ha a másodfoku hatóság az ő büntetését enyhítette.

Rendkívüli felülvizsgálatnak csak abban az esetben van helye ha vagy az eljáró hatóság nem volt illetékes, vagy nem a jelen törvény szerint elbírálandó ügyben határozott, vagy pedig ha a felülvizsgálat a közérdek megóvása céljából indokolt.

Az ezen törvény szerint a közigazgatási hatóság elé tartozó ügyek minden fokozaton soron kívül tárgyalandók és intézendők el.

Az eljárási szabályokat a földmivvelésügyi minister a belügyi és az igazságügyi ministerrel egyetértőleg állapítja meg.

A 100 koronát meghaladó kártérítési ügyek, továbbá az ezen törvényben előirt alakszerüségek megtartása nélkül kötött szerződéseköl eredő minden vitás kérdések elbírálására a rendes bíróságok illetékesek.

Az 1898: II. t.-cz. 75., 76. §-aiban foglalt intézkedések a jelen törvény hatálya alá eső ügyekre is kiterjednek, azzal az eltéréssel, hogy a 75. §. utolsó bekezdésében említett felmentés oly esetekre is szólhat, midőn a munkás vagy napszámos a szomszédos törvényhatóság illetve járás területén teljesítendő munkára vállalkozik.

46. §. A jelen törvénynek a munkásigazolványokra, továbbá a szerződéskötés alakszerüségére vonatkozó rendelkezései erőhatalom (vis major) folytán szükségessé vált halaszthatatlan sürgös munkák idejére nem alkalmazandók.

47. §. Ha a szerződési feltételek tekintetében a felek közt vita merül fel és a szerződésöl a felek megállapodása ki nem deríthető, — a hatóság döntésénél a szokást veszi irányadónak.

48. §. Felhatalmaztatik a m. kir. földmivvelésügyi minister, hogy a jelen törvény életbe léptének napját s az átmeneti intézkedéseket rendeleti uton állapítsa meg.

49. §. Jelen törvény végrehajtásával, a m. kir. földmivvelésügyi minister bizatik meg.





M. kir. erdőőri szakiskolák.

M. kir. erdőőri szakiskola jelenleg 4 van: Szeged város határában Királyhalmán (posta és vasutállomás Szabadka), Temesvár város mellett Vadászerdőn, Liptó-Ujvárt és Görgény-Szent-Imrén

Az erdőőri szakiskolák célja az erdőőri teendők végzésére alkalmas egyéneket nevelni. A felvétel iránt a földművelésügyi m. kir. miniszterium határoz s a folyamodványok minden év június végeig oda nyújtandók be.

Á felvétetni kívánók kimutatni tartoznak, hogy

1. 17 éves korukat betöltötték, illetve az intézetbe való belépés napjáig (minden év októberhó 1-től legkésőbb 8-áig) betöltik és 35 évesnél nem korosabbak;

2. ép, erős, egészséges, munkához és az időjárás viszonyosságaihoz szokott és edzett testalkattal s különösen jó látó, halló és beszélő képességgel birnak. Ez kincstári erdészeti orvos, honvéd törzsorvos, vagy megyei főorvos bizonyítványával igazolandó;

3. az elemi iskolákat elvégezték, illetve folyékonyan irni, olvasni s az elolvasott tárgynak értelmét jól elmondani képesek s a közönséges 4 száművelet szerint jól számolni tudnak;

4. erkölcsi magaviseletük jó;

5. katonai kötelezettségben állanak-e.

A tanulók az intézetbe való belépés alkalmával orvosilag megvizsgálatnak s a nem alkalmasak elbocsáttatnak.

A tanulók részint állami, részint saját költségen vétetnek fel, mely utóbbi esetben egy évre 300 korouát fizetnek. Az állami költségen felvett tanulók, ha a tanfolyam teljes bevégezése előtt önkényt hagyják el az intézetet, vagy hanyagság végett elbocsáttatnak, a rájuk fordított költségeket megtéríteni tartoznak.

Mindenik tanuló tartozik magával hozni 6 uj inget, gatyát,

6 zsebkendőt, 10 pár kapczát, vagy harisnyát s egy pár erdőjárásra alkalmas bagaria csizmát.

A tanfolyam 2 évig tart s szünetidők nincsenek, de a jó magaviseletű és jól tanuló növendékek a szülők vagy gyámok kérésére legfőbb 2 heti szabadságot kaphatnak.

A tanítás elméleti és gyakorlati, a főszerep azonban az utóbbira van fektetve. Az elméleti tanításnál a Bedő Albert által írt »Erdő-Őr« című könyv szolgál vezérfonalul, A gyakorlati tanítás kedvéért a tanulók az erdőben, a csemetekertekben és az intézetnél előforduló minden munkálatokat, tisztítást s az intézeti erdő és telep nappali és éjjeli őrzését tartoznak végezni.

A szakiskola tanulói az intézetben töltött idő alatt az intézet részéről ruháztatnak, minélfogva a kincstári erdőőrök egyenruháját viselik jelvény és fegyver nélkül.

Minden félévben vizsgálatok tartatnak. Az iskola bevezetéséről bizonyítványok állítatnak ki, melynek alapján, ha $\frac{3}{4}$ évig gyakorlatilag szolgáltak, az erdőőri szakvizsga letételére bocsátatnak,

A királyhalmi erdőőri szakiskolára évenként 12, a vadászerdeire 12, a lipó-ujváriira 32, a görgény-szent-imreire 32 tanuló vétetik fel.





Erdőőri szakvizsga.

Utasítás

az erdőőrök szakvizsgálója ügyében

A m. kir. belügyminiszterrel egyetértőleg kiadta: A földművelés-
ipar- és kereskedelemügyi miniszter 1880. évi 25347. szám alatt.

1. §. Az 1879. évi XXXI. törvényczikk értelmében teljesítendő
erdőőri szolgálatra szükséges szakbeli képesség törvényes igazolá-
ása céljából, az ország különböző vidékein évenként az őszi
hónapokban hivatalos erdőőri szakvizsgák tartatnak.

2. §. Ezen erdőőri szakvizsga letételére bocsátatnak mind-
azok, kik az elemi népiskolát elvégezték, illetőleg írni, olvasni
és a négy közönséges számművelet szerint számolni
tudnak s ezt, valamint azt, hogy legalább 3 évig szakadatlanul
erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak, hitelesen igazolni tudják,
feddhetlen magaviseletük és 20-ik életévüket betöltötték.

A vizsgára engedélyt azon kir. erdőfelügyelő ad, kinek kerü-
letében a vizsga megtartatik.

3. §. A vizsgáló-bizottság áll az elnökből és két bizottsági
tagból, kiket az országos erdészeti egyesület és az illető kerületi
erdőfelügyelő javaslata alapján, esetről-esetre a földművelés-, ipar-
és kereskedelemügyi miniszter nevez ki.

4. §. A vizsgálat tárgyát képezi mindaz, mit az erdészeti
műszaki segédszolgálat sikeres teljesítésére s az erdőőrnek a fenn-
álló erdőtörvényben előirt teendőire és jogaira nézve tudni kell.
Ezen gyakorlaton belől a vizsgálatra és a tanulónak vezérfonalul
ajánlatik Bedő Albert országos főerdőmesternek »Erdőőr, vagy
az erdészet alapvonalai« című és az országos erdészeti
egyesület által az erdőőrök tankönyvére kiirt pályadíjjal jutal-
mazott műve.

5. §. A vizsgára jelentkezők a vizsgáló-bizottsági elnök kezé-
hez vizsgálati díj fejében 5 forintot kötelesek lefizetni.

6. §. A vizsgálat szóval és írásban tartandó. Az írás-
beli vizsgánál, mely a szóbeli előtt tartatik meg, az összes jelent-
kezők a vizsgáló-bizottság elnöke által feltett ugyanazon három

kérdést felelik meg. Az írásbeli vizsgálat letételére elegendő, ha az illető a 4. §-ban megjelölt szakkönyv alapján tehető kérdésekre kellően megfelel. Az írásbeli vizsgálat tárgya csak olyan kérdés lehet, melynek írásbeli uton való megoldása a gyakorlati erdőőri szolgálatnál előfordul.

7. §. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium nevében és azon vármegye pecsétje alatt, melynek székhelyén a vizsgálat tartatott, a vizsgálatot kiállott egyéneknek bizonyítvány adatik, melyet a vizsgáló-bizottság elnöke és annak mindkét tagja ír alá.

8. §. A bizonyítványban kiteendő képességi osztályzatok a következők: »kitűnően alkalmas«, »jól alkalmas« és »kielégítően alkalmas.«

9. §. A bizonyítványban kiadandó képességi osztályzatot a bizottság egyetértésben a vagy szótöbbséggel állapítja meg.

10. §. A vizsgálatról a következő tartalmu bizonyítvány adatik ki.

Erdőőri szakvizsgálat bizonyítványa.

Bélyeg helye	Magyar- ország nagy czimere	A vizsgáló bizottmány által adható osztályzatok »kitűnően alkalmas«, »jól alkalmas«, »kielégítően alkalmas«.
-----------------	-----------------------------------	--

A nagyméltóságu földmivelési m. kir. miniszterium

18 . . . évi

. hó . . . napján szám alatt kelt rendelete
alapján 18 . . . évi hó napján
. városában megtartott erdőőri szakvizsgálat alkal-
mával alulirt vizsgálóbizottság által

N. N.

.
ki Magyarország vármegyéjének
községében született, az erdészeti műszaki segédszolgálat telje-
sítéséhez szükséges ismeretekből megvizsgáltván, az 1879. évi
XXXI. törvényczikk értelmében teljesítendő erdőőri szakszolgálatra
. alkalmasnak találtatott, miről is részére ezen
bizonyítvány kiadatott.

Kelt 18 hó . . . n.

A vizsgáló-bizottmány:

N. N.
vizsgáló biztos
(és erdőtisztai állása).

N. N.
vizsgáló biztos
(és erdőtisztai állása).

Vár-
megye
pecsétje

N. N.

.....
a vizsgáló-bizottmány:
elnöke
(és erdőtisztai állása.)

11. §. A vizsgáló-bizottság tagjai ezen működésükért külön díjazásban részesülnek, és pedig az államhivatalnokok az őket szabályszerűen megillető — a nem államhivatalnokok pedig 10 korona (tiz korona) napidíjban.

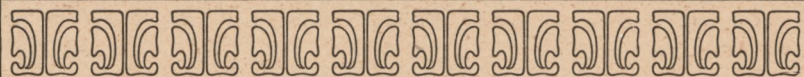
12. §. A vizsgálat egész folyamáról jegyzőkönyv vétetik fel melynek tartalmazni kell a vizsgálat leírását, a vizsgált egyének neveit s az ezek részére a vizsgáló biztosok által adott osztályzatokat, valamint azon osztályzatot, melyet az illető bizonyítványában nyerend. Ezen a bizottság összes tagjai által aláírt jegyzőkönyv a vizsgáló bizottság elnöke által a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumhoz terjesztendő fel,

13. §. A ki a vizsgát nem állotta ki, a következő évben, vagy később is annak letételére legfeljebb kétszer még jelentkezhetik, de ha ez alkalmakkal sem talátnék kielégítően alkalmasnak, többé vizsgára nem bocsátható.

14. §. A vizsgálat megtartásának helye és ideje a »Budapesti Közlöny« című hivatalos lapban és az országos erdészeti egyesület sakközlönyében, az »Erdészeti lapok«-ban a vizsgálat megtartásának napja előtt legalább 6 héttel köztudomásra hozatik s azt az illető megyei hatóságok köröztetés útján a községekben is kihirdetetik.

15. §. Az eddig fennállott és ugynevezett alsóbbrendű erdészeti államvizsgálóról nyert bizonyítványok a jelen szabályzat értelmében megtartott erdőőri szakvizsgálóról nyert bizonyítványokkal egyenlő értékűeknek tekintendők.





Erdőőrök hatósági felesketése.

Az erdőtörvény 38. §-a értelmében a 17-dik §-ban felsorolt erdőbirtokosok kötelesek, a magán birtokosok pedig jogositva vannak erdőtisztjeiket és erdőőreiket hatóságilag feleskettetni. Az így feleskettett erdőtisztek és erdőőrök szolgálatukban közbiztonsági közegeknek tekintetnek, mint ilyenek vadászatjegy-adómentes fegyvert viselhetnek, bizonyító erővel bíró »rovatos napló«-t vezethetnek, az erdei kihágások vagy kihágást elkövetők nyomozásánál mint rendőrök járhatnak el és ezen irányban foganatosított cselekményeikre hatály és hitelesség tekintetében a törvényeknek és szabályoknak a rendőri közegekre vonatkozó intézkedései alkalmaztatnak.

Miután a hatósági eskü ily fontos jogokkal ruházza fel az erdőőröket és erdőtiszteket, annak letétele csak bizonyos feltételek alatt engedtetik meg. E feltételek a földmívelési ministerium 1880. évi 30686. szám alatt kiadott körrendeletében vannak körülírva, melyben egyszersmind a felesketésnél követendő eljárás is szabályozva van, a melyből mi a következőket tartjuk szükségesnek kivonatosan közölni.

A hatósági felesketés a magyar honpolgárság igazolásán kívül a következő feltételekhez van kötve:

Erdőőri esküre általában csak olyan egyének bocsáthatók, kik: *a)* feddhetlen életűek és *b)* 24-ik életévüket betöltötték. A 17. §-ban felsorolt erdőbirtokosoknak alkalmazott erdőőrök azonban 1889. évi június hó 14-ike után csak akkor lesznek feleskethetők, ha ezen kellékeken kívül azt is beigazolják, hogy az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel letették.

Az erdőtiszteket a közigazgatási bizottság, az erdőőröket ellenben megyékben a szolgabíró, rendezett tanácsu városokban a mezei rendőrkapitány és a fővárosban a főkapitány esketi fel. Ezen közegek állítják ki egyszersmind a megtörtént felesketésről szóló törvényszerű eskübizonyítványt is.

Az eskübizonyítvány csak addig érvényes, míg a felesketett erdőtiszt vagy erdőőr a bizonyítványban megjelölt birtokosnál és állomáson marad. Ha az erdőtiszt vagy erdőőr szolgálatát elhagyja vagy állomást cserél, avagy előléptetetik, köteles a bizonyítványt erdőbirtokosának, ez pedig a felesketést teljesített hatóságnak 15 nap alatt beszolgáltatni. A hatóság a szolgálatát elhagyó erdőtiszt vagy erdőőr bizonyítványát megsemmisíti, az állomás cserélőjét ellenben a szükséges megjegyzéssel ellátva továbbra is érvényesnek nyilatkoztatja. Hasonlóan jár el az előléptettekével is, csak hogy ezeknél előbb az előléptetéshez szükséges kellékekre nézve meggyőződést szerez. Ha előléptetés vagy állomáscseré esetében az erdőtiszt vagy erdőőr szolgálati helye más megyébe esik, a birtokos a bizonyítványt közvetlenül az új szolgálati helyre nézve illetékes hatósághoz küldi, ennek megtörténtéről azonban a régi hatóságokat is, mely a felesketést teljesítette volt, értesíteni tartozik.

Elveszett eskübizonyítványok helyett az illetékes hatóságok által vezetett eskületelési jegyzőkönyvek alapján, új másolati példányok szolgáltatnak ki.





Vadászati törvény.

1883. évi XX. törvényczikk.

I. FEJEZET.

A vadászati jogról.

1. §. A vadászati jog a földtulajdonnak elválaszthatlan tartozéka.

2. §. Saját földbirtokán a tulajdonos, vagy az, a kinek az jogot vagy engedélyt adott, a vadászatot az ezen törvényben meghatározott korlátok között szabadon gyakorolhatja, ha az:

1. egy tagban vagy összefüggésben álló részekben legalább 200 holdra terjed, holdját 1600 □ ölével számítva, habár több határban fekszik vagy utak, vasutak, csatornák, folyók vagy patakok által hasítottak is; vagy ha a földbirtok:

2. kétszáz holdnál kisebb ugyan, de kertileg műveltetik és kerítéssel vagy árkolattal el van zárva, belső telket, szőlőt vagy állandó szigeteket képez;

3. az egy tagban legalább — holdját 1600 □ öllel számított — 50 holdat tevő földbirtokok tulajdonosai összefüggésben levő földjeikre nézve a vadászati jog gyakorlására egyesülhetnek, a menyinyiben az egyesített területek a 200—1600 □ öllel számított — holdat megütik.

Ha az iránt, hogy valamely terület ezen szakaszban körülírt területek közé tartozik-e vagy nem, vitás kérdés támad, a fölött első sorban a járás közigazgatási szolgabirája, rendezett tanácsal bíró városokban a polgármester, — törvényhatósági joggal felruházott városokban a kapitány, — végre Budapesten a kerületi előljáróság, — másod fokban pedig a törvényhatóság első tisztviselője (alispán, polgármester), Budapesten a városi tanács határoz.

3. §. A 2. §. alá nem tartozó földbirtokon és a községek tulajdonát képező területeken, az utóbbiak terjedelmére való tekintet nélkül, a vadászati jogot az azon egy határbeli földbirtokosok a községgel együtt legalább is 6 évi tartamra bérbe adni kötelesek; az évi tiszta jövedelem a tulajdonosokat birtokaránylag illeti. Ha

az arány ily módon nem lenne megállapítható, az egész jövedelem a községet illeti, mely azt közigazgatási czélokra fordítani köteles.

Az egy folytonosságban levő ily terület, ha az 2000 kataszt. holdnál nem nagyobb, egyben adandó, különben több, legalább is 2000 kataszt. hold részletben is adható bérbe. A bérbeadásnál az 1879: XVIII. t.-cz. 110. §-ban megállapított eljárás szabályai tartandók meg, de a bérszerződés mindig a megyei alispán, törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács jóváhagyása alá terjesztendő, kinek határozata ellen a belügyministerhez felebbezés intézhető.

A községi birtokok vadászati bérlete, az 1871: XVIII. t.-cz. 36. §-a *b)* pontjának intézkedése alá nem esik.

Ha valamely külön vadászterületet képező nagyobb erdőterület által egy vagy több birtokosnak 1600 □ öllel számítandó 200 holdnál kisebb területű birtoka legalább három oldalról körülvértetik, az ilykép elszigetelt birtok tulajdonosa a vadászati jogot az azt környező vadászterület birtokosának, vagy haszonbérlőjének haszonbérbe adni, ez viszont haszonbérbe venni köteles.

A barátságos egyesség létre nem jötte esetére a 2-ik §-ban megnevezett közigazgatási hatóság határoz.

4. §. Azon községekben, hol a birtokszabályozás és az urbéri elkülönzés még nem eszközöltetett, a vadászati jog a közös legelőkön, erdőkben és nádasokban a községet; azon erdőkben és nádasokban, melyek a korábbi földesur tulajdonát képezik, habár a volt urbéreseket illető faizás vagy egyéb szolgálomakkal vannak terhelve, kizárólag a volt földesurat; irtványokon udvarbelki bérfizetés mellett birt (curialis és censualis) és egyéb urbéri természetű tartozásokkal terhell ingatlanokon pedig, a törvényhozásnak az ily természetű viszonyok iránti további intézkedéseig a jelenlegi birtokosokat illeti.

5. §. Azon községekben, hol a birtokszabályozás és urbéri elkülönzés megtörtént és a korábbi földesur a vadászati jogot a volt urbéresek tulajdonában magának jövőre is fentartotta, az ily kikötés érvényét veszti. A volt urbéresek azonban kötelesek, ha a földesur a vadászati jog fentartásaért akár ingatlanban, akár más módon bármi árt adott, ezen szolgálmat azon szabályok szerint megváltani, a melyek az urbéri természetű szolgálományok megváltására külön törvény által megállapítottak.

6. §. A haszonbérelő a vadászati jog gyakorlásában csak ezen és a mezei rendőrségi törvény határozatai által korlátozható. A vadászat közben okozott károkat illetőleg a 16. §. rendelkezései alkalmazandók.

II. FEJEZET.

A vadak által tett károk megtérítéséről.

7. §. A fővadak (szarvas, däm vad) által a vetésekben, ültetvényekben, vagy más gazdálkodási és erdészeti ágakban okozott minden kárért azon birtokos vagy haszonbérelő, kinek vadászterületén az említett fővad tenyésztetik, teljes kárpótlással tartozik.

E végre megkivántatik, hogy a kár a hatóságnak a kár elkövetésétől számítandó 8 nap alatt felvehetés céljából bejelentessék.

A vetésekben okozott kárnak becslése mindig oly időben eszközözendő, midőn a termék mennyiségben megállapítható; a kár vagy természetben vagy pénzértékben téríthető meg.

8. §. Ragadozó vagy kártékony állatok (III. fejezet, 13. §.) által tett károk, mivel ezen vadak a föld birtokosa által bármikor elpusztíthatók — meg nem téríttetnek.

III. FEJEZET.

A vadászati tilalmakról.

9. §. Az általános vadászati tilalom tart február hó 1-től, augusztus hó 15-ig, mely idő alatt hajtókutyákkal, (kopó, tacsó, agár, komondor, vagy egyéb hajtó-ebbel) egyáltalán nem szabad vadászni.

Ettől eltérőleg tilos a vadászat:

a) szarvas bikára október hó 15-től, däm vad bikára november hó 15-étől július hó 1-ig;

b) szarvas, däm vad és őz-tehénre január hó 1-től október hó 15-ig;

c) őzbakra január hó 15-től április 1-ig;

d) zergére december 15-től augusztus 1-ig; zerge-gidára pedig minden időben;

e) siket- és nyír-fajdkakasra június hó 1-től márczius hó 1-ig, jérczékre pedig minden időben;

f) császár-madarakra december hó 1-től, fáczánokra és tuzokokra február hó 1-től augusztus hó 15-ig;

g) foglyokra január hó 1-től augusztus hó 1-ig;

h) éneklő madárra minden időben;

i) minden más madárra a 11. és 12. §§-ban meghatározott kivételekkel február hó 1-től augusztus hó 15-ig; a tilalmi időszak alatt sem a vadak fiait elfogni, sem a madarak fészkeit szándékosan érinteni vagy tojásaikat elszedni nem szabad, kivétevéen ez alól azon tulajdonosok vagy bérlők, kik a tojást ép a vadtenyésztés céljából szedetik.

10. §. A tilalmi időszakban az első 14 napot kivéve, vadat általában, vagy ha a tilalom csak némely vadra vonatkozik, illet ámulni, venni, vagy nyilvános helyiségekben étlapra jegyezni nem szabad.

11. §. A madarak közül kivételt képeznek a vándor- és vizi-madarak, de ott, hol ez utóbiak költenek, a párosodás és költés időszaka alatt a tilalom reájuk is kiterjed.

12. §. Tiltott időszak alatt is szabad vadászni a seregekben vonuló vadludakra, vadkácsákra, vad- és szelid galambokra, keselyűkre, és sasok, sólymok, kányák, vércsék, héják és ölyvek minden nemeire, valamint a nagysuholyokra, s végül a hollókra, szarkákra, varjakra, verebekre, és seregélyekre; a seregélyekre azonban csak szőlők és gyümölcsösökben.

13. §. A ragadozó vagy kártékony állatokat, ugymint: medvét, farkast, rókát, hiuzt, vadmacskát, nyestet, vaddisznót, borzot, tengeri nyulat, hörcsögöt, ürgét, görényt, menyétet, nyustot, vidrát saját területén a birtokos bármikor elpusztíthatja azon esetben is, ha a vadászat bérbe volna adva; ha azonban a pusztítást vadászatilag hajtókkal vagy bárminemű vadászebekkel akarja végbe vinni, erre ez esetben a bérlő beleegyezését tartozik kieszközölni.

Oly vidékeken, hol a vaddisznók nagyobb mérvű károkat okoznak, a vadászterületek tulajdonosai, bérlői, kötelesek az érintett kártékony vadakat lehetőleg pusztítani. Ebbeli kötelezettségük teljesítésére felmerülő alapos panaszok folytán a közigazgatási bizottság, — vagy annak elnöke által záros határidő kitűzése mellett figyelmeztetendők; a határidő elmulasztása esetére az érintett vadak elpusztítása a jelen törvény IV. fejezetében megállapított módon hivatalból eszközöndő.

14. §. A vadászati területen talált házi macskákat és kóbor ebeket a vadászatra jogosított elpusztíthatja.

15. §. Szabad időben is tiltatik minden szórmés vagy szárnyas hasznos vadat törökkel, hálókkal, hurkokkal, elfogni,

vagy megölni. különösen tuzokokat ólmos esők alkalmával behajtani vagy agyon verni.

Kivételnek a fenyves-madarak, melyeket hurokkal és léppel fogni szabad időben megengedettik.

Tenyésztés céljából a befogás csak a vadászat tulajdonosa, bérlői, vagy azok szakértő megbizottjai részére engedtetik meg.

16. §. A vadászat csak lőfegyverrel vagy lóháton bármennemű vadászebek hssználatával gyakorolható.

A vadászat gyakorlása közben a vetésekben, ültetvényekben vagy más gazdálkodási és erdészeti ágakban okozott minden kárért, a vadászatot gyakorlók teljes kárpótlással tartoznak. A kár bejelentése, becslése és megtérítése a 7. §-ban megírt módon eszközözlendő.

A vadászatra jogosítottakon kívül senkinek sem szabad a vadászati területre bármi faju ebeket bocsátani; kivételnek a nyájőrök, kik azonban kötelesek ebeik nyakára oly nehezéket függeszteni, mely első lábaik térdein alul 3 centiméternyi távolságra lóg alá.

17. §. A sebzett vadat idegen területen üzni nem szabad. Ha a vadászatra jogosultak vadászebei idegen területre átmennek, ott az illető vadászatra jogosult által letartóztathatók mindaddig, míg gazdáik az okozott károkért teljes elégtételt nem adtak; a kártérítés iránti követelés joga az ebek le nem tartóztathatása esetén is fenmaradván.

18. §. Kerítéssel kellőleg elzárt oly helyeken, melyeken a vad ki nem válthat, a tulajdonos vagy vadászati bérlő a vadászatot minden időben gyakorolhatja és megengedheti.

IV. FEJEZET.

A hivatalból való vadászatról.

19. §. A ragadozó vadak elpusztítása végett a hivatalból való vadászatok megtartását, a mutatkozó szükséghez képest, esetről-esetre a közigazgatási bizottság, illetve annak elnöke engedélyezi; az engedély megadásáról az illető vadászterület tulajdonosának vagy bérlőjének egyidejűleg való értesítése mellett, egyszersmind a belügyministerhez azonnal indokolt jelentést tesz.

20. §. Az előző §. alapján engedélyezett vadászat megtartását az illető terület tulajdonosa vagy bérlője nem gátolhatja.

21. §. Azon esetben, ha a belügyminister arról győződnék

meg, hogy valamelyik közigazgatási bizottság, illetve annak elnöke a hivatalból való vadászatot alapos indokok nélkül engedélyezi: az illető közigazgatási bizottságtól a 19. §-ban körvonalozott engedélyezési jogosultság gyakorlását rendeleti uton meghatározott időtartamra magához vonhatja.

22. §. Ily vadászatokon ragadozó vadakon kívül más vadat lőni nem szabad.

A ki más vadat lő, az a további vadásztól eltiltandó, s ha az elejtett vad a jelen törvény 12. és 13. §-aiban említettek közé nem tartozik, reá a 26. §-ban megállapított pénzbüntetés alkalmazandó.

Ily hivatalos vadászatokon elejtett ragadozó és duvadak mindig azon tulajdonost vagy bérlőt illetik meg, kinek területén elejtettek.

23. §. Az ily vadászatoknál hajtók gyanánt közreműködni az illető hatóság rendeletére azon községek lakói kötelesek, a melyek érdekében a vadászat tartása engedélyeztetett.

24. §. Ily vadászatok hatósági felügyelet alatt tartatnak, s azokban az illető törvényhatóság főispánjának, vagy annak akadályoztatása esetében alispánjának, — polgármesterének esetről-estire szóló írásbeli meghívása mellett olyanok is részt vehetnek, kik a fegyveradóról és a vadászati adóról szóló törvény értelmében, — mert vadászatl jeggyel ellátva nincsenek — vadászatra jogosultsággal nem birnak.

25. §. Oly megyékben, a hol a ragadozó vadak a természeti viszonyoknál fogva nagyon elszaporodnak, azok pusztítására, illetve elejtésére a közigazgatási bizottság indokolt felterjesztése alapján a belügyminister jutalomdíjakat (praemiumokat) állapíthat meg.

V. FEJEZET.

Vadászati kihágások és azok büntetéséről.

26. §. A ki a tulajdonosnak, vagy ha a vadászat bérbe van adva, a haszonbérlőnek engedélye nélkül vadász: 20 koronától 100 koronáig, és ha a vadászat lóháton történt, 40 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó.

27. §. Ha az orvvadászat éjjel vagy kerített helyen vagy tiltott eszközökkel történt, vagy ha az orvvadász álcázva avagy másképen ismerhetlenné téve találtatik, vagy ha nevét eltagadja avagy álnévvel azt, ki tetten kapja, félrevezetni igyekszik, vagy

azt veszélyesen fenyegeti, ellene fegyvert fog vagy erőszakot használ, 200 koronától 400 koronáig terjedhető pénzbüntetésben elmarasztalandó.

Azon felül, a mennyiben az elszámolt esetek a büntető törvényekben is tiltott cselekvényt képeznek, a bűnvádi eljárás külön megindítandó.

28. §. Ha haszonbérbe adott vadászati téren a tulajdonosok valamelyike a haszonbérlőt vagy azt, a ki ennek engedélyével vadász, megtámadja vagy akadályozza: annyiszor, a mennyiszor 20 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbüntetésben marasztalandó.

29. §. A ki tiltott időben vadász, 10 koronától 100 koronáig büntetendő.

30. §. A ki a vadak fiait elfogja, a madarak fészkeit (kivéve a 12. és 13. §§-ban említett ártalmasokét) elrombolja, tojásait elszedi, 2 koronától 20 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sujtandó.

31. §. A ki tiltott időben hasznos vadat lő, árul vagy vesz, ha a vad nála találtatik, a következő pénzbüntetésekben marasztalandó: szarvas vagy dāmavadbikáért darabonként 120 korona, — szarvas- vagy dāmavadtehénért 100 korona, — őzért 40 korona, fajd-, fácán- és tuzokért 10 korona, ugy minden más vadért darabonként 6 korona pénzbüntetésben.

Ezen kívül a lefoglalt vad a helyi szegények javára elkobzandó.

32. §. A ki ebét szándékosan valamely reá nézve tilos vadászati térre viszi, ugyszintén az is, a ki a nyájőrző ebekre vonatkozó intézkedés ellen vét, 2 koronától 20 koronáig büntetetik.

33. §. A megelőző §-okban foglalt kihágások ismétlése esetében a büntetés megkétszerezendő oly módon, hogy a kiszabandó pénzbüntetés a megelőző esetben alkalmazottnak mindig kétszeresét tegye; mely azonban a 600 koronát meg nem haladhatja.

34. §. Ha az ezen fejezetben elősorolt esetekben a vadállományban is kár okoztatott, a vadászatra jogosult azon kihágási bíróság előtt, mely a pénzbüntetés kiszabására illetékes, egyuttal kártérítést is követelhet.

35. §. Ha valaki egyszerre több kihágásért kerül vád alá, a pénzbüntetés minden egyes kihágásért külön szabandó ki.

Ha valaki a vadászati kihágás elkövetésénél szolgálit vagy napszamosait használta segédekül, a segédek ellen kiszabott pénzbüntetésekért szintén felelős.

Ha valaki a vadászati kihágás elkövetéséhez családtagjait, a vele közös háztartásban élőket, gyámsága és gondnoksága alatt álló egyéneket, cselédeket, iparos és kereskedő tanoncokat vagy munkásokat használja, az ezek ellen kiszabott pénzbüntetésekért — fizetéseképtelenségök esetében — első sorban felelős. Az elzárás a 44. §-ban megszabott módon alkalmazandó.

36. §. A pénzbüntetések fele mindenkor a feljelentőt illeti, a másik fele azon község szegényei javára esik, melynek határában a kihágás elkövetetett.

37. §. A pénzbüntetés a vétkes fizetési képességére való tekintet nélkül szabatik ki, egyszersmind az ítéletben az elzárás tartama is meghatározandó, a mely a pénzbüntetés be nem hajthatása esetében fog alkalmaztatni.

Ezen átváltoztatásnál négy koronát felül nem haladó pénzbüntetés helyett hat óránál rövidebb s tizenkét óránál hosszab ideig tartó elzárás nem állapítható meg.

Négy koronától husz koronáig egy napi, azon felül pedig minden husz koronáig terjedő összeg helyett egy-egy napi elzárás állapítandó meg.

Ha az elzárásban levő a pénzbüntetésnek a szenvedett elzárás által meg nem rótt részét lefizeti, azonnal szabadon bocsátandó.

38. §. Ha valamely vidéken az orvvadászat, s a vadnak tilalmi időben való lövetése igen gyakoriakká válnak, a belügy-minister a közigazgatási bizottság által, az érdekelt vadászterület tulajdonosa vagy bérlője kérelmére, vagy a nélkül is saját kezdeményezéséből felterjesztett indokolt javaslat folytán elrendelheti, hogy azon vidéken, valamint azokon is, a hol az orozva lőtt vad eladatni szokott: a vadak eladása, szállítása vagy vásárlása, a vad jogos szerzését bizonyító igazolványok előmutatása mellett történjék.

Ily igazolványul szolgálnak: az eladóra vagy szállítóra nézve azon vadászati terület tulajdonosának, vagy bérlőjének vagy ezek megbizottjának az illetékes községi előljáróság által láttamozandó bizonyítványa, a kitől a vad szereztetett.

A bizonyítványon vagy szállító-levélen megjelölendő a vad faja, neme és mennyisége.

VI. FEJEZET.

Az eljárásról.

39. §. Az előbbi fejezetben meghatározott büntetéseknek ki-

szabása végett az illetékes bíróság nem csak a vadászattulajdonos vagy haszonbérbe vevő panaszára, hanem a 29., 30., 31., §§-ok eseteiben a közrend fenntartására felállított hatósági vagy községi előjáróknak feljelentésére hivatalból is tartozik eljárni.

40. §. A vadászati területre való felvigyázattal megbízott személyeknek hit alatt teendő vallomása teljes bizonyító erővel bír, míg annak ellenkezője be nem bizonyíttatik.

41. §. A§ előbbi szakaszban említett felvigyázó személyek hitletételére csak akkor bocsáttathatnak, ha;

a) nagykoruak;

b) hamis eskü, hamis taunzás, hamisv ád, lopás, rablás, zsarolás, sikkasztás, zártörés, orgazdaság, csalás vagy okirat-hamisítás büntette miatt soha büntetve nem voltak;

c) az illetékes hatóság előtt felvigyázói minőségük eleve bejelentetvén, e felől hivatalos bizonyítvánnyal vannak ellátva.

42. §. A vadászat tulajdonosa vagy haszonbérelője és a felvigyázó személyzet, nemkülönken a közrend fentartására hivatott közegek jogositva vannak mindenkit, kit tilos vadászaton kapnak, ha magát fel nem ismerhetővé tette, nevét eltagadta, vagy állandó lakhelye ismeretlen, a legközelebbi községi hatósághoz kísérni, hogy itt kiléte kideríttessék.

43. §. Vadászati kihágásokra nézve a hatósági illetőséget az elkövetés helye határozza meg.

Ha az elkövetés helye szerint több birói hatóság lenne illetékes, ezek közül a panaszló szabadon választhat.

44. §. Ha többen társaságban követtek el valamely kihágást, a kártérítésért egyetemleg felelősek.

A büntetés mindenik tettesre külön-külön szabandó ki.

45. §. A vadászati kihágások által okozott költségek és közvetlen károk, a mennyiben az eljárás folyama alatt bejelentetnek, a kihágás felett hozandó ítéletben megállapítandók.

Ha alapos megbírálásuk bővebb bizonyítási eljárást igényelne, s a kihágás feletti ítélet hozatalát késleltetné, a káros fél követelésével polgári perre utasítandó.

Ha a panaszlott a vád alól felmentetik, költségei a magánvádló ellen megítélendők.

46. §. Ha a vadászati kihágás miatt a kihágási bíróságnál a tett elkövetése napjától számítandó három hó alatt panasz vagy feljelentés nem történik, a kihágás büntethetősége elévül.

Ha azonban a büntető törvények alá tartozó eset forog fenn, az elévülési idő is a büntető törvények értelmében határozatik meg.

47. §. A vadászati kihágások elítélése ezután is az 1880. évi XXXVII. t.-cz. 41. §-a értelmében illetékes közigazgatási hatóság hatásköréhez tartozik.

A közigazgatási elbírálás alá tartozó kihágások eseteiben követendő eljárásra nézve az elébb idézett törvény 42. §-a alapján kibocsátott ministeri szabályrendelet, a törvényhozás további intézkedéseig, a vadászati kihágásokra nézve is zsinórmértékül szolgál.

48. §. A vadászatról szóló 1872. évi VI. t.-cz. és az 1876: XLIV. t.-cz. hatályon kívül helyeztetnek.

49. §. A jelen törvény hatályba lépte előtt történt cselekmények, — úgy a büntetés mint kártérítés tekintetében a korábbi törvények határozatai szerint ítélandók meg.

50. §. Ezen törvény végrehajtásával a belügyi-, igazságügyi-, földmívelés-, ipar-, és kereskedelemügyi ministerek bizatnak meg.





Fegyver- és vadászati adó törvény.

1883. évi XXIII. törvénycikk.

I. FEJEZET.

Általános intézkedések.

1. §. Az 1876: XXI. törv.-cikk hatályon kívül helyeztetik és ennek helyébe a fegyveradó és vadászati adóra nézve következők rendeltetnek:

2. §. Fegyveradót fizet mindenki a birtokában levő vadászatra használható lőfegyverek után, ugyszintén azon fegyverek után, melyek családtagjai, vadászcselédjei a vadak gondozására és erdőterületek őrzésére alkalmazott cselédjei, valamint mező-, szőlő-, vagy erdő gazdaságban alkalmazott csőszők, pásztorok és erdőkerülők birtokában vagy használatában vannak.

3. §. A fegyveradón kívül vadászati adót fizet az: ki a vadászati jogot és annak gyakorlását szabályozó törvények által a vadászat gyakorlására jogosítva van és ezen joggal a törvényszabta korlátok között akár saját földbirtokán, akár más földjén élni kíván.

Az, ki fegyvert nem tart, de lóháton és bárminemű ebekkel vadászik, csak vadászati adót fizet.

4. §. Ugy a fegyveradó, mint vadászati adó fizetése alól az uralkodó család tagjai ki vannak véve.

5. §. A fegyveradó alól kivétetnek:

a) közintézetekben, nyilvános gyűjteményekben, közhatóságoknál őrzött fegyverek:

b) emlék vagy családi ereklyeként tartott fegyverek;

c) magánosok oly fegyvergyűjteményei, melyekben már használaton kívül lévő, régi szerkezetű fegyverek tartatnak;

d) a kizárólag czéllövészetre használt fegyverek;

e) a csendőröknek, az állami rendőröknek, törvényhatósági, városi, állandóan alkalmazott községi rendőröknek, fegyőröknek, pénzügyőröknek fegyverei;

f) a felesketett erdőtisztéknek és a kir. erdőfelügyelőségi személyzetnek szolgálati használatára rendelt fegyverei;

g) az erdőőröknek fegyverei azon esetben, ha ezen egyének az 1879: XXXI. t.-cz. 37. §-ában, Horvát-Szlavonországban az ott érvényben lévő törvényben megszabott minőség alapján lettek felesketve;

h) a közös hadsereg és honvédség tisztjeinek és legénységének vadászatra nem használt fegyverei;

i) puskaműveseknél és lőfegyver-árusoknál eladásra szánt fegyverek.

6. §. A vadászati adó alól kivételnek;

a) a külhatalmak követei és consulai, valamint a követségek és konszultusok személyzetének tagjai, ha nem belföldiek;

b) a vadászterület tulajdonosainak, vagy bérlőinek szolgálatában álló vadászcselédek;

c) a vadak gondozására és vadászterületek őrzésére alkalmazott cselédek;

d) a mező- szőlő-, és erdő-gazdaságnál alkalmazott csőszök, pásztorok, erdőkerülők;

e) a hatóságilag felesketett erdőtisztek, erdőőrök és a kir. erdőfelügyelőség személyzete.

Az ezen szakasz *b)*, *c)*, *d)*, *e)* pontjai alatti személyek, azon vadászterületen, melyen alkalmazva vannak, vadászatra is használható fegyvert csak a vadászterület tulajdonosának, illetőleg bérlőjének engedelmével használhatnak, és csak a vadászati törvény korlátai között vadászhatnak; más vadászterületeken azonban a vadászatot még a vadászati törvény korlátai között is csak a vadászati adó lefizetése mellett gyakorolhatják.

Az ezen §-ban megállapított adómentesség igazolásául szolgál: az *a)* alatt említett egyéneknél a vadászati ingyenjegy (34. §), a *b)* *c)* és *d)* pontok alatt említett egyéneknél a fegyveradó-igazolvány (34. §.), az *e)* pont alatt említett egyéneknél pedig az eskübizonyítvány eredetije vagy hiteles másolata.

Az erdészeti szakiskolák hallgatói azon kedvezményben részesítettek, hogy a 9. §-ban egy évre megállapított vadászati adó felét fizetik.

7. §. Hegyvidékeken, a hol a természeti viszonyoknál fogva a duvadak (farkas, medve) elszaporodtak, azokat a birtokos, illetve bérlő saját területén elpusztíthatja azon esetben is, ha vadászati jegygel ellátva nincsen.

Azok, kik a vadászatról szóló törvény 19—24 §§-aiban körülírt hivatalos vadászatra meghivatnak, abban résztvehetnek a nélkül, hogy vadászati jegygel ellátva legyenek.

II. FEJEZET.

A fegyveradó és vadászati adó mértéke.

8. §. A fegyveradó egy évi összege tesz:

a) egy forintot minden darab egycsőű puska után;

b) két forintot minden darab kétszőű puska után.

9. §. A vadászati adó egy évi összege tizenkét forintban állapítatik meg.

10. §. Azoknak, kik a vadászatot 30 napot meg nem haladó időtartam alatt kívánják gyakorolni, megengedtetik, hogy hat forint lefizetése mellett 30 napra szóló vadászati jegyet váltsanak.

11. §. Ugy a fegyveradóra, mint a vadászati adóra nézve az adóév augusztus hó első napján kezdődik és a következő év július 31-ik napján végződik.

12. §. A 8. §-ban megállapított fegyveradó egész összegében fizetendő akkor is, ha az adóköteles egyén csak évközben jutott az adó alá eső fegyver birtokába. A 9. §-ban megállapított vadászati adó egész összegében fizetendő akkor is, ha a vadászat az adóévnek csak egy részében gyakoroltatik, vagy az adókötelezettség csak évközben áll be.

III. FEJEZET.

A fegyveradó és a vadászati adó kivetésének és beszedésének módja

13. §. Azok adóját, kik a 2. §. értelmében csak fegyveradót fizetnek, a községi közegek (községi jegyzők, városi adóhivatalok) azok adóját pedig, kik fegyver-adót és vadászati adót fizetnek, a kir. adóhivatalok vetik ki és szedik be.

Az adó kivetésének alapjául szolgálnak az adókötelesek bejelentései, mely bejelentések űrlapjai a községeknél (városi adóhivataloknál) ingyen szerezhetők meg.

14. §. Az, ki a 2. §. értelmében csak fegyveradót fizet, köteles a birtokában levő vadászatra használható fegyvereket számszerint és annak megjelölése mellett, vajjon egy- vagy két-csőűek-e, bejelenteni és a bejelentést lakásának pontos megjelölése mellett, sajátkezűleg aláírni és az adó ívet (11. §.) megelőző június hóban az községnél vagy városi adóhivatalnál benyújtani, a hol az adóköteles állandó lakását tartja.

A bejelentés élő szóval is történhetik, mely esetben az adóköteles bemondása szerint a bejelentési űrlapot a községi jegyző (városi adóhivatal) köteles kitölteni.

15. §. A ki évközben lép adóköteles fegyver birtokába, tartozik ezen fegyverét a birtokbavételtől számítandó nyolcz nap alatt a 13. és 14. §-ok értelmében bejelenteni,

16. §. Azok, kik az 5. §-ban *b), c) és d)* pontok alatt említett adómentes fegyverek birtokában vannak, kötelesek ezen fegyvereket egyszer s mindenkorra az illető községnél (városi adóhivatalnál) egyenkint bejelenteni s magukal a községnek (városi adóhivatalnak) az iránti bizonyítványával ellátni, hogy a bejelentett fegyverek adómentesek.

17. §. A községi közegek (városi adóhivatalok) által a fegyveradóról a bejelentésekben foglalt adatok alapján készített kivetési lajstromok, a királyi adófelügyelőnek érvényesítési záradékával ellátva, a község (város) házánál 8 napi közszemlére kitétetnek, hogy azokat mindenki megtekinthesse, netaláni felszólamlását beadhassa, esetleg a másokat illető adókivetésekre vagy esetleg fegyvertitkolásokra nézve észrevételeit megtehesse.

A felszólamlások és az észrevételek a fent kitűzött határidő alatt a királyi adófelügyelőnél nyújtandók be, ki is az észrevételek alapján a szükséges intézkedéseket megteszi, a felebbezéseket pedig a közigazgatási bizottság elhatározása alá terjeszti.

Ezen felebbezések felett a közigazgatási bizottság véglegesen határoz.

18. §. A megelőző §-ban kitűzött 8 napi határidő letelte után a községi jegyző (városi adóhivatal) a kivetett fegyveradóról szóló adóiveket legkésőbb július hó 31-ik napjáig az adóköteleseknek vevény mellett kézbesíteti.

19. §. Az adóköteles tartozik a reá kivetett fegyveradót az adóív kézbesítésétől számítandó 15 nap alatt a községnél (városi adóhivatalnál, befizetni.

20 §. A 19. §-ban kitűzött befizetési határidő elmulasztása esetén a fegyveradó a közadók módjára végrehajtás útján, de késedelmi kamatok követelése nélkül hajtatik be.

21. §. A községi (városi) adóhivatal az adóösszeg átvétele után az adózó félnek fegyveradóigazolványt szolgáltat ki.

22. §. A községek előljárói (a városok adóhivatalai) kötelesek külön nyilvántartást vezetni:

a) azokról, kik fegyveradót fizetnek;

b) azokról, kik adómentes fegyverek birtokában vannak;

c) azokról, kik a vadászati adót és a fegyveradót a kir. adóhivatalnál fizetik.

A fegyveradót, valamint a fegyver- és vadászati adót fizetők névjegyzéke a járás első tisztviselőjének és az illetékes rendőr-ségnek (csendőrségnek) az ellenőrzés gyakorlása végett kiadandó.

A nyilvántartás vezetésének és a névjegyzékkiadásnak módját a pénzügyminiszter rendeleti uton szabályozza.

Ezen nyilvántartást a m. kir. adófelügyelő vagy helyettese, ugyszintén a szomszéd területek birtokosai bármikor megtekinthetik.

23. §. Nagy és kis községekben a községi előljárók felügyelni tartoznak arra, hogy a községben vadászfegyvert senki ne tartson, a ki a fegyveradót le nem fizette; a fennálló törvény e tekintetben észlelt áthágásának eseteit illetékes helyen (a kir. adófelügyelőnél) feljelenteni kötelesek.

24. §. Azon községi előljárót (városi adóhivatal főnökét), a ki a 22. §-ban említett nyilvántartást nem vezeti, vagy azon községi előljárót, a ki a 23. §-ban körülírt kötelezettséget nem teljesíti, a szolgabíró (polgármester) vagy a kir. adófelügyelő vagy helyettese, annyiszor, a mennyiszor 10—50 koronáig terjedő pénzbírságban marasztalhatja el.

Az elmarasztaló végzés elleni felebbezhetés módjára, a pénzbírság befizetésére és hováfordítására nézve, mérvadók a közadók kezeléséről szóló törvény rendelkezései.

25. §. A vadászat tényleg csak a 9-ik, illetőleg 10. §. értelmében járó vadászati adó lefizetését tanusító vadászati jegy mellett gyakorolható.

26. §. A vadászati jegy csak egy személy nevére állítható ki, másra át nem ruházható és a 9. §. eseteiben egy adóévre (11. §.), a 10-ik §. eseteiben 30 napra érvényes. Ezen jegy érvényének tartamát, valamint a jegy tulajdonosa által fegyveradó és vadászati adó fejében lefizetett összegeket tünteti ki, — és a vadászatnak a vadászatról szóló törvények által meghatározott módon és korlátok közt leendő gyakorlására jogosít.

27. §. A vadászati jegyet, a vadászati jogot gyakorolni kívánó egyének az alább következő 28., 29., 30. és 33. §§-ban említett kellékekkel ellátott bejelentésére a 8. és 9. illetőleg 10-ik

§§-ok értelmében járó fegyveradó és vadászati adó lefizetése után, a királyi adóhivatal szolgáltatja ki. (34. §.)

28. §. A 27. §-ban említett bejelentés kellékei a következők:

a) bemondandók a bejelentő által, valamint felsorolandó családtagok és cselédek által birt — vadászatra használható — fegyverek száma, egy- vagy kétcsövű minőségük szerint részletezve:

b) megjelölendő a bejelentőnek állandó lakhelye;

c) kitüzendő azon idő tartama, melyre a bejelentő a vadászati jegyet kiállítani kívánja (9. és 10. §.) és ezenkívül a 10 §. esetében még megjelölendő azon nap is, melytől kezdve a 30 napra szóló vadászati jegy érvénye számítandó leszen.

Az erdészeti szakiskolák hallgatói kötelesek egyszersmind a bejelentéshez az iskolai előjáráságnak hallgatói minőségüket igazoló bizonyítványát mellékelni.

29. §. Ha a folyamodó családtagjai a vadászati jogot gyakorolni kívánják, a vadászati jegy elnyeréséért a megelőző 28. §-ban körülírt módon külön bejelentés adandó be.

Ezen bejelentést vagy a családfő, vagy pedig maga a családtag adhatja be.

30. §. Külföldiek, ha az országban tartózkodnak és a vadászatot gyakorolni kívánják, bejelentésükre és a vadászati adó lefizetése mellett nyerhetnek vadászati jegyet, de csak magyar állampolgárnak kezessége mellett. A kezes mindazon birságokért, kárpótlásokért és költségtérítésekért, melyek netalán utóbb a külföldre, ezen törvény vagy a vadászatról szóló törvények értelmében kiszabtatnak, jótállani tartozik s ezért kezes csakis az lehet, ki ezen feltételnek megfelelni képes.

A kezesség iránti nyilatkozat a külföldi egyének bejelentésére vezetendő.

31. §. A bejelentések az adóévet (11. §.) megelőző június hóban, az adóköteles (illetőleg kezes) állandó lakására nézve illetékes járási szolgabírónál (városokban a polgármesternél, Horvát-Szlavonországokban az 1-ső foku közigazgatási hatóság főnökénél) nyújtandók be.

Ha valaki évközben kívánja a vadászati jog gyakorlását megkezdeni, vagy a 6. §. értelmében a vadászati adó fizetésének kötelezettségébe lép: a bejelentést azonnal megtenni köteles.

32. §. Kivételesen megengedtetik, hogy azok, kik a vadászatot 30 napot meg nem haladó idő tartama alatt kívánják gyakorolni (10. §.), a bejelentést, ideiglenes tartózkodásuk helyére nézve illetékes közigazgatási tisztviselőnek (31. §.) benyujthassák.

33. §. A 31. §-ban megjelölt közigazgatási tisztviselő köteles a nála benyújtott bejelentést az e czélokra nyitott rovatos jegyzőkönyvbe bevezetni, a bejelentést azon irányban: vajjon az alább következő 36. §. értelmében jogosult-e a fél a vadászat gyakorlására, megvizsgálni, igenlő esetben azt láttamozásával azonnal ellátni és a bejelentő félnek visszaadni.

A fentemlített jegyzőkönyvet a kir. adófelügyelő vagy helyettese bármikor megtekintheti.

34. §. A kir. adóhivatal tartozik a 33. §. értelmében láttamozott és a fél általbe mutatott jelentésben foglalt adatok alapján a fegyveradó és vadászati adó összegét kiszámítani és a megállapított adóösszegnek átvétele után a vadászati jegyet és a 2. §-ban említett egyének számára névre szóló fegyveradó igazolványokat azonnal kiállítani, adóköteles félnek — a bejelentésre vezetendő elismervény mellett — kiszolgáltatni és az elismervénnyel ellátott bejelentést számadásaihoz csatolni.

A 6. §. a) pontja alatt említett diplomatai testületek számára a kir. adóhivatal ingyen szolgáltatja ki a vadászati jegyet, ha ezen egyének hivatali minőségüket okmányilag igazolják. Ezen okmány a vadászati ingyenjegy kézhezvételéről szóló elismervénnyel együtt szintén az adóhivatal számadásaihoz melléklendő.

35. §. A vadászati jegyet nyert egyén jogosítva van azon adóösszeget, melyet cselédjei tulajdonát képező fegyverekért fizetett, azok illetményeiből illetőleg béréből levonni.

36. §. A 33. §-ban említett láttamozást köteles az arra hivatott közigazgatási tisztviselő (31. §.) — az indokoknak a bejelentésre való feljegyzése mellett — azoktól megtagadni:

a) kik életüknek 20-ik évét még nem érték el, kivévn, ha helyettük a bejelentést az atyjuk, illetőleg gondnokuk adta be;

b) kik elmebeli fogyatkozás miatt lőfegyverek biztos kezelésére képtelenek;

c) kik a vadászatról szóló törvényben körülírt valamely kihágás, vagy a jelen törvény 42-ik §-ában említett kihágások egyike miatt jogérvényesen elmarasztaltattak, — a büntetés végrehajtása, illetőleg letelte után három évig;

d) kik fegyverrel elkövetett büntettért, vagy rablásért, zsarolásért jogérvényesen elmarasztaltattak;

e) kik külföldiek lévén, a 30. §., értelmében kezest vagy éppen nem, vagy olyat állítanak, a ki el nem fogadható.

37. §. Ha a vadászati jegy birtokosára nézve bármikor előáll a bejelentés láttamozásának megtagadására a 36. §. b) c) és d) pontja szerint szolgáló okoknak egyike, vagy azok valamelyikének, vagy a) alattinak a vadászati jegy kiadásakor létezése később bebizonyul: a vadászati jegy azonnal visszaveendő anélkül, hogy e miatt annak birtokosa valamely kárpótlást igényelhetne

A vadászati jegynek ezen visszavonását a láttamozásra hivatott törvényhatósági tisztviselő rendeli el.

38. §. A bejelentés láttamozását megtagadó, vagy a már kiszolgáltató vadászati jegynek visszavonását elrendelő végzés ellen, az annak vételétől számított 15 nap alatt, felebbezésnek van helye a közigazgatási bizottsághoz, Horvát-Szlavonországban a bánhoz.

IV. FEJEZET.

Jövedéki kihágások és azok büntetése.

39. Az állami csend- és rendőrök, törvényhatósági közbiztonsági közegek, valamint a pénzügyőrök kötelesek a vadászati jog tulajdonosai, haszonbérleti, gasztdatisztjei és az erdők, szőlők és a mezők felügyeletével megbízott személyek pedig jogosítva vannak azokat, kik akár lőfegyverrel, akár lóháton és bárminő ebek használatával vadásznak, a vadászati jegy előmutatására felszólítani.

40. §. Ezen felszólításra a vadászó vadászati jegyét előmutatni köteles, ki pedig azt bármely okból elő nem mutatja, tartozik a vadászattal azonnal felhagyni és ha ismeretlen, a felszólító kívánatára akár nevét és lakását megmondani a célból, hogy ezeknek bizonyítására szorítható legyen, alkalmas zálogot adni, akár a felszólítót a legközelebbi község előljáróságához követni, hogy kiléte ottan kideríttessék.

41. §. Azok, kik a jelen törvény rendelkezését megsértik: jövedéki kihágást követnek el, mely birsággal büntetendő.

42. §. Jövedéki kihágást követ el:

a) az, ki vadászati jegygyel bír, azt azonban a 39. §-ban említettek felszólítására elő nem mutatja;

b) az, ki a 39. §-ban említettek felszólítására a vadászattal

azonnal fel nem hagy, azoknak sem nevét, sem lakását meg nem mondja, zálogot nem ad, vagy a felszólítót a legközelebbi község előljáróságához követni nem akarja, vagy a felszólítónak hamis nevet vagy lakást mond be;

c) az, a ki saját nevére szóló jegyét használat végett másnak adja át;

d) az, a ki a nélkül, hogy vadászati jeggyel birna, vagy másnak nevére szóló vagy érvényességre nézve lejárt vadászati jegy használata mellett vadászik;

e) meghamisított vadászati jegy használata mellett vadászik;

f) az, ki adóköteles fegyverét az adó alól elvonja vagy eltitkolja, vagy az 5. §. *b), c), d), e)* és *f)* pontjai alatt adómenteseknek nyilvánított lőfegyvereket vadászatra használja.

43. § A birság a beszámítás mérvéhez képest terjedhet:

a) a 42. §. *a)* pontja alatt említett esetekben két koronától 20 koronáig;

b) a 42. §. *b), c)* és *d)* pontjai alatt említett esetekben negyven koronától kétszáz koronáig;

c) a 42. §. *e)* pontja alatt említett esetekben száz koronától kétszáz koronáig; végre

d) a 42. §. *f)* pontja alatt említett esetekben az eltitkolt, vagy adó alól elvont minden darab fegyver után husz koronától negyven koronáig.

44. §. Ha a 42. §. *b)* pontja alatt említett esetekben a felszólított egyén fegyvere használatával vagy azzal való fenyegetőzés mellett áll ellent, az illető község előljáróságához őt bebisélni kívánóknak, vagy más, a büntető törvényekben tiltott cselekvényt követ el, ellene külön a bünvádi eljárás megindítandó.

Ily eljárás alá tartozik a vadászati jegynek meghamisítása is (42. §. *e)* pontja.)

45. §. A 42. §-ban említett eseteket a jelentést tevő az illető községi előljáróságnál jelenti be, mely 3 nap alatt az illetékes királyi adófelügyelőt értesíteni tartozik.

A királyi adófelügyelő a jövedéki vizsgálatot foganatosítja s annak eredménye alapján és a 43. §-ban foglalt rendelkezések értelmében a birságot első fokban végzésileg szabja ki s oly esetekben, melyekben a 44. §. értelmében a bünvádi eljárás megindítandó, erre az illetékes bíróságot keresi meg.

A birói illetőséget a tett elkövetésének helye határozza meg.

46. §. A 42. §-ban elősorolt jövedéki kihágások elévülnek, ha a tett elkövetése napjától számítandó hat hónap alatt a kir. adófelügyelő a jövedéki vizsgálatot meg nem indítandja. Ha oly cselekvény forog fenn (44. §.), mely a büntető törvény alá esik, az elévülési időt a büntető törvény határozza meg.

47. §. A királyi adófelügyelő által a 45. §. értelmében hozott végzés ellen, annak vételétől számított 15 nap alatt felebbezésnek van helye a közigazgatási bizottsághoz, Horvát-Szlavonországban a kir. pénzügyigazgatósághoz.

Eltérő végzések esetén felebbezésnek van helye, mely felett harmadfokban végérvényesen ez idő szerint a pénzügyminister, a pénzügyi közigazgatási bíróságnak törvényszerű megalkotása után pedig ezen bíróság határoz.

48. §. Oly esetekben, midőn a 42. §. értelmében kirovott bírság az elmarasztaltnak vagyontalansága miatt egészben vagy részben be nem hajtható, a bírság helyett az elzárás büntetése alkalmazandó akkép, hogy minden be nem hajtott husz korona után egy-egy napi elzárás essék, husz koronán alóli összeg teljes husz koronának vétetvén.

Az elzárási büntetés alkalmazását a kir. adófelügyelő indokolt javaslatára, a közigazgatási bizottság, Horvát-Szlavonországban a bán határozza el.

49. §. A befizetett bírságnak egy harmada a jelentéstevőt, egy harmada az államkincstárt és egy harmada azon községet illeti, melynek határában a felszólítás történt (39. §.), illetőleg a fegyvereltitkolás miatt elmarasztalt fél állandóan lakik.

A községeket illető harmadrész Horvát-Szlavonországban országos czélokra is fordítható.

V. FEJEZET.

Vegyes átmeneti és életbeléptetési intézkedések.

50. §. Ha a vadászati jegy elvesz, vagy elromlott, az illetőnek 1 korona bélyeggel ellátott folyamodványára, azon kir. adóhivatal által, mely az elveszett vagy elromlott jegyet kiállította, újabb jegy, adó fizetés nélkül kiszolgáltatandó; ezen újabb jegy azonban csakis azon idő lejáratára adatik ki, melyre az elveszett vagy elromlott jegy kiállítva volt.

51. §. A vadászati adó után sem földtehermentesítési, sem törvényhatósági vagy községi pótlék nem vehető ki.

52. §. Ezen törvény a volt határőrvidéki részekre is kiterjed.

53. §. A jelen törvény 1883. év július hó 1. napján lép életbe.

54. §. Az 1883/84-ik adóévere nézve a következő átmeneti intézkedések foglalnak helyet:

a) az 1883/4 évi fegyveradó és vadászati adó kivetésére szolgáló bejelentések (14 és 31. §.) 1883. év július hó első felében nyújtandók be;

b) ily bejelentések nyújtandók be azok által is, kik 1883. évre még az 1875. XXI. törvényczikk 20. §-a alapján fegyveradóval vannak megróva.*

c) a *b)* alatti pontban említett adóköteleseknek az 1883. évre kivetett fegyveradónak az év második felére eső része engedtetik, ha bejelentésük benyújtása alkalmával azon körülményt, hogy 1883. évre fegyveradóval már meg vannak róva, hitelesen kimutatják;

d) azok, kik az 5. §-ban *b)*, *c)* és *d)* pontok alatt említett adómentes fegyverek birtokában vannak és ezen fegyvereiket az 1875. XXI. t.-cz. 23. §-a értelmében már bejelentették, ezen fegyvereiket újból bejelenteni nem tartoznak ugyan, kötelesek azonban a királyi adóhivaltól nyert bejelentési bizonyítványt — az ezen adómentes fegyverek nyilvántartására hivatott közegeknek (22. §.) 1883. évi július havában bemutatni;

e) az 1883. évi június hó végeig terjedő időre váltott vadászati jegyek érvénye ugyanazon év július hava végéig terjesztetik ki.

55. §. Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister, a belügyminister és az igazságügyi minister bizatnak meg; Horvát-Szlavonországokra nézve a pénzügyminister, ki e tekintetben Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el.

* Az 1875. XXI. t.-cz. 20. §-a: »1875. esztendőttől kezdve a vadászatra használható lőfegyvereknek (minden puskának) tulajdonosai azokért évenként fizetni tartoznak: minden darab egycsőű puskáért 2 koronát, minden darab kétszőű puskáért 4 koronát.«





Az erdőőrök fegyverviselési, fegyverhasználati és fegyelmi szabályai.

Az erdőőrök fegyverviselése és fegyverhasználat.

1. §. 1869. évi XXXI, t.-cz. 17. §-ában megnevezett birtokosok erdeinél alkalmazott s hatóságilag felesketett minden erdőőr szolgálatadójától egy rövid vadászkést képező szuronynyal és természetes színű szijon viselendő bőrtokkal ellátott könnyű szerkezetű, hátultöltő karabélyt kap, melyet szolgálatában állandóan magánál viselni köteles,

Ezen fegyverzet, a szolgálatadó tulajdonát képezvén, kimélendő s mindig oly állapotban tartandó, hogy szükség esetén használni lehessen.

2. §. Az idézett törvényszakasz alá nem tartozó magánerdő birtokosok is elláthatják felesketett erdőőreiket a fentebb előirt fegyverzettel, az ily erdőőrök azonban a fegyverhasználatra a jelen szabályzatban biztosított jogokkal csak abban az esetben ruházhatók fel, ha eskületelteli bizonyítványuk szerint az erdő-törvény 37. §-a c) pontjában foglalt kelléknek megfeleltek, s ha a birtokos az illető erdőőrt, az őrizetére bizott erdőterület megjelölésével, a közigazgatási bizottságnak bejelenti.

3. §. A szolgálatot teljesítő erdőőr az előirt fegyver használatára jogosítva van az ellen:

1. a ki őt nyiltan vagy orvul, élete vagy testi épsége ellen irányult szándékkal megtámadja;

2. ha tetten ért, vagy alapos gyanuval terhelt egyén felfegyverkezve lévén, az előzetes felszólítás daczára magát önként meg nem adja s illetve a nála levő fegyvert vagy más életveszélyt okozható eszközt a felhívás után el nem dobja, vagy esetleg védett helyzetéből előjönni vonakodik;

3. a ki figyelmeztető utasításainak, őt szolgálata teljesítésében meggátlandó, tettelesen ellenszegül;

4. a ki, mint többször büntetett kárttevő, előzetes felhívásra az erdőből eltávozni nem akar s az erdőből való kivezetés ellen tettelesen ellenszegül.

4. §. A fegyverhasználat joga azonban feltétlenül megszűnik mindazon esetekben, midőn a kárttevő a netalán megkísérlett ellenállás vagy támadás után magát megadja vagy megfutamodik.

Általában azokban az esetekben is, midőn a fegyverhez nyulás feltételeinek egyike vagy másika fenforog, az erdőőr fegyverét csak azután használja, miután minden enyhébb eszközök alkalmazása eredménytelen marad s még akkor is a legnagyobb kimélettel és csak oly mérvig, a mely a támadás visszaverésére vagy az ellenállás legyőzésére elkerülhetetlenül szükséges. A fegyver tehát mindenkor óvatosan használandó, különös figyelemmel arra, hogy az ember élete lehetőleg kiméltessék s szükségtelenül veszélynek ki ne tétessék. Ehhez képest és a mennyiben azt a viszonyok megengedik, előbb a kevésbé veszélyes fegyver (szurony) használandó, mire nézve határozó befolyással bír még az is, vajjon az ellenszegülő szintén fegyverrel és pedig milyennel, vagy mily nemű testi sértést okozható eszközzel van ellátva.

5. §. Ha a fegyvernek a fent felsorolt esetekben történt alkalmazása folytán az ellenszegülő súlyos testi megsértése következett be, az illető erdőőr köteles azonnal intézkedni, hogy a megsértett egyén a legközelebb fekvő biztos helyre szállíttassék s a viszonyok által nyújtható ápolásban részesíttessék. Ezen kívül köteles az erdőőr a fegyver használatát, ha az súlyos testi sértést vagy halált okozott, az illetékes közigazgatási bizottsághoz mindenkor haladéék nélkül bejelenteni, a lőfegyver alkalmazását pedig akkor is, midőn az illető egyén meg nem sérült vagy könnyű sebbel a helyszínről elmenekült. Halál esetén a tényálladék felvétele végett az illetékes járási főszolgabirónál is jelentés teendő.

A fegyelmi eljárásról.

6. §. A hatóságilag felesketett s ennél fogva szolgálatban közbiztonsági közegnek tekintendő erdőőr ellen fegyelmi eljárásnak van helye:

1. ha a kötelességszerű hűséget megszegi s nevezetesen, ha maga követ el erdei kihágást, vagy ha a kihágást, melyről tudomással bír, hiven, és kötelességszerűen be nem jelenti, vagy a kártevővel összejátszik:

2. ha valamely szolgálati cselekményért vagy eljárásért ajándékot vagy jutalmat követel s illetve ilyet elfogad;

3. ha az állásához és szolgálatához kötött jogokkal visszaél;
4. ha a rovatos naplóba vagy szolgálati iratokba szándékosan lényeges valótlanságokat vesz fel;

5. az 1879. évi XXXI. t.-cz.-ben foglalt erdőtörvény 28. §-a alapján letett esküben fogadott kötelezettségeket megszegi vagy meg nem tartja;

6. szolgálatát többszöri megintés után is hanyagul teljesíti, vagy oly mértékben elhanyagolja, hogy abból az erdőbirtokosra kár háramlik vagy háramolhatnék;

7. ha a tudomására jutott erdőrendészeti áthágásokat be nem jelenti;

8. ha tiltott mellékfoglalkozást, pl. fakereskedést üz;

9. ha a felekkel törvényellenesen bánik;

10. ha előljárói irányában a köteles tisztelet és engedelmeséget megsérti;

11. ha iszákos vagy részegeskedő;

12. ha vadházasságban él, vagy nyilvános botrányt okozó erkölcstelen életet folytat, vagy ily nemű kihágást követ el.

7. §. A fegyelmi vétségek megvizsgálása iránt intézkedni, azokat megállapítani s a büntetéseket ítéletileg kimondani — akár hivatalból, akár feljelentés folytán rendeltetett el az eljárás — jogositva van *első fokban*;

kis- és nagyközségek és volt urbéres közbirtokosságok szolgálatban álló, valamint a vármegyékben alkalmazott u. n. járási erdőőrök ellen a főszolgabíró;

a fő- és székváros erdeinél alkalmazott erdőőrök ellen a kerületi előljáró;

a törvényhatósági városok erdőőrei ellen a rendőrkapitány;
rendezett tanácsu városok szolgálatában álló erdőőrök ellen a polgármester;

másodfokban: a közigazgatási erdészeti bizottság.

8. §. Az erdőtörvény 17. §-ában megnevezett többi birtokosok által alkalmazott, valamint a magán erdőbirtokosok szolgálatában álló erdőőrök fegyelmi ügyeiben az illető birtokosok saját hatáskörükben intézkednek; kötelesek azonban erdőőreik fegyelme felett szigorúan őrködni s mindazon eseteket, midőn a jelen szabályzat 19. §-ában említett kizárási okok valamelyike beáll, vagy ha az erdőőr oly cselekményt követel, mely annak szolgálatától való elmozdítását s illetve a reáruházott törvényszerű

jogoktól való megfosztását teszi szükségessé, az illető hatóságnak azonnal bejelenteni s esetleg a fegyelmi vétségnek közigazgatási uton való megvizsgálását és megállapítását kérelmezni. Ha pedig ezt tenni elmulasztanak, az illetékes hatóság a vizsgálatot — tudomására jutott indokolt esetekben — hivatalból is elrendelheti s ennek eredménye alapján az illető birtokost a vétkesnek talált erdőőr elbocsátására s illetve az eskübizonyítványnak megsemmisítése végett való beszolgáltatására kötelezheti.

Az állam tulajdonát képező erdőknél alkalmazott erdőőrök fegyelmi ügyei az állami altisztek számára fennálló szabályok és szolgálati utasítások értelmében fognak elintéztetni.

9. §. Mielőtt valamely erdőőr ellen a fenti 7. §. szerint illetékes hatóságok által fegyelmi ítélet hozatnék, az illető erdőőr ellen emelt panasz vagy vád alapos vizsgálat tárgyává teendő.

A vizsgálat foganatosításával panaszlott erdőőr közvetlen tiszt elöljárója, az illető erdőtiszt bizandó meg, kinek szolgálati kötelességében áll a panasz mibenlétét elfogulatlanul megállapítani, az erdőőrt s szükség esetén más érdekelt feleket vagy tanukat jegyzőkönyvileg kihallgatni s ennek megtörténte után a vizsgálati iratokat, saját kimerítő véleménye kíséretében, az illetékes elsőfoku hatósághoz beterjeszteni.

10. §. Abban az esetben, ha a panaszt az erdőtiszt adta be s illetve a feljelentés az erdőtiszt részéről történt, a vizsgálatot a 7. §-ban említett elsőfoku hatóság teljesíti.

11. §. A vizsgálat eredménye alapján vétkesnek talált erdőőr a vétség minőségére, fokozatára, a netaláni ismétlésre és a súlyosító, vagy enyhítő körülményekre való tekintettel:

a) csekélyebb vétség esetén írásbeli megrovással vagy 40 (negyven) koronáig terjedhető pénzbírsággal;

b) súlyosabb beszámítás alá eső vétség esetén pedig 40 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal; vagy szolgálattól való elmozdítással is büntetetik.

Oly szolgálati helyeken, a hol több különböző fizetési osztályban álló erdőőr van alkalmazva, az elmarasztalt erdőőr előléptetési jogának megvonásával, vagy felfüggesztésével, vagy kisebb állomásra való áthelyezéssel is büntethető.

A fegyelmi ítéletben megállapítandók az eljárási költségek, valamint az is, hogy hi tartozik azokat viselni. A bírság és költségek lefizetésére az ítéletben záros határidő szabandó s illetve

megállapítandó, vajjon azokat az elmarasztalt egyszerre, vagy meghatározott havi részletekben tartozik-e megfizetni. Végül az elmarasztalt által okozott károk megtérítése iránti felelősség ts mindenkor megállapítandó.

A megítélt pénzbírságok fejében befolyt összegek az 1879. évi XXXI. t.cz. 208. §-ában megjelölt czélokra fordítandók.

12. §. A fegyelmi vizsgálat elrendelésével egyidejűleg, vagy annak folyama alatt is bármikor, ha azt a felmerült körülmények indokolják, az erdőőr a vizsgálatot elrendelő által szolgálatától és fizetésétől felfüggeszthető s a feliüggesztés az ítélet hozataláig terjedő egész időre kimondható.

13. §. Az elsőfoku hatóság a 11. §-ban megszabott büntetések közül csak az *a* pontban említetteket alkalmazhatja s ítéleteit a kir. erdőfelügyelőséggel és az illető erdőtiszttel is közli.

14. §. Az elsőfoku ítélet, annak kézhez vételétől számítandó 15 nap alatt a közigazgatási erdészeti bizottsághoz felebbezhető.

Az erdészeti bizottság a kir. erdőfelügyelőség véleményének meghallgatásával végérvényesen határoz.

15. §. Az elsőfoku hatóság, ha a hozzá terjesztett vizsgálati iratokból arról győződnék meg, hogy súlyosabb beszámítás alá eső oly vétségek forognak fenn, melyeknek megfenyítése a 13. §-ban megszabott hatáskörét túlhaladja, a vizsgálat iratait a közigazgatási erdészeti bizottság elé terjeszti, mely, ha szükségét látja, pótvizsgálatot rendel el s a vizsgálat eredményéhez képest végérvényesen határoz.

16. §. Kisebb foku hanyagság és kisebb foku szolgálati engedetlenség esetén az illető erdőtiszt, mint az erdőőr tiszt elöljárója, jogositva van az erdőőr ellen, ennek meghalgtásával, de a felebbezés kizárásával, redbüntetést alkalmazni, mely megintésből, rosszalásból dorgálásból vagy 2 (két) koronától 10 (tiz) koronáig terjedő s a 11. §-ban említett célra fordítandó pénzbírságból állhat.

17. §. A fennálló törvények és törvényes szabályok alapján büntettnek, vétségnek vagy kihágásnak tekintendő cselekmények folytán a vizsgálat a büntető eljárás szabályai szerint eszközöltetik.

Ha a közigazgatási uton elrendelt vizsgálatból az tűnnék ki, hogy a fennforgó cselekmény nem csupán fegyelmi eljárás útján megtorolható, hanem a fennálló törvények és törvényes

szabályokhoz képest büntetendő cselekményt képez, akkor azon esetben, ha a fenforgó cselekmény már tisztán fegyelmi szempontból is a szolgálatból való elbocsátást teszi szükségessé, a fegyelmi eljárás a büntető eljárásra való tekintet nélkül folytatandó és befejezendő, de az erdészeti bizottság által az illetékes bíróság vagy hatóság a büntető eljárás megindítása végett a szükséges adatok közlése mellett értesítendő; — ha pedig a fenforgó vétségek a szolgálatból való elbocsátást tisztán fegyelmi szempontból nem indokolják, az iratok azonnal átteendők, mely esetben a fegyelmi eljárás a bűnügynek jogerős ítélettel való befejezéséig függőben tartandó.

18. §. Büntető vizsgálat esetén a közigazgatási erdészeti bizottság az erdőőrt szolgálatától és fizetésétől a körülményekhez képest bármikor felfüggesztheti, jogerőre emelkedett vád alá helyezési határozat esetén azonban a felfüggesztés feltétlenül eszközlendő.

19. §. Azon erdőőr, ki

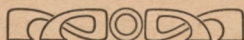
1. gondnokság vagy csőd alá kerül;

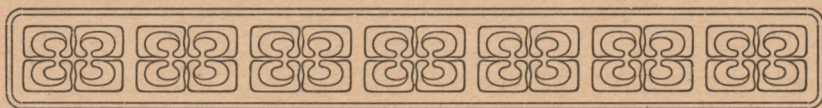
2. nyereségvágyból eredő büntett vagy vétségben jogerősen bűnösnek találtatott, vagy más vétség miatt hivatalvesztésre ítéltetett;

3. a ki bármely törvényszegés vagy megbecstelenítő tény miatt a közbecsülést és bizalmat elvesztette, — ha az erdőtörvény 17. §-ában megnevezett bármely birtokos szolgálatában áll, ezen állásából minden előzetes vizsgálat vagy kihallgatás nélkül azonnal elbocsátandó, — eskü-bizonyítványa pedig — tekintet nélkül arra, hogy kinek a szolgálatában van, — feltétlenül megsemmisítendő.

Az ily erdőőröket tehát kötelesek a birtokosok és azok erdőtisztjei a feleskető hatóságnak haladék nélkül bejelenteni s a felesketésről szóló bizonyítványt beszolgáltatni.

20. §. Az erdők törvényszerű megvédése és őrzése a fegyvelmek ezen szabályrendelet értelmében való gyakorlását igényelvén, a fegyelmi hatóságok kötelességében áll őrködni a felett, hogy a fegyvelmek gyakorlásánál s a vétségek megtorlásánál a fenforgó gazdasági érdekek mindenkor kellő figyelembe vétésenek s az erdőőrök személyéhez kötött törvényszerű jogok általában csak oly egyének által gyakoroltassanak, a kik arra minden tekintetben érdemesek.



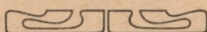


A felesketett erdőtisztek és erdőőrök szolgálati fegyvereinek adómentessége.

6755/91 földmiv. min. — Azon felmerült kérdés alkalmából hogy a felesketett erdőőrök az 1883. évi XXIII. t.-cz. 5. §-ának g) pontja értelmében csak egy vagy egynél több fegyvernek adómentes tartására vannak-e feljogosítva? — a m. kir. pénzügyminister ur idei 2491. számú intézményével akként határozott, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 38-ik §-a értelmében felesketett erdőtisztek és erdőőrök szolgálati czélokra 2 (kettő) darab fegyvert adómentesen tarthatnak, kettőnél több fegyver után azonban adómentesség nem jár.

Az erdőőri szakiskolák növendékei által tanulmányi célból folytatott vadászás vadászati adó alá nem esik.

A m. kir. pénzügyministernek 1895. évi 77,289. sz. átírat a földművelésügyi m. kir. ministerhez. — Magam is osztozom czimed hivatali elődének ama felfogásában, mely szerint a nevezett erdőőri szakiskola növendékei, tekintettel arra, hogy a szakiskola kezelése alatt álló összes erdőségekben a vadak gondozása és a vadászterület őrzése a növendékekre van bízva s hogy a növendékek az iskola erdejében vagy a gróf T. S. vadászati bérterületén rendezni szokott vadászatokban gyakorlati ismeretek elsajátítása céljából vesznek részt, a vadászati adó fizetésére még az 1883. évi XXIII. t.-cz. 6. §-ának utolsó bekezdésében meghatározott mérsékeltebb mérvben sem kötelezhetők. A vadászati adó alóli ez a mentesség az idézett törvényszakasz *b), c), d)* és *e)* pontjában határozottan kifejezve nincsen ugyan, de annak a fenforgó esetre való kiterjesztése egyrészt annál a körülménynél fogva indokolt, hogy az erdőőri szakiskola jóval az 1883. évi XXIII. t.-cz. életbe lépte után állittatván fel, azt a törvényhozás a vadászati adó alóli kivételek meghatározásánál nem is vehette figyelembe. Az 1883. évi XXIII. t.-cz. 6. §-ának *e)* pontja után következő első bekezdésében foglalt megszorítás folytán azonban ez az adómentesség csak azokban az esetekben illeti meg az erdőőri szakiskola növendékeit, a midőn ezek a szakiskola erdejében, melynek őrüül is tekintendők egyuttal, vagy más vadászterületeken ugyan, de az iskola-vezető remdelkezése folytán, ki zárólag tanulmányi célból vesznek vadászatokban részt.





Utasítás az erdőőri karabély töltények használatához.

Az erdőőri karabély töltények a dobozokban tartandók és csak közvetlen töltés előtt egyenként emelendők ki: ép úgy a megtöltött puskából esetleg elrejtendő ki nem lött töltény azonnal vissza a dobozba rejtendő el, mert különben a lágy ólom lövedék és annak zsirmártaléka sérülésnek volna kitéve.

Meg nem engedhető tehát, hogy az erdőőri karabély töltények a dobozokból kivéve ruhazsebben, vadásztáskában hordoztassanak.

A lövedékeknek a töltényből való kihuzása vagy meglazítása mellőzendő.

Az erdőőri karabély töltények a Werndl-féle kerabélyból lehetőek 50 lépésnyi távolsáig a legmélyebb irányzék állással, 100 lépésnyi távolságra a 400 lépésnek megfelelő irányzék állással és 200 lépésnyi távolságra a 700 lépésnek megfelelő irányzékállással.

200 lépés távolságra az erdőőri karabély töltény lövedéke még egy 3 cmtr. vastag fenyőfa deszkán áthatol, képes tehát ezen távolságon belül embert és állatot halálosan megsebesíteni.

200 lépésen felüli távolságra a lövés nem gyakorlandó, mert ezen távolságon túl a találás valószínűsége már csekély; 50 lépés távolságra a legmélyebb irányzékállással való lövésnél a találatpont a célponttal összeesik; esetleges céllovési gyakorlatok tehát ezen távolságra eszközlendők.

A találatok ezen távolságra egy 15 cm. magas és 12 cm. széles négyszögbe esnek a célpont körül.

Minden lövés használat után a karabély mielőbb tisztítandó és tisztán tartandó, mert bemocskolt vagy rozsdás csőfurat — a töltények csekély puskaportöltete miatt hátrányos befolyással volna a löszabatosságra és csőbeolmosodást is idézhetne elő.

A 11 mm. erdőőri karabély töltény leírása.

Altalában: Az erdőőri karabély töltény a Werndl-féle karabélyhoz alkalmazott lőszer, mely az erdőőri szolgálat céljaira, a közbiztonságra való tekintettel a hadi lőszernél kisebb lőportöltettel bir.

A 11 mm erdőőri karabély töltény alkotó részei:

- a) A csappantyuval ellátott töltény hüvely.
- b) Lőportöltet.
- c) A lőportöltetre helyezett papirnemez dugasz.
- d) A lövedék.
- e) A zsirmártalék.

A töltény hüvely: Az erdőőri karabély töltény hüvelyével azonos.

A lőportöltet: A lőportöltet 0.95 gram. »clitt« a kiprobált puskaporból áll, melyre egy 13 mm. átmérőjű:

Papir nemez dugasz: 8 mm. vastag papirnemez dugasz helyeztetik.

A lövedék: A lövedék lágy ólomból sajtolás és esztergálás által képeztetik, sulya 12 gramm.

A lövedék a töltény hüvely torkolatának csekély behuzása által a hüvelyben szilárdon tartatik.

A zsirmártalék 6 sulyrész tiszta vaselin és 4 sulyrész kaptár viaszból áll, vele a lövedéknek a töltény hüvelyből kiálló része 0.2 mm. vastag rétegben egyenletesen bevonatik.

A töltények elcsomogolásához szolgáló eszközök.

A kész erdőőri karabély töltények 18·82 cm. karabély töltény dobozokba csomagoltatnak s a dobozok elzárásához vörös színű papirlap használtatik, mely a következő felirattal van ellátva:

»10 darab 11 mm. erdőőri karabély töltény Pozsony 1896.«

A telt dobozok rakaszokban málháztatnak, melyek fedelére vörös színű papir tartalomjegyek ragaszatnak:

»X darab 11 mm erdőőri karabély töltényPozsony 1896.« felirattal.





Kivonat a szolgálati szabályok gyűjteményéből.

NEGYEDIK FEJEZET.

A tisztviselők szolgálati vétségeiről, azok büntetéséről és a fegyelmi eljárásról.

I. Szolgálati vétségek.

234. §. Az államtisztviselők és szolgák szolgálati vétségei ha azok egyszermind az általános polgári törvények alá eső bűnténynek nem képeznek, azok előjárói által vizsgáltatnak, és fegyelmi uton büntetettnek meg. Szolgálati viszonyokon kívül az államtisztviselők és szolgák, mint minden más állampolgár, a rendes bíróság elé tartoznak.

235. §. A szolgálati vétségek:

- a) legsúlyosabbak;
- b) súlyosak; vagy
- c) egyszerűek.

236. §. Legsúlyosabb szolgálati vétségek:

- a) a kötelességszerű hűség megszegése;
- b) a hivatalos hatalommal való visszaélés;
- c) valamely hivatalos cselekményért vagy eljárásért ajándék követelése vagy elfogadása;
- d) lényeges valótlanságoknak a hivatalos iratokba és könyvekbe tudvaló felvétele.

237. §. Súlyos szolgálati vétséget követ el a tisztviselő, a ki:

- a) hivatalát oly mérvben hanyagolja el, hogy abból a kincstárba kár háramlik vagy háramolhatnék;
- b) oly erkölcstelen magaviseletű, hogy általános megbotránkozásra okot ad;
- c) felekkel törvényellenesen vagy durván bánik;
- d) tiltott mellékfoglalkozást üz;
- e) előjárói irányában a tartozó tisztelettel és engedelmességgel nem viseltetik.

238. §. A többi apróbb vétségek, egyszerű szolgálati vétségek.

239. §. Mily más szolgálati vétségek tartoznak a legsúlyo-

sabb, súlyos és egyszerű vétségek osztályába, azt a különböző szakhivatalok számára kiadott utasítások határozzák meg.

240. §. Igen terhelő körülmények között az egyszerű vétségek is lehetnek súlyosak, sőt legsúlyosabbak.

II. Szolgálati vétségek büntetése.

241. §. Mindazon kötelességeknek megszegése, melyek a tisztviselőre vagy szolgára hivatala, hivatalos esküje, általános vagy különös szolgálati szabályok által róva vannak, mint szolgálati vétség szóbeli dorgálással, mely az ismételt kötelességszegés törvényszerű következményeire utal, — vagy fegyelmi büntetésekkel fenyítettik, melyek a kötelességszegés módjára és fokára, a netaláni ismétlésre és a súlyosbító vagy enyhítő körülményekre való tekintettel szabatik meg.

242. §. A fegyelmi büntetések következők:

- a) írásbeli megrovás;
- b) pénzbírságok;
- c) a fokozatos előléptetés megvonása;
- d) a büntetésből való áthelyezés;
- e) a szolgálatból való elbocsátás.

243. §. Az írásbeli megrovást vagy a közvetlen előljáró, vagy a felebbvaló hatóság adja, és abban mindenkor megjelölendő, hogy a kötelességszegőt, a vétség ismétlése esetében, súlyosabb büntetés várja.

244. §. A pénzbírság, különösen a fizetésből vagy bérből való levonás ott alkalmazandó, hol azt különös szabályok elrendelik.

245. §. A fokozatos előléptetéshez való igényétől a tisztviselő vagy bizonyos esetre, vagy határozatlan időre fosztható meg, mely utóbbi mindaddig érvényes, míg ezen korlátozás alól fel nem mentetik.

246. §. A büntetésből való áthelyezés történhetik:

1. Hason minőségben más székhelyre

- a) hasonló, vagy
- b) csekélyebb fizetéssel.

2. Más hivatali állomásra

- a) hasonló, vagy
- b) csekélyebb fizetéssel.

Az 1. alatti esetben az ítéletben az is kimondandó, megtartja-e az elítélt rangját, vagy pedig, hogy a legutolsó ranghelyre jut.

A 2. alatti esetben az ítélet új osztályzatában a ranghelyet már előbb nyert rangja után foglalja el.

247. §. A legsúlyosabb szolgálati vétség mindig a szolgálatbóli elbocsátással büntetettik.

248. §. Azon tisztviselők és szolgák, a kik:

a) büntények miatt elítéltettek, vagyis csupán próbák elégtelensége miatt mentettek fel;

b) más törvényszegés miatt legalább félévi fogságra ítéltettek; végre

c) csőd alá jutottak és a megejtett törvényes vizsgálat alapján büntetleneknek nem találtattak, azonnal minden további fegyelmi eljárás nélkül, a törvényes ítélet jogérvényessége napjával, szolgálatból elbocsátottaknak tekintendők és velük minden tekintetben a szerint kell elbánni.

249. §. Ha a tisztviselő vagy szolga:

a) valamely kihágás vagy törvényszegés miatt fogságra ítéltetik, mely azonban fél évnél rövidebb tartamu, vagy ezen vád alól csupán a próbák elégtelensége miatt mentetett fel;

b) egyéb megbecstelenítő tények miatt a közbecsülést és bizalmat elvesztette:

c) többszöri fegyelmi uton lett büntetése daczára újra megszegi kötelességét, vagy hivatalát folytonosan elhanyagolja, a szolgálatból szintén elbocsátandó.

III. A szolgálatról és fizetéstől való felfüggesztésről és a felfüggesztettek élelmezéséről.

250. §. Kisebb szolgálati vétségek a nélkül vizsgálandók és büntetendők meg, hogy az illető tisztviselő vagy szolga a szolgálatról eltávolíttatnék.

A tisztviselő vagy szolga a hivatalról felfüggesztendő, ha ezt a hivatali tekintélye vagy a szolgálat érdeke és biztosítása megkívánja, vagy pedig a tisztviselő vagy szolga oly vétség gyanujában áll, mely miatt törvényes eljárás mellett a szolgálatból elbocsátandó.

Ha tisztviselő gyanu vagy megállapított vétség miatt függesztetik fel a hivatalról, ezzel mindenkor a fizetéstől való felfüggesztés is összekötendő.

251. §. Csőd alá jutott tisztviselő csak azon esetben függesztendő fel hivatalától és fizetésétől, ha oly körülmények derülnének ki, hogy eltávolítása a szolgálat érdekében fekszik.

252. §. Felfüggesztés esetében a fizetéssel együtt a lakpénz is beszüntetendő, ha ennek felvétele a felfüggesztési időszakba esik.

Természetbeni lakásokban s felfüggesztettek addig meghagyandók, míg sorsuk felett nem határozatik.

253. §. Büntény miatt bűnvádi kereset alá vont tisztviselő vagy szolga, míg fel nem mentetik, a főnök által a hivataltól és fizetéstől azonnal felfüggesztendő, és ez iránt az igazgató hatóságoknak azonnal jelentés teendő.

Ha azonban más vétség miatt per indítatik ellene, csak akkor függesztendő fel, ha a per lefolytával a vétség olyannak bizonyul be, hogy e miatt fegyelmi eljárás mellett is büntetés érné.

Minden ily esetben a birói hatóság által hozott ítélet megszerzendő, mert csak ennek alapján lehet megítélni, véglegesen elbocsátandó-e a tisztviselő vagy szolga, vagy ha már fel volt függesztve, fegyelmi elbánás alá vonandó-e és miképen büntetendő?

254. §. A felfüggesztett tisztviselőnek vagy szolgának a felfüggesztés tartamára élelmezési illetmény engedélyezhető, és pedig tetteles fizetésének egyharmada, különös figyelemreméltó körülmények között legfeljebb kétharmada.

A fizetesképen járó mellékjárandóságok, habár azoktól a tisztí díjak lefizettek is, az élelmezési illetmény kiszabásánál számításba nem jöhetnek.

Ha a szolga-személyzetnél és a jövedék felett örökődő egyéneknél az ekkép kiszámított illetmény naponkint 42 fillért nem tesz, mint maximum ez állapítandó meg, ha t. i. ennek évi összege az évi tetteles fizetést vagy bért meg nem haladja; ellenkező esetben csak a tetteles fizetés vagy bér engedélyezendő.

255. §. Oly tisztviselők és szolgák özvegyeinek, kik a hivataltól s fizetéstől felfüggesztetvén, vizsgálat alatt álltak, és a felfüggesztés tartama alatt élelmezettek, de a vizsgálat befejezése előtt meghaltak, az élelmezési illetmény férjük halála napjától mindaddig, míg nyugdíjazásuk iránt határozat nem hozatik, folyóan tartandó.

Ezen élelmezési illetmény, tekintettel a körülményekre és az életfentartási szükségletre, valamint a gyermekek számára, azon nyugdíjnak harmadával, vagy legfeljebb félével állapítandó meg, mely számukra szabályszerűleg kiszabhatnék.

Ezen szabály a nyugbérképes egyének özvegyeire is terjed olyképp, hogy az illetmény naponként hét krajczárnál csekélyebb nem lehet, még az esetben sem, ha a szabályszerű ellátás ennél csekélyebb volna is.

Ha az özvegy nyugdíjban részesíttetik, a neki kiszolgáltatott élelmezési összeg, a nyugdíjban való részesülés arányában egészben vagy részben betudatik, ellenkező esetben azonban a megterítés az özvegynek elengedtetik.

Magától értetik, hogy ily élelmezési összegben csupán a legszegényebb sorsu özvegyek részesíthetők.

256. §. Az élelmezési illetmény engedélyezése nem rendszeres következménye a felfüggesztésnek, hanem attól feltételeztetik, hogy a felfüggesztett önmagát és családját fentartani képtelen, azért az nem hivatalból, hanem csak akkor engedélyezendő, ha azért a felfüggesztett folyamodik.

Ha azonban a felfüggesztettnek szegénysége ismeretes, az élelmezési illetmény a folyamodás bevárása nélkül is utalványozható. Az élelmezési illetmény, akár folyamodvány következtében, akár hivatalból engedélyeztetik, a fizetés beszüntetésére következő naptól kezdve teendő folyóvá.

257. §. Ha a tisztviselő fizetésétől csak büntetésképpen vagy azért függesztetik fel, hogy ez kényszereszközül szolgáljon kötelességeinek pontos teljesítésére, hivatalban azonban meghagyatik, fizetése bármely napon beszüntethető, és ismét utalványozható. Ellenben, ha a hivataltól és fizetéstől függesztetik fel, a fizetés azon hó végével szüntetendő be, melyben a felfüggesztés következtében a tetteges szolgálatból kilépett.

258. §. A felfüggesztésnek végkövetkezménye szolgálatbóli elbocsátás, ideiglenes vagy végleges nyugdíjazás, vagy visszahelyezés.

Elbocsátás esetében az élelmezési illetmény azon hó végével szüntetendő be, melyben a felfüggesztettnek, ha büntény volt a kereset tárgya, a bünfenyítő bíróság által hozott és jogerőre emelkedett ítélet, más vétségek miatt pedig az illetékes igazgató hatóság által hozott jogérvényes elbocsátási határozat kézbesített vagy kihirdetett. Nyugdíjazás esetében azon hó végével, melyben nyugdíjazása elhatározott.

Visszahelyezés esetében azon hó végével, melyben ismét tetteles szolgálatba lépett.

259. §. A fizetésnek a beszüntetés és ismételt utalványozás közötti időszakra teljes vagy részbeni utánpótlása attól függ, teljesen ártatlannak nyilvánított-e a felfüggesztett vagy sem?

Az első esetben a visszahelyezettnek az egész időközre igénye van a teljes nem terhes illetmények utánpótlására. Az általa élvezett élelmezési illetmény azonban beszámítandó.

A második esetben, ha t. i. nem nyilvánított teljesen ártatlannak, utánpótlásra rendszerint nincs igénye; ha azonban különös figyelemreméltó körülmények forognak fenn, az élvezett élelmezési illetménynek leszámítása után a visszatartott fizetés vagy annak egy része utalványozható. Ez iránt, ha ez a fegyelmi határozatban már ki nem mondatott, az illetékes hatóság közgazgatási uton intézkedik.

Annak megítélése, forognak-e fenn ily figyelemreméltó körülmények, azon hatóságot illeti, mely hatáskörénél fogva a vég-határozathozatalra hivatva van.

Minden egyes esetben a körülmények és a visszahelyezettnek viszonyai határozzák meg az utánpótlás magasságát figyelembevételével azon beállható veszteségnek, mely a beszüntetés és ismételt utalványozás időpontjainak összehasonlításából tekintettel az ideiglenes ki- és belépésére, netán ki nem egyenlítettnek mutatkoznék.

260. §. Ha nyugdíjas vagy nyugbéres kerül valamely bűntény miatt bünvádi vizsgálat alá, a vizsgálat tartama alatt nyugdíja vagy nyugbére fel nem függesztendő, és csak az ítélet jogerőre emelkedése után hozandó határozat állapítja meg, elveszti-e az illető nyugdíját vagy nyugbérét, vagy sem.

261. §. A felfüggesztett tisztviselőnek élelmezési illetményéből kincstári követelések mindaddig le nem vonhatók, míg fizetése ismét folyóvá nem tétetik; ha azonban a tisztviselő azon időszakra, melyben fel volt függesztve, fizetési utánpótlást kap, a részletenként megtérítendő követeléseknek annyi havi részlete vonandó le, a hány havi utánpótlást kapott.

262. §. Ha a tisztviselő nyugdíjazásának bekövetkeztéig hivatalos okoknál fogva a tetteles szolgálatban meg nem hagyható, csak a szolgálati idejéhez mért élelmezési illetményben része-

sitendő, vagy is a számára kiszabandó nyugdíj egy- vagy két-harmadában.

263. §. Az élelmezett elleni fegyelmi eljárás lehetőleg gyorsítandó, nehogy a kincstár az ügy halasztása miatt kelletén túlterheltsék.

IV. A fegyelmi eljárásról.

264. §. Minden hatóságnál, mely vezénylő hatáskörrel van felruházva, és melynek szavazatképes előadói vannak, fegyelmi bizottságok alakítandók, melyek egy elnökből és legalább két ülnökből álljanak. Az ekkép összeállított bizottság van hivatva arra, hogy a hatóság fegyelmi körében álló tisztviselők és szolgák szolgálati vétségeinek megvizsgálása végett a szükséges intézkedéseket megtegye és a büntetéseket ítéletileg kimondja.

265. §. Minden hatóság, mely jogosítva van valamely tisztviselőt vagy szolgát kinevezni, jogosult az ellen a szabályszerű fegyelmi eljárás útján a hivatalbóli elbocsátást is kimondani és ezen ítéletet jogerőre emelkedése után végrehajtani.

266. §. Minden hatóság, melynek kebelében fegyelmi bizottság szabályszerűleg megalakultan működik, jogosítva van, fegyelmi ítéletet (a szolgálatból való elbocsátást kivéve) azon tisztviselők ellen is hozni, kiknek kineveztetése hatáskörét meghaladja.

Ha oly tisztviselő elbocsátásáról van szó, ki a felsőbb hatóság által neveztetett ki, a vizsgálati iratok javaslattal ezen felsőbb hatóságnak terjesztendőek be, mely azt tárgyalás végett a kebelében működő fegyelmi bizottsághoz teszi át.

267. §. Mielőtt valamelyik tisztviselő vagy szolga ellen fegyelmi ítélet hozatnék, az az ellene emelt és alaposan bebizonyítandó vádak iránt mindig kihallgatandó, és szóval vagy írásban tett védelme elfogadandó. A szóval tett védelem, szóbeli megdorgálás eseteit kivéve, jegyzőkönyvbe foglalandó.

268. §. Minden jogerőre emelkedett ítélet az elítélt minősítési táblázatába bejegyzendő.

Ezen bejegyzés két évi jómagaviselet után az illető kérelmére kitörölthetetik. A kitörlést azon hatóság engedi meg, melynek kebelében vagy területén a tisztviselő vagy szolga a kérelem idején szolgálatot tesz.

269. §. Az alsóbb (kerületi) hatóságok oly ítéletei ellen, melyek a hivataltól és fizetéstől való felfüggesztést vagy valamely

fegyelmi büntetést szabnak ki, a felfolyamodás a felsőbb hatósághoz történik. Ez azonban a felfüggesztést nem akadályozza.

270. §. A fegyelmi ítéletek elleni felfolyamodások, az ítélet kézbesítésének napjától számítva, 15 nap alatt azon hatóságnál nyújtandók be, melynek ítélete ellen adatik be a felfolyamodás. Később beadott felfolyamodások tekintetbe nem veendőek.

271. §. A ministeriumok kebelében felállított fegyelmi bizottságok ítélete ellen a felfolyamodás Ő Felségéhez intézendő, és csakis Ő Felsége enyhítheti kegyelem útján a fegyelmi bizottságok jogerőre emelkedett ítéleteiben kiszabott büntetést.



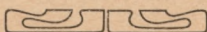


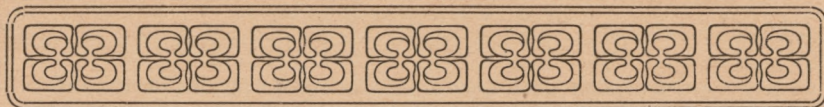
Vadőri vizsga.

M. kir. földmivelésügyi minister 1893. évi 40,086. számu.

A vadőri szolgálatban való jártasságnak igazolhatása tekintéből s hogy a vadászterületek birtokosainak s illetve bérlőinek alkalom adassék arra, hogy a vadőrzésnél alkalmazandó személyzet felfogadásánál a szolgálatra alkalmas és megbízható egyéneket felfogadhassák, a m. kir. belügyminister ural egyetértőleg elhatároztam, hogy az erdőőri szakvizsgákkal kapcsolatosan vadőri vizsgák tartassanak s a vadászatnál alkalmazást kereső egyének ez uton is serkentessenek arra, hogy a mulhatlanul szükséges tudnivalókat a szolgálat érdekében elsajátítsák. A kérdésben levő vadőri vizsgák a tudomás és mihez tartás végett két példányban idecsatolt utasítás értelmében 1893. évtől kezdve fognak megtartatni s illetve az intézkedések már megtétettek arra nézve, hogy az első vadőri vizsgák a folyó évben tartassanak meg. Erről a törvényhatóságot olyan megjegyzéssel értesitem, hogy az erdőőri szakvizsgáknak és a vadőri vizsgáknak a folyó év október hó 23-án és következő napjain való megtartása ügyében a mellékelt hirdetményt adtam ki s miután az erdők törvényszerű védelme, valamint az okszerű vadászat érdekei is kívánatossá és szükségessé teszik azt, hogy a megtartandó vizsgákra minél többen jelentkezzenek s szolgálati képességüket igazolják, felhivom a törvényhatóságot, hogy a vizsgák megtartására vonatkozó hirdetmények és a vadőri vizsgák ügyében kiadott utasításnak megfelelő kihirdetése s illetve köröztetése iránt intézkedjék.*)

*) A rendeletben említett utasítás és hirdetmény szerint a vadőri vizsgák az erdőőri szakvizsgákkal kapcsolatosan évenként: Budapesten, Pozsonyban, Szombathelyen és újabban Kolozsvárott tartatnak meg. A kik az erdőőri szakiskolát nem végezték el és az erdőőri szakvizsgálatot nem tették le, azok a fentti körrendeletben említett utasítás értelmében, a vadőri vizsgálatra való jelentkezés esetén ez iránti kérvényükben hitelesen igazolni tartoznak: hogy írni, olvasni és a négy közönséges számművelet szerint számolni tudnak; hogy legalább 3 évig szakadatlanul vadászati gyakorlati szolgálatban állottak; hogy fedhetlen magaviseletűek és hogy 20-dik életévüket betöltötték. Ezeken kívül testi fejlettségüket, illetve egészségi állapotukat hiteles orvosi bizonyítvánnyal kell igazolniok. A vizsgára azon kir. ker. erdőfelügyelő ad engedélyt, a kinek kerületében az illető kérvényező lakik. A vizsgadíj 10 korona, melyet minden vizsgát tevő köteles a vizsga napján a vizsgáló bizottság kezéhez lefizetni. A vizsga iránti kérvények, az ez érdemben évenként kibocsátani szokott határidőben és helyen nyújtandók be.





Kivonat a nyugdíjtörvényből.

(1885 évi XI. törvénycikk.)

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. Az Ő Felsége, valamint a m. kir. ministerek s más állami hatóságok vagy hivatalok által állandó fizetés mellett rendszerezített állomásra alkalmazott állami tisztviselők, altisztek és szolgák az esetre, ha a szolgálat kötelékéből megválnak s az ezen törvényben előirt feltételek megvannak, állandó ellátásra, vagy pedig egyszer-mindenkorra adandó kielégítésre tarthatnak igényt.

2. §. Az állami tisztviselőkkel, altisztekkel és szolgákkal egyenlőknek tekintendők azon tisztviselők. tanárok, az 1875: XXXII. t.-cz. rendelkezései alá nem eső tanítók altisztek és szolgák, a kik a következő hatóságok- és hivataloknál vannak alkalmazva:

1. a kir. kormány igazgatása alatt álló közalapítványoknál;
2. az országgyűlés mindkét házánál;
3. a kincstártól vagy a kir. kormány kezelése alatt álló közalapokból fenntartott tanintézeteknél;
4. a fővárosi közmunkák tanácsánál;
5. a fővárosi rendőrségnél;
6. a m. kir. csendőrség legénységéi állományában;
7. az állami utaknál, a folyammérnökségeknél, a posta- és távirda-intézetnél.

3. §. A rendszeresíteti állomásoknak megfelelő minőségben *állandóan* alkalmazottak, habár számfelietiek is, igényjogosultaknak tekintendők.

Rendszeresített állomásnak megfelelő minőségben ideiglenesen alkalmazottak és azok özvegyei és árvái egyszer-mindenkorra szóló részeltetésre (végkielégítésre) igényt nem tarthatnak és állandó ellátásra is csak az esetben jogosultak, ha az állandó ellátásnak (nyugdíjnak vagy nevelési pótléknak) feltételei beállottak.

Ha az ideiglenesen alkalmazottak ezen alkalmaztatásukat közvetlenül megelőzőleg végleges minőségben voltak alkalmazva,

a végleges alkalmazás után úgy maguk, mint hátrahagyott családjukra nézve minden tekintetben igényjogosultaknak tekintendők s az igények elbírálásánál a végleges szolgálat után közvetlenül ideiglenes szolgálatban töltött szolgálati idő is figyelembe veendő.

Korengedély mellett alkalmazottak s ezek özvegyei és árvái szintén csak az esetben tarthatnak ellátásra igényt, ha az állandó ellátás feltételei beállottak, de ezek beállta előtt egyszer-mindenkorra szóló részeltetésre (végkielégítésre) igénynyel nem birnak.

Felmondás feltétele mellett alkalmazottak, valamint azok, a kik világosan csak bizonyos meghatározott időre, vagy csak átmeneti szolgálattételre vétetnek fel, vagy a kiknek illetményei külön szerződések által állapíttatnak meg, ezen törvény értelmében ellátásra igényt egyáltalán nem tarthatnak.

4. §. Az állami tisztviselőket, altiszteket és szolgakát, valamint özvegyeiket és árváikat megillető ellátási igény állandó vagy pedig csak egyszer-mindenkorra szóló.

Állandó ellátásnak tekintendő az állami tisztviselőt, altisztet vagy szolgát vagy ezeknek nejét megillető nyugdíj, valamint a gyermekek nevelési járuléka.

Ellenben egyszer-mindenkorra szóló részeltetésnek tekintendő: a végkielégítés és a temetkezési járulék.

5. §. Sem maga, sem pedig özvegye vagy árvája részére állandó ellátásra vagy egyszer-mindenkorra szóló részeltetésre igényt nem tarthat azon állami tisztviselő, altiszt vagy szolgálta:

1. a ki állásáról önként lemond;
2. a ki állását önként elhagyva, arra felhívás daczára sem tér vissza;
3. a ki felsőbb engedély nélkül idegen hatalom szolgálatába lép;
4. a ki valamely büntetendő cselekményért hivatalvesztésre ítéltetett, illetőleg Horvát-Szlavonországban oly büntetendő cselekményért ítéltetett el, a melylyel az ott érvényben lévő büntetőtörvény szerint a közhivatalának vagy szolgálatnak elvesztése, mint törvény szerint következő hatály van egybekötve;
5. a ki a szolgálat kötelékből büntetéskép elbocsáttatik; végre:
6. a ki oly cselekmény elkövetése után, mely hivatalból való elbocsáttatását vontá volna maga után, öngyilkos lesz, megszökik, vagy bármely más okból ezen cselekmény miatt ellene a bünvádi vagy fegyelmi eljárásnak helye nem lehet, mely esetekben azonban a részeltetésből való kizáratás a fegyelmi eljárás megfelelő alkalmazása mellett mondatik ki.

A 3., 4., 5. és 6. pontban felsorolt esetekben a már megszabott s folyóvá tett állandó ellátás is azonnal beszüntetendő.

Ha az elbocsátás csak akkor mondatik ki, midőn az özvegy vagy árvák ellátása már elrendeltetett, ezek szerzett joga épségben marad.

6. §. Az állandó vagy ideiglenes ellátás alapját :

a) a beszámítható szolgálati idő tartama,

b) a szolgálatban utoljára huzott beszámítható javadalmazás összege képezi.

7. §. Beszámítható szolgálati időnek tekintetik azon időtartam, melyet valaki az ellátási igény megállapításától visszafelé egész az első hivatalos eskü letételének idejéig terjedőleg az 1. és 2. §-okban megjelölt hivataloknál és állomásokon, vagy mint felesketett gyakornok szakadatlanul és egyfolytában töltött.

A jelen törvény hatályba léptekor már alkalmazottakra nézve, ha az első hivatalos eskü letételének időpontja meg nem határozható, — valamint az 1. és 2. §. hatázmánya alá eső azon jogosultakra nézve, kiktől hivatalos eskü letétele nem kívántatik, a nyugdíjazásnál beszámítható szolgálati idő kezdetének igazolására más megfelelő bizonyítékok is elfogadtatnak.

II. FEJEZET.

A tisztviselők, altisztek és szolgálak ellátásáról.

20. §. Minden állami tisztviselő, altiszt vagy szolgál, a ki az 1. és 2. §-ban meghatározott minőségben van alkalmazva s legalább tíz évi beszámítható szolgálattal bir, az alább felsorolt esetek bármelyikében élete fogytáig, illetőleg egészsége helyreálltáig, a d) alatti esetekben netaláni újabb alkalmaztatásáig járó nyugdíjra tarthat igényt.

Nevezetesen:

a) ha testi vagy lelki fogyatkozás miatt hivatalos kötelességeinek teljesítésére véglegesen vagy legalább tartósan képtelenné válik;

b) ha 65-ik évét betöltötte;

c) ha a köteles szolgálati időt kitöltötte; vagy

d) ha hivatalok vagy állomások szervezése vagy azok megszüntetése következtében, vagy ellene hozott fegyelmi ítélet folytán megfelelő állomásra el nem helyezhető.

21. §. A nyugdíjazás büntetésből nem történhetik s az előző §-ban felsorolt eseteket kivéve az igényjogosult azt maga sem kérelmezheti.

Ennélfogva a testi vagy lelki fogyatkozás miatti szolgálatképtelenség mindig közhatósági orvos bizonyítványával igazolandó, jogában maradván a nyugdíjazó hatóságnak az orvosi bizonyítványban foglaltak valóságát felülvizsgálatni.

Ha a szolgálatképtelenség állandó jelleggel bír, a nyugalomba helyezés véglegesen történik, ellenben habár tartós, de csak időleges jellegű szolgálatképtelenség esete forog fenn, csak ideiglenes nyugalomba helyezésnek van helye.

A kik 65. évüket betöltötték, vagy pedig a köteles szolgálati időt kiszolgálták, akár saját kérelmükre, akár felettes hatóságuk kívánatára szolgálatképtelenségük külön megállapítása nélkül is nyugdíjazhatók s ez esetben végleges nyugalomba helyezendők.

Ellenben azok, kik csak azért nyugdíjaztatnak, mert hivatali változások vagy ellenök hozott fegyelmi ítélet következtében azonnal el nem helyezhetők, mindig csak ideiglenes nyugalomba helyezendők.

22. §. Az ideiglenesen nyugdíjazottak csak a 20. §. a) és b) pontjaiban felsorolt azon esetekben helyezhetők állandó nyugalomba, ha 65. évüket elérték vagy előbb véglegesen szolgálatképtelenné váltak.

Az ideiglenesen nyugalmazottak, ha az ideiglenes nyugdíjazás indokai megszűnnek, a tényleges szolgálat kötelékébe visszaveendőek, sőt ha az ideiglenes nyugalmazás feltételei nem szűntek is meg teljesen, de fontos szolgálati érdekek kívánják, a nyugdíj alapjául szolgáló legutóbbi beszámítható javadalmasuk teljes összegének engedélyezése mellett testi és szellemi képességeiknek s tisztai minőségeiknek megfelelő szolgálatértelre berendelhetők.

Azoknál, kik testi vagy szellemi fogyatkozás miatt helyezettek ideiglenes nyugdíjba, az illetékes hatóságnak jogában áll orvosilag megállapíttatni, hogy az ideiglenes nyugdíjazás feltételei még fennállanak-e.

27. §. Az állami mezőgazdaságoknál, az erdészetnél, a lótenyész intézeteknél s a vesztegintézeteknél polgári minőségben alkalmazott altisztek és szolgák, nemkülönbén a börtönőrök, fogházőrök s fegyőrök, az ut- és hidmesterek, folyamfelvigyázók, utkaparók és örök állandó nyugellátásképen a fenti szabályoktól eltérőleg 10—20 szolgálati év után beszámítható illetményeik $\frac{1}{3}$ -ában, 20—30 év után $\frac{1}{2}$ -ében, 30—40 év után $\frac{3}{4}$ -ében, 40 éven

felül pedig beszámítható illetményeik teljes összegében részesítendőők. Az állandóan alkalmazott napszámosok (munkások, munkásnők), ha szolgálatképtelenek lesznek, 10 év után évi 120 koronában, 25 év után 160 koronában s 40 éven túl 200 korona állandó nyugellátásban részesítendőők, de az évi nyugellátás napi bérük egy évi összegének $\frac{1}{4}$ -ét, $\frac{2}{4}$ -ét s illetőleg $\frac{3}{4}$ -ét meg nem haladhatja.

29. §. Az ideiglenesen alkalmazottak, a napszámosok, valamint azok, a kik korengedély mellett lettek alkalmazva, végkiegészítésre igényt egyáltalán nem tarthatnak, hanem ha a 20. §. a), b) és d) pontjaiban felsorolt feltételek szolgálati idejük tizedik évének betöltése előtt állanak be, a szolgálati kötelék alól egyszerűen felmentendőők.

30. §. Azon tisztviselő, altiszt vagy szolgálta a ki a szolgálat teljesítése következtében lett teljesen és nyilván bebizonyíthatólag szolgálatképtelenné, a ministertanács határozatával kivételesen nagyobb nyugdíjban részesíthető, mint a mennyi neki szabályszerűleg jár; azon esetben pedig, ha tíz évi szolgálattal nem bír, hasonló módon részesítendő nyugdíjban, ez azonban legutóbb élvezett beszámítható fizetésének felét meg nem haladhatja.

Ily kivételes körülmények közt az ideiglenesen vagy korengedély mellett alkalmazottak is ezen nyugdíjban részesítendőők.

31. §. A nyugdíjazott egyén nyugdíjának megváltását minden tovább emelhető igényről való lemondás mellett kérelmezheti, de ha nő, hitestársának beleegyezése kívánandó meg.

A megváltást az illető minister figyelmet érdemlő esetekben elrendelheti és a megváltás összegét esetről-esetre meghatározhatja, ez azonban a nyugdíj megállapításánál alapul vett javadalmasítás két évi összegét soha sem haladhatja meg és csak akkor engedélyezhető, ha közhatósági orvos igazolja, hogy a megváltást kérő egyén egészségi állapotához képest legalább még annyi évig élhet, a hány évi nyugdíjösszege a megváltásként adandó összeggel felér.

A nyugdíját megváltott egyén újabb nyugdíjazásra igényt többé semmi szin alatt sem támaszthat, még azon esetben sem, ha a megváltási összeget visszatéríteni hajlandó, sőt ha újból alkalmaztatnék, azon szolgálati idő, mely után nyugdíját megváltotta, újabb nyugdíjazásának esetén sem vehető számba.

32. §. A nyugdíj kiszolgáltatása az 5. §-ban megjelölt eseteken kívül megszűnik:

1. ha a nyugdíjat élvező meghal;
2. ha ujlag állami vagy megyei törvényhatósági állandó alkalmazást nyer, ebbeli alkalmaztatásának tartamára;
3. ha az ideiglenesen nyugdíjazott az ideiglenes nyugdíjazás okának megszűntével újra alkalmazásba lépni vonakodik.

33. §. Ujabb állami vagy megyei törvényhatósági alkalmazás esetében a nyugdíj csak azon összeg erejéig szünetendő be, a mennyivel az újabb alkalmazással egybekötött javadalmazás a nyugdíjjal együtt nagyobb, mint az a beszámítható javadalmazás volt, melynek alapján a nyugdíjazás történt.

Azon estben, ha az újabb nyugdíjazás esetén a tisztviselő, altiszt vagy szolga nyugdíja kevesebbet tenne, mint a mennyit már korábban élvezett, a korábbi magasabb nyugdíjösszegre tarthat igényt.

III. FEJEZET.

Az özvegyek és árvák ellátásáról.

34. §. Állandó ellátásra, ha az erre szükséges s alább megjelölt kellékek megvannak, csak az a nő, s illetőleg avval nemzett gyermekek tarthatnak igényt, kinek férje, illetőleg atyjuk nyugdíjigényre jogosító alkalmazásban legalább öt, s ha korengedély mellett alkalmaztatott, legalább tíz évig szolgált, s illetőleg azon özvegy, ki

- a) férjével a tényleges szolgálat ideje alatt, vagy azt megelőzőleg lépett házasságra;
- b) férjével a nyugdíjigény beálltakor együtt él;
- c) erkölcsös életet folytat.

35. §. Az előző 34. §-ban megkivánt általános kellékeken kívül az alábbi pontokban felsorolt esetekre, még a következő külön rendelkezések állapíttatnak meg:

1. Azon nő, ki a köteles szolgálati idő kitöltése, vagy 65 éves korának betöltése után nyugdíjazott egyénhez ment férjhez, valamint az ezen házasságban nemzett gyermekek — a temetkezési járulékot kivéve — más ellátásra vagy részeltetésre igényt nem tarthatnak.

2. Azon nő, ki a köteles szolgálati idő lejártá vagy 65 éves korának betöltése előtt nyugdíjazott egyénhez ment nőül, s az ezen házasságban nemzett gyermekek a temetkezési járulékon

kívül ellátásra igényt csak akkor tarthatnak, ha a férj a tényleges szolgálatban újra alkalmaztatván, legalább három évig szolgál.

3. Azon nő, a ki 60 évesnél idősebb férjhez ment nőül, állandó ellátásra csak az esetben tarthat igényt, ha a férje a házasság megkötése után legalább még három évig szolgál, vagy ha a házasságból gyermekek származnak, vagy az által gyermekek törvényesítettnek.

Ezen esetben a házasságból származó vagy az által törvényesített gyermekek is az általános szabályok szerint igényjogsultaknak tekintendők.

4. Azon nő, a ki a férj halálakor férjével nem él együtt, ha csak be nem bizonyítja, hogy az együtt nem élés nem az ő hibájából következett be, a férj után semminemű ellátásra igényt nem tarthat, gyermekei azonban, ha a feltételek különben megvannak, ellátási igényvel bírnak és szülők nélküli árváknak tekintendők.

5. Azon nő, a ki erkölcstelen életet folytat, valamely büntetendő cselekményért hivatalvesztésre ítéltetik, illetőleg az 5. §. 4-ik pontjában említett hatálylyal elítéltetik, ellátási igényét szintén nem érvényesítheti, s ha már állandó ellátásban részesül, azt elveszti, gyermekei azonban, ha a feltételek különben megvannak, ellátási igényvel bírnak s szülők nélküli árváknak tekintendők.

36. §. Az állami tisztviselők özvegyei, ha állandó ellátásra tarthatnak igényt, a férj beszámítható javadalmazásának (6. §. *b*) pont) 1200 koronáig ennek 50 %-át; ha pedig a férj beszámítható illetményei 1200 koronát meghaladnak, az első ezerkétszáz korona után 50 %-ot, az 1200 koronát meghaladó rész után pedig 20 %-ot kapnak özvegyi nyugdíj fejében; az özvegyi nyugdíj összege azonban — nevelési járulék nélkül — évi 5000 koronát meg nem haladhat.

A pénzügyőr, csendőrtiszt és szolga özvegyének ellátása a férj beszámítható utolsó javadalmazásának egyharmad részéből áll.

Ugyancsak a férj beszámítható utolsó javadalmazásának $\frac{1}{3}$ -dában részesítendők a 27. §-ban felsoroltak özvegyei, kivéve a napszamosok és munkások özvegyeit, kik ellátásra igényt nem tarthatnak.

37. §. Az özvegy özvegyi nyugdíjából nemcsak saját gyermekeit, hanem férjének előbbi házasságából hátramaradt gyermekeit is eltartani köteles.

39. §. Azon özvegy kinek a jelen törvény értelmében folytonos ellátásra van igénye és kinek férje halálakor legalább három, még anyai ellátásban álló gyermeke van, illetőleg teherben van, akár édes, akár mostoha gyermekei azok, azon gyermekei számára, kik a szabályszerű kort (41. §.) még nem érték el, ha az elhalt férjtől származnak, szabályszerű koruk elértéig nevelési járulékot is kap.

Nevelési járulékot kapnak továbbá — tekintet nélkül számukra — a törvény által meghatározott kort még el nem ért szülőtlen árvák is, ha anyjok s illetőleg mostoha anyjok atyjok után folytonos ellátásra igényt tarthatott volna.

Ha az özvegynek állandó ellátásra van igénye, az a körülmény, hogy a gyermekek a tényleges szolgálat ideje alatt vagy nyugdíjas állapotban nemzetek-e, a nevelési járulékra befolyással nincsen.

40. §. A nevelési járulék az anya járulékát képezi s azzal nem a gyermek, hanem az anya s esetleg a gondnok vagy gyám rendelkezik.

41. §. Állami tisztviselők figyermekai 20 éves, leánygyermekai 18 éves, altisztek és szolgák figyermekai 16 éves, leány gyermekai pedig 14 éves koruk betöltéséig részesülnek a nevelési járuléokban.

42. §. Azon gyermekek nevelési járulékát, kik hazai intézetekben iskolába járnak, vagy képzőművészetet tanulnak, az illető minister a szabályszerű kor betöltése után is — tanulmányaik befejeztéig — legfeljebb azonban 24 éves koruk betöltéséig meghagyhatja, ha előhaladásukat igazolják.

44. §. Szülőtlen, vagy oly atyátlan árvák, kiknek anyja, azon okot kivéve, hogy férje öt évig nem szolgált s még a 47. §. határozmányai szerint sem tarthat folytonos ellátásra igényt, bármi más oknál fogva állami ellátásban nem részesül, vagy azt újabb férjhezmenetele folytán, vagy más oknál fogva elvesztette, a törvényben meghatározott koruk eléréseig, nevelési járulékkép az atyátlan árvák számára kijáró nevelési járuléknak másfélszeres összegét kapják.

45. §. Eltűnt és fel nem található tisztviselő, altiszt vagy szolgálta nevének és gyermekeinek, ha egyébként a törvényes feltételek megvannak, az özvegyek és árvák számára jelen törvény által megállapított ellátás ideiglenesen és mindaddig utalványoz-

tatik, míg a férj, illetőleg az apa elő nem kerül, vagy törvényesen holtak nem nyilvánítatik; a mennyiben az ellátás élvezetére jogosító törvényes feltételek létezni előbb meg nem szűnnek.

46. §. Az a körülmény, hogy a férj a tényleges szolgálat tartama alatt, vagy már nyugdíjazott állapotban halt-e meg, az özvegy és gyermekek állandó ellátásának jogosultságára befolyással nincsen; ha azonban a férj nyugdíjazott állapotban halt el, az özvegy és a gyermekek járandósága sem egyenkint, sem pedig együttvéve nem lehet nagyobb, mint az a nyugdíj, melyet a férj élvezett.

47. §. Azon tisztviselők, altisztek és szolgák özvegyei és árvái, kiknek férje, illetőleg atyjuk, életét a szolgálat teljesítése közben vagy nyilván bizonyíthatólag annak következtében vesztette el, a 35. és 50. §-okban foglalt korlátozások fentartásával a 36., 37., 43. és 44. §-okban megállapított folytonos ellátásra akkor is igényt tarthatnak, ha férjük öt évi szolgálattal ugyan nem bír, de a 34. és 39. §-okban előírt egyéb feltételek megvannak.

Ezen kedvezmény az ideiglenesen, vagy korengedély mellett alkalmazottak hátrahagyott családjára is kiterjed.

48. §. Özvegyek és árvák, ha folytonos ellátásra igényök ugyan nincsen, de férjük s illetőleg atyjok nyugdíjigényre jogot adó állomáson vagy minőségben volt alkalmazva s özvegyeknél a 34. §. a)–c) pontjaiban előírt feltételek megvannak, — a 35. §. 1. és 2. pontjában megjelölt esetek kivételével együttvéve a férj legutóbbi beszámítható évi fizetésének egy negyedét kapják egyszer-mindenkorra végkielégítésképen.

49. §. Özvegyek és atyátlan árvák ellátási igénye az atya halálával, utószülötteknél a születés napjával, szülőtlenekül tekintendő árvák ellátási igénye mindkét szülő elhaltával s esetleg azon nappal áll be, melyen az anyának nyugdíjigénye bármely okból megszűnik.

50. §. A folytonos özvegyi ellátásra és a nevelési járulékra való igény a 35. §. 5. pontjában megjelölt eseteken kívül megszűnik:

1. az özvegyi nyugdíjra nézve, ha az özvegy ismét férjhez megy vagy meghal;

2. árvákra nézve általában, ha a szabályszerű kort eléri, vagy meghalnak;

3. ha az árva oly állami, közhatalósági vagy intézeti ingyenes ellátásban részesül, melynek értéke a nevelési járulékot meghaladja,

vagy ha a leánygyermek férjhez megy; de ezen nevelési járulékhöz való igény újból feléled, ha az ingyenes ellátás a 41. §-ban előírt kor elérte előtt megszűnt;

4. ha az árva valamely büntetendő cselekményért hivatalvesztésre ítéltetik, illetőleg az 5. §. 4. pontjában említett hatálylyal elítéltetik; valamint elvonhatja azt a minister akkor is, ha 6 hónapnál hosszabb ideig tartó szabadságvesztésre ítéltetik;

5. atyátlan árváknál azon nappal, midőn az anya elhal, férjhez megy vagy bármely okból nyugdija megszűnik s az árvák a szülőtlenekül tekintendő árvák magasabb nevelési járulékára nyernekn igényt:

6. szülőtlenekül tekintendő árváknál ha az anya nyugdíjigénye feléledvén, az atyátlan árvák számára meghatározott nevelési járulék kezdődik.

51. §. Az özvegyi nyugdíj minden további igényről való lemondás mellett az illető minister engedélyével megváltható.

A megváltási összeg a megváltandó nyugdíjnak legfelébb két évi összegében állapítható meg, de a közhatósági orvos által igazolandó, hogy az özvegy egészségi állapotához képest legalább még két évig élhet.

Gyermektelen özvegyek, ha várandóságban nincsenek, ellátási igényök megváltását szabadon kérhetik; ellenben oly özvegyek, kiknek ellátatlan gyermekök van, a gyámhatóság beleegyezését tartoznak kimutatni.

Az egyszer megváltott nyugdíj többé a megváltási összeg visszatérítése mellett sem engedélyezhető.

A gyermekek nevelési járuléka megváltás tárgyát nem képezheti.

52. §. Az újra férjhez ment özvegynek ellátása megszüntetetik ugyan, de jogában áll ellátását vagy az előző §. értelmében megváltani, vagy azt újabb özvegysége esetére fentartani.

A megváltás vagy fentartás közötti választásra az özvegynek, férjhezmenetele napjától kezdve egy évi határidő engedtetik, melynek lefolyása után az ellátás többé meg nem váltható, hanem az netaláni második özvegysége esetére fentartva marad.

Az özvegy az egyszer tett választástól vissza nem léphet.

Ha az ellátást fentartott özvegy második férje után is özvegységre jut, ellátását, ha arra a törvényes feltételek még mindig megvannak, második férje halála napjától kezdve kapja.

53. §. Az állami tisztviselők, altisztek és szolgák hátrahagyott özvegyének, valamint a szabályszerű kort még el nem ért árváinak az állandó ellátáson avagy egyszer-mindenkorra részeltetésen, jelesül az özvegyi nyugdíjon, nevelési járulékon avagy végkielégítésen kívül, a 27. §-ban említett alkalmazottak özvegyeinek és árváinak kivételével, még temetési járulékra is van igényök.

A temetési járulék tényleges szolgálatban elhaltak után a legutóbb élvezett beszámítható javadalmazás alapján, nyugdíjban elhaltak után pedig a nyugdíj összege alapján állapittatik meg és pedig:

a) ezek három havi összegével, ha az alapul szolgáló javadalmazás vagy nyugdíj 2000 koronát meg nem halad;

b) két havi összegével, ha 2000 koronát meghalad, de, 6000 koronánál nem nagyobb és

c) egy havi összegével, ha a javadalmazás 6000 koronát meghalad.

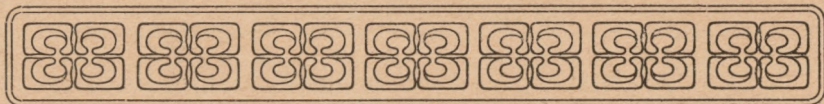
A b) alatti esetben a temetkezési járulék 500 koronánál kevesebb s a c) alattiban 1000 koronánál kevesebb vagy 1200 koronánál több nem lehet.

A temetkezési járulékra csak azon állami tisztviselők, altisztek és szolgák özvegyei és árvái tarthatnak igényt, kiket özvegyi nyugdíj, nevelési járulék, vagy végkielégítés illet, de a 35. §. 1. és 2. pontjaiban megjelölt esetekben akkor is kiszolgáltatandó, ha a hátrahagyott családnak ellátásra vagy részeltetésre igénye nincsen.

54. §. A temetkezési járulék szintén az özvegy járulékát képezi, oly esetekben azonban, midőn az özvegynek arra igénye nincsen, ha igényjogosult gyermekei vannak, ezeket illeti s a gyám vagy gondnok rendelkezésére bocsátandó.

55. §. A temetési járulék rendszerint sem birói, sem közigazgatási foglalatás tárgya nem lehet, és csak az összeg $\frac{1}{3}$ erejéig foglalható le az elhalt gyógykezlési, többi részében csakis temetési költségei fejében.





Állandó munkások és napibéresek nyugdíj- gosultsága.

A földmivelésügyi m. kir. Ministerium 1894 évi 78990 számú körrendelete.

Az állandó munkások, napszámosok s napibérrel alkalmazott segéd (kisegítő) szolgálk és segéd erdőőrök nyugdíjarásánál követendő eljárás tárgyában. — Az 1885 évi XI. t.-cz. 27 §-ának 2. pontja szerint az állandóan alkalmazott napszámosok (munkások, munkásnők) ha 10 évi szolgálat után szolgálat képtelenekké válnak, állandó ellátásban reszesítendők. — Ezen szakasz határozmányának helyes alkalmazása céljából értesitem az erdőhatóságot, hogy a napszámos (munkás) gyűjtőnév fogalma alá esnek mindazon egyének, kik napibéres segéd (kisegítő) szolgálk,- erdőszolgálk, erdőlegények és napibéres segéd erdőőrök is.

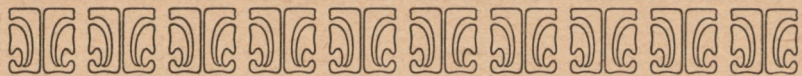
Ezek tehát az 1885 évi XI. t.-cz. 27. §. 2 pontjában foglalt rendelkezéshez képest vonandók elbánás alá, illetve ha a törvény 20 §-a *a) b) vagy d)* pontjaiban felsorolt feltételek szolgálati idejük tizedik évének betöltése előtt állanak be, a szolgálati kötelek alól a törvény 29 §-a értelmében egyszerűen felmentendők. Ha azonban az említett pontokban felsorolt feltételek szolgálati idejük tizedik évének betöltése után állanak be, — a törvény 27. §-ának végpontjához képest megállapítandó nyugellátásban reszesítendők.

Figyelmeztetem az erdőigazgatóságot, hogy az 1885 évi XI. t.-cz. hatályba lépte után nyugdíjazott állami alkalmazottak ellátásának a most hivatkozott törvény 27 §-a értelmében leendő megállapításánál beszámítható szolgálati időnek veendő a 7. §. alapján azon idő is, melyet az illetők az idézett törvénycikk hatályba lépte előtt a 27. §-ban említett szolgálati minőségek valamelyikében megszakítás nélkül egy folytában töltöttek. Az erdőőrök és főerdőőrök nyugdíjazásánál tehát az erdőőrré történt kinevezés előtt napibéres segéd erdőőri, — erdőszolgai, erdőlegényi, vagy állandó napszámos (munkás) minőségben töltött szolgálati idő is beszámítandó, ha a szolgálatok között megszakítás nem volt. Azon jogosultakra nézve, a kiktől hivatalos eskü letétele nem kívántatik, — az 1885 évi XI. t.-cz. 7. §. második bekezdésében foglalt rendelkezéshez képest a nyugdíjazásnál beszámítható szolgálati idő kezdetének igazolására más megfelelő bizonyítékok is elfogadhatnak.

Budapest 1893 évi május hó 13-án.

A minster megbízásából:

Scholcz s. k.



Szabályzat

a kincstári erdőőrök, illetve az erdészeti altiszti személyek által viselendő egyenruháról.

A kincstári erdőőrök, illetve az erdészeti altisztek által szolgálat alkalmával az alábbiak szerint leírt egyenruha viselendő.

1. Kalap.

A kincstári erdőtisztek számára előírt alakkal, a luczfenyőfa kérgéhez hasonló színű vöröses barna félkemény nemezéből készítve, mely gyapjuból való sötétzöld egy-egy tölgyekkel végződő vadászsínórral diszitendő. A főerdőőrök, illetve fővadászoknál a kalapzsinór mindegyik végére egy-egy ezüst makk illesztendő.

A kalapnak baloldalán vadserte, vagy zerge-szakál alkalmazható, mely felírás nélküli kisebbitett erdőőri jelvénytől leszorítható.

2. Sípka.

Vöröses barna, a luczfenyőfa kérgéhez szintén hasonló színű posztóból, az erdőtisztek számára előírt alakkal, fekete bőrből készült szemernyővel, sötétzöld posztóborítással, mely az erdőtisztek sipháján használt zöld szalag szélességében olyképen is alkalmazható, hogy hidegebb időben a fej védelmére lebecsátható legyen. A siphára elől oxidált fémlemezéből készült felírás nélküli kisebbitett erdőőri jelvény alkalmazandó.

3. A köpenyeg.

Vöröses barna, a luczfenyőfa kérgéhez hasonló színű darócból vagy posztóból az erdőtisztekéhez hasonló alakkal, agancsgombokkal és ugyanazon kelméből készült fekvő gallérral, sötétzöld színű parolival, minden további posztószegély nélkül.

A köpenyeg az erdőben való használatra az érdekelt erdőhatóság által megállapítandó hosszúságban is viselhető.

4. Zubbony.

A köpenyeghez hasonló vöröses barna színű posztóból vagy darócból, 5 agancsgombbal.

Az álló gallér olyképen, mint az erdőtisztelnél, csak hogy 4 m. m. vastag gyapjuból való sötétzöld vadászzsinorral diszítve, az álló gallérra sötétzöld paroli, erre pedig az illetők szolgálati fokozata szerint tölgylevélből és makkból képzett következő jelvények alkalmazandók;

1. a főerdőőrök, illetve fővadászok, gépkezelők és famesterknél fémlemezből készített fejr színű egy tölgylevél a parolin 1 cm. széles ezüst paszománt szegélyzettel;

2. az I. osztályu erdőőrök és faraktárőröknél hasonló tölgy levél három makkal;

3. a II. osztályu erdőőrök és faraktárőrök egy tölgylevél két makkal;

4. a III. osztályu erdőőrök és faraktárőröknél egy tölgylevél két makkal;

5. a IV. osztályu erdőőrök és faraktárőröknél egy tölgylevél. Az erdőlegények az egyenruhát minden jelvény nélkül viselhetik.

Meleg évszakban zsávolyból készült zubbony viselhető, melyre zsinor nem alkalmazandó, de a zöld paroli és a jelvények annak álló galléréra mindig felteendő.

5. Nadrág.

A nadrág a zubbonyhoz hasonló kelméből készült csizmában való viselésre alkalmas, vagy pantallon szabással zsinór és szegély nélkül.

Meleg évszakban hasonló szabásu zsávoly nadrág is viselhető.

6. Nyakravaló.

Az erdőtisztékéhez hasonló alaku és színű, fehér szegélylyel. Erdőben való szolgálathoz az illető erdőtiszt engedelmével a nyakravaló letehető, az inggallér azonban a zubbonyra, vagy köpenyegre ki nem hajtandó.

7. Fegyverzet.

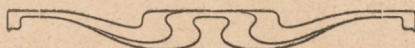
Könnyű szerkezetű, hátultöltő karabély rövid vadászkést képző szuronyyal és természetes színű szijon viselendő bőrtokkal. A felszerelés kiegészítő részét képezi a tetszés szerinti nagyságú, természetes bőrszínű vadásztáska.

Az egyenruha szolgálaton kívül is viselhető.

Budapest, 1884. évi ápril hó 15-én.

A minister helyett

Matlekovics s. k.





Különféle rendeletek és szabályok.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miuister.

17209 szám

Körrendelet

valamennyi kincstári erdőhatóságnak.

(Az erdőtisztek, az erdészeti altisztek és szolgák számára megállapított legeltetési és makkoltalási haszonélvezet tárgyában.)

Az erdőtiszti, altiszti és szolgaszemélyzet által a kincstári erdőkben részint fennálló rendeletek, részint pedig bevett szokás alapján eddig különböző mértékben s illetve szabálytalanul gyakorolt legeltetési és makkoltalási használatot, valamennyi kincstári erdőhatóságnál egyöntetűen szabályozni szándékozván, a legeltetési vagy makkoltalási használatra kijelölhető kincstári erdőkben illetve községi legelőkön nevezetteknek a következő számú lábas jószág legeltetését, illetve makkoltatását engedem meg és pedig:

minden erdőtiszt részére az erdészjelöltek és gyakornokok kivételével három tehenet, három növendék szarvasmarhát és két borjut, továbbá öt öreg sertést és nyolcz egy éven aluli malacot vagy öt darab egy éven felüli süldőt;

az erdészeti altiszteknek és szolgáknak két tehenet, egy növendék szarvasmarhát és két borjut, két öreg sertést és négy malacot vagy két darab egy éven felüli süldőt.

Ezen megállapított állomány a szabadon legeltethető, illetve makkoltatható lábas jószág legtöbbször képezvén, ennél nagyobb számú marhának, illetve sertésnek a kincstári erdőbe való bebocsátása fegyelmi büntetés terhe alatt tilos.

Önként érthető különben, hogy a kérdéses haszonélvezet csak is azon erdőrészekben gyakorolható, melyekben a gazdasági üzemterv ezt megengedi, s az ellen sem az illető erdőrendészeti hatóság, sem az erdőrendezésőség kifogást nem tesz.

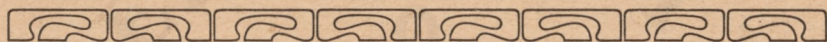
Az erdei legeltetések és makkoltatások bérbeadásánál az illető erdőhatóság kötelességében áll, a hol szükséges, arról gondoskodni, hogy a kincstári személyzet fennebb meghatározott

számu lábás jószágá számára a legeltetés, illetve makkoltatás a bérleti szerződésben kiköttesék.

Azon esetekben végre, midőn központi tisztviselők, illetve altisztek vagy szolgálk részére ebbeli élvezményük gyakorlására, az illető uradalom székhelyének határában sem legeltetésre, sem makkoltatásra alkalmas erdőréz ki nem jelölhető — megengedem: hogy a központban alkalmazottak ezen haszonélvezetet más hártábeli kincstári erdőben gyakorolják.

Kelt Budapesten, 1885. évi april hó 10-én.

Széchényi s. k.



79325 szám
I 1 1894.

Földmivélésügyi m. kir. Minister.

Körrendelet.

(Az erdőtisztek, erdészeti altisztek és szolgálk számára megállapított legeltetési és makkoltatási haszonélvezet tárgyában)

A kincstári erdőtisztek, erdészeti altisztek és szolgálk részére megállapított legeltetési és makkoltatási haszonélvezet tárgyában hivatali elődöm által 1885. évi 17209 szám alatt kiadott körrendelete kapcsán szigoru mihez tartás végett értesitem az erdőhatóságot, miszerint az erdőkincstárnál alkalmazott egyének a legeltetést és makkoltatást csakis a saját marhájukkal és pedig az előbb idézett körrendeletben megállapított mértékben és feltételek mellett gyakorolhatják, a miből kifolglólag sulyos fegyelmi büntetés terhe alatt tiltva van, ezen haszonélvezetet illetve kedvezményt egészben vagy részben bérbeadni, vagy pedig az e czélra kihasított erdőterületre idegen marhát felfogadni, avagy pedig ezen haszonélvezetet bármi módon megváltani.

Egyben még megjegyzem, miszerint bármely kincstári bértárgynak az erdőkincstárnál alkalmazott személyzet által való kibérlése szintén sulyos fegyelmi büntetés terhe alatt tilos.

Kelt Budapesten, 1895. évi február hó 21-én.

Festetits. s. k.



64671 szám.

M. kir. Földmivvelésügyi Minister.

1/I—b

Körrendelet.

A m. kir. erdőlegények és segéderdőőrök, valamint a napibéres erdőőrök által gyakorolható legeltetési és makkoltatási haszonélvezet tárgyában.

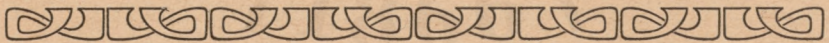
Kapcsolatban 1885. évi 17209. számú rendelettemmel értesitem a címet, hogy jövőben az erdőlegényeknek és segéderdőőröknek, továbbá a napibéres erdőőröknek a legeltetési vagy makkoltatási használatra ki jelölhető kincstári erdőkben két tehénnek és ezek után két bornyunak legfeljebb egy éves korukig, továbbá két darab kocznának és ezek szaporulataként legfeljebb nyolcz malacznak legfeljebb egy éves korukig való legeltetését illetve makkoltatását engedem meg az előzetesen kijelölt és meghatározott nagyságu területeken azzal a megszorítással, hogy a legeltetés illetőleg makkoltatás csak abban az esetben engedélyezhető, ha erre alkalmas terület rendelkezésre áll, és hogy ez az illetmény megváltás tárgyát nem képezheti

Azon erdőlegények és segéderdőőrök azonban, a kik jelen rendeletem kézhezvétele előtt már kincstári szolgálatban állottak, az 1885. évi 17209. számú körrendeletben az erdészeti szolgák részére megállapított marhaállományt a kincstári erdőkben továbbra is legeltethetik, ha eddig is ilyen mértékű legeltetési és makkoltatási kedvezményben részesítették.

A szóban forgó haszonélvezetek gyakorlására vonatkozólag az idézett számú körrendeletben foglalt egyéb kikötések ezen kincstári alkalmazottakra nézve is érvényben maradnak.

Budapest, 1904. évi december hó 22-én.

Tallián s. k.

**Erdőőrök utadó- és vámmentessége.**

A közutakról és vámokról szóló 1890 évi I. törvénycikk a közutak fenntartására vonatkozó 25 §-ában a következőkép intézkedik:

»Minden egyenes adót nem fizető, 18 évet már betöltött, de 60 évet még el nem ért férfi köteles utadó tartozás fejében

három kézi napszámot természetben vagy egyenértékű váltáság lefizetése által leszolgálni stb.

Ezen tartozás alól fel vannak mentve a következők:

d. a pénzügyőrök, a szemlészeket is ide értve, a vasuti pályaőrök, törvényhatósági és községi hajduk, a fegyházak, államfogházak, börtönök és fogházak őrei: az erdő-védek és mezőrendőrök.«

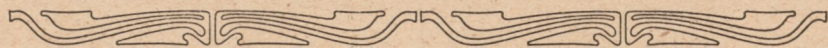
A törvénynek eme intézkedéséből nyilvánvaló, hogy az erdőőrök az utadómentességet csak saját személyükre nézve élvezik, de nem mentesek az alól családjuknak 18 éves életkort meghaladó férfitagjai, valamint a ház- vagy földbirtokuk, vagy a fizetésük után járó adón kívül egyéb jövedelmük után kirótt egyenes adó is az utadónak alapját képezi, az így kivetett adót tehát kötelesek fizetni.

A vámdíjak fizetése alól mentesek a fent idézett törvény 99 §. 5 pontja szerint:

»az állami és törvényhatóságj tisztviselők, továbbá a közbiztonság fenntartásával megbízott közegek, a pénzügyőrök, a fegyencek, foglyok és toloncok és az azokat kísérő személyzet, nemkülönben a mindezeket szállító fogatok.«

Azoknak azonban, kik utazásaik közben akár a saját személyükre, akár szállitmányaik részére vámmentességet óhajtanak élvezni, az ugyanezen törvényszakasz 21 pontjának második bekezdésében foglalt intézkedés alapján megfelelő hivatalos igazolvánnyal kell birniok.

Azt, hogy milyen legyen ez az igazolvány, a törvény nem körvonalozza s itt a vélemények is nagyon eltérők. Egyesek a vasuti arcképes igazolványt, mások ismét a hatósági eskübizonyítványt vagy a szolgálati könyvet is elégségesnek tartják, ezt azonban a vámszedők gyakran nehézményezik, a mi fölösleges surlódásokra szolgáltatathat okot, legcélszerűbb tehát, ha az erdőőrök olyan helyeken, hol gyakrabban jönnek abba a helyzetbe, hogy vámmal terhelt helyeken kell megfordulniok, felettes hatóságuktól egy állandó vámmentességi igazolványt kérnek.



Erdei famagvak és azok vasuti szállítása.

Az erdei famagvak gyűjtésénél nem csak arra kell figyelniünk, hogy a saját szükségletünket kielégíthessük, hanem arra is, hogy a fölöslegből mint mellékhaszonvételből jövedelemre tegyünk szert.

Mindkét cél elérése tekintetéből gondot vessünk arra, hogy a gyűjtött mag kifogástalan legyen s ezért azt csak olyan fákról gyűjtsük, melyek már elérték magtermési korukat ezen kívül pedig épek és erőteljesek.

Ügyelnünk kell a magszedésnél arra is, hogy az sem éretlen, sem túlérett ne legyen, mert mindkét esetben haszontalan munkát végeztünk.

Azok a fák, a melyek nálunk leginkább honosak s a melyek magjaira szükségünk van, a következők: luc-, jegenye-, erdei-, fekete-, vörös- és havasi fenyő, a tölgy, bükk, gyertyán, kőris, éger, juhar, hárs, ákác, szil, bálványfa és nyirfa.

Arra nézve, hogy a gyűjtött magvakat mely időszakban vessük el, megadja az utmutatást a Bedő-féle »Erdőőr« című tankönyv, mely vezérfonalul szolgál a szakvizsgára készülőknek. (Megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesületnél. Budapest V. Alkotmányutca; az ára 6 korona)

A gyűjtés után mindjárt el nem vethető magvaknak vetési idejük elérkeztéig való eltartására kiváló gond fordítandó, mert helytelen eljárás mellett nem csak a magvak szedésével járó fáradozásunk és költségünk veszett kárba, de még szükségletünket idegen helyről, drága pénzen kell beszereznünk s így kettős költséget viselnünk.

Azokat a magvakat, melyeket át kell telelnünk, részint szellős száraz helyen helyezzük el és azokat a szükséghez képest időközönként átlapátoljuk, részint pedig elvermeljük.

Az elvermelésnél ügyelnünk kell arra, hogy a magvak itt szárazon maradjanak s ezért azokat száraz homok, falomb vagy szalma közé rakjuk, természetesen a verem fenekét és oldalait is megfelelően kibélelve, a verem körül pedig árkocskákat vonunk, melyek az eső vagy hó vizét elvezessék. A tölgy és bükk makot száraz lombbal keverve padláson is eltarthatjuk. Nagy gondot kell egyébként arra fordítanunk, hogy az elteendő mag először teljesen megszikkadjon, mert ha azt nedvesen tesszük el, penész lepi meg s rothadásnak indulva csirázó képességét elveszti és tönkremegy.

Az erdősítés költségeinek apasztása céljából a kormány kedvezményes vasuti szállítást biztosított az erdősítésre szánt fmagvak részére. Az erre vonatkozó ministeri rendeletet alább közöljük. Ez a rendelet annak a bizonyítványnak szövegét is tartalmazza, a melyet a magvaknak vasutra való feladásánál a fuvarlevélhez csatolni kell, mert a kedvezmény a vasutak részéről csak ennek alapján adható meg.

21682 sz. I3—1897

Körrendelet.

az erdei vetőmagvak és tölgy-makk vasuti szállításánál engedélyezett díjkedvezmények és azok igénybe vétele ügyében.

Az erdei vetőmagvak, de különösen a tölgy-makk vasuti szállításánál engedélyezett díjkedvezmények tekintetében fennálló tájékoztatatlanság eloszlátása végett szükségesnek tartom a közgazgatási bizottságokat tudomás és közhirre tétel — a többi czimzettek pedig ahhoz alkalmazkodás végett értesíteni, hogy a m. k. államvasutak összes vonalain és a pécsbarcsi vasuton feladott erdei vetőmagvak és tölgy-makk szállításánál a »Függelék a m. kir. államvasutak összes vonalain a gyors- és teherárúk szállítására 1897 évi január hó 1-től érvényes helyi díjszabáshoz. II. Rész.« 9., a., b., és c. pontjai szerint az 1879 évi január hó 1-től a további intézkedésig a következő díjmérséklések érvényesek:

I. Tetszés szerinti mennyiség feladásánál;

a) gyorsárúképen feladott erdei vetőmagvak és tölgy-makknál gyorsáru díjtételek;

b) teherárúképen feladott erdei vetőmagvak és tölgy-makknál pedig a II. osztálynak 20 %-al rövidített díjtételei alkalmazatnak.

II. Kocsi- és fuvarlevelenkint legalább 5000 klgr. feladása, vagy ezen súlyért való díjfizetés mellett:

a) teherárúképen feladott tölgy-makknál az A. osztálynak 20 %-al rövidített díjtételei;

b) teherárúképen feladott többi erdei vetőmagvaknál pedig az A. osztály díjtételei számíttatnak.

Mindezen díjkedvezmények azonban csak az erdőgazdasági czélokra szolgáló erdei vetőmagvaknál és tölgy-makknál vehetők igénybe, és pedig csak azon esetben, ha az előbb említett körülmény a feladásnál a fuvarlevélhez csatolandó megrendelő levéllel igazoltatik.

Hogy tehát az érvényben levő kedvezmények igénybe vétele fennakadás nélkül megtörténhessék: az erdőgazdasági czélokra felhasználandó erdei vetőmagvak megrendelésénél és vasutra való feladásánál követendő eljárást a kereskedelemügyi m. kir. minister ural egyetértően a következőkép szabályozom:

A kedvezményes vasuti szállításra igényt tartó erdei vetőmagvak mind igaz ide mellékelve megküldött »Megrendelő levél« nyomtatványokon rendelőik meg, és pedig külön-külön annyi megrendelő levél állítandó ki, a hány külön-külön címre szállítandó a megrendelt magmennyiség.

A kitöltött megrendelő levelek, a vetőmagvaknak erdőgazdasági célókra leendő felhasználásának igazolásául felruházandók a hatósági igazolvány jellegével, még pedig akképen, hogy:

1. a kincstári erdőknél és az állami kezelésbe vett erdőknél az erdőigazgatóságok, — a főerdőhivatalok, — az erdőhivatalok, — a gyergyószentmiklósi erdőrendezőség, — a vezető, központi erdőgondnokságok, — a selmecbányai bányászati és az erdőéri szakiskolák főnökei, illetőleg vezetői által aláírandók és a hivatalos pecséttel ellátandók;

2. az 1879 évi XXXI. t. cz. 17. §-a alá tartozó, de állami kezelés alatt nem álló erdőknél az illető kezelő erdőtiszt által aláírandók s ezen felül a ker. m. kir. erdőfelügyelőség záradékával és hivatalos pecsétjével ellátandók;

3. a magán erdőbirtoknál pedig az erdőbirtokos által aláírandók s ezen felül a ker. m. kir. erdőfelügyelőség záradékával és hivatalos pecsétjével ellátandók.

Az így kiállított megrendelő levelek külön ügyirattal küldendők meg az illető magkereskedő cégnek vagy erdőbirtokosnak (erdőhivatalnak), a ki ezen ügyiraton külön is figyelmeztetendő a megrendelő levelek utolsó bekezdésében foglaltakra, vagyis arra, hogy 1. a megrendelő leveleket feladás alkalmával az illető fuvarlevelekhez köteles csatolni; 2. a fuvarleveleken világosan kitenni tartozik, hogy a feladott vetőmag — a mennyiben más vasutakon is szállítható volna — ne ezeken, hanem csakis a m. kir. államvasutak vonalain szállíttassék; 3. feladás alkalmával a vasuti állomást felkérni köteles, hogy a gyors- és teherárúk szállítására érvényes helyi díjszabáshoz tartozó »Függelék« 9-ik folyó száma alatt megállapított kedvezményes szállítási díjakat számítsa fel.

A mennyiben valamely vetőmag szállítmány a most szabályozott eljárás pontos betartása mellett sem részesülne az engedélyezett szállítási kedvezményben, erről — az illető fuvarlevél és megrendelő levél csatolása s annak igazolása mellett, hogy

az előírt eljárás a megrendelésnél és feladásnál pontosan betartott — hozzám jelentés teendő.

Kelt Budapesten 1897. évi szeptember 10-én.

Darányi s. k.

Minta.

18 .. évi ... ügysz.

Megrendelő levél.

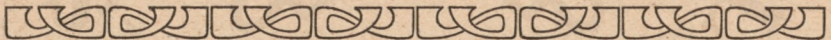
A tulajdonát képező község határában fekvő
 ^{erdőrész} _{esemetekert} bevetéséhez, tehát erdőgazdasági célokra ezen-
 nel megrendelek nál az az
 kilogramm magvat kilogrammonként frt .. az
 hektoliter tölgymakkot hektoliterenkint frt .. az
 az forint .. krajczárért és kérem azt cszimére
 vasuti állomásra ^{gyorsárúképen} _{teherárúképen} az 19 ... év
 hó .. -ig elszállítani és a feladás megtörténtéről engem értesíteni.

Megjegyeztetik, hogy 1. ezen megrendelő levél a fuvarlevélhez csatolandó; 2. a fuvarlevélen világosan kiteendő, hogy a feladott mag — a mennyiben más vasutakon is szállítható volna — ne ezeken, hanem csakis a m. kir. államvasutak vonalain szállíttassék; 3. a feladás alkalmával a vasuti állomás felkérendő, hogy a gyors- és teherárú szállítására érvényes helyi díjzabáshoz tartozó »Függelék« 9-ik folyó száma alatt megállapított kedvezményes szállítási díjtételeket számítsa fel.

Kelt 18 .. évi hó .. n.

(P. H.)

(aláírás.)



M. kir. Földmivvelésügyi Minister.

18377/1/4 szám.

Körrendelet

Meggyőződést óhajtván szerezni arról, hogy a m. kir. kincstári s állami csemetekertekből a folyó év tavaszán kiutalványozott csemeték a folyamodó birtokosok részére kellő időben, megfelelő minőségben kifogástalanul csomagolva és kifogástalan állapotban szolgáltatottak-e ki, a csemete adómányban részesített birtokosok jelentékeny részét felhívtam, hogy az e tekintetben esetleg felmerült kifogásaikat s észrevételeiket nekem jelentsék be.

Nevezetesen panaszképen jelentetett be, hogy

1., a megküldött csemeték gyengék, (fiatalok) voltak,

2., a fenyő csemeték tüi sárgák, maguk a csemeték beteges kinézésűek voltak,

3., a csemeték részben megpenészesedve, megfülledve vagy kiszáradva érkeztek meg,

4., a csemeték az alkalmas ültetési időszakhoz képest későn vagy korán érkeztek meg,

5., a csemeték csomagolása hiányos volt, illetőleg a csomagok felbomolva érkeztek meg.

Hogy ilyen kifogások jövőre még kivételképen se fordulhassanak elő, szigoruan utasítom a czimet, hogy a csemeték kiszedésénél a következőket a legpontosabban tartsa be és tartassa be.

1., A csemeték kiszédése és csomagolása a kezelő erdőtiszt jelenlétében és személyes felelősége mellett a legnagyobb gonddal történjék.

2., A csemeték kiszedésénél különös figyelem fordítandó arra, hogy a gyökerek munkaközben a megsérüléstől és különösen a megfönyadástól megóvassanak. A kiszedés közben megsérült gyökerek éles ollóval azonnal lemetszendők és a kiszedett csemeték vagy azonnal becsomagolandók, vagy pedig gyökerük friss földdel betakarandó.

A gyökereket még rövid időre sem szabad a levegőn hagyni.

A csemeték már kiszedés közben megvizsgálandók s azután osztályozandók. Az elszáradt, megsérült, valamint különösen a tülevelüeknél a sűrű állásban nőtt vézna, gyenge csemeték, ugyszintén a tűhullás vagy más gombabetegség által megtámadott elsárgult csemeték okvetetlenül megsemmisítendők, még abban az esetben is, ha kilátás volna arra, hogy esetleg helyes kezelés mellett megfogamzanak.

3., A csemeték a távolság szerint kosarakba, kocsikakba a illetőleg zsupszalmába, fenyőgalyak közé csomagolandók.

A ládákba való csomagolást — a könnyű megfülledés miatt — lehetőleg el kell kerülni. A csemeték gyökerei kisebb távolságnál is meglocsolandók, nagyobb távolságnál nedvesített móhával takarandók le s közeik is evvel bélelendők ki. Hogy a csemeték gyökerei az elfönyadás veszélyének kevésbbé legyenek kitéve, azokat a csomagolás előtt még agyag és marhatrágyából készült hig pépbe kell mártani.

4., Maga a csomagolás legyen egyszerű, de gondos és le-

hető költségkiméléssel történjék. A csemetecsomagok léczketreczekbe (rakaszokba) vagy zsupszalmába, fenyőgalyak közé szalmakötelekkel vagy fűzfaguzszal — s ezen kívül a csomagok esetleges felbomlásának kikerülése, valamint a csemetéknek a fagytól s erőművi behatásoktól s a kiszáradástól való megvédése céljából — még erős zsineggel és jól lekötözve szállítandók

A csomagok a könnyebb kezelés s a megfűlledés veszélyének elkerülhetése céljából lehetőleg hengeres alakúak és ne tulságos nagyok, hanem legfeljebb 20—30 kg. súlyúak legyenek.

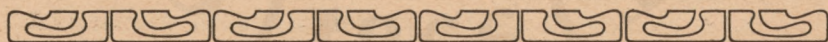
5., A csemeték a kiutaltványozásra vonatkozó rendeletem kézhez vétele után három napon belül szétküldött nyilatkozatok visszaérkezése illetőleg az erre kitűzött 7 (hét) napi határidő leforgása után azonnal kiszedendők és haladéktalanul szállítandók. A kiszedett csemeték lehetőleg ugyanazon vagy a következő napon csomagolandók és elküldendők, míg a magasabb fekvésű zordabb éghajlattal bíró vidékekre szánt csemeték elküldése utoljára hagyandó.

Elvárom a czimttől, hogy az általam kiutaltványozott csemeték kiszedésénél, csomagolásánál, egyáltalán kiszolgáltatásánál a legnagyobb gonddal s körültekintéssel fog eljárni és oda fog törekedni, hogy e tekintetben panaszok fel ne merüljenek s hogy az állami csemeték használhatatlan állapotban történt esetleges kiszolgáltatása által ugy a birtokosok, valamint az állam fölösleges kiadások és költségektől megóvassanak.

Budapest, 1904. évi augusztus 6-án.

A minister megbizásából:

Rochlitz Dezső s. k.
kir. erdőfelügyelő.



Földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar királyi Minister. 92629 szám.

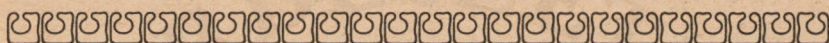
Körrendelet.

A kopárok erdősitésére általam adományozott csemeték vasútiállításánál a kedvezményt illetőleg többször panaszok merültek fel. Ezeknek jövőbeni elkerülése végett figyelmeztetem a feladó hivatalokat, hogy a feladásnál nem vörös, hanem fehér, vagyis közönséges fuvarlevelek használandók, a melyeken azon-

ban felül szembetünőleg megjegyzendő: »mérsékelt gyorsáru díjtétel«, továbbá a feladó neve mellé oda nyomandó a hivatalos pecsét s kitüntetendő a feladó névalírása alatt annak hivatalos állása is; a küldemény pedig következőleg jelölendő meg: kopárok erdősítésére adományozott csemete darab.

Budapest, 1887 évi június hó 10-én.

A minister megbízásából; **Bedő** s. k.



A kártékony és ragadozó vadak mérgezéséről.

A m. kir. belügyministerium, a m. kir. földmivelésügyi ministeriummal egyetértőleg, 1895. évi 23,542. sz. alatt e tárgyban az alábbi körrendeletet bocsátotta ki:

1. §. Ragadozó vagy kártékony állatoknak mérég által való pusztítása csakis hatósági engedély alapján eszközölhető. Az engedély kiadására a járási főszolgabíró, illetve rendezett tanácsu s törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány előterjesztésére elsőfokulag a törvényhatóság első tisztviselője, másodfokulag a közigazgatási bizottság, harmadfokulag pedig a földmivelésügyi m. kir. minister illetékes. Két egybehangzó határozat ellen azonban további fellebbezésnek helye nincs. A járási főszolgabíró, illetve rendőrkapitány, a mérgezési engedély iránti kérvény előterjesztése előtt a szomszédos birtokosokat és községeket közbiztonsági szempontból meghallgatni s ezen körülményt és annak eredményét előterjesztésébe foglalni tartozik, A mérgezésre az engedély megadandó, ha igazolva van az, hogy a ragadozó vagy kártékony állatok nagyobb számban mutatkoznak, folyamodónak kárt okoznak, általa másképp el nem pusztíthatók és a folyamodó a mérég használata és eltartása körül megszabott óvó szabályok betartása iránt kielégítő biztosságot nyújt.*)

*) A mérgezési engedély iránt benyújtandó kérvények formáját és szövegezését illetőleg, tájékoztatásul itt közlünk egy mintát, mely a helyi viszonyok szerint módosítva, alkalmazható. A kérvény 1 koronás bélyeggel látandó el.

Tek. Főszolgabírói hivatalnak

N. vármegyében fekvő n—i (saját vagy bérelt) vadászterületemen a ragadozó és kártékony vadak annyira elszaporodtak, hogy csak a legközelebbi vadász-évad zárulta u tán is. . . kor. , . fillért voltam kény-

2. §, A mérgezési engedélyt nyert személyeknek a törvényhatóság első tisztviselője az I. foku egészségügyi hatóság meghallgatása után utalványt ad az esetről-esetre megállapítandó mennyiségű méreg kiszolgáltatására, melynek alapján az engedélyezett mérgezmennyiség az illetőnek orvosi vényre a gyógyszerész által kiszolgáltatható. Ezen utalvány kiadása alkalmával az elsőfoku egészségügyi hatóság megszabja egyuttal azon módokat, melyeket a méreg kezelése, eltartása, ezek ellenőrzése körül, az egyes vidékek sajátos viszonyai között az alább felsorolt elveken kívül szükségesnek talál.

3. §. A mérgezés csak egészen megbízható, erdészeti és vadászati alkalmazottakra ruházható s ezek nevei a mérgezési engedély iránti kérvényben a folyamodó által eleve bejelentendő.

4. §. Az engedély, annak megnevezésével, hogy az kinek számára adatott meg, valamint azon határrészek (hegy, erdő, dűlő) megjelölésével, a melyeken a mérgezés eszközlése engedélyezve lőn, a községekben és mindezekhez tartozó puszták és telepeken is a méreg használatba vétele előtt kellő időben a sokaszos módon közhírré teendő azon figyelmeztetéssel, hogy

telen ezen területem felügyeletével megbízott vadőröknek, az általuk elpusztított kártékony vadak után járó lődíjak fejében % alatt ide csatolt elismervényeik tanusítása szerint kifizetni. Ennek daczára még mindig olyan nagy számban mutatkoznak, hogy e miatt ezen vadászterületemen a hasznos vadállomány nem szaporodhatik és ez irányban tett összes költségeim és nagymértű áldozataim, eredményre nem vezethetnek.

Ennélfogva, minthogy a % alatt mellékelt tanusítványok szerint ugy magam, mint a mellékletekben megnevezett községi lakosok is, a kártékony és ragadozó vadaktól folyton megújuló, sőt fokozódó károkat szenvedünk és azok elpusztítása iránt tett egyéb intézkedéseim, épp ugy mint a vadászati védszemélyzet őrködése elégteleneknek bizonyultak: azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulok a tek. főszolgabírói hivatalhoz, hogy a kártékony állatok megfelelőbb sikerrel való pusztíthatása végett, méltóztassék nekem a mérgezési engedélyt az 1895. évi 23,542 sz. belügymin. rendelet alapján megadni és ezen sürgős természetű kérelmemnek, az 1896. évi 25,444. belügymin. számú rendelet értelmében leendő soron kívüli tárgyalását elrendelni.

A felhasználandó méreg-mennyiség gramm strychnin leend az itt megnevezett területemre és a mérgezett csalfalatok, hullák stb. folyó évi hó . . . -tól — évi hó . . . -ig helyezettnek el vadászterületem különböző pontjain, csakis elhagyatott és házi állatok, továbbá sertések, juhok stb. által nem járt helyeken, — aztán pedig elásatnának.

A méreg kezelésével N. N. lakos, vadőröm fog megbízatni, a ki mint szakértő már több ízben jó eredménnyel és a közbiztonságra is tekintettel — lelkiismeretesen végezte a kártékony állatoknak mérgegel való pusztítását.

Ujból is kérve ezek alapján az engedély mielőbbi megadását és sürgős, értesitésemet maradtam stb.

a mérgezett tárgyakhoz hivatlanul hozzá nyulni, vagy azokat eltulajdonítani a 10. §-ban meghatározott büntetés terhe alatt tilos.

5. §. Mérgezett hullák (ló, sertés, birka, kutya), szárnyasok, vér, zsiradék, tojások: erdő sűrűjében, csenderesek belsejében s egyéb — a mérgezési időszak alatt — mivelés alatt nem álló, vagy legeltetésre nem használt területeken pedig oly helyekre teendők ki, melyek a közlekedési utaktól távolabb, a legkisebb távközt 200 méterre számítva, esnek. A mérgezett tárgy kitevéséről az illető községek előljáróságai a méreg kitevője által, annak megtörténtét megelőzőleg legalább 5 nappal írásbelileg értesítendők. A község előljárói a méreg kitevését az értesítés vételétől számított 3 nap alatt a szokásos módon közhírré tenni tartoznak.

6. §. A mérgezett tárgyra annak kitevője szigoruan felügyelni tartozik; a mely kötelességéből folyólag az engedélyező hatóságtól nyert e részbeni jogositvány alapján az illető telepen nem birtokos — idegen — személyeknek a mérgezési záros időtartam alatt a járás-kelest megtiltani jogosult.

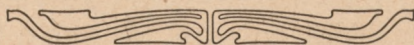
7. §. Ha a mérgezett tárgy kitevője, vagy bárki más annak tudomására jönne, hogy a mérgezett tárgyat valaki elvette, személyes felelősség terhe alatt kötelesek arról a községi előljáróságnak, városokban a rendőrkapitánynak jelentést tenni. A községi előljáróság arról a főszolgabíróhoz jelentést tenni, a mérgezett tárgyak eltulajdonítóit pedig kutatni s felfedezés esetén megbüntetés végett a főszolgabíróhoz bejelenteni tartozik. Városokban ezen teendők végzése a rendőrkapitány feladata.

8. §. A hol házi sertések járnak, a mérgezésnek helye nincsen.

9. §. A mérgezési időszak elteltével a mérgezett tárgyat annak kitevője eltávolítani, illetve elégetni s ha vérrel történt a mérgezés, a földet felásatni és kiegészíteni köteles. A mérgezett tárgyak eltávolításának, illetve elpusztításának megtörténte a községi előljáróságnál bejelentendő.

10. §. A ki hatósági engedély nélkül mérgez, vagy a kiadott óvrendszabályokat megszegi, a mennyiben cselekménye vagy mulasztása súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással és 300 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A befolyó pénzbüntetések mindenkor az illető község szegényalapja javára fordítandók.

10. §. Kihágások esetében az eljárás az 1880. évi 38,547. sz. belügyministeri körrendelettel kiadott eljárási szabályok szertni az ennek 8. §-ában megjelölt hatóságok által eszközöltetik.





Kitömésre szánt állatok kezelése.

Az igazi vadászembernek akkor, midőn a vadászat nemes sportját űzi, nem csak az a célja, hogy szenvedélyét az állatok tömeges lelövésével kielégítse, hanem abból a maga hasznát is ki akarja venni.

A vadászat ma már nálunk is tényezővé kezd válni a kezesforrások mezején s hova tovább, mind jobban hódítanak tért a rendszeresen kezelt vadászterületek. A vadászat mestersége ugyanis szinte csak akkor hajt némi hasznot, ha vadászterületeinket szakszerűen kezeljük, azokon a hasznos vadat okszerűen tenyészítjük és megfelelő óvása által szigorodását előmozdítjuk. Ennél a teendőknél a legelső helyet foglalja el a duvadak irtása.

A duvadakat mindenféle módon szokás pusztítani: lelövés-sel, csapdákkal, mérgezéssel; hogy ezek közül melyik a legjobb és legcélszerűbb, azt itt vitatni nem akarjuk, hanem hogy a vadászhoz legméltóbb a kártékony vadaknak puskával való irtása, azt bátran állíthatjuk.

Vadászatunk érdekében minden alkalmat és módot meg kell ragadnunk arra, hogy a vadászokat a kártékony állatok pusztítására serkentsük. Teszik is ezt a rendszeresen kezelt vadászterületek tulajdonosai lődíjak kitűzése által, sőt a közveszélyes ragadozók irtására maga az állam is tűz ki díjakat.

Még jobban lenne azonban a vadászszemélyzet serkentve, ha például tudná azt, hogy az olyan ragadozókat, melyekért egyébként csekély lődíj jár, külön is értékesítheti. Egy-egy héja, sólyom, karvaly stb., elejtéseért ugyanis nem nagy lődíj jár, de ha ezeket még elárusítás útján külön is értékesíthetjük, így fáradozásunk sokszorososan lesz megjutalmazva; ugyanis: kielégítettük vadászszenvedélyünket; hasznot tettünk vadászterületünknek, lődíjat kaptunk és végre még az elejtett ragadozó árát is zsebre-vágtuk.

Tömő intézeteink szívesen megveszik a lelőtt ragadozókat s kivált a ritkább egyedeket jól meg is fizetik. Természetesen csak azokat, melyeket kitömésre felhasználhatnak s így jó tudni azok kezelésének módját, melyet itt pár sorban leirunk.

A kitömésre szánt állatoknál első sorban figyelniük kell arra, hogy azok akár a lövés, akár a haláltusában való vezgődésük folytán nagy zuzódásokat ne szenvedjenek. Ezért ott, hol ez csak lehetséges, apróbb söréttet használjunk s a lelőtt vadat, ha az még nem mult volna ki, azzonnal öljük meg. Szárnyasoknál ezt legkönnyebben úgy tehetjük, ha koponyájukon át megszúrjuk, mit akár késsel, akár tuskével is megtehetünk. Ügyeljünk továbbá arra, hogy az állat véréből be ne mocskolódjék s ezért legjobb, ha a lösebet azonnal földdel, homokkal behintjük s így a vézést ez által elállítjuk. Kirándulásainkra vigyünk mindig ujság-vagy másféle papirost magunkkal s ebbe a lelőtt szárnyast óvatosan gömbölyítsük bele, ismét ügyelvén nem csak arra, hogy a bevérézés elkerültesse, de hogy a tollazat összekuszálását is megakadályozzuk. A kitömendő szörmés vadat mindig nyuzatlanul kell küldeni a praeparatoriumba.

A szállítással — kivált melegebb időjárásnál — felette siesünk, nehogy a szőrzet vagy tollazat pállásba menjen át, mert az ilyen állat többé nem praeparálható s értéktelenné válik.





Végszó.

Az előző oldalon adott törvényekkel, szabályrendeletekkel és egyéb hasznos tudnivalókkal, melyekre az erdészeti és vadászati aliszteknek szolgálatuk teljesítése közben gyakran nagy szükségük van, befejezést nyert az Évkönyv tárgyi és lényeges tartalma. A név- és címjegyzék, valamint a hirdetések csak függetlenségüket képezik a műnek, melynek tulajdonképeni hivatása házi tanácsadóul szolgálni.

Évkönyvünk mostani első évfolyamában foglaltak azonban közel sem meritik ki a tudnivalók gazdag tárházát s azért szükségesnek mutatkozik az Évkönyv folytatólagos kiadása.

Az Évkönyv I. évfolyamára beérkezett rendelések buzdítólag hatnak reám, mert arra engednek következtetni, hogy ha nem is nagy anyagi sikerrel, de legalább a nyomtatással, fűzéssel és szétküldéssel járó költségek megtérülésével lehetségessé fog válni a további évfolyamok kiadása is.

Nehogy azonban a jövő évre szerkesztendő Évkönyv kiadásánál is a megrendelések késedelmes beérkezése miatt annak megjelenése a mostanihoz hasonlóan késedelmet szenvedjen, hanem az még a folyó év vége előtt minden megrendelőnek kezében lehessen, szükségesnek mutatkozik annak nyomtatását már május hó elejével megkezdeni. Hogy ezt megtehessem, ismét tájékozva kell lennem arra nézve, hogy hozzávetőleg hány példányban legyen nyomva az Évkönyv 1906 évi II-ik évfolyama.

Ezt elérendő, már most felkérem mindazokat, kik az Évkönyv 1906 évi II-ik évfolyamát maguknak megszerezni óhajtják, hogy annak **2 korona előfizetési árát folyó 1905 évi április hó végeig a következő cím alatt:**

„Évkönyv kiadóhivatala Szászsebes“

beküldeni sziveskedjenek.

Az Előszóban jeleztem volt, hogy az Évkönyv mostani kiadásához egy kis naptári részt is csatolni fogok, ezt azonban elejtettem azért, mert eddig már bizonyosan mindenki szerzett háztartása részére teljes naptárt s így ennek az évkönyvhöz való

csatolása nem csak felesleges munka lenne, hanem magát a könyvkiadását és szétküldését is késleltetné, az Évkönyv jövő évi folyamához azonban már teljes naptárt fogok csatolni, mely azután minden más naptárnak a beszerzését feleslegessé fogja tenni.

A jövő évfolyam közhasznu rendeleteken kívül még a legszükségesebb kőbözési táblákat is tartalmazni fogja s általában tartalma hasznosságra nézve nem fog mögötte maradni a mostaninak.

Azzal az édes reménnyel kecsegtetem magamat, hogy közhasznu célokat szolgáló eme munkálkodásom az irányadó körök elismerésével is találkozni fog s ezek jóindulatu támogatása mellett lehetséges lesz az Évkönyv jövő évi folyamának több ezer példányát elterjeszteni és hogy az erdészeti és vadászati alისტék között alig fog akadni olyan, kinek asztaláról az hiányoznék.

Adja Isten, hogy ugy legyen!

A szerző.







Név- és címjegyzéke az erdészeti és vadászati altiszteknek.

Azt hittük, hogy könyvünknek ez lesz a legbővebb rovata s méltán, mert hiszen számításunk szerint az erdészeti és vadászati altisztek száma hazánkban a huszezet bizonyosan megüti s ime ebből a nagy tömegből alig sikerült tiz százalékról adatokat beszerezni, dacára annak, hogy az adatok gyűjtésénél sem fáradságot, sem költséget nem kiméltünk.

Pontos és teljes név- és címjegyzék csak abban az esetben lenne összeállítható, ha ehhez az egyes erdőhatóságok és uradalmi erdőhivatalok segédkezet nyujtanának. Sajnos, hogy az ezekhez intézett felhívásaink — csekély kivétellel — meddők maradtak. Ez a munkánk egyébként a kezdet nehézségeivel közdött s reméljük, hogy az Évkönyv I. évfolyamának nagyobb mérvű elterjedése hozzá fog járulni a közöny jeges burkolatának megtöréséhez s már a következő évfolyamban a név- és címjegyzeknél is tetemes lesz a haladás.

A tudomásunkra jutott címeket alább közöljük betürendes sorrendben. A nyomásnál nagyobb betűket használtunk, a mi ugyan több költséget okoz, de könnyebb áttekintést nyujt.

A lakásokban időközben beálló változásokat kérjük mindig közölni, hogy a címeket ehhez képest helyesbithessük.

Lehet, hogy egyes nevek nem egészen helyesen lettek bevéve a jegyzékbe, ez azonban nem a mi hibánk, hanem a címek egyes beküldőié, kik nem fordítottak elég gondot az írásuk olvashatóságára.

Az általunk ismert címek a következők:

Abkorovics Ágoston, Ökörmező, Máramaros megye.

Ábrahám Balázs, Vaskoh, Bihar megye.

Abrudán László, Magyar-Cséke, Bihar megye.

Aczberger Antal, Szászsebes, Szeben megye.

— Ferencz, Berlebás, u. p. Rahó, Marmaros megye.

— Imre, Szászsebes, Szeben megye.

— János, Huszt, Máramaros megye.

— Péter, Nagy-Bocskó, Máramaros megye.

- Ács Géza, Semse, Abauj megye.
 Ács János, Gulvész, u. p. Soóvár, Sáros m.
 Adamics Gyula, Aranybánya, u. p. Soóvár, Sáros m.
 Adamko János, Ó-Rnzsín, u. p. Kis-Ladna, Sáros m.
 Adorjáni Albert, Nyárad-Szereda, Maros-Torda m.
 Adorján József, Zagyva, u. p. Salgó-Tarján, Nógrád m.
 Ágárdy Pál, Székudvar, Arad m.
 Ágoston János, Albák, u. p. Topánfalva, Torda-Aranyos m.
 Ágyik László, Koppány-Szántó, Tolna m.
 Alakszai János, Pusztacser, u. p. Feldebrő, Heves m.
 Albert Sámuel, Laposnya, u. p. Görgény Szt. Imre, Maros Torea m.
 Ambró János, Opáleno, u. p. Teplicska, Liptó m.
 Ambrózi János, Garam-Kürtös, Bars m.
 Ambrus Dezső, Ó-Radna, Beszt. Naszód m.
 — Ignác, Gy. Csomafalva, u. p. Gyergyó-Alfalu, Csik m.
 — Mózes, Abrudbánya, Alsó-Fehér m.
 Amrich Endre, Kassa-Béla, u. p. Kassa-Hámor, Abauj m.
 Andics János, Kéles puszta, u. p. Császártöltés, Pest m.
 András József, Dunagárdony, Bács m.
 — Mihály, Dégh, u. p. Radnóth, K. Küküllő m.
 Angyal Antal, Urvölgy, u. p. Besztercebánya, Zólyom m.
 — József, Zagyva, u. p. Salgó-Tarján, Nógrád m.
 Antal Imre, Nagy-Enyed, Alsó-Fehér m.
 Antosik Pál, Bélabánya, Hont m.
 Apáczky Károly, Mihálka, u. p. Sófalu, Máramaros m.
 Aranyi Mihály, Nyir-Bátor, Szabolcs m.
 Argyelán Tanaszie, Kovaszinc, Arad m.
 Armanka Tilon, Berzászka, Krassó-Szörény m.
 Árok Elek, Magyar-Kanizsa, Bács B. m.
 Áron János, Kömpöcz p., u. p. Kis Kun Majsza, Pest m.
 — Szimion, Szilas, n. p. Buziás, Temes m.
 Arovits Antal, Kolocsaláz, u. p. Szinevér, Máramaros m.
 — Imre, Csornarita, u. p. Alsó-Szinevér, Máramaros m.
 Ásvány Mihály, Nagy-Gyón, u. p., Csernye, Fejér m.
 Aschenbrenner István, N. Lukafa u. p. Almamellék, Somogy m.
 Aszalay Gyula, Poroskó, u. p. Tnrja-Bisztra, Ung m.
 Asztalos Albert, Marosvásárhely, Maros-Torda m.
 — Károly, Nadrág, Krassó Szörény m.
 Avram Tódor, Jeder, u. p. Nagy-Somkut, Szatmár m.
 Arór Alajos, Felső-Zsadány, u. p. Geletnek, Bars m.
 Ay Antal, Pilis-Csaba, Pest m.
- Babics Endre, Kővár-Hosszufalu, Szatmár m.**
Babó Tivadar, Német Sz. Péter, Temes m.
Babos Sándor, Bisztra, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 — Sándor, Valemare, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
Bacsilla Géza. Borosjenő, Arad m.

- Badóczi Tamás, Alsó Porumbák, Fogaras m.
 Badu Mátyás, Stajerlak, Krassó Sövény m.
 Babják Vendel, Stubnyó, u. p. Motyók, Zolyom m.
 Bagossy Gyula, Demjén, u. p. Kerecsend, Heves m.
 Bagoly György, Zágon, Háromszék m.
 Bahna András, Erdőcske, u. p. Soóvár, Sáros m.
 Bajkor Mihály, Feresd, u. p. Vajdahunyad, Hunyad m.
 Bajnok István, Vukovár, Szerém m.
 Bajzát János, Turják, u. p. Borgó-Prund, Beszterce Naszód m.
 Baka János, Csurgó, Somogy m.
 Bakay Antal, Topánfalva, Torda A. m.
 Bakó Gergely, Felváca, u. p. Alváca Hunyad m.
 Balázs Béla, Alsó-Lendva, Zala m.
 — Tivadar, Pojána Mörul, u. p. Karánsebes, Krassó Sz. m.
 Balanics István, Udvard, u. p. Alsó-Pulya, Sopron m.
 Balla János, Sárerdő, u. p. Mikola, Szatmár m.
 Baller Ferenc, Köblőpuszta, u. p. Visonta, Somogy m.
 — Ferenc, Marietta puszta, u. p. Kalmánca, Somogy m.
 Bálint Antal, Ó-Pécska, u. p. Pécska, Arad m.
 — Gábor, Zenta, Bács B. m.
 — Gábor, Kucsulát, Szolnok Doboka m.
 — István, Pipe, u. p. Szász-Nádas, K. Küküllő m.
 — János, Szent-Ágota, N. Küküllő m.
 — József, Nyirád, Zala m.
 — Lajos, Terpes, u. p. Pétervásár, Heves m.
 — László, Lunka, u. p. Vaskoh, Bihar m.
 — Sándor, Kászon-Ujfalu, Csik m.
 Balk Mihály, Jósikatelep, Kolos m.
 Balogh Dénes, Vulcsesd, u. p. Branyicska, Hunyad m.
 — Gyula, Gács, Nógrád m.
 — Imre, R. Tizfalu, u. p. Rév, Bihar m.
 — János, Csik-Szentkirály, Csik m.
 — József, Ilyefalva, Háromszék m.
 — József, Nagy-Lónya, Bereg m.
 — Kalmán, Alsó-Szinevér, Máramaros m.
 — Mihály, Csertés, u. p. Topánfalva, Torda m.
 Balomiri Romulus, Alkenyér, Hunyad m.
 Bálványosi László, F. Báránd, u. p. Zalavár, Zala m.
 Bárcsi Miklós, Lissza, u. p. Fogaras, Fogaras m.
 Bándi Ferenc, Küküllővár, K. Küküllő m.
 — Sándor, Romuli, u. p. Telcs, Beszterce N. m.
 Bányász András, Nagy-Sáros, Sáros m.
 Bányász János, Lalasinc, u. p. Berzova Arad m.
 Barátfalvi Béla, Turja Remete, Ung m.
 Barb János, Kudsir, Hunyad m.
 — Miklós, Offenbánya, Torda A. m.
 — Miklós, Botesi zuzda, u. p. Zalatna, Alsó-Fehér m.

- Barbosz József, Jerszeg, Krassó Sz. m.
 — József, Szemlak, Arad m.
- Bardiovszky János, Kis-Koszmály, u. p. Uj-Bars, Bars m.
- Bárdos József, Szegzárd, Tolna m.
- Barkay János, Pelsücz, Gömör m.
- Barkoviits János, Istvánd, u. p. Szepetk, Zala m.
- Barna István, Paprádi erdő, u. p. Vaiszló, Baranya m.
 — István, Gy. Solymos, u. p. Gyöngyos, Heves m.
 — Péter, Csenke pusztá, u. p. Muzsla, Esztergom m.
- Barnák Sándor, Brusztura, u. p. Királymező, Máramaros m.
- Bartha Béla, Tihuca, Beszterce N. m.
 — József, Krakkó u. p. Magyar Igen, Alsó-Fehér m.
 — Károly, Nagy-Várad (szőlőhegy), Bihar m.
 — Károly, Szováta, Maros Torda m.
- Baszler Ákos, Stajerlak, Krassó Sz. m.
- Batta János, Pinkóc p., u. p. Kemenes Szt. Péter, Vas m.
- Bátor Márton, Bezdán, Bács B. m.
- Bátory József Csepely, u. p. Köttse, Somogy m.
- Bauer Károly, Petrán, u. p. Dombrovány, Bihar m.
 — Károly, Puj, Hunyad m.
- Baumann Andor, Bulza, u. p. Facset, Krassó Sz. m.
- Beczmán Ferencz, A Vist. u. p. F. Szombatfalva, Fogaras m.
- Bécs József, Nova, Zala m.
- Bede Károly, Hosszufalu, Brassó m.
- Bedő Imre, Málnás, u. p. Málnásfürdő, Háromszék m.
 — Sándor, Gutorföld, Zala m.
- Beer György id. Forró, u. p. Garadna, Abauj m.
 — György ifj., N. Ladna, u. p. Kis Ladna, Sáros m.
- Béldi György, A Fancsal, u. p. Görgény Szt. Imre, Maros Torda m.
- Bellánszky Bertalan, Hámor, u. p. Diósgyőr, Borsod m.
- Bencze Lajos, Urszád, u. p. Sólyom, Bihar m.
 — Mihály, Jegenyés, u. p. Püspöki, Pozsony m.
- Bencsik József, Bocskád, u. p. Vizvár, Somogy m.
- Bende Lajos, Koplaló, u. p. Kálmánca, Somogy m.
- Bendrofián Illés, Bisztra, u. p. Szászcsór, Szeben m.
- Bene Ferencz, Mikó Ujfalu, u. p. Málnás fürdő, Háromszék m.
- Benedek Lajos, Tekerőpatak, u. p. Gy. Szt. Miklós Csik m.
- Benko Ferencz, Kis-Kapus, N. Küküllő m.
- Benkovits Pál, Uhliszko, u. p. Bakabánya, Hont m.
- Berbás János, Somlóvár, u. p. Devecser, Veszprém m.
- Bereczky László, Rovina, u. p. Borosjenő, Arad m.
- Beregí József, Láposbánya, u. p. Misztótfalu, Szatmár m.
- Berencz Jakab, Szelcsóva, u. p. Zám, Hunyad m.
- Berindán Ádám, Nagy-Bánya, Szatmár m.
- Bertalan Gábor, P. Kozmadombja, u. p. Baksa, Zala m.
- Bertóthy János, Susora p., u. p. Károlyfalva, Temes m.
 — Zsigmond, Perecseny, Ung m.

- Bersenyi György, Bozsok, u. p. Csács, Zala m.
 — József, Suur, Veszprám m.
 — Sándor, Gy. Oroszi, u. p. Gyöngyös, Heves m.
- Béres János, Hárskút, u. p. K. H. Váralja, Gömör m.
 — János, Jólész, u. p. K. H. Váralja, Gömör m.
 — Illés, Alsó Szinevér, Máramaros m.
- Besenyei Gyula, Turja-Remete, Ung m.
 Besenyi Ferencz, Szabadszállás, Pest m.
 Beszkid Gusztáv, Dónya, u. p. Kudsir, Hunyad m.
 Bevelaqua Gyula, Jálna, Bars m.
 — János, Irtványos, u. p. Alsó Hámor, Bars m.
- Bezák János, Szolcsán, Nyitra m.
 — József, Bátor, Heves m.
- Biczko János, H. Petri, u. p. Hernád-Vécse, Abauj m.
 Biha János, Fogaras, Fogaras m.
 Bikfalvi Sándor, Pojény, u. p. Hátszeg, Hunyad m.
 Binder Antal, Gyekés, u. p. Almás, Hont m.
 Binder Béla, Feketepatak, u. p. Klenócz, Gömör m.
 Biró Bertalan, P. Görcsvölgy, u. p. Balla, Heves m.
 — Ferencz, Sente u. p. Csurgó, Somogy m.
 — Gusztáv, Tiszabogdány, Máramaros m.
 — György, Szapáryliget, Arad m.
 — István, Pecze Szt. Márton, Bihar m.
 — László, Felső-Tárkány, Heves m.
- Birszán József, Petrosán, u. p. Zalatna, A. Fehér m.
 Bisztrián Domján, Schnellerruhe. Berzászka, Krassó Sz, m.
 Blaha Ferencz, Krasznya, Trencsén,
 Blaskó István, Báttaszék, Tolna m.
 — János, Decs, Tolna m.
- Blénesi Dénes, Gyergyó Szt. Miklós, Csik m.
 Bloósz György, Floresz, u. p. Gyalár, Hunyad m.
 Boáku János, Marginén, u. p. Fogaras, Fogaras m.
 Bocskay József, Radulesd, u. p. Hunyad-Dobra, Hunyad m.
 Boda András, Örvénd, u. p. Élesd, Bihar m.
 Bodenlós Ferencz, Láposbánya, u. p. Misztótfalu, Szatmár m.
 Bódi Sándor, Nagy Pallag, u. p. Recsk, Heves m.
 Bódis János, Dobina, u. p. Baranya Sellye, Baranya m.
 Bodnár Lajos, Kovácsvágás, u. p. Pálháza, Abauj m.
 Bodnár Mihály, Szálloki erdő, u. p. Abasár, Heves m.
 Bodó Gábor, Csik-Tusnád, Csik m.
 — József, Tót-Keresztur, u. p. Mozsgó, Somogy m.
- Bódog János, Szepes-Olaszi, Szepes m.
 Bodor Lajos, Medinci-Senkvicz, Slavonia
 Boér József, Alsó-Porumbák, Fogaras m.
 Boga Ferencz, Csik Kozmás, u. p. Csik Szt. Márton, Csik m.
 Bognár Ferencz, Gesztenyész, u. p. Györvár, Vas m.
 — József, Apatin, Bács B. m.

- Bognár József, Nagyerdő, é. p. Szepetk, Zala m.
 Bognóczy József, Tőkés, u. p. Felső-Szöcs Szolnok Dob. m.
 Bognovszky István, O. Láposbánya, u. p. Felső-Szöcs, Szolnok
 Bogyul Miklos, Romuli, u. p. Telcs, Beszt. Nasz. m. [Dob. m.
 Bohár Antal, Almás, u. p. Nagy Kapornak, Zala m.
 Bohus György, Tata, Komárom m.
 Boján Adám, Lunkány, u. p. Tomest, Krassó Ször. m.
 Bojtér István, Felső-Braz, u. p. Vámosfalva, Nógrád m.
 Bokor András, Kosztesd, u. p. Szászváros, Hunyad m.
 — János, Tyirén, u. p. Görgény Szt. Imre, Maros Torda m.
 Boksay György, Perény, Abauj m.
 Bolcsák István, Andrásfalva. u. p. Kr. H. Várolja, Gömör m.
 Bolcska Henrik, Stomfa, Pozsony m.
 Bollolay Miklos, Stajerlak, Krassó Sz. m.
 Boltres András, Vledény, Fogaras m.
 Bombola Pál, Bodrog Monostorszeg, Bács B. m.
 Bonda János, Rostabánya, u. p. Vulkán, Hunyad m.
 Borbély András, Laposnya, u. p. Görgény Szt. Imre, M. Torda m.
 — Gábor, Ujmajor, u. p. Varsány, Veszprém m.
 — János, Alsó-Vereczke, Bereg m.
 Borcia Oprea, Szelistye, Szeben m.
 Borján Ferencz, Sumony, Baranya m.
 Bornemisza Sámuel, F. Szinevér, u. p. A. Szinevér, Máramaros m.
 Boros Kalmán, Monori erdő, u. p. Pilis, Pest m.
 Borosnyai Sándor, Albák, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 Borsos Ferencz, Stajerlak, Krassó Sz. m.
 — Géza, Ravazd, u. p. Győr Szt. Márton, Győr m.
 — István, Stajerlak, Krassó Sz. m.
 — István, Buchberg, u. p. Bogda-Rigós, Temes m.
 — János, Gredistye, u. p. Szászváros, Hunyad m.
 Bott János, Lenti, Zala m.
 Botya Sándor, Gyülvész, Torontál m.
 Botykai Mihály, Kastélyos-Dombó, Somogy m.
 Bozner István, Bernece, u. p. Kemencze, Hont m.
 Böbék Péter, Gilvánfa, u. p. Magyar-Mecske, Baranya m.
 Böczén Ferencz, Pózva, u. p. Borzavár, Veszprém m.
 — Károly, Szentkut, u. p. Tapolcza, Zala m.
 Böröcz, János, Nagy-Szóllós, Veszprém m.
 Böröndi Gyula, Jánosháza, Vas m.
 Böse Ferencz, Felső Dobrony, u. p. Szent-Grót, Zala m.
 Böszörményi Dániel, Sztavna, Ung m.
 Brábete Mihály, Szilas, u. p. Hógyész, Tolna m.
 — Rezső, Horgas, Tolna m.
 Brajko Mátyás, Komárom, Komárom m.
 Bratu János, Tiliska, u. p. Szelistye, Szeben m.
 — Márton, Szelistye, Szeben m.
 Brezsko József, Körcsönye, u. p. Baranya Sellye, Baranya m.

Briber Pál, Horpács, Sopron m.
 Bruger Géza, Mocsolyás, u. p. Sály, Borsod m.
 Bucsek János, Turja-Remete, Ung m.
 Buday János, Nagy Lam, u. p. Nógrád-Szenna, Nógrád m.
 — József, Pljeska puszta, u. p. Szuhány, Hont m.
 Bugadesia János, Karavukova, u. p. Bács-Órdas, Bács B. m.
 Bugri István, Pörből, u. p. Báltaszék, Tolna m.
 Bnjdos Albert, Beél, Bihar m.
 Bujna Ferencz, Cserenye, u. p. Oszlány, Bars m.
 — Mihály, Alsó-Fernezely, Szatmár m.
 Bukur Miklos, Sugág, u. p. Szászcsór, Szeben m.
 Buller István, Dáka, Veszprém m.
 Burger Rezső, Kelmező p., u. p. Harsány, Borsod m.
 Butács Gyula, M. Borgó, u. p. Borgóprund, Beszt. Nasz. m.
 Butt Keresztély, Nagyszeben, Szeben m.
 Butyka Gergely, Gredistye, u. p. Szászváros, Hunyad m.
 Buváry Ferencz, Felka, Szepes m.

Catilina Sergius, Nagy Berivoj, u. p. Fogaras, Fogaras m.
 Catoriu Jakab, Szilzel, u. p. Szelistye, Szeben m.
 Comsa Demeter, Szelistye, Szeben m.
 Comán Comán, Kis-Berivoj, u. p. Fogaras, Fogaras m.
 Czokolczi Bertalan, Doroszló, Bács m.
 Czeher János, Áta, u. p. Szaláncz, Baranya.
 — János, Kistótfalu, u. p. Vokány, Baranya m.
 Czere Sándor, K. Pörből, u. p. Baja Szt. István, Pest m.
 Czettele Frigyes, Felsőbánya, Szatmár m.
 Czidor János, Milova, u. p. Konop, Arad m.
 Czifra Ferencz, Muraerdő, u. p. Kerka Szt. Miklós, Zala m.
 Czigu Miksa, Ó-Pécska, u. p. Pécska, Arad m.
 Czihlár Otto, Nagy-Bereg, Bereg m.
 Czilik Károly, Bustyaháza, Máramaros m.
 Czingár István, Zalavár, Zala m.
 Czintos Lajos, Hosszufalu, Brassó m.
 Czipott Miklós, Albák, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 Czippel János, Rác-Töttös, Baranya m.
 Czirják Sándor, Dunapataj, Pest m.
 Czobály Sándor, Radvác, u. p. Ungvár, Ung m.
 Csajtay Ferencz, Likivarsány, u. p. Győr Szt. Márton, Győr m.
 Csákay Márton, Tereselpatak, u. p. Nyiresháza, Máramaros m.
 Csáky Bálint, F. Komána, u. p. A. Komána, Fogaras m.
 Csányi János, Gredistye, u. p. Szászváros, Hunyad m.
 Csaplár János, Tolna-Némedi, Tolna m.
 Császár Ignác, Vajszka, Bács m.
 Császtek Ferencz, Budapest, (Kis-Rókus u: 13.)
 Csata Antal Radnóth, u. p. Kisküküllő m.
 — István Gy. Ujfalu, u. p. Gyergyó Szt. Miklós, Csik m.

- Csató Lajos, Gyergyó-Bélbor, Csik m.
 Csattó Gyula, F. V. Nyágra, u. p. Dombrovány, Bihar m.
 Cseh István, Dezsőmajor, u. p. Lele, Csanád m.
 — József, Sajó-Várkony, Borsod m.
 — Sándor, Simontornya, Tolna m.
 Csekey Károly, Várszeg, u. p. Fadd, Tolna m.
 Csepeli István, Csilics, u. p. Terezovác, Slavónia m.
 Cserei Lajos, Kapnikbánya, Szatmár m.
 Cserfai Endre, N. Krajna, u. p. Miava, Nyitra m.
 Csergő József id., Gyergyó Szt. Miklós, Csik m.
 — József ifj., Gyergyó Szt. Miklós, Csik m.
 Cserni György, Mogyorósmál u. p. Jánosgyarmat, Bars m.
 Csernyán Imre, Soóvár, Sáros m.
 Csernyánszky Endre, Vlaszák puszta, u. p. Csornok, Nyitra m.
 — Mátyás. Budapest, (I. Br. Eötvös u. 26).
 Cseszányi János, Malaczka, Pozsony m.
 Cservenák János, Lutilla, u. p. Garam Szt. Kereszt, Bars m.
 Gservenyák György, Harkács, Gömör m.
 Cservenka Márton, Koleszárky: u. p. Teplicska, Liptó m.
 Csicsincsik Lőrincz, Gy. Solymos, u. p. Gyöngyös, Heves m.
 Csicsó Lajos, Kosd, Nógrád m.
 Csiffáry Alajos, Pilis Szt. Lélek, u. p. Kesztlöcz, Esztergom m.
 — Lajos, Tesmag-Olvár, u. p. Ipolyság, Hont m.
 — Sándor, Jenő, Baranya m.
 Csigó József, Kövesd, Sopron m.
 Csik Ferencz, Predvriczkó, u. p. Znió-Váralja, Turóc m.
 — György, Szólád, Somogy m.
 Csiky Dénes, Görgény Szt. Imre, M Torda m.
 — György, Hosszufalu, Brassó m.
 Csillag György, Vadaskert, u. p. Böhönye Somogy m.
 Gsintyán Traján, Dorgos, u. p. Lippa, Temes m.
 Csitkovits Antal, Oszró-Szilás, u. p. Oszró, Baranya m.
 Csizmadia György, Szkerisora, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 Cizmás Száva, Taucz, Arad m.
 Csizmazia György, Berzencze, Somogy m.
 Csokerlie György, Plavisovicza, Krassó Sz. m.
 Csokona József, Bűrüs, u. p. Gyöngyösmellék, Somogy m.
 Csombor Pál, Szomolya, u. p. Bogács, Borsod m.
 Csonka Ignác, Bábolna, Komárom m.
 — János, Öszpöte, u. p. Német-Lád, Somogy m.
 Csontó Gedeon, Mezőhegyes, Csanád m.
 Csóke Márton, Bátor, Heves m.
 Csuba Antal, N. Bánya, u. p. Jákó, Veszprém m.
 Csucsy János, Roskány, u. p. Hunyad Dobra, Hunyad m.
 Csuka Dezső, Berekszó, u. p. Maros-Solymos, Hunyad m.
 Csukás István, Órsdomb, u. p. Vámosfalva, Nógrád m.
 Csunderlik János, Pilis Szt. Lélek, u. p. Kesztlöcz, Esztergom m.

Csupkay András, Felső-Tiszovnik, Nógrád m.
 Csurgay András, Alun, u. p. Gyalár, Hunyad m.
 Csutak Lajos, Teu, u. p. Szászcsór, Szeben m.
 Csutkay Ernő, Huszt-Csebrény, u. p. Huszt, Máramaros m.

Dáb Miklós, Bucheberg, u. p. Bogda-Rigós, Temes m.
 Dadai Albert, Offenbánya, Torda A. m.
 Dadrics János, F. Dörgicse, u. p. Szt. Antalfa, Zala m.
 Dalmady Géza, Andrásfalu, u. p. Várgede, Gömör m.
 — István, Szurdok, u. p. Ipolyság, Hont m.
 Dáner József, Nyén, u. p. Bodola, Háromszék m.
 Dániel Rupert, Telki u. p. Páty, Pest m.
 Danilo Mihály, Lyuta, Ung m.
 Dán Albert, Albák, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 — József, Budurásza, Bihar m.
 Dantzky István, Fugyi-Vásárhely, Bihar m.
 Darázs István, Tóti major, Zalabér, Zala m.
 Darnóczy Sándor, Nagy-Ajta, Háromszék m.
 Darvas Ferencz, Magyar-Igen, Alsó-Fehér m.
 — János, Bács, u. p. Vajda-Récse, Fogaras m.
 Daubner András, Iza, u. p. Huszt, Máramaros m.
 Dávid Ferencz, Zalatna, A. Fehér m.
 Deák Ignác, Nagy-Dorog, Tolna m.
 — József, Apattn; Bács B.
 Debreczeni Zsigmond, Pécska, Arad m.
 Dékits Ignác, Kamaristya, u. p. Gombos, Bács m.
 Delimán György, Nagy-Köveres, Temes m.
 Demeter Tivadar, Gonsága, u. p. Russ, Hunyad m.
 Demény Mihály, Gelencze, Háromszék m.
 Demkovits János, M. Hosszurét, u. p. Murány Gömör m.
 Dénes Gábor, Bácsfalu. Brassó m.
 — József, Iszticsó, u. p. Görgény Szt. Imre, M. Torda m.
 — József, Ráczmecske, Baranya m.
 — Károly, Jósikatelep, Kolos m.
 Derczeny Bálint, Nagy-Dobrony, Bereg m.
 Derda Károly, Élesd, Bihar m.
 Dezső Gábor, Ósi, u. p. Élesd, Bihar m.
 — György, Csebertepusztá, u. p. Gige, Somogy m.
 — István, Károlyfalva, Uj Moldova, Krassó Sz. m.
 Dézsy Sándor, Alsó-Fernezely, Szatmár m.
 Dianiska János, Istvánháza, u. p. Borosjenő, Arad m.
 Dinda András, Ruzskin, Szepes m.
 Dobál Ferencz, Attila pusztá, u. p. Dobrocs, Zólyom m.
 Dobó Imre, A. Kabol, u. p. Felső Kabol, Bács m.
 Dodek István, Pozsony (Krammer Kőbánya), Pozsony m.
 Dolyák Mihály, Kisgyőr, u. p. Borsod-Harsány, Borsod m.
 Domián László, Lőcse, Szepes m.

Donáth András, Zalatna, A. Fehér m.

— Lipót Bisztra, u. p. Szászcser, Szeben m.

Dornbach János, Körösmező, Máramaros,

Doró Endre, Józsefszállás, u. p. Zsebely, Temes m.

Dorogi Márton, Felsőbánya, Szatmár m.

Dömse Antal, F. Árpás, u. p. A. Árpás, Fogaras m.

Dörnyei György, Mike puszta, u. p. Devecser, Veszprém m.

Dragomir Pompejus, Belényes, Bihar m.

Drágosi István, Ó-Radna, Beszterce N. m.

Dregits Simon, Barakény, u. p. Csermő, Arad m.

Drexler Antal, Noszlop, Veszprém m.

Drimusz István, Királymező, Máramaros m.

Drinda László, Topanfalva, Torda A. m.

Dropcsák József, Klak, u. p. János-Gyarmat, Bars m.

Drozdják Ferencz, Topánfalva, Torda A. m.

Dubela József, Zabálc, u. p. Batta, Krassó Sz. m.

Dubóczy András, Somodi, Abauj m.

Dudás Ferencz, Császtó, u. p. Gacsaj, Szatmár m.

Dudek Ferencz, Nagy-Berezna, Ung m.

Dusia János, Guraró, u. p. Orlát, Szeben m.

Éberling Gyula, Pécsvárad, Baranya m.

Edelhauser Lajos, Albák, u. p. Topánfalva, Torda A. m.

Egyed István, Litka, u. p. Abauj Szemere, Abauj m.

— József, Sztára, Zemplén m.

Eib Gusztáv, Ozera, u. p. A. Szinevér, Máramaros m.

Eiben János, Rozsnyó, Brassó m.

Eigner Gyula, Balaton-Udvari u. p. Aszafő, Zala m.

Eilhardt Ferencz, Resicza, Krassó Sz.

Ekker János, József puszta, u. p. Csepreg, Sopron m.

— József, Ökormöske, u. p. Garam Szt. Kereszt, Bars m.

Elek János, Szomolnok (Dénesfalvi vám), Szepes m.

Els Márton, Volkány, Brassó,

Erdélyi Ferencz, K. K. Félegyháza, Pest m.

— István, M. Lazur, u. p. Drág-Cséke, Bihar m.

— János, Köröshegy, Somogy m.

Erdős Ignác, Körösmező, Máramaros m.

Erhardt Győző, Sztavna, Ung m.

Ernszt János, Borberek u. p. Ó-Radna, Beszterce N. m.

Erős György, Bisztra, u. p. Szászcser, Szeben m.

Érsek József, Balázsfalva, A. Fehér m.

Fábián Mihály, Bag, Pest m.

— Simon, N. Ilva, u. p. Ó-Radna, Besztercze N. m.

Falda Antal, Ó-Tura, Nyitra m.

Fankovits János, D. Slyubkora, u. p. Berzászka, Krassó Sz. m.

Farkas Ferencz, Márfivisnyó p., u. p. Hedrahely, Somogy m.

- Farkas István, Lencs, u. p. Dusnok, Pest m.
 — István, Vértes-Nána, u. p. Pusztavám, Fejér m.
 — István, Vajka pusztá, u. p. Tolna, Tolna m.
 — István, Keczel, Pest m.
 — Izsák, Szelistye, Szeben m.
 — Izsák, Orlát, Szeben m.
 — János, Ujváros, u. p. Nagy-Szaláncz, Abauj m.
 — János, Soborsin, Arad m.
 — János, Senyó, u. p. Abauj-Komlós, Abauj m.
 — Lajos, Nagy-Ekemező, N. Küküllő m.
 — László, Csanád, u. p. Sükösd, Pest m.
 — Péter, Sásd, Baranya m.
 — Viktor, Rapoly p., u. p. Szenna, Somogy m.
 — Zoltán, Czajla, Pozsony m.
- Fasang András, Klenóc, Gömör m.
- Faur István, Tinóel, u. p. Élesd, Bihar m.
 — Mihály, Sólyom kőhuta, u. p. Élesd, Bihar m.
 — Traján, Laáz, u. p. Szászcser, Szeben m.
- Fazakas László, Uj Remete, u. p. Bánffy Hunyad, Kolos m.
- Fehér János, Ille, u. p. Böös, Pozsony m.
 — János, Bakonak, u. p. Bagonya, Zala m.
 — József, Marosujvár, A. Fehér m.
 — Mihály, Gy. Solymos, u. p. Gyöngyös, Heves m.
- Fejér András, Volkány, Brassó m.
 — Zoltán, Sajó-Várkony, Borsod m.
- Fejes Mihály, Iszka, Máramaros m.
- Fekete József, Mohol, Bács m.
 — József, Topánfalva, Torda A. m.
 — Sándor, Maros-Vásárhely, M. Torda m.
- Fenyvesi Béla, Vorocsó, u. p. Perecseny, Ung m.
- Ferencz János, P. Sándorrét, u. p. Parád, Heves m.
 — Mózes, Csik-Mádéfalva, Csik m.
- Ferjancz András, Szász-Pelsőcz, Zólyom m.
- Fertig Ferencz, Veszprém (Pápai ut 961), Veszprém m.
- Fidler Imre, Dobogó, u. p. Nagy-Ida, Abauj m.
- Fielk Sámuel, Nagy-Talmács, Szeben m.
- Figuli Lajos, Fehérszék, Szatmár m.
- Filip Tódor, Dragus, u. p. F. Szombatfalva, Fogaras m.
- Filó János, Gagy, u. p. Csurgó, Somogy m.
- Findl Domokos, Cseszte, Pozsony m.
- Finna Sámuel, Dunacséb Bács m.
- Finta Lajos, Dunaszekcső, Baranya m.
- Fintgensán Sándor, Nagy-Bánya, Szatmár m.
- Firnsthál József, Ó-Kemencze, u. p. Perecseny, Ung m.
- Fischer József, Becse pusztá, u. p. Szt. Antalfa, Zala m.
- Fischl János, Udvarhely, u. p. Berzencze, Somogy m.
- Fisli István, Töröcse, u. p. Kaposvár, Somogy m.

- Fleischer János, Bátos, Kolos m.
 Flóra István, Szudrics, u. p. Rieny, Bihar m.
 — Károly Belényes, Bihar m.
 Flöschinger Emil, Stajerlak, Krassó Sz.
 Fodermayer Rezső, Tata-Tóváros, Komárom m.
 Fodor József, Nagyfalva, u. p. Szt. Gotthárd, Vas m.
 Folea Titusz, Kiss Árpás, n. p. Alsó-Árpás, Fogaras m.
 Fonalka József, Topolya, u. p. Nagy Berezna, Zemplén m.
 Foof Péter, Szász-Magyaros, Brassó m.
 Forgács György, Szitnya, u. p. Szt. Antal, Hont m.
 — János, Omassa, u. p. Diósgyőr, Borsod m.
 Fóris János, Vorcza, u. p. Marosillye, Hunyad m.
 Fortenbacher Károly, Urkut, u. p. Város-Lőd, Veszprém m.
 Földi György, Lavas u. p. Somló-Vásárhely, Veszprém m.
 — János, Székelyfelek, u. p. Less, Bihar m.
 Frantz Antal, Pozsony (Ó-liget) Pozsony m.
 — Henrik, Pálffisziget, u. p. Püski, Moson m.
 Fráter Pál, Hodisel, u. p. Ökrös, Bihar m.
 Frecska Gábor, Galács-Lehota, u. p. Gács, Nógrád m.
 Frey Henrik, Kiszberg, u. p. Oravicza, Krassó Sz. m.
 — János, Vásárut, Pozsony m.
 — János, Lédecz, Nyitra m.
 Frits Gyula, Brassó (Bolgárszeg) Brassó m.
 Fricovszky Ede, Hradová, u. p. Soóvár, Sáros m.
 Fridrich Alajos. Audocs, Somogy m.
 Frindl Lajos, Huszt, Máramaros m.
 Fuchiri János, Galgamácsa, Pest m.
 Fuchs József, Öreg-Eszterga, Veszprém m.
 Fuchsfrítser Vendel, Gy. Solymos, u. p. Gyöngyös, Heves m.
 Fukász István, Liptó-Ujvár, Liptó m.
 — János, Dobrócs, u. p. Feketebalog, Zólyom m.
 Fulióra György Marginéa, u. p. Fogaras, Fogaras m.
 Funer József Tiszabogdány, Máramaros m.
 Führer János, Nagy-Kapornak, Zala m.
 — Zsigmond, Nagy-Kapornak, Zala m.
 Fülemile Antal, Jászó-Ujfalú, u. p. Semse, Abauj m.
 Fülep József, Oifenbánya, Torda A. m.
 Fülöp János, Fajsz, Somogy m.
 Fűredi József, Liki-Varsány, u. p. Győr Szt. Márton, Győr m.
 Fürster Ignác, Veczel, u. p. Branyicska, Hunyad m.
- Gaál Gyula, Látka, u. p. Miklósfalva, Zólyom m.
 Gábor Demeter, Tótvárad, Arad m.
 — Márton, Hosszufalu, Brassó m.
 Gabria Miklós, Liget, u. p. Zsebely, Temes m.
 Gajdos István, Turja Remete, Ung m.
 — János, F. Szlovinka, n. p. Krompach Szepes m.

- Gál József, Drávaványa, u. p. Baranya-Sellye, Baranya m.
 — Sándor, Avas-Felsőfalva, Szatmár m.
- Galáth Gyula, Rahó, Máramaros m.
- Galla Géza Hegybánya, Hont m.
- Galov József, Dombó, Máramaros m.
- Galucz Gábor, Gredistye, u. p. Szászváros, Hunyad m.
- Galusz János, Palánka, Bács B.
- Garami József, Mihálytelek, u. p. Erdőköz, Zólyom m.
- Garay István, Leánykut, u. p. Károlyfalva, Temes m.
- Gardiás János, Munár, u. p. Székesut, Temes m.
 — Károly, Károlyfalva, u. p. Uj-Moldova, Krassó Sz. m.
- Gáspár Cyrill, Revisnye, u. p. Árva-Nagyfalu, Árva m.
 — Ferencz, Suur, Veszprém m.
 — Izsák, Sikaszó, u. p. Zetelaka, Udvarhely m.
 — János, N. Almás, u. p. Zalatna, Hunyad m.
 — József, Budapest (VI. Bokréta u. 12).
- Gázler István, Mecsér, u. p. Bodajk, Fejér m.
- Gazsik Gyula, Motyók, Zolyom m.
- Gráff Sándor, Lalasincz, u. p. Berzova, Arad m.
- Géberth Ádám, Grábócz, u. p. Bonyhád, Tolna m.
 — Ferencz, Grábócz, u. p. Bonyhád, Tolna m.
 — Ferencz, Véménd, Baranya m.
- Géczy Kálmán, Nagy-Zsám, Temes m.
 — István, Agris, u. p. Beél, Bihar m.
- Gecse Janos, Malomviz, u. p. Kernyesd, Hunyad m.
- Geőcze Félix, Hrussó. n. p. Kis-Tapolcsány, Bars m.
- Gere Antal, Znió-Váralja, Turóc m.
- Gergely János, Erzsébetváros, N. Küküllő m.
 — János. Hosszufalu, Brassó m.
 — János, Kis-Ladna, Sáros m.
 — János, Zajzon, Brassó m.
- Gersits András, Bezdán, Bács m.
- Géza János, Gesneyi erdő, u. p. Baranya-Sellye, Baranya m.
- Gidó Ferencz, Stajerlak, Krassó Sz.
- Glas Sámuel, Bóta, u. p. SÁta, Borsod m.
- Gondos Alajos, Tiszabogdány, Máramaros m.
 — Imre, Terebes-Fejérpatak, Máramaros m.
- Göddöle Géza, Kisberki, u. p. Mosdós, Somogy m.
- Göncz Ignác, Nova (major), Zala m.
- Gönczi Árpád, Szakálos, u. p. Nagybánya, Szatmár m.
 — János, Szakálos, u. p. Nagybánya, Szatmár m.
- Göndör Gusztáv, Szkerisora, u. p. Rézbánya, Bihar m.
 — Mihály, Murányhuta, u. p. Murány, Gömör m.
- Görög László, N. Mocsár, u. p. Szatmárhegy, Szatmár m.
- Gráf József, Dunabökény, Bács m.
- Gránitz György, Kemenes Szt. Péter, Vas m.
- Grebovác István, Korencsa, u. p. Gyulovác, Slavónia.

- Greff András, Znió-Váralja, Turócz m.
 Gréger Imre, Göröcz puszta, u. p. Vadkert, Nógrád m.
 Greier Mihály, Baradna, u. p. Nyustya, Gömör m.
 Grellneth János, K. Dumbrava, u. p. Buziás, Temes m.
 Gremzer Jenő, Sarvaly, u. p. Sümeg, Zala m.
 Gresicza Ferencz, Talapatka, u. p. Szt. Gotthárd, Vas m.
 Gresse András, Szelmecbánya, Hont m.
 Griech Ferenc, A. Porumbák, Fogaras m.
 Grnya Pál, Ökrös, Bihar m.
 Gróf József, A. Báránd, u. p. Szabar, Baranya m.
 Grosniczky János, Kislonka, u. p. Nagy-Bocskó, Máramaros m.
 Gross György, Vurpod, u. p. Ujegyház, Szeben m.
 Gruber József, Gyertyánliget, Máramaros m.
 — Károly, Vuicin, Slavonia.
 — Károly, Szepes-Sümeg, Szepes m.
 Grumik József, Cseszte, Pozsony m.
 Grüner Mihály, Uj-Massa, u. g. Diósgyőr, Borsod m.
 — Nándor, Brincz, u. p. Pozsony, Pozsony m.
 Gubriánszky Mór, Bartos-Akna, u. p. Bartos-Lehota, Bars m.
 Gulerán Zahariás, Zsidóvár, Krassó Sz.
 Gunszt Péter, P. Szt. László, u. p. Hosszu-Hetény, Baranya m.
 Gyöngyösi József, Baróth, Háromszék m.
 — József, Vadászerdő, u. p. Temesvár gy. v. Temes m.
 György I. Imre, Gy. Kilyénfalva, u. p. Gy. Alfalu, Csik m.
 — Lajos, Sósmező, Háromszék m.
 Györffy Illés, Pilis Szt. László, u. p. Szt. Endre, Pest m.
 Györfy János, Brusztura, u. p. Királymező, Máramaros m.
 Györke József, Lápaő, u. p. Nak, Tolna m.
 Gyóry Ernő, Szászsebes, Szeben m.
 — Miklós, Perjámos, Torontál m.
 — Ödön, Kapnibánya, Szatmár m.
 Gyulai Ferencz, Vajnafalva, u. p. Kovászna, Háromszék m.
 — János, Szolyva, Bereg m.
- Haager Ferenc, Erdészvölgy, u. p. N. Bocskó, Máramaros m.
 Habinyák Flóris, Szatmár-Németi, Szatmár m.
 Habsó János, Várkony, u. p. Chizsnyóvíz, Gömör m.
 Hádís János, Bisztra, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 Haffner János, Várkony, u. p. Pécsvárad, Baranya m.
 Heidt József, Szálka, u. p. Morágy, Tolna m.
 — Károly, Szálka, u. p. Morágy, Tolna m.
 Hailer Samu, Pónik, Zólyom m.
 Hain Ede, Kisiblye, u. p. Selmecbánya, Hont m.
 Heinbach András, Szt. Pál, u. p. Kurtics, Arad m.
 Hajabács Károly, Garam-Kövesd, Hont m.
 Hajas János, Petrosény, Hunyad m.
 Hacher Gyula, Vihnye, Bars m.

- Hacher János, Hodrusbánya, Hont m.
 Hajdu István, Korbést, u. p. Magyar-Cséke, Bihar m.
 — István, Böhönye, Somogy m.
 Hájek Antak, Kálmánca, Somogy m.
 Hakó János, Velcsa, u. p. Rakó-Pribóc, Turóc m.
 Halada Rajmund, Bárkány, u. p. Zágón, Háromszék m.
 Halasy György, Versec, Temes m.
 Hallai Péter, Tisza Szt. Miklós, Torontál m.
 Halmos János, Pilis-Maróth, Esztergom m.
 Halacsuk Miklós, Tiszabogdány, Máramaros m.
 Hamar Lajos, Jakabfalva, u. p. Kászon-Ujfalu, Csik m.
 — Lajos, Kálnak, u. p. Sepsi Szt. György, Háromszék m.
 Hangai Antal, Szöllöske, u. p. Eger, Heves m.
 Hanker József, Neustift, u. p. Szt. György, Pozsony m.
 Haracsi Gyula, Kardosfa, u. p. Szenna, Somogy m.
 — István, Besenyő, u. p. Lábod, Somogy m.
 — József, Kiskovácsi, u. p. Csököly, Somogy m.
 Harambasa János, Volfsberg, u. p. Teregova, Krassó Sz.
 Harangozó Emil, Nyitra-Bajna, Nyitra m.
 Hartl József, Nádasd, u. p. Pásztó, Heves m.
 Hartmann Timon, Lemnek, N. Küküllő m.
 Hasznosi János, P. Sándorrét, u. p. Parád, Heves m.
 Hauer Mihály, Hetény puszta, u. p. Dombóvár, Tolna m.
 Hauch Ede, Csabrendelek, Zala m.
 Hauzner Ede, M. Szőlgyén, u. p. Szőlgyén, Esztergom m.
 Havas Antal, Körtvélyes, u. p. Somorja, Pozsony m.
 Havasi Illés, Nevicke, u. p. Ungvár, Ung m.
 — István, Besenyő, u. p. Lábod, Somogy m.
 Hegedüs Antal, Dobrest, Bihar m.
 — János, Csála, u. p. Arad, Arad m.
 — József, Farkaspatak, u. p. Hollód, Bihar m.
 — Mihály, P. Főnyes, u. p. Parád, Heves m.
 — Mihály, Vinda, u. p. Beszterce, Beszterce N. m.
 Hegybeli Mihály, Palánka, Bács m.
 Hegyesi Péter, Borosjenő, Arad m.
 Hegyi József, Csabrendek, Zala m.
 — Kázmér, Sárerdő, u. p. Mikola, Szatmár m.
 — Mihály, Csévi puszta, u. p. Polgárdi, Fejér m.
 Hecht József, Mihálytelek, u. p. Erdőköz, Zólyom m.
 Heim Rajmund, Szászsebes, Szeben m.
 — Vilmos, Szászsebes, Szeben m.
 Hencz György, Gurahonc, Arad m.
 Hannel Agoston, Kakasfalva, u. p. Soóvár, Sáros m.
 Herbszt János, Palona, u. p. Bács, Bács m.
 Hercegh Ferenc, Mályinka, u. p. Dédes, Borsod m.
 — Ferenc, Ujmassa, u. p. Diósgyőr, Borsod m.
 — János, Palona, u. p. Bács, Bács m.

- Hercegh, József, Szinhegy, u. p. Tászár, Somogy m.
 — Mihály, Aligvári csárda, u. p. Istvándi, Somogy m.
 Herely János, Palona, u. p. Bács, Bács m.
 Hergert Ádám, Üvégbánya, u. p. Bonyhád, Tolna m.
 Herlicska Adolf, Dinnyésdomb, u. p. Oszró, Baranya m.
 Hermán Ferenc, Csömödér, u. p. Páka, Zala m.
 Hermann Mihály, Berethalom, N. Küküllő m.
 Herner Ferenc, Kis-Vaszar, Baranya m.
 Hernest János, Kisberki, u. p. Mosdós, Somogy m.
 Hidvéghy György, Klenova, u. p. Ublya, Zemplén m.
 Hincz Pál, Kreszulya, u. p. Belényes, Bihar m.
 Hirsch Rezső, Kisbár, u. p. Kisbár-Apáti, Somogy m.
 Hitmann József, Szt. István, u. p. Perbete, Komárom m.
 Hocz István, Szt. Jakab, u. p. Nagy-Récse, Zala m.
 Hodai István Sándorrét, u. p. Parád, Heves m.
 Hodossy Sándor, Feketeerdő, u. p. Élesd, Bihar m.
 Hofferek Károly, Lippa, Temes m.
 Hofner János, Z. Várkony, u. p. Pécsvárad, Baranya m.
 Holczer Sándor, Nagy-Baracska, Bács m.
 Holecsko Mihály, Betlér, Gömör m.
 Holl Lajos, Miskolcz, Bosod m.
 Holzbauer Mihály, Sorok puszta, u. p. Szombathely, Vas m.
 Homa János, Dubrinics, Ung m.
 — Pál, Ungvár, Ung m.
 Hoppa József, Kerecke, Máramaros,
 Horbán Márton, Brusztura, u. p. Királymező, Máramaros
 Horel Jakab, Kistótfalu, u. p. Vokány, Baranya m.
 Horny Gusztáv, Turja-Polena, u. p. Turja-Bisztra, Ung m.
 Horváth Adolf, Malomháza, u. p. Füles, Sopron m.
 — Ágoston, Turja-Remete, Ung m.
 — Alajos, Gerény, u. p. Ungvár, Ung m.
 — Antal, Vétyem, u. p. Páka, Zala m.
 — Ferenc, Pozsony (Enten Lache), Pozsony m.
 — Ferenc, Héreg, u. p. Tardos, Komárom m.
 — Ferenc, Róna, u. p. Teplicska, Liptó m.
 — Ferenc, Teplicska, Liptó m.
 — István, Szt. Benedek, Pest m.
 — István, Imsós, u. p. Szt. Benedek, Pest m.
 — István, F. Gyepű, u. p. Városlód, Veszprém m.
 — István, Bábolna, Komárom m.
 — István, Koplaló, u. p. Kálmánca, Somogy m.
 — István, Óhegy, Zólyom m.
 — Iván, F. Szt. Erzsébet, u. p. Szentgyörgyvölgy, Zala m.
 — János, Iván, Sopron m.
 — János, Versecz, Temes m.
 — József, A. Pere, u. p. Bakony-Nána, Veszprém m.
 — József, Déva, Hunyad m.

- Horváth József, Lankócz, u. p. Gyékényes, Somogy m.
 — József, Püspök-Nádasd, Baranya m.
 — Károly, P. Szt. László, u. p. Nagy-Atád Somogy m.
 — Mihály, Benice, u. p. Mura-Szerdahely, Zala m.
 — Mihály, Petőhenye, u. p. Zala Szt. Iván, Zala m.
 — Ödön, Hölvény, u. p. Nagy-Salló, Bars m.
 — Pál, Parád (üveggyár), Heves m.
 — Péter, Dobina, u. p. Baranya-Sellye, Baranya m.
 — Péter, Zala-István, u. p. Szepetk, Zala m.
 — Sándor, Csergő, u. p. Naszvad, Komárom m.
 — Vince, Dinyeberki, u. p. Bükkösd, Baranya m.
- Hözl István, Vrbanja, Slavónia.
- Huber Vince, Boica, u. p. N. Talmács, Szeben m.
- Hubert Antal, Körösbánya, Hunyad m.
- Hucskó József, Rozsnyó, Gömör m.
- Hugyec Péter, Oszlány, Bars m.
- Hunyadi János, Szepes-Olaszi, Szepes m.
 — János, Vojvod, u. p. Petrosény, Hunyad m.
- Hurdu György, Ó-Sebeshely, u. p. Szászváros, Hunyad m.
- Huszár András, Valemare, u. p. Soborsin Arad m.
 — Jakab Lenge, u. p. Bélabánya, Hont m.
- Huszka Pál, Alattyán, Jász N. K. Szolnok m.
- Huszthy Károly, Nyitraszeg, u. p. Bisztricsény, Bars m.
- Hyross András, Ghymes, Nyitra m.
 — Imre, Veszélé, u. p. Pöstyén, Nyitra m.
- Chiba Béla, Vezekény, Pozsony m.
- Chlebovy András, Szt. Lőrinc, u. p. Szepes-Váralja, Szepes m.
- Chovan János, Kapronca, u. p. Körmöcbánya, Bars m.
 — János, Prahártelek, u. p. Kassa, Abauj m.
- Chovanecz Antal, Zsarnóca, Bars m.
- Ilk József, Havasmező, Máramaros m.
- Illyés György, Veresmart, Brassó m.
 — József, Pürkerec, u. p. Zajzon, Brassó m.
 — Mózes, Hosszufalu, Brassó m.
- Imre József, Kovászna, Háromszék m.
 — József Szabéd, u. p. Mező-Rücs, Maros-Torda m.
 — Mátyás, Csála, u. p. Arad, Arad m.
 — Mihály, Héviz, N. Küküllő m,
 — Sándor, Zabola, Háromszék m.
- Incze Antal, Pojána-Mörul, Krassó Sz. m.
 — Miklós, Sz. Sámson, u. p. Szilágy-Balla, Szilágy m.
- Író Mihály, Oroszvár, Moson m.
- Irsa Károly, Sövényesség, u. p. Kőhalom, N. Küküllő m.
- Istók József, Krizba, Brassó m.
- Iván Illés, F. Moecs, u. p. Törösvár, Fogaras m.
 — Illés, Szkerisora, u. p. Topánfalva, Torda A. m.

Iván István, Balaton Szt. György, Somogy m.

— Pál, Sagovina, u. p. Cernik, Slavónia.

Iváncsó Győző, Krompach, Szepes m.

Jaczkovics Miklós, N. Láz, u. p. Ungvár, Ung m.

Jádi István, Csatartó, u. p. Berzencze, Somogy m.

Jáger Mihály, Jánosháza, Vas m.

Jakab Ádám, Keesztut, u. p. Kutas, Somogy m.

— Gábor, Felsőgárd, u. p. Tövis, A. Fehér m.

Jakus János, Esztergom (kut utca 690), Esztergom m.

Jalovits Ferenc, Sándormajor, u. p. Bakony Szt. László, Veszprém m.

Janitsek Antal, Karád, Somogy m.

Jánk Ábrahám, F. Vidra, u. p. Topánfalva, Torda A. m.

János Miklós, Sepsi Szt. György, Háromszék m.

Jánosi Sándor, Alsó-Bajom, N. Küküllő m.

Janoviczky János, Uj-Sztuzsica, u. p. Sztavna, Ung m.

Janovszky Imre, Nagybánya, Szatmár m.

— János, Terebes-Fejérpatak, Máramaros m.

Januskovecz Ferencz, Jólész, u. p. Kr. H. Váralja, Gömör m.

Járos József, Velcsa, u. p. Rakó-Pribóc, Turóc m.

— Károly, Kaphegy, u. p. N. Vázsony, Veszprém m.

Jászberényi Károly, Galac, u. p. Zalatna, A. Fehér m.

Jászku Avram, N. Vidra, u. p. Topánfalva, Torda A. m.

Jávorka János, Gredistye, u. p. Szászváros, Hunyad m.

Jedinák András, Svedlér, Szepes m.

Jenitsek József, Zsarnócza, Bars m.

Jeszenszky Vilmos, A. Homoród, u. p. Színfalva, Szatmár m.

Jonyez Lajos, S. Galgóc, u. p. Sajó-Vadna, Borsod m.

Jovanovits István, Stajerlak, Krassó Sz.

— Miklós, Berzászka, Krassó Sz. m.

Józsa Dénes József, Pécsvárad, Baranya m.

— Mátyás, Gurahonc, Arad m.

Jörös Jenő, Kassa, Abauj m.

Juga Mihály Széleslonka, u. p. Nyiresháza, Máramaros m.

Juhász György, Kolonica, u. p. Sztakcsin, Zemplén m.

— István, Uj-Radna, u. p. Ó-Radna, Beszterce N. m.

— János, Harkács, Gömör m.

— József, Gross, u. p. Facset, Krassó Sz. m.

— József, Lakocsa, Somogy m.

— József, Silingyia, Arad m.

Jungmann Pál, Pécsvárad, Baranya m.

Kaczavein János, Uj-Sinka, u. p. Sárkány, Fogaras m.

Kaczovics János, Berencsfalu, Hont m.

Kacsó Sándor, Samagyom, u. p. Medgyes, N. Küküllő m.

Kádas Imre, Berzova, Arad m.

Kádis János, Pletyonásza, u. p. Topánfalva, Torda A. m.

- Kaffka Ferenc, Malacka, Pozsony m.
 — Károly, Meszics, u. p. Versec, Temes m.
 — Károly, Pöstyén, Nyitra m.
 Káisz János, Nagybánya, Szatmár m.
 Kaiser János, Gyarmat p., u. p. Erdőd, Szatmár m.
 Kákonyi Imre, Csalán p., u. p. Császártöltés, Pest m.
 — Sándor, Kárász, u. p. Dusnok, Pest m.
 Kalamár Dávid, Csáki-Gorbó, Szolnok Dob. m.
 Kalics Lukács, Domszló, Heves m.
 Kalmár Menyhért, Magura, u. p. Kudsir, Hunyad m.
 Kamenszky András, Forgácsfalva, Gömör m.
 Kamler Béla, Szorosság, u. p. Tótvárad, Arad m.
 Kardos Atanáz, Szkerisóra, u. p. Topanfalva, Torda A. m.
 Kanka Tivadar, Bács, Bács B. m.
 Kántor, Lajos, Bácsfalu, u. p. Türkös, Brassó m.
 — Pál, Kereki, u. p. Köröshegy, Somogy m.
 Kanyar István, Lakocsa, Somogy m.
 — János, Gabari p, u. p. Drávafoke, Somogy m.
 Kapinya Antal, B. Berinke, u. p. N. Oroszi, Nógrád m.
 Kapuy Géza, Dénesfalva, u. p. Szomolnok, Szepes m.
 — László, Radistya, u. p. Sajó Szt. Péter, Borsod m.
 Karaba János, Stoósz, Abauj m.
 — Pál, Berzászka, Krassó Sz. m.
 Kárász Gyula, Rakony-Nána, Veszprém m.
 Kardos Lajos, Kis-Balogd, u. p. Bögönye, Somogy m.
 Kárnyáczy Lajos, Temes-Rékas, Temes m.
 Károlyi József, Kostéj u. p. Kossova, Krassó Sz. m.
 — József, Rőjtök u. p. Vas-Bozsok, Vas m.
 Kárpa István, Árok, u. p. Ungvár, Ung m.
 — István, Szolya, u. p. N. Berezna, Ung m.
 Kárpáti József, Pécsfondafa, u. p. Magyarszék, Baranya m.
 Karpfinger Alajos, Farkastorok, u. p. Püspöki, Pozsony m.
 Kartel András, Rozsanda, u. p. Szt. Ágota, N. Kükülő m.
 Kartmann Mihály, Eczelen, K. Kükülő m.
 Kasánszky József, Apatin, Bács B. m.
 Kasi István, Gyergyó-Tölgyes, Csik m.
 Kaspér Ferenc, Suur, Veszprém m.
 Kaspénka Pál, Szirbova, u. p. Bakóvár, Temes m.
 Kassa Mátyás, Herencsvölgy. Zolyom m.
 Kasza Sándor, Kemenes Szt. Péter, Vas m.
 Katána, János, Gilcság, u. p. Szászcsór, Szeben m.
 Katarig Sándor, F. Fancsal, Görgény Szt. Imre, Maros T. m.
 Kattler János, Horgospataka, Szolnok D. m.
 Kecsmár Ferenc, P. Főnyes, u. p. Parád, Heves m.
 Kelemen István, Alsó-Lendva, Zala m.
 Keller Ferenc, Kistugár, u. p. Gács, Nógrád m.
 Kéller Kalmán, P. Eperjes, u. p. Tallós, Pozsony m.

Kemény István, Baltavár, Vas m.

— István, M. Lazur, u. p. Drág-Cséke Bihar m.

Kemka Gyula, Soborsin, Arad m.

Kemey István, Ökrös, Bihar m.

Keproiu Bukur, Kb, Toplica, u. p. Vajdahunyad, Hunyad m.

Kerek András, Gy. Solymos, u. p. Gyöngyös, Heves m.

— Ferenc, Gy. Solymos, u. p. Gyöngyös, Heves m.

Kerekes Ábrahám, Rojahida, u. p. Oláh-Lápos, Szolnok D. m.

— Gusztáv, Kohldorf, u. p. Szászkabánya, Krassó Sz. m.

— György, Husztbaranya, u. p. Huszt, Máramaros m.

— István, Vadászerdő, u. p. Temesvár, Temes m.

— Károly, Maros Szt. Benedek, A Fehér m.

— Károly, Tiszabogdány, Máramaros m.

Keresztes István, Vürpod, u. p. Ujegyház, Szeben m.

— János, Ócsény, Tolna m.

— Mihály, Decs, Tolna m.

— Mihály, Szomfova, u. p. Decs, Tolna m.

— Mihály Túrje, Zala m.

— Miklós, Galac-Fenes, u. p. Zalatna, A. Fehér m.

Keresztély László, Zágón, Háromszék m.

Kereszteszku Miklós, Hittyiás, u. p. Buziás, Temes m.

Keszler József, P. Rekeceli, u. p. Gyalár, Hunyad m.

Keszte János, Albák, u. p. Topánfalva, Torda A. m.

Keszthelyi Pál, Kerekí u. p. Köröshegy, Somogy m.

Ketreneszku György, Temes-Szlatina, Temes m.

Keveresán János, Maros-Szlatina, Arad m.

— Manó, Pécska, Arad m.

Kezmanr Antal, Csév, u. p. Dorogh, Esztergom m.

Kincses Ápád, Szélszeg, u. p. Sülelmed, Szilágy m.

Kinéz Zenovie, Halalis, u. p. Soborsin, Arad m.

Kinich József, Szászsebes, Szeben m.

Kirchhoffer Agoston, Offenbánya, Torda A. m.

Kis Albert, Zabola, Háromszék m.

— András, Kokova, Gömör m.

— Antal, Incemajor, u. p. Horpács, Sopron m.

— Dénes, Sarkaica, u. p. Sárkány, Fogaras m.

— Ferenc, Béregh, Bács B. m.

— Gergely, Monó, u. p. Sülelmed, Szilágy m.

— Imre, Bodola, Háromszék,

— István, Pány, u. p. Szepsi, Abauj m.

— István, Ötvös, Zala m.

— István, Domoszló, Heves m.

— János, Pápateszér, Veszprém m.

— János, P. Mehetós, u. p. Szücs, Veszprém m.

— János, Szabar, Baranya m.

— József, Urföld, u. p. Tallós, Pozsony m.

— József, Cserkut-Szöllös, Baranya m.

- Kis József, Hosszufalu, u. p. Jánosháza, Vas m.
 — József, Kövesd, Sopron m.
 — József, Vingárd, A. Fehér m.
 — József, Marosujvár, Maros-Torda m.
 — József, Gy. Solymos, u. p. Gyöngyös, Heves m.
 — Károly, M. Valkó, u. p. N. Kalota, Kolos m.
 — Lajos, Márton, u. p. Bátor, Heves m.
 — Sándor, Bánhorvát, Borsod m.
 — Sándor, Bázos, u. p. Temes-Rékas, Temes m.
 — Sándor, Nagy-Köveres, Temes m.
- Kisfaludy János, Mnisek, Szepes m.
 Kisgyörgy József, Apáca, Brassó m.
 Kis Simonfi Sándor, Kökényes, u. p. Nyiresháza, Máramaros m.
 Kiszelák Ádám, Zsedény, u. p. Mura-Szerdahely, Zala m.
 — József Benice, u. p. Mura-Szerdahely, Zala m.
- Klein Gy. György, Gyöngyösoldal, u. p. Decs, Tolna m.
 — József, Gyöngyösoldal, u. p. Decs, Tolna m.
 — Pál, Garadna, Abauj m.
- Klés Salamon, Prigona, u. p. Szászcsór, Szeben m.
 — Tamás, Nadrág, Krassó Sz. m.
- Klespitz János, Kökényes, u. p. Csurgó, Somogy m.
 Klimert István, Mihálytelek, u. p. Erdőköz, Zolyom m.
 Klinovszky István, Ó-Palánka, Bács B. m.
 — Rezső, Petirs, u. p. Lippa, Temes m.
- Kmostinecz János, Rudnó, Nyitra m.
 Koczur József, Bodoka, u. p. A. Meczenzéf, Abauj m.
 Kocsis Géza, Rimaszombat, Gömör m.
 — János, Hamuháza, u. p. Dencsháza, Baranya m.
- Kodrutz Nutz, Zalatna, A. Fehér m.
 Kohl Gergely, Balla, Heves m.
 Kokes Károly, Pozsony (Zergehegy), Pozsony m.
 Kollár Béla, Szécs-Polyánka, u. p. Parno, Zemplén m.
 — Ferenc, Dunabökény, Bács B. m.
 — János, Vöröskő, u. p. Cseszte, Pozsony m.
- Kolozsvári István, Fenyőerdő, u. p. Károlyfalva, Temes m.
 Kolpaszky Gyula, Budapest (III. Szépvölgy 4710)
 — József, Zsarnócza, Bars m.
- Komáromi Mátyás, Karád, Somogy m.
 — Mátyás, Lupest, u. p. Tótvárad, Arad m.
- Komli József, Bűrüs, u. p. Gyöngyösmellék, Somogy m.
 Komora József, Likér, u. p. Nyustya, Gömör m.
 Komsa Dömötör, Szelistye, Szeben m.
 Koncz Antal, Csik-Szereda, Csik m.
 Koncsátu Tamás, Stajerlak, Krassó Sz. m.
 Kondor, Imre, Alibánfa, u. p. Zala Szt. István, Zala m.
 — József, Balázsfalu, Vas m.
- Kónya Dénes, Papolcz, Háromszék m.

- Koós, István, Kassa-Ujfalú, u. p. Kassa, Abauj m.
 Koperdák József, Szászsebes, Szeben m.
 Koppándy Mihály, Hátszeg, Hunyad m.
 Kordován Miklós, A. Borgó, u. p. Borgó-Prund, Beszterce N. m.
 Kordován Ferenc, Kis-Ladna, Sáros m.
 Korkes Szilárd, F. Vidra, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 Kormány Mihály, Babath, u. p. Gödöllő, Pest m.
 Kormos Sándor, Felső-Bánya, Szatmár m.
 Kornet Ferenc, Stajerlak. Krassó Sz. m.
 Kornya Vazul, N. Buttyin, Arad m.
 Korom Pál, M. Pécska, u. p. Pécska, Arad m.
 Korzsinek Alajos, Vajszló, Baranya m.
 Kósa József, Apátfalva, Borsod m.
 — Sándor, Szász-Sáros, u. p. Erzsébetváros, K. Küküllő m.
 Kosár József, Láposfő, u. p. Káptalanfa, Torda A. m.
 Kosztea Miklós, Szkerisóra, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 Kosztolányi János, Ócsény, Tolna m.
 Kosztrober György, Sándorfalu, u. p. Felső-Bánya, Szatmár m.
 Koszty János. Nagy-Bocskó, Máramaros m.
 — János, Nagy-Bánya, Szatmár m.
 Kottra Ferenc, Berence, u. p. Kemence, Hont m.
 Kotyéc Vazul, Hagymás-Lápos, Szatmár m.
 Kovács András, Szakonyfalva, u. p. Szt. Gotthárd, Vas m.
 — Béla, Pata puszta, u. p. Árpád, Bihar m.
 — Béla, Turja-Remete, Ung m.
 — Ferenc, Kül-Doromlás, u. p. Fajsz, Pest m.
 — Ferenc, Zalavár, Zala m.
 — Ferenc, Farkasvölgy, u. p. Kokova, Gömör m.
 — Géza, Sümeg (Urbér puszta), Zala m.
 — György, Szilágy-Somlyó, Szilágy m.
 — Gyula, Közép-Dalos, u. p. Szt. Gróf, Zala m.
 — Imre, Feketepatak, u. p. A. Fernezely, Szatmár m.
 — István, Sályi, u. p. Less, Bihar m.
 — István, N. Csonka, u. p. Szatmár-Németi, Szatmár m.
 — János, Csigahegy, u. p. Bakony-Nána, Veszprém m.
 — János, Bodony, u. p. Parád, Heves m.
 — János, Kövesd, u. p. Sistarovec, Temes m.
 — János, Csáky, Zala m.
 — János, Malomvíz, u. p. Kernyesd, Hunyad m.
 — János, Salgóbanka, u. p. Salgó-Tarján, Nógrád m.
 — József, Nagy-Kapornak, Zala m.
 — József, Jaló, u. p. Tallós, Pozsony m.
 — József, Hosszúfalú, u. p. A. Lendva, Zala m.
 — József, Hajmáskér, Veszprém m.
 — József, Szomolya, u. p. Bogács, Borsod m.
 — József, Magura, u. p. Kudsír, Hunyad m.
 — Lőrinc, Gsála, u. p. Arad, Arad m.

- Kovács Mihály, Monostor-Apáti, Zala m.
 — Mihály, Csehi, u. p. Bazsi, Zala m.
 — Mihály, Boicza (Déva mellett), Hunyae m.
 — Miklós, Szász-Nádas, N. Küküllő m.
 — Mór, Pördeföld, u. p. Páka, Zala m.
 — Pál, P. Sasvár, u. p. Parád, Heves m.
 — Péter, Mohács, Baranya m.
 — Sándor, Marosvásárhely, Maros-Torda m.
 — Sándor, Fehéregyház, u. p. Segesvár, N. Küküllő m.
 — Sándor, Fehéregyház, u. p. Segesvár, N. Küküllő m.
 — Simon, Ilyefalva, Háromszék m.
 Kovácsi Gyula, Perzsa havas, u. p. Ó-Radna, Beszterce N. m.
 Kovordányi Tamás, Pléskuca, u. p. Acсуca, Arad m.
 Kozák József, Jálna, Bars m.
 Kozim János, Javor, u. p. Divény, Nógrád m.
 Kozlik Ignác, Dobó, u. p. Osztróluka, Zólyom m.
 Kozma Antal, Töröcsvár, Fogaras m.
 — György, O. Kercisora, u. p. A. Árpás, Fogaras m.
 — Lázár, Kisharos, u. p. Kacko, Szolnok Dob. m.
 Kozsej György, Aranyidka, Abauj m.
 — György, Jászó, Abauj m.
 Kozsurka János, Karecsány, u. p. Szt. István, Sáros m.
 Körmendi Gyula, Sebes, u. p. Kemenes Szt., Péter Vas m.
 Körmöczy Illés, Csála, u. p. Arad, Arad m.
 Körös György, Körösmező, Máramaros m.
 Körösi Bükki György, Kis Kun Halas, Pest m.
 Köröskényi József, Hosszmező, u. p. Nagy Geőcz, Ung m.
 Körtvélyessy Sándor, Széles-Lonka, u. p. Nyiresháza, Máramaros m.
 Köteles Ferenc, Sitér, u. p. Szalárd, Bihar m.
 Kötél László, Boksa-Láza, u. p. Orosztony, Zala m.
 Kött György, Verőce, Slavónia.
 Köves István, Margita, u. p. Szemenye, Zala m.
 Kraft András, Rozsnyó, Brassó m.
 Kraftsik Adolf, Kis-Berezna, Ung m.
 — János, Borsa, Máramaros m.
 — Lajos, Felső-Vissó, Máramaros m.
 Kraftsikovits János, Szilbás, Bács B. m.
 Krajcsevics Lajos, Nyék, u. p. Hidaskürt, Pozsony m.
 Krajcsics Lajos, Zsitkóc u. p. Dobronak, Zala m.
 Krajnik György, Görgény Szt. Imre, Maros-Torda m.
 — János, A. Tőkes, u. p. Kassa, Abauj m.
 — Mihály, Béles, u. p. Gyurkuca, Kolos m.
 Králik István, N. Liberese, u. p. Gács, Nógrád m.
 — József, Lupócs, u. p. Gács, Nógrád m.
 Krolovec István, Gilvánfa, u. p. Magyar Mecske, Boronya m.
 Krámer György, Kemenes Szt. Péter, Vas m.
 Kranász Pál, Pula, u. p. Nagy-Vázsony, Veszprém m.

- Krátky Lajos, Németkér, u. p. Dunaföldvár, Tolna m.
 Krausz Ferenc, Alberti-Irsa, Pest m.
 — János, Alcsina, u. p. Ujegyház, SzeLen m.
 — János, Ujegyház, Szeben m.
 — Mihály, Urvölgy, u. p. Altiz, Csik m.
 — Viktor, N. Toronya, Csörgő, Zemplén m.
 Krauze Manó, Zsalobina, Zemplén m.
 Krébesz Géza, Mocsár, u. p. Selmecebánya, Bars m.
 — József, Padrag, Veszprém m.
 Krécza Mihály, Oláh, Szt. György, Beszterce N. m.
 Krecsuneszku Péter, Gross, u. p. Facset, Krassó Sz. m.
 Krémer János, Romuli, u. p. Telcs, Beszterce N. m.
 — József, Fonó, u. p. Báté, Somogy m.
 Kremes Ferenc, Munkács, Bereg m.
 Kreutz Tivadar, Meződ, u. p. Baranya m.
 Krigovszky János, Tardos, Komárom m.
 Kriszt György, Kapnikbánya, Szatmár m.
 — Ödön, Horgospataka, Szolnok Dob. m.
 Krisztea János, Vérd, u. p. Szt. Ágota, N. Küküllő m.
 Kriveszky György, Rahó, Máramaros m.
 Krizmanics József, Kövesd, Sopron m.
 Krojanics Jzsák, Németboly, Baranya m.
 Kropacsek Lajos, Benkovo, u. p. Teplicska, Liptó m.
 Krunker József, Szt. Bekálla, u. p. Köves-Kálla, Zala m.
 Krupár János, Szent-Kereszt, Esztergom m.
 Krupitzer Frigyes, Csibán, u. p. Szászcszor, Szeben m.
 Krük János, Okörmező, Máramaros m.
 Kubán János, Szászsebes, Szeben m.
 Kubányi Mihály, Arudfalva, u. p. Abrudbánya, A. Fehér m.
 Kugler József, Pilis-Maróth, Esztergom m.
 Kudy József, Pelsücz, Gömör m.
 Kukor József, Csörötnek, u. p. Szt. Gotthárd, Vas m.
 — Vincze, Csörötnek, u. p. Szt. Gotthárd, Vas m.
 Kulcsár Gábor, Felső-Vissó, Máramaros m.
 — János, Szt. Mihály, u. p. Német-Lád, Somogy m.
 — Lajos, Bábony, u. p. Sajó-Ecseg, Borsod m.
 Kummert Lajos, Sötétvölgy, u. p. Kokasd, Tolna m.
 — Lajos, Szegárd, Tolna m.
 Kunsay Gyula, Felső-Tárkány, Heves m.
 Kunzlbauer Károly, Hodi, u. p. Galánta, Pozsony m.
 Kupás Dániel, V. Doszului, u. p. Zalatna, A. Fehér m.
 Kupecz Mihály, Kassa-Béla, u. p. Kassa-Hámor, Abauj m.
 Kurcsa János, Koltha, Esztergom m.
 Kurta Ferenc, Zágon, Háromszék m.
 Kuth Ignác, Esztergom, (Anna utca 311) Esztergom m.
 Kuti János, Bodrog-Monostorszeg, Bács B. m.

- Kühn Péter, Gáncs, u. p. Rettég, Szolnok Doboka m.
 Kürthy Rezső, Nagy-Somkut, Szatmár m.
- Laár Ferenc, Májer u. p. Ó-Radna, Beszterce N. m.
 Labasán János, Sistarovec, Temes m.
 Labuda János, Dolina, u. p. Lőcse, Szepes m.
 — János, Kohlvald, u. p. Lőcse, Szepes m.
 Laczkó János, Szt. Tamás p., u. p. Gálosfa, Somogy m.
 — Zsigmond N. Terény, u. p. Nógrád-Szena, Nógrád m.
 Laczkovits Ferenc, Szolcsán, Nyitra m.
 Lahner Ferenc, Körösmező, Máramaros m.
 — Ferenc, Tereselpatak, u. p. Nyiresháza, Máramaros m.
 — Lajos, Ungvár, Ung m.
- Lakatos János, Büdössár, u. p. Vámfalu, Szatmár m.
 — János, Tarany, Somogy m.
 — Mihály, Lakytelek, Pest m.
- Laky János, Cseklész, Pozsony m.
 Lammert György, Kapnikbánya, Szatmár m.
 Lamos József, Szelce, u. p. Nagy-Szuha, Gömör m.
 — Lajos, Uj-Massa, u. p. Diósgyőr, Borsod m.
- Láng Pál, Német Büks, u. p. Vas-Rátót, Vas m.
 Laszkovics József, Zagyva, u. p. Salgó-Tarján, Nógrád m.
 László István, Felmér, u. p. Nagy-Sáros, N. Küküllő m.
 Lasztovicska Ferenc, Bajcs, Komárom m.
 — Ferenc, Csenke, u. p. Muzsla, Esztergom m.
- Latkovics István, Ujbánya, Bars m.
 Láza Mihály, Görbed, u. p. Tenke, Bihar m.
 Lázár István, Gyergyó Szt. Miklós, Csik m.
 — János, Dobrest, Bihar m.
 — Károly, F. Ucsa, u. p. Alsó-Vist, Fogaras m.
- Láyer Mihály, Kerceseliget, Somogy m.
 Lecs János, Pestes, u. p. Élesd, Bihar m.
 Lehn János, Vokány, Baranya m.
 Leitner Rezső, Csopea, u. p. Hátszeg, Hunyad m.
 Lelik András, Német Szt. Péter, Temes m.
 Lengyel Albert, Alsó-Rákos, N. Küküllő m.
 — János, Bodrog-Olaszi, Zemplén m.
 — József, Dorgos, u. p. Lippa Temes m.
 — József, F. Pörböl, u. p. Baja Szt. István, Pest m.
 — József, Sándormajor, u. p. Devecser, Veszprém m.
 — Mihály, Szepes-Váralja, Szepes m.
- Lenkey Kálmán, Terebes-Fejérpatak, Máramaros m.
 Lestyán István, Szépfalu, Temes m.
 Leszher Alajos, Palánka, Bács B. m.
 — Sándor, Felső-Kabol, Bács B. m.
- Libus János, Lalasinc, u. p. Berzova, Arad m.
 Lihányi Pál, Nyustya, Gömör m.

- Linder Jakab, Bács-Ujlak, Bács B. m.
 Lipcsei János, Szélszeg, u. p. Sülelmed, Szilágy m.
 Lipka Árpád, Huszárokellő, u. p. Csóth, Veszprém m.
 — Béla, Jászó, Abauj m.
 — Géza, Tolna, u. p. Tardos, Komárom m.
 — Pál, Pápa, Veszprém m.
 Lisska Lipót, Kecskemét, (Nagy nyír 168) Pest m.
 Liszy György, Stajerlak, Krassó Sz. m.
 Livosa Ferenc, Bisztricsény, Bars m.
 Lojko Márton, Klek u. p. János-Gyarmat, Bars m.
 Longauer Gyula, Bulló, u. p. Motyók, Zólyom m.
 Lótos János, Görgény Szt. Imre, Maros Torda m.
 Lovász András, Gyertyánliget, Máramaros m.
 Lovrics Antal, Vercsény, Szeben m.
 Löffler János, Rima-Brézó, Gömör m.
 Löke Sándos, Hátmeg, Bereg m.
 Lönhardt Péter, Borgó-Prund, Beszterce N. m.
 Lőrinc István, Köblös p., u. p. Visonta, Somogy m.
 — János, A. Nána, u. p. Domoszló, Heves m.
 — József, Rőjtök, u. p. Vas-Bozsok, Vas m.
 Lucsánszky István, Toriszka, Szepes m.
 Ludrovszky József, Bártfa, Sáros m.
 Luibl Sándor, Hidas-Németi, Abauj m.
 Lukács István, Szokoly, u. p. Szt. István, Sáros m.
 — János, Rima-Lehota, u. p. Rimabánya, Gömör m.
 — József, Ercsenye, u. p. Gyanafalva, Vas m.
 — Sándor, Páty, Pest m.
 Lungociu Miklós, Persány, Fogaras m.
 Luppinger Ferenc, L. Szkerisora, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 Lupu Dániel, Gyulafehérvár, A. Fehér m.
 Lutsch György, Mártonhegy, u. p. Nagy-Sink, N. Küküllő m.
 Lyách László, Pászkóc, u. p. Zsdenyova, Bereg m.
- Maár János, Alsó-Fernezely, Szatmár m.**
 — János, Békés, Békés m.
 — János, Sályi, u. p. Less, Bihar m.
 — József, Blidár, u. p. A. Fernezely, Szatmár m.
 — József, Kigyós, u. p. Békös-Csaba, Békés m.
 — Károly, P. Menyeke, u. p. Herend, Baranya m.
 — Sándor, Alsó-Fernezely, Szatmár m.
- Máda Mihály, Hájó, u. p. Félixfürdő, Bihar m.
 Madaras Imre, Gyergyó-Tölgyes, Csik m.
 Madarász György, Bács Szt. Iván, Bács B. m.
 — János, Széplak, u. p. Gyanta, Bihar m.
 Magas Dániel, Verespatak, Alsó-Fehér m.
 Magdó Márton, Radvánc, u. p. Ungvár, Ung m.
 Magyar Antal, Kerecsend, Heves m.

- Magyar György, Árpádhalom, u. p. Orosháza, Csanád m.
 — György, Sárerdő, u. p. Mikola, Szatuár m.
 — György, Szatmár, Szatmár m.
 Mahay Ferenc, Cserenye, u. p. Oszlány, Bars m.
 Machay Pál, Vámosfalva, Nógrád m.
 Májer András, Jaád, Beszterce N. m.
 — Arthur, Borpatak, u. p. Nagybánya, Szatmár m.
 — Ferenc, Tárnok, Zala m.
 — Gyula, Kaposvár, Somogy m.
 — János, Malomvíz, u. p. Kernyesd, Hunyad m.
 — János, Turja-Remete, Ung m.
 — János, Jósikatelep, Kolozs m.
 — Károly, Sátoralja-Ujhely, Zemplén m.
 — Károly, Tárnok, Zala m.
 — Márton, Nagy-Vázsony, Veszprém m.
 — Rezső, Rézbánya, Bihar m.
 Majländer Károly, Apatin, Bács B. m.
 Majlik János, Gács, Nógrád m.
 Major Nándor, Bezdán, Bács B. m.
 Makacsek András, Kajtánháza, u. p. Noszlop, Veszprém m.
 Makk János, Racsleve, u. p. Sagovina, Slavónia.
 Makky János, Somorjai sziget, u. p. Rajka, Moson m.
 Maksay Gyula, Dámvadas, u. p. Nyerges-Ujfalú, Esztergom m.
 — Lajos, Bisztra, u. p. Déda, Maros-Torda m.
 Maldet János, Stajerlak, Krassó Szörény m.
 Malicza Flóris, Dobrest, Bihar m.
 Málík János, P. Kőkut, u. p. Verpelét, Heves m.
 Mándrics János, F. Szinevér, u. p. A. Szinevér Máramaros m.
 Maniu Gergely, Szecsel, u. p. Szelistye, Szeben m.
 Marányi Géza, Hajós, Pest m.
 Marcell János id., Rozsnyó, Brassó m.
 — János ifju, Rozsnyó, Brassó m.
 Marcsán János, Horgospataka, Szolnok D. m.
 Márele Izsák, Solyom, Bihar m.
 Márffy Sándor, Nagy-Kovácsi, Pest m.
 Margit József, Hegy Szt Márton, u. p. Baksa, Zala m.
 Marinka Zakariás, Rosztova u. p. Karánsebes, Krassó Sz. m.
 Márkon János, Déva, Hunyad m.
 Markovits István, Nagybér, u. p. Kisbér, Komárom m.
 Maródi József, Pula, u. p. Nagy-Vázsony, Veszprém m.
 Marosán Mihály, Naszód, Beszterce N. m.
 Marosi Ananiás, Pozsoga, u. p. Zám, Hunyad m.
 — György, Hosszuszó, u. p. Lipppa, Temes m.
 Marquart Ferenc, Kutykovác, u. p. Vukovár, Slavonia.
 Marsinyi Antal, Gy. Solymos, u. p. Gyöngyös, Heves m.
 Martinek Károly, Püspöki. Pozsony m.
 — Lajos, Kürth, Komárom m.

- Martinovics Mátyás, Petrosz, u. p. Ungvár, Ung m.
 Márton András, Kapnikbánya, Szatmár m.
 — János, Kis-Rebra, u. p. Naszód, Beszterce N.
 Mártonfi Miklós, Mirkvásár, u. p. A. Rákos, N. Küküllő m.
 Maruska Rezső, Garamrév, u. p. Zsarnóca, Bars m.
 Maschek Ferenc, Ujlót, Bars m.
 Masztics Elek, Gyulafehérvár, A. Fehér m.
 Mataringa Vazul, Berzászka, Krassó Sz. m.
 Máthé Ferenc, Vörs, Somogy m.
 — János, Gyökeres, u. p. Nagy-Nyires, Szatmár m.
 — Miklós, Somodi, Abauj m.
 Matejko Gábor, Káposztafalu, Szepes m.
 Matéz András, Ó-Sükösd, u. p. Sükösd, Pest m.
 Matián János, Kopácsel, u. p. Fogaras, Fogaras m.
 Matinka János, Demsus, u. p. Hátszeg, Hunyad m.
 Matisz Pál, Tajna, u. p. Verebély, Bars m.
 Matkovits Albert, Kesztlőc, Esztergom m.
 — Vilmos, Kesztlőc, Esztergom m.
 Matl József, Szolyva, Bereg m.
 Matula Gyula, Kapnikbánya, Szatmár m.
 Matzenauer Ferenc, Bulea, u. p. A. Árpás, Fogaras m.
 Mátyás János, Siklós, Baranya m.
 Matyaszky Elek, Turja-Remete, Ung m.
 Matyóka Mihály, Havasköz, Ung m.
 Mazányi Imre, Tardos, Komárom m.
 Mázsa Imre, Zala-Egerszeg, Zala m.
 Medriczky János, Hajnik, Zólyom m.
 — Milán, Kecskés, u. p. Bélabánya, Hont m.
 Medvecz Mátyás, Szelenye, u. p. Garadna, Abauj m.
 Megyesi Ferenc, Óhuta, u. p. Diósgyőr Borsod m.
 Méhes Ágoston, Rima-Brézó, Gömör m.
 Mehrbrodt József, Priszlop, u. p. Szászváros, Hunyad m.
 Mell Lajos, Ökrös, Bihar m.
 Menykő Mihály, K. Berezna, u. p. N. Berezna, Ung m.
 Meretei Gábor, Bálványos, Somogy m.
 Merza Albert, Sokolár, u. p. Rakasdia, Krassó Sz. m.
 Méry Antal, Pozsony, (Sin ut) Pozsony m.
 Mesics József, Magyarlak, u. p. Szt. Gotthárd, Vas m.
 Meszariu György, Bráza, u. p. Fogaras, Fogaras m.
 Mészáros Dezső, Kövesd, u. p. Báltaszék, Tolna m.
 — György, Csesznek, Veszprém m.
 — János, Csermelyvölgy, u. p. Szt. István, Sáros m.
 — János, Dallos fűrész, u. p. Bartos, Bars m.
 — Mihály, Kis-Ujfalu, u. p. Szt. István, Sáros m.
 — Tamás, Nagy-Szöllős, Ugocsa m.
 Mezei György, Barcs, Somogy m.
 — János, Buzaj puszta, u. p. Bátor, Heves m.

- Mezei János, Miszloka, u. p. Kassa, Abauj m.
 Miczariu Partelemon, Stajerlak, Krassó Sz. m.
 Micsky Miklós, Ella major, u. p. Bisztricsény, Bars m.
 Mihajlovics János, Bács-Monostorszeg, Bács B. m.
 — Panta, Berzászka, Krassó Sz. m.
 Mihaleszk Miklós, Govasdia, u. p. Gyalár, Hunyad m.
 Mihalko Gábor, Alsó-Fernezely Szatmár m.
 Mihu János, Fényes, u. p. Teregova, Krassó, Sz. m.
 Miklai János, Dudar, u. p. Zirc, Veszprém m.
 — Pál, Deseda, u. p. Mernye, Somogy m.
 Miklós Illés, Pozsoga, u. p. Zám, Hunyad m.
 — István, Csobános, u. p. Csik Szt. Márton, Csik m.
 — István, Sinna-Dobra, u. p. Szászcsor, Szeben m.
 — János, Hosszu-Perezsteg, Vas m.
 — János, Besenyő-Siágy, u. p. Lábod, Somogy m.
 — Károly, Dobsina, Gömör m.
 — Miklós, Deés, Szolnok D. m.
 Miklósi János, Oroszhegy, Udvarhely m.
 Miklosica István, Nagy-Nyires, Szatmár m.
 Mikó László, Erdő-Horváti, Zemplén m.
 Miksa Pál, Nagy-Köveres, Temes m.
 Mikus Pál, Alsó-Esztergály, Nógrád m.
 Mild János, Magaré, N. Küküllő m.
 Miller Imre, Csornoholova, Ung m.
 Milosán János, Dezsán, u. p. Vajdá-Récse, Fogaras m.
 Miranics József, Völgyi p., u. p. Kerka Szt. Miklós, Zala m.
 Miskolczi János, Ó-Kemence, u. p. Perecseny, Ung m.
 Mispál András, Királyi, u. p. Rimaszombat, Gömör m.
 Misuta Bertalan, Pusztavacs, Pest m.
 — Jenő, Olernó, u. p. Szepes-Olaszi, Szepes m.
 Misztrik István, Dobrócs, u. p. Feketebalog, Zólyom m.
 Mitiáriu József, Stajerlak, Krassó Sz.
 Mlinarics József, Völgyfalu, u. p. Alsó-Lendva, Zala m.
 Moha Alajos, Kisiblye, u. p. Selmebánya, Hont m.
 Moharos János, Simonfa, u. p. Nagy-Peterd, Baranya m.
 Moisz Mihály, Avas-Felsőfalu, Szatmár m.
 Moisziu Constantin, Prebul, u. p. Nagy-Zorlenc, Krassó Sz. m.
 Mold József, Sarkad, Bihar m.
 — Vilmos, Székudvar, Arad m.
 Moldován István, Halmágy u. p. Sárkány, N. Küküllő m.
 — Mihály, Görgény Szt. Imre, Maros-Torda m.
 Molnár András, Lugos, Krassó Szörény m.
 — Bálint, Pilis-Maróth, Esztergom m.
 — Imre, Kapruca, u. p. Berzova, Arad m.
 — Imre, Parajd, Udvarhely m.
 — István, Orfű, u. p. Abaliget, Baranya m.
 — Károly, Málinka, u. p. Dédes, Borsod m.

- Molnár Lajos, Szt. Domokos, u. p. Magyar-Zsákod, Udvarhely m.
 — Márton, Tatrang, u. p. Zajzon, Brassó m.
 — Mihály, Parajd, Udvarhely m.
 — Orbán, Zenta, Bács B. m.
 — Péter, Pancsova, Torontál m.
 — Péter, Székely-Udvarhely, Udvarhely m.
 — Vendel, Monyoróska, u. p. Vajszló, Baranya m.
- Molnos Ferenc, Vajdahunyad, Hunyad m.
- Molváretz Lajos, Karád, Somogy m.
- Monika Fereenc, Lakácsi, u. p. Alsó-Récsény Nyitra m.
- Moosberger Márton, Bátor, Heves m.
- Morár Jakab, Vizakna, Alsó-Fehér m.
- Morvai János, Sajó-Várkony, u. p. Ozd, Borsod m.
- Mostis István, Borgó-Beszterce, Beszterce N. m.
- Motz István, F. Győrös, u. p. Tenke, Bihar m.
 — Péter, Vasand, u. p. Tenke, Bihar m.
- Motyesán Constantin, Jeder, u. p. Somkut, Szatmár m.
- Mózer Adolf, Ferencfalva, Krassó Sz. m.
- Mösk Ernő, Ivánc, Vas m.
- Muraközy János, Ó-Radna, Beszterce N. m.
- Murgu Pál, Szvinica, Krassó Sz. m.
- Müller György, Csömödér, u. p. Páka, Zala m.
 — János, Nagy-Ilonda, Solnok D. m.
 — János, Szálka, u. p. Morágy, Tolna m.
 — Mihály, Muzsna, N. Küküllő m.
 — Mihály, N. Keresztes, u. p. Csáki-Gorbó, Szolnok D. m.
 — Mihály, Szálka, u. p. Morágy, Tolna m.
 — Mihály, Szász-Ivánfalva, N. Küküllő m.
- Nábráczky József, Rév (Köröm), Bihar m.
- Nádhera Ferenc, Kenyeri, Vas m.
- Nagy Dezső, Zilah, Szilágy m.
 — György, Bezdán (Kozora), Bács B. m.
 — György, Gyergyó-Ujfalu, Csik m.
 — János, Bisztra, u. p. Déda, Maros-Torda m.
 — János, Gy. Solymos u. p. Gyöngyös, Heves m.
 — János, Nagyerdő, u. p. Szatmár-Németi, Szatmár m.
 — János, Vaskut, Bács B. m.
 — József, Bólya, Kis Küküllő m.
 — József, Böhönye (Vadaskert), Somogy m.
 — József, Vértvízi puszta, u. p. Szenna, Somogy m.
 — Károly, Bezdán (Kozora), Bács B. m.
 — Károly, Palona, u. p. Bács, Bács B. m.
 — Károly, Sebes, u. p. Vágh, Sopron m.
 — László, Nyirád, Zala m.
 — Miklós, Kardosfa, u. p. Szenna, Somogy m.
 — Mihály, Nagy-Nyires, Szatmár m.

- Nagy Sándor, Mihelény, u. p. Kristyor, Bihar m.
 Nagy Sándor, Tiszabogdány, Máramaros m.
 Naszlady Sándor, Pilis-Maróth, Esztergom m.
 Názádt Sándor, Brusztura, u. p. Királymező, Máramaros m.
 Nebl István, Sári puszta, u. p. Kéthely, Somogy m.
 Neff Ferenc, F. Báránd, u. p. Zala-Apáti, Zala m.
 Negrila Miklós, Szeráta u. p. Alsó-Pörumbák, Fogaras m.
 Nemcsok József, Bélabánya, Hont m.
 — József, Dobrócs, u. p. Feketebalog, Zólyom m.
 Nemes János, Brusztura u. p. Királymező Máramaros m.
 Németh Gyula, Borsmonostor, u. p. Kéthely Somogy m.
 — Gyula, Szegzárd, Tolna m.
 — István, Jánosháza, u. p. Győr Szt. Márton, Győr m.
 — István, Nagy-Várad (püspöki erdőhivatal), Bihar m.
 — István, Pókafa u. p. Szepetk, Zala m.
 — József, G. Üvegcsür, u. p. Görgény Szt. Imre, M. Torda m,
 — Sámuel, Beszterce, Beszterce N. m.
 Nemsur Jenő, Város-Lőd, Veszprém m.
 Neuschwendtner Gusztáv, Selmechánya, Hont m.
 Neuwirth László, Felső-Tárkány, Heves m.
 Nezdei György, Paca u. p. Szenna, Somogy m.
 Neznik István, Ujhuta, u. p. Diósgyőr, Borsod m.
 Niemczky Ferenc, J. Mindszent, u. p. Jászó, Abauj m.
 Noszlopi Pál, Farkas-Gyepü, u. p. Város-Lőd, Veszprém m.
 Novacseszku Pál, Dalbosec, Krassó Sz. m.
 Novák Ferenc, Liptó-Ujvár, Liptó m.
 — Imre, Baja, u. p. Maros-Szlatina, Arad m.
 — Imre, Zala-Apáti, Zala m,
 — János, Rédova, u. p. Felső-Sajó, Gömör m.
 — József, Kapos-Füred, u. p. Toponár, Somogy m.
 Novotny Antal, Mária-Besnyő, u. p. Gödöllő, Pest m.
 — László, Sz. Száldobágy, u. p. Venter, Bihar m.
 — Róbert, Ujhuta, u. p. Diósgyőr, Borsod m.
 — Sándor, Sz. Száldobágy, u. p. Venter, Bihar m.
 Nyág Tódor, Albák, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 Nyárai András, Doroszló, Heves m.
 Nyegra Vazul, Szkerisora, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 Nyigutt Ferenc, A. Tőkés, u. p. Kassa, Abauj m.
 — József, Kassa-Hámor, u. p. Kassa, Abauj m.
 Nyika János, Ausel u. p. Petrosény, Hunyad m.
 — Lukács, Kristyor, u. p. Vaskoh, Bihar m.
 Nyisztor Döme, Rontó, u. p. Félix fürdő, Bihar m.
- Oana Miklós, Szt. Kercisora, u. p. A. Arpás, Fogaras m.
 Oberkirch Gyula, Szt. Margita, u. p. Gsege, Hajdu m.
 Obornyik János, Ujlak, Nyitra m.
 Ocsenás István, Ferencfalva, Krassó Sz. m.

- Ocsenás József, Andrásfalu, u. p. Znió-Váralja, Turóc m.
 Ohánovits Mihály, Vajdahunyad, Hunyad m.
 Oksz Lajos, Toronya, u. p. Ökörmező, Máramaros m.
 Oláh Béla, Matkó puszta, u. p. Kecskemét, Pest m.
 — Ferenc, Meziád, u. p. Kebeds-Belényes, Bihar m.
 — János, Karcag, Jász N. K. Szolnok m.
 — József, Ferencmajor, u. p. Bögöte, Vas m.
 Ollé Pál, Kemence, Hont m.
 Omisli Mihály, A. Lugos, u. p. Élesd, Bihar m.
 Onderko András, Tihány, Abauj m.
 Onyec Miklós, Szkerisora u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 Oravec Antal, Ó-Massa, u. p. Diósgyőr, Borsod m.
 — János, Hosszuaszó, N. Küküllő m.
 — József, Podluzsány, u. p. Zsély, Nógrád m.
 Orbán Ferenc, Németbánya u. p. Jákó Veszprém m.
 — István, Magyar-Nemegye, Beszterce Naszód m.
 — János, Apáca, Brassó m.
 — János, Gombos, Bács B. m.
 — Károly, A. Fancsal, u. p. Görgény Szt. Imre, M. Torda m.
 Ordódi József, Petirs, u. p. Lippa, Temes m.
 Orend János, Alsó-Árpás, Fogaras m.
 — Mihály, Jakabfalva u. p. Szt. Ágota, N. Küküllő m.
 Ormós Endre, Csarnató, u. p. Királyháza, Ugocsa m.
 Ormósi Ipoly, Nagy-Bocskó, Máramaros m.
 Orosz Ferenc, Kis-Koh, Bihar m.
 — György, Andócska, u. p. Szilice, Gömör m.
 — Gyula, Aranybánya. u. p. Sóóvár, Sáros m.
 — Illés, Uj-Huta, u. p. Diósgyőr, Borsod m.
 — István, Bogyán, u. p. Vajszka, Bács B. m.
 — János, Dombó, Máramaros m.
 — Sándor, Jósikatelep, Kolos m.
 Oroszlányi István, Hasznos p., u. p. Pásztó, Heves m.
 Országh Adolf, Zsarnóca, Bars m.
 Orth László, Sopot, u. p. Dalbosc, Krassó. Sz. m.
 Oruzsinszky Antal, Hilyó, Abauj m.
 — Mihály, Hilyó, Abauj m.
 Osváth József, F. Tót, u. p. Talpas, Arad m.
 Osztertag János, Jágonak, u. p. Vásárdombja, Baranya m.
 Ottisz Béla, Püspöki, Pozsony m.
 — Lajos, Farkastorok, u. p. Püspöki, Pozsony m.
 Otruba János, Csév, u. p. Dorogh, Esztergom m.
 Ördög Ferencz, Zimbró, u. p. Gurahonc, Arad m.
- Paics Márton, Snellersruhe u. p. Berzászka, Krassó Sz. m.
 Paimmer Ferenc, Fényőhegy, u. p. Fényő, Győr m.
 Palcer Sándor, Nagy-Baracska, Bács B. m.
 Pálffy István, Bezeréd, u. p. Szepetk, Zala m.

- Pálffy János, Felső-Tólkés, u. p. Kassa, Abauj m.
 Palkó Jakab, Jászó-Ujfalu, u. p. Semse, Abauj m.
 — Mózes, Petrosény, Hunyad m.
 Pallér Dömötör. Kucsuláta, u. p. Sárkány, Fogaras m.
 Pallós Sándor, Jánosfalva, Bihar m.
 Pandur György, Villány, Baranya m.
 Panek Károly, Denk puszta, u. p. Nyirád, Zala m.
 Pántlik Ignác, Szászsebes, Szeben m.
 Pápa Ferenc, Szinta, u. p. Csurgó, Somogy m.
 Pápai Antal, Hövej, u. p. Kapuvár, Sopron m.
 Papp Albert, Abrudfalva, u. p. Abrudbánya, A. Fehér m.
 — Aurél, Fenes, u. p. Belényes, Bihar m.
 — Endre, N. Gérce, u. p. Turó, Ugocsa m.
 — Ferenc, Tyej, u. p. Hunyad-Dobra, Hunyad m.
 — Ferenc, Tucskánd, u. p. Gérce, Vas m.
 — Ferenc, Ujbánya, u. p. Hosszu-Hetény, Baranya m.
 — György, Csingervölgy, u. p. Ajka, Veszprém m.
 — János, Magura, u. p. Kudsir, Hunyad m.
 — János, Maróc, u. p. Rác-Kozár, Baranya m.
 — József, K. Csiszárok, u. p. Szt. Lőrinc, Baranya m.
 — Lajos, F. Domony, u. p. Ungvár, Ung m.
 — Mihály, Simon, u. p. Töröcsvár, Fogaras m.
 — Péter, Dráva-Szt. Márton, Somogy m.
 — Sándor, Szin, Abauj m.
 — Vazul, Felső-Ucsa u. p. Alsó-Vist, Fogaras m.
 — Vendel, Vörs, Somogy m.
 Papolci Lajos, Kapnikbánya, Szatmár m.
 Parajdi Mózes, Varság, u. p. Oroszhegy, Udvarhely m.
 Parragi István, Kónyi, u. p. Ötvös-Kónyi, Somogy m.
 Pásk László, Józsikatelep, Kolozs m.
 Paskuj Dániel, Ilosva, Bereg m.
 Pászku János, Gyalár, Hunyad m.
 Pásztor Albert, Daróc, u. p. Ungvár, Ung m.
 Pasztorek Antal, Mácsé puszta, u. p. Farnad, Esztergom m.
 Pataki Ferenc, Csarnoháka, u. p. Jádvolgy, Bihar m.
 — Imre, Alvinc, Alsó-Fehér m.
 Patkó Viktor, Paca, u. p. Szenna, Somogy m.
 Patrik János, Majthén, u. p. Pruzsina, Trencsén m.
 Pauer Ferenc, Aranyidka, Abauj m.
 Pavlányi József, Pakoly, u. p. Lőcse, Szepes m.
 Pázsicky József, Sátoralja-Ujhely, Zemplén m.
 Pázsitni József, Pálmafalu, u. p. Igló, Szepes m.
 Payer József, Diósgyőr, Borsod m.
 Péca Mihály, Szilvás, Borsod m.
 Pécskai Döme, Perecseny, Ung m.
 Pécskán Leontin, Zabálc, u. p. Batta, Krassó Sz. m.
 Pegán Ferenc, Vétyem, u. p. Páka, Zala m.

- Pechtol János, P. Gesztes, u. p. Vértes-Somló, Komárom m.
Pék István, Rajka, Moson m.
— József, Antalóc, u. p. Horlyó, Ung m.
— József, Köblér őrtanya, u. p. Szerednye, Ung m.
Pelencei József Csehi u. p. Dráva-Szabolcs, Baranya m.
Péll Ferenc, Várong pusztá, u. p. Szill Somogy m.
Pemffy János, Krompach, Szepes m.
Penk Antal, Cikó, (Berekalja, Tolna m.
Péntek József, Dobroni major, u. p. Szt. Grót, Zala m.
Peron István, Alsómajor, u. p. Bögöte, Vas m.
Pesti Ferenc, Kerka-Kutas, u. p. Csesztreg, Zala m.
Petelka Ferenc, Pozsony (városi faraktár) Pozsony m.
Péter Ferenc, Körös, u. p. Kovászna, Háromszék m.
— Mátyás, Vargyas u. p. Olasztelek, Udvarhely m.
Petkó Partén, Lyeszkovica, u. p. Fehértemplom, Krassó Sz. m.
Petneházy Péter, Alsó-Fernezely, Szatmár m.
Petőfi Döme, Govasdia, u. p. Tótvárad, Arad m.
Petrossovits Tivadar, Vinna-Banka, Zemplén m.
Petrik Áron, Rozsnyó, Brassó m.
— Miklós, Fenes, u. p. Zalatna, Alsó-Fehér m.
— Vazul, Stavna, Ung m.
Petrovits József, Dékány, u. p. Baka, Pozsony m.
Petruc Miklós, Mikesásza, N. Küküllő m.
Petrusán, István, Párva, u. p. Naszód. Beszterce N. m.
Petrusz András, Vámosfalva, Nógrád m.
Pfiszer Károly, Padurány, u. p. Batta, Krassó Sz. m.
Piacsek Béla, Bellatinc, Zala m.
Pikler József, Vedard u. p. M. Senkvic, Slavónia.
Pilcmann József, Tarnóca, Somogy m.
Pilelszky Hugo, Hunkóc, u. p. Szobránc, Ung m.
Piller Gábor, Sötétvölgy, u. p. Kokasd Tolna m.
— Gábor, Szegzárd, Tolna m.
— Lajos, Patt pusztá, u. p. Hetes. Somogy m.
— Mihály, Hossu-Hetény, Baranya m.
Pintér Ernő, Lovász-Patona, Veszprém m.
— József, Török-Koppány, Somogy m.
Pintye Gábor, Uj-Radna, u. p. Ó-Radna, Besztercc N. m.
Pintyili György, Str. Kercisora, u. p. A. Árpás, Fogaras m.
Piros Sándor, Besenyő, u. p. Lábod, Somogy m.
Piroska János, Etéd, Udvarhely m.
Pisch József, Bars-Rudnó, Bars m.
Pisko Pál, Bábaszék, u. p. Dobronya, Zólyom m.
Piso Mózes, Orlát, Szeben m.
Pitlea Flóris, Ogradina, Krassó Sz. m.
Pivovárnik György. Osztrov u. p. Birkis, Krassó Sz. m.
Plakinger Pál, F. Szinevér, u. p. A. Szinevér, Máramaros m.
Plesznyiv János, Bisztricsény, Bars m.
Pócs Bertalan, Péth, pályaudvar Veszprám m.

- Pócsai János, Csurgó, Somogy m.
 Podolcsák András, Huszt, Máramaros m.
 Pojenár Miklós, Vultor, u. p. Zalatna, A. Fehér m.
 Pokorny Otto, Szent-Antal, Hont m.
 Polányi Lajos, Ungvár, (Zugó) Ung m.
 Polc József, Bisse, u. p. Siklós, Baranya m.
 Polcsek Ferenc, Jerszeg, Krassó Sz. m.
 Polgár János, Csejkő, u. p. Garam-Ujfalú, Bars m.
 — József, Riskulica, u. p. Körösbánya, Hunyad m.
 — Nándor, Szt. Miklós, u. p. Mernye, Somogy m.
 Policsek István, Gyertyánliget, Máramaros m.
 Polják Antal, Somodi, Abauj m.
 Pollák Károly, Fedémes, u. p. Eger-Bakta, Heves m.
 Polónyi Balázs, Voflsberg, u. p. Teregova, Krassó Sz. m.
 — Mihály, Bacsófalva, u. p. Hegybánya, Hont m.
 Polyák Tamás, Havasköz, Ung m.
 Pomp Sándor, F. Árpás, u. p. A. Árpás, Fogaras m.
 Ponó Márton, Gombás, u. p. Rozsnyó, Gömör m.
 Popa Agoston, K. Berivoj, u. p. Fogaras, Fogaras m.
 — János, Keresztényfalú, Brassó m.
 Poracha Károly, Trnové, u. p. Roszina, Trencsén m.
 Pota István, Szomolya, u. p. Bogács, Borsod m.
 Pölöskei József, Véménd, Baranya m.
 Prágai József, Vledény, Fogaras m.
 Preinisberger Antal, Tiszabogdány, Máramaros m.
 — Ede, A. Telek, u. p. Vajdahunyad, Hunyad m.
 — Ignác, Brusztura, u. p. Királymező, Máramaros m.
 Prelki János, Porcest, n. p. Vöröstorony, Szeben m.
 Prenner Pongrác, Hetyefő, u. p. Gógánfa, Zala m.
 Pressel Lajos, Dénes, u. p. Szomolnok, Gömör m.
 Pretori Dezső, Szepes-Remete, Szepes m.
 Pric Géza, Ujbánya, Bars m.
 Prie János, Szakadát, u. p. Hortobágyfalva, Szeben m.
 Prikkel Lajos, Vadács, u. p. Süttő, Észtergom m.
 Prikril János, Garamrév, u. p. Zsarnóca, Bars m.
 Proháb Bálint, Nagy-Köveres, Temes m.
 Prockl Rezső, Lest, u. p. Kékkő, Nógrád m.
 Psenyicska Antal, Pásztó, Heves m.
 Ptacsek Béla, Belső-Pereg, u. p. Mezőhegyes, Csanád m.
 — Rezső, Hornya, u. p. Nagy-Bossány, Nyitra m.
 Puha Vendel, Ábrahámtelek, u. p. Tápió-Szele, Pest m.
 Pulinger János, Kőpatak, Hont m.
 Puller István, Dáka, Veszprém m.
 Pultz Simon, Garam-Szőllös, u. p. N. Koszmály, Bars m.
 Puncmann Lajos, Bács, Bács B. m.
 Puóbis Mihály, Salling, u. p. Fekete-Balog, Zólyom m.
 Puska Pál, Lajosháza, u. p. Kálmánca, Somogy m.
 Puszka János, Husztót, u. p. Abaliget, Baranya m.

Quirikó Sándor, Esztergom, Esztergom m.

Rác József, Benedekmező, u. p. Előpatak, Háromszék m.

— Vazul, Sebes, u. p. Fogaras, Fogaras m.

Racska Ferenc, Mocsár, u. p. Baranya-Sellye, Baranya m.

Racskó János, Jópatak, u. p. Málnapatak, Nógrád m.

Rád János, Sárd, u. p. Magyar-Igen, Alsó-Fehér m.

Radics János, Kövesd, Sopron m.

— Pál, P. Vejke, u. p. Nagy-Cenk, Sopron m.

Rafai Gergely, Csév, u. p. Dorogh, Esztergom m.

Ramnyamcu Tripon, Szilas, u. p. Buziás, Temes m.

Ranovszky Albert, Tiszabogdány, Máramaros m.

Ratimonszky Gábor, Molnos, u. p. Nyitra, Nyitra m.

Rebek Béla, Karád, Somogy m.

— János, Gyöngyösoldal, u. p. Decs, Tolna m.

Rédl Károly, Bázos, u. p. Temes-Rékas, Temes m.

Redutz János, Kirpa, u. p. Kudsir, Hunyad m.

Reisz Kálmán, Körösmező, Máramaros m.

Reiter Ferenc, Palánka, Bács B. m.

Rend József, Iszló, u. p. Deményháza, M. Torda m.

Répás András, Kövesd, u. p. Báttaszék, Tolna m.

Répászky János, Kovácsvágás, u. p. Dernő, Gömrő m.

— József, Krasznahorka-Váralja, Gömör m.

Repity József, Bodrog-Monostorszeg, Bács B. m.

Részeg Ferenc, Déva, Hunyad m.

Rettegi József, Csererdő, u. p. Szatmárhegy, Szatmár m.

Rezedák Jakab, Nagy-Enyed, Alsó-Fehér m.

Ricár Vazul, Batuca, u. p. Kapruca, Arad m.

Rickó Géza, Tiha, u. p. Lyuta, Ung m.

Richter Károly, Pozsony, (Pötsenliget) Pozsony m.

Rigán Sámuel, Alsó-Dió, u. p. Felső-Dió, Pozsony m.

Rigli Horváth József, Kövesd, Sopron m.

Ringhoffer Bernát, Suur, Veszprém m.

Riskovics Imre, Felső-Vissó, Máramaros m.

Rodenbücher József, Szepes-Szombat, Szepes m.

Rojeszko József, Pojána-Ruszká, u. p. Teregová, Krassó Sz. m.

Rojta János, Ó-Tohán, Fogaras m.

Rojthy Gusztáv, Nagy-Rápol, Hunyad m.

Roma János, Berzászka, Krassó Sz. m.

Róna Lajos, P. Szt. Kereszt, u. p. Pilis-Szántó, Pest m.

Rónai Mihály, Kudsir, Hunyad m.

Rondonelli Jenő, Menyháza, Arad m.

Rosala Ananiás, Vajda-Récse, Fogaras m.

Roskó József, Mocsolyás-Bekény, u. p. Sály Borsod m.

— Lajos, Bekény, u. p. Sály, Borsod m.

— Pál, Ó-Huta, u. p. Diósgyőr, Borsod m.

— Péter, Rahó, Máramaros m.

- Rosú Dániel, Szászsebes, Szeben m.
 Roszipal János, Sáp, u. p. Magyar-Bél Pozsony m.
 Rotarides Bertalan, Sztavna, Ung m.
 Roth Dezső, K. Szredistye, u. p. N. Szredistye, Temes m.
 — János, Mardos, u. p. Bólya, N: Küküllő m.
 Rothländer György, Szonta, (fekete bara) Bács B. m.
 Roza János, Csömödér, u. p. Páka, Zala m
 Rozek Antal, Csákány, Vas m.
 Rozmán Mihály, Lujza major, u. p. Felső-Szölnök, Vas m.
 Rozovlyán Péter, Tárkány u. p. Belényes, Bihar m.
 Rózsai Mihály, Gyertyánliget, Máramaros
 Rozslapil Károly, Magaslak, u. p. Élesd, Bihar m.
 Rozsos János, Mária-Nosztra, Hont m.
 Rócei János, Oszada, Liptó m.
 Ruder András, Dencsháza, Baranya m.
 Ruiszl Emil, Magaslak, u. p. Hegybánya, Hont m.
 — Nándor, Geletnek, Bars m.
 Rusz Demeter, Gyér, Torontál m.
 — László, Szászváros, Hnyad m.
 Rusznyák Sándor, N. Talmács, u. p. Talmács Szeben m.
 Rübl Norbert, Bánffytelep, u. p. Telcs, Beszterce N. m.
 — Róbert, Dragomérfalva, Máramaros m.

- Salamon András, Alsó-Porumbák, Fogaras m.
 — András, Barabás, Bereg m.
 — Dénes, O. Kercisora, u. p. A. Árpás, Fogaras m.
 — Imre, Patak puszta, u. p. Szill, Somogy m.
 — János, Milejegyházzszeg, u. p. Nagy-Lengyel Zala m.
 — József, Szöllős puszta, u. p. Tab, Somogy m.

Saláti József, Földvár, Brassó m.

Sander György, Murpod, u. p. Ujgyház, Szeben m.

Sándor Albert, Nagy-Enyed, Alsó-Fehér m.

- Antal, Turja-Remete Ung m.
 — György, Istvánhegy, u. p. Szákul, Krassó Sz. m.
 — György, Kis Kun Félegyháza Pest m.
 — János, Bakamező, u. p. Birkis, Krassó Sz. m.
 — József, Krizba, Brassó m.

Sárkány Gábor, Petőci puszta, u. p. Kővágó-Szóllős, Baranya m.

Sas József Hobol u. p. Szigetvár, Somogy m.

Sásky Miklós, F. Bzova, u. p. Vámosfalva, Nógrád m.

- Sándor, Zagyva, u. p. Salgó-Tarján, Nógrád m.

Schek László, Sajó-Várkony, Borsod m.

Schicktanc Gyula, F. Stubnya u. p. Stubnya fürdő, Turóc m.

Schill Kristóf, Belényes-Ujlak, Bihar m.

Schin Mihály, Lipcse, Máramaros m.

Schindler Antal, Szempe, Pozsony m.

Schleier Károly, Eperjes (Hegyecske), Sáros m.

- Schlézinger Pál, Nagybánya, Szatmár m.
 Schiopu Miklós, Zabálc, u. p. Batta, Krassó Sz. m.
 Schlosser József, Rezsőpart, u. p. Zólyom-Brézó, Zólyom m.
 Schmidt Gáspár, Németbánya, u. p. Jákó, Veszprém m.
 — Gusztáv, Havasmező, Máramaros m.
 — János, Üzbégh Nyitra m.
 — Pál, Prigona, u. p. Szászcsór, Szeben m.
 Schmindel János, Helyesfa, u. p. Bükkösd, Baranya m.
 Schmuck György, Kéthely, Somogy m.
 Schneider Tamás, Kolcmány, u. p. Ujegyház, Szeben m.
 Schneller Gusztáv, Gyertyánvölgy, u. p. Diósgyőr, Borsod m.
 — Lipót, Pincehely, Tolna m.
 Scholz János, Gyirok, Temes m.
 Schreiner András, Topánfalva, Torda A. m.
 — Mihály, Bezdán (Kozora), Bács B. m.
 Schréter Antal, Tőkés, u. p. Felső-Szöcs, Szolnok D. m.
 Schroff Antal, Dobrest, Bihar m.
 Schrötter Emil, Dobrócs, u. p. Fekete-Balog, Zólyom m.
 — Lajos, F. Fernezely, u. p. A. Fernezely Szatmár m.
 Schubert János, Nagy-Födémes, Pozsony m.
 Schuller Traugott, O-Radna, Beszterce N. m.
 — Traugott Stajerlak, Krassó Sz. m.
 Schusztér Mihály, Berethalom, N. Küküllő m.
 Schüller Antal, Borsa, Máramaros m.
 Schwartz Károly, Ságvár, Somogy m.
 Schweitzer Antal, Haraszt, u. p. Gödöllő, Pest m.
 Séber Zsigmond, Bács-Ordas, Bács B. m.
 Sebestyén János, Csehbánya, u. p. Városlőd, Veszprém m.
 Sebők Vilmos, F. Szinevér, u. p. A. Szinevér, Máramaros m.
 Séner Antal, Ferencfalva, Krassó Sz. m.
 Sepegi József, Balázsfalva, Alsó-Fehér m.
 Sepsí Sándor, Luk, u. p. Köröskény, Bihar m.
 Siehta Károly, Aranypatak, Sáros m.
 Sima Mihály, Bankó, u. p. Kassa, Abauj m.
 — Mihály, Tenke, Bihar m.
 Simko András, Kassa-Ujfalú, u. p. Kassa Bihar m.
 — György, Lénavart, Szepes m.
 — János, Kassa-Hámor, Abauj m.
 Simkovics István, Szent-István, Sáros m.
 Simény Ferenc, Zetelaka, Udvarhely m.
 Simó Géza, Magyar-Igen, Alsó-Fehér m.
 Simon Gábor, Felső-Vlssó, Máramaros m.
 — Gábor, Oldalfalva, u. p. Tornallya Gömör m.
 — Imre, B. Szeraszló, u. p. Bárdi-Bükk, Somogy m.
 — József, Gy. Solymos, u. p. Gyöngyös, Heves m.
 Simonyi József, Dubovác, u. p. Deliblat, Temes m.
 Simsik Mihály, A. Lehota, u. p. Péteri Zólyom m.

- Sinkovics Antal, Vezeknye, u. p. Püspöki, Pozsony m.
 Siold Miklós, N. Ilva, u. p. Ó-Radna, Beszterce N. m.
 Sipka Béla, Jászó, Abauj m.
 Sipos Ferenc, Heves-Aranyos, u. p. Bátor, Heves m.
 — Gyula, Albák, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 — Gyula, Ó-Sebeshely, u. p. Szászváros Hunyad m.
 — János, Huszt, Máramaros m.
 Sipőc György, Ferencmajor, u. p. Bögöte, Vas m.
 Sirbu Miksa, Ruszkabánya, Krassó Szörény m.
 Sisa Tamás, Mész-Dorgos, u. p. Lippa, Temes m.
 Siskovics József, Császár, Komárom m.
 Skerhák Antal, Eperjes (Ceméte), Sáros m.
 Smolenszky Sándor, Bruckenu, Temes m.
 Smotzer György, Kászómező, u. p. Nagy-Bocskó, Máramaros m.
 Sófár Galacán, Zernest, Fogaras m.
 Solticky András Kapnikbánya, Szatmár m.
 Somjai József, Szatmár-Németi (Nagyerdő), Szatmár m.
 Somogyi József, Feketevíz, u. p. Bakony-Szombathely Veszprém m.
 Somorjai István, Mesztegnye, Somogy m.
 — József, Csibrák u. p. Kurd, Tolna m.
 Somosi Ferenc, Majdlesztanya, u. p. Sárköz-Ujlak, Szatmár m.
 Soós György, Orfalu, u. p. Szt. Gotthárd, Vas m.
 Sötét Endre, Bél, u. p. Ipoly-Pásztó, Hont m.
 Spalek Lajos, Somos, u. p. Kis-Jenő, Arad m.
 Spangel Imre, Szergény, u. p. Vinár, Veszprém m.
 Sperka József, Misód, u. p. Motyók, Zolyom m.
 Sponták Mihály, Csontos, u. p. N. Berezna Ung m.
 Stadel János, Garat, u. p. Kőhalom N. Küküllő m.
 Stadler Lőrinc, Várkony, u. p. Pécsvárad, Baranya m.
 Stagl György, Homok, u. p. Tászar, Somogy m.
 Starc János, Komló, Baranya m.
 Stefáni Mihály, Ugra u. p. Homoród-Kőhalom, N. Küküllő m.
 Stefánik János, Hámosfalva, u. p. Kuntapolca, Gömör m.
 Stempák Ferenc, K. Topolovec, u. p. N. Topolovec, Temes m.
 Stercl Jakab, Királymező, Máramaros m.
 Sternenszky János, Virágos, u. p. Villány, Branya m.
 — József, Rác-Töttös, Baranya m.
 Stic László, Veszprém (Csorda u. 1263 sz.), Veszprém m.
 Stix Sebestyén, Csornarika, u. p. A. Szinevér, Máramaros m.
 Stroffek Jakab, Koszorus, u. p. Jánosgyarmat, Bars m.
 — József, Garam-Kürtös, Bars m.
 Strojca Jeromos, Orlát, Szeben m.
 Stropék István, Dávod puszta, u. p. Böhönye, Somogy m.
 Studinger Jakab, Galambos, u. p. Okorág-Kárász, Baranya m.
 Stumpf Antal, Pilis-Marót, Esztergom m.
 Suba Farkas, Aklos, u. p. Kászón-Altiz, Csik m.
 Sulyok Sándor, Petrosény, Hunyad m.

- Surányi István, Vadudobrl, u. p. Gyalár, Hunyad m.
 Süle Ernő, Apatin, Bács B. m.
 — István, Pusztasügy, u. p. Penc, Nógrád m.
 Sütő György, Kaphegy, u. p. N. Várzsony, Veszprém m.
 — Lajos, Hermán major, u. p. N. Várzsony, Veszprém m.
 Svarda Antal, Sáros-Szt. Mihály, Sáros m.
 Svenda László, Uzsok, Ung m.
 Szabados Vince, N. Turica, u. p. Turja-Remete, Ung m.
 Szabó András, Barka u. p. Dernő, Gömör m.
 — András Remete, u. p. Belényes, Bihar m.
 — András, Rozsnyó, Gömör m.
 — Antal, Gombos, Bács B. m.
 — György, Kelemenliget u. p. Vajszló Baranya m.
 — Gyula, Oláh-Ujfalú, u. p. A. Árpás, Fogaras m.
 — János, Albák, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 — János, Lajosháza, u. p. Kálmánca, Somogy m.
 — József, Ágfalva, Sopron m.
 — József, Aranyos csárda, u. p. Emőd, Borsod,
 — József, Somodi, Abauj m.
 — Lajos, Vrbanja, Slavónia.
 — Márton, Szászsebes, Szeben m.
 — Mátyás, Tényő, Győr m.
 — Ödön, Volsberg, u. p. Teregova, Krassó Sz. m.
 — Sándor, Bogyoszló, u. p. Albis, Bihar m.
 Szabodecky Amand, Szekatura, u. p. Feketehalom, Brassó m.
 Szajkó Rudolf, Brusztura, u. p. Királymező, Maramaros m.
 Szakács Bertalan, Darnó u. p. Sirok, Heves m.
 — János, Gánya, u. p. Nyiresháza, Maramaros m.
 — Sándor, Mezőhegyes, Csanád m.
 Szakály József, Hosszúfalú, Brassó m.
 Szalai Ferenc, Imre major, u. p. Zirc, Veszprém m.
 — István, Imre major, u. p. Esztergál, Veszprém m.
 — János, Balaton-Földvár, Somogy m.
 Szalai Mihály, Pusztasemes, u. p. Köröshegy, Somogy m.
 Szálka Albert, Bustyaháza, Maramaros m.
 — Albert, Dombó, Maramaros m.
 Szamoskövy Bálint, Görgény Szt. Imre, Maros Torda m.
 Szandtner Ödön, Mikesásza, N. Küküllő m.
 Szántai Lajos, Hosszúfalú, Brassó m.
 Szár János, Püspöki, Pozsony m.
 Száraz János, Száraz-Ajta, u. p. Nagy-Bacon, Háromszék m.
 Szarka János, Nagy-Szóllós, Ugocsa m.
 — László, Puznyákfalva, u. p. Frigyesfalva, Bereg m.
 Szarvas István, Nagy-Runk, u. p. Vajdahunyad, Hunyad m.
 — Mihály, Jánoshalma, u. p. Jankovác, Bács B. m.
 Szász Béla, Kemenes, u. p. Nemés-Magasi, Vas m.
 — Ferenc, Kovácsziget, u. p. Püspöki, Pozsony m.

- Szász Gábor, Jod, u. p. Dragomérfalva, Máramaros m.
 — István, Roskány, u. p. Hunyad-Dobra, Hunyad m.
 — István, Ruderita, u. p. Zernest, Fogaras m.
 — Zsigmond, Lunka-Ujfalu, u. p. Alsó-Szolcsva, Torda A. m.
 Szászik Ignác, Kőviz, u. p. Kis-Garam, Zólyom m.
 Szaszkovics Pál, Szirbova, u. p. Bakóvár, Temes m.
 Szathmáry Mihály, Mária-Nosztra, Hont m.
 Szatványi Antal, Vissóoroszi botgyár, Havasmező, Máramaros m.
 Szavilla Ferenc, Szigord, u. p. Soóvár, Sáros m.
 Szedelényi János, Bekény, u. p. Sály, Borsod m.
 Szedlák Mihály, Sumjác, u. p. Vereskő, Gömör m.
 Szedelmayer Pál, N. Szőlgyén, u. p. Szőlgyén, Esztergom m.
 Szegedi Ferenc, Valea-Brád, u. p. Brád, Hunyad m.
 Szegfű István, Patosfa, u. p. Német-Lád, Somogy m.
 Seidl József, Apatin, Bács B. m.
 Székács János, Péterréve, Bács B. m.
 Székely Ferenc, Gyulafehérvár, Alsó-Fehér m.
 — Ferenc, Vámos-Gálfalva, u. p. Abos-Gálfalva, K. Küküllő m.
 — György, Zágor, K. Küküllő m.
 — Ignác, Miszloka, u. p. Kassa, Abauj m.
 — István, Ruzka, u. p. Teregova, Krassó Sz. m.
 — János, Sebesvölgy, u. p. Szomolnok, Szepes m.
 — Lajos, Sztr. Kercisora, u. p. A. Árpás, Fogaras m.
 Széles János, Szász-Erked, Udvarhely m.
 Szelezsán Mihály, Tenke, Bihar m.
 Széll József, Csatár, u. p. Bihar, Bihar m.
 Szemán Mihály, Balázsvágás, u. p. Berzevice, Sáros m.
 Szendrey János, O. Láposbánya, u. p. Horgospataka, Szolnok D. m.
 Sente József, Lippa, Temes m.
 Szentgyörgyi Károly, Lesnyek, u. p. Branyicska, Hunyad m.
 Szép Odön, Királyerdő, u. p. Baka, Pozsony m.
 Szepesi János, Debrőd, u. p. Jászó, Abauj m.
 Szetter József, Herkály, u. p. Komárom-Ujváros, Komárom m.
 Szedvinszky István, Kiszindia, u. p. Buttyin, Arad m.
 Szigeti János, Szászsebes, Szeben m.
 — József, Hámor, u. p. Málnapatak, Nógrád m.
 — Sándor, Monyoró, u. p. Bokszeg, Arad m.
 Szikora József, Znió-Váralja, Turóc m.
 Szilágyi Antal, M. Szákos, u. p. Szinerszeg, Temes m.
 — István, Zsadány, u. p. Szatmár, Szatmár m.
 — János, Priszlop, u. p. Kudsir, Hunyad m.
 — Palkó János, Zenta, Bács B. m.
 — Palkó Márton, Béles, u. p. Gyurkuca, Kolos m.
 Szili József, Ecsény, u. p. Mocsolád, Somogy m.
 Szilvási Gyula, Zimbró, u. p. Gurahonc, Arad m.
 Szilveszter Dénes, Keresztényfalva, Brassó m.
 — József, Magyar-Bodza, Háromszék m.

- Szilveszter József, Torja, Háromszék m.
 Szima Kulica, B. Bocárd, u. p. Magyarigen, A. Fehér m.
 Szinek Nándor, Rác-Mecske, Baranya m.
 Szippel Márton, Rác-Töttös, Baranya m.
 Szirmai Pál, Nagy-Bánya, Szatmár m.
 Szkala Alajos, Palást, Hont m.
 Szlávik Géza, Remítas, u. p. Ghymes, Nyitra m.
 — József, Kerektó, u. p. Garam Szt. Benedek, Bars m.
 Szlimák János, Ósva, u. p. Grábóc-Bogdány, Abauj m.
 Szlivka András, Bars-Szklénó, Bars m.
 Szlonka József, Nagy-Liberce, u. p. Gács, Nógrád m.
 Szmetán Mihály, Feketepatak, u. p. A. Fernezely, Szatmár m.
 Sznoha, Vilmos, Hosszumező, u. p. Nagy-Geőc, Ung m.
 Szobihárd Gyula, Stomfa, Pozsony m.
 Szoboszlai Endre, Terebes-Fejérpatak, Máramaros m.
 Szoják József, Feked, u. p. Véménd, Baranya m.
 Szokolics Lajos, Vázsony, u. p. Gyékényes, Somogy m.
 Szokoly István, Lumán, u. p. Turja-Remete, Ung m.
 Szombathy Gyula, Tópatak, u. p. Szent-Antal, Hont m.
 Szomesán Nekifor, Hordó, u. p. Telcs, Beszterce, N. m.
 Szommer Ferenc, Kis-Csány, u. p. Oszró, Baranya m.
 Szomora János, Benkovo u. Teplicska, Liptó m.
 — József, Viszka, u. p. Marosillye, Hunyad m.
 Szőke György, Zalatna, Alsó Fehér m.
 — József, Topánfalva, Torda A. m.
 — Sándor, Cserbel u. p. Vajdahunyd, Hunyad m.
 Szöllősi Albert, Göde-Mesterháza, Maros-Torda m.
 Szőnyi József, Zabálc, u. p. Batta, Krassó Sz. m.
 Szpisák Pál, Csáb-Bükk, u. p. Csáb, Hont m.
 Szporny Gyula, Csörötnek, u. p. Szt. Gotthárd, Vas m.
 Sztanek Gyula, Csornoholva, Ung m.
 Sztanka István, Ravazd, u. p. Győr-Szt. Márton, Győr m.
 — Menyhért, Jánosháza, u. p. Győr Szt. Márton, Győr, m.
 Sztolina János, Velbach, u. p. Szepes-Olaszi, Szepes m.
 Sztomics Gergely, Zám, Hunyad m.
 Sztenácsik Pál, Kotman-Mehota u. p. Vámosfalva, Nógrád m.
 Sztrilecky János, Csornoholova, Ung m.
 Sztudényi Sándor, Rahó, Máramaros m.
 Szuhár Ferenc, Aranyos csárda, u. p. Emőd, Borsod m.
 — János, Sós-Ujfalu, u. p. Soóvár, Sáros m.
 — Mátyás, Diósgyőr, Borsod m.
 Szuhozsa Mihály, Nyíregyháza, Szabolcs m.
 Szullik Frigyes, Bur Szt. György, Pozsony m.
 Szupkay Pál, Rozália, Máramaros m.
 Szuszla János, Tárcahegy, u. p. Ungvár, Ung m.
 — Péter, Bercsényifalva, Ung m.
 Szvitelszky Gusztáv, Bercsényifalva, Ung m.

- Szvoren György Péla, u. p. Ceszte, Pozsony m.
 Szvorényi Pál, Ujvidék, Bács B. m.
 Szücs Ferenc, Csákberény, Fejér m.
 — József, Gombos, (Rabtelep) Bács B. m.
 — József Gödöllő, Pest m.
 — Miklós, Izaszacsol, u. p. Dragomérfalva, Máramaros m.
 Szür Ferenc, Kis-Gyón, u. p. Csernye, Veszprém m.
 — Ferenc, Ubald, u. p. Csernye, Veszprém m.
- Takács Ferenc, Kálmánca, Somogy m.
 — István, A. Pere, u. p. Bakony-Nána, Veszprém m.
 — József, Selyp, Nógrád m.
 — László, Nagy-Bocskó, Máramaros m.
 — Miklós, Osztroluka, Zólyom m.
 Takár Károly, Dombó, Máramaros m.
 Takári Vilmos, Istvándi, Somogy m.
 Tallér Ferenc, F. Pandur, u. p. Baja Szt. István, Pest m.
 Tálás János, Petrosz, u. p. Dombrovány, Bihar m.
 — József, Terebezd, u. p. Böhönye, Somogy m.
 Tamás Lajos, Hosszufalu, Brassó m.
 — Mátyás, Fenes, u. p. Zalatna, Alsó-Fehér m.
 Tamasik József, Németvölgy u. p. Sirok, Heves m.
 Tancsik György, Sándorrét p., u. p. Parád, Heves m.
 Tanhoffer István, Oása, u. p. Szászcsór, Szeben m.
 Tarnai Miklós, Somogy-Uzsopa, u. p. Oláh-Apáti, Bihar m.
 Tarró Imre, Jánosháza, u. p. Győr Szt. Márton, Győr m.
 Tatár Illés, Zernest, Fogaras m.
 Tatarek Károly, Szarvaskő, u. p. Eger, Heves m.
 Tauber Libor, Incevölgy, u. p. Szkicó, Bars m.
 Tax János, Zálogos pusztá, u. p. Nagy-Salló, Bars m.
 Tegdes József, Betlér, Gömör m.
 Teiszter Antal, Banleászka, u. p. Stajerlak, Krassó Sz. m.
 Teleky Károly Sándor, Ponyászka, Krassó Sz. m.
 — Vilmos, Kőhalom, N. Küküllő m.
 Temesi János, Szt. Király, u. p. Vajdahunyad, Hunyad m.
 Tersánszky János, Borberek, u. p. Ó-Radna, Beszterce N. m.
 Teszárs Ferenc, Fényes, u. p. Teregova, Krassó Sz. m.
 — Győző, Nagy-Ölved, Esztergom m.
 — Vilmos, Pusztá-Vázsony, u. p. Bicske, Fejér m.
 Teutschländer Mihály, Hégen, N. Küküllő m.
 Thiesz Keresztély, Zajzon, Brassó m.
 Tifán Ignác, Varság, u. p. Oroszhegy, Udvarhely m.
 Tihanyi József Bedeg, Tolna m.
 Tislér Zsigmond, Lakosok p., u. p. Bakonybél, Veszprém m.
 Tófalvi István, Korond, Udvarhely m.
 Tokera János, Nagy-Köveres, Temes m.
 Tokodi Joachim, B. Berinke, u. p. N. Oroszi, Nógrád m.

- Tolnay Ferenc, Oszró, Baranya m.
 Tomcsányi Lajos, Apatin, Bács B. m.
 Tonhauser Antal, Bélabánya, Hont m.
 Tóth András, Osztroluka, Zólyom m.
 — András, Sárköz, u. p. Sárköz-Ujlak, Szatmár m.
 — Bálint, Semse, Abauj m.
 — Bálint, Szigetvár, Somogy m.
 — Ferenc, Bocskád, u. p. Vizvár, Somogy m.
 — Ferenc, Kemend, u. p. Ollár, Zala m.
 — István, Alsó-Hrábóc, Zemplén m.
 — István, Ropoly puszta, u. p. Szenna, Somogy m.
 — István, Zajzon, Brassó m.
 — Joachim, Facset, Krassó Szörény m.
 — József, Bakóca, u. p. Mindszent, Baranya m.
 — József, Dunabogdány, Pest m.
 — József, H. K. Szt. Miklós, u. p. Székelyhid, Bihar m.
 — József, Naszvad, Zala m.
 — Károly, Daróc, u. p. Ungvár, Ung m.
 — Károly, Ungvár, Ung m.
 — Lajos, Ujmajor, u. p. Varsány, Veszprém m.
 — Mihály, Szász-Tyukos, N. Küküllő m.
 Torma Vendel, Közép-Rigóc, u. p. Tarnóca, Somogy m.
 Tornoyos Ferenc, Pthrügy, Szabolcs m.
 Tőke László, F. Telek, u. p. Vajdahunyad, Hunyad m.
 Tömpe László, Pózva, u. p. Zala Szt. Iván, Zala m.
 — Mihály, Pózva, u. p. Zala-Egerszeg, Zala m.
 Tőreki Dániel, Kemenes Szt. Péter, Vas m.
 Török Zsigmond, Görgény Szt. Imre, Maros Torda m.
 Trabalka Antal, Turdosin, Árva m.
 Traub Károly, Hermán major, u. p. Nagy-Vázsony, Veszprém m.
 Traxler János, Osztrika, u. p. A. Szinevér, Máramaros m.
 Triff Efrem, Csála, u. p. Arad, Arad m.
 Tripon János, Kelmák, u. p. Konop Temes m.
 Trizna József, F. Bzova, u. p. Vámosfalva, Nógrád m.
 Trobert Ferenc, Urkut, u. p. Városlőd, Veszprém m.
 Troján György, Felső-Mecenzéf, Abauj m.
 Trucska József, Dobrest, Bihar m.
 Tupica László, Tarac-Kraszna, u. p. Dombó, Máramaros m.
 Turcsan Pál, Zsély, Nógrád m.
 Turi Lajos, Pozsony, (Vöröshid) Pozsony m.
 Turó István, Mocsolyás, u. p. Sály, Borsod m.
 Turóci Gábor, Keszölc, Esztergom m.
 Tuza István, Hámosfalva, u. p. Kuntapolca, Gömör m.
 Tüttő József, Zala-Erdőd, u. p. Jánosháza, Vas m.
 Tyápay Péter, Kollarovic, u. p. Nagy-Bittse, Trencsén m.
 Tyutyusán Mihály, Szatmár, Szatmár m.

Udvardy Ferenc, Görgény Szt. Imre, Maros Torda m.

- Ugi György, Mária-Radna, Arad m.
 Uhliar János, Kütte, u. p. Rima-Brézó, Gömör m.
 Uhliar Mihály, Tiszolc-Djel, u. p. Gömörvég, Gömör m.
 Ujlaky Lajos, Zala-Erdőd, u. p. Jánosháza, Vas m.
 Unger József, Nyitra-Kolos, Nyitra m.
 Ungurán Péter, Nagylak, Csanád m.
 Ur Zsigmond, Csererdő, u. p. Szatmárhegy, Szatmár m.
 Uray Ferenc, Pilis Szt. Lélek, u. p. Kesztlóc, Esztergom m.
 Urbán István, Leibic, Szepes m.
 — József, Dombó, Máramaros m.
 — Károly, Körösmező, Máramaros m.
 Urbancsek József, Kékkő, Nógrád m.
 Urhegyi Pál, Török-Koppány, Somogy m.
 Urzika János Bulzesd, u. p. Körösbánya, Hunyad m.
 Vadas László, Fenyőerdő, u. p. Károlyfalva, Temes m.
 Vadász Iván, Nyitra-Bajna, Nyitra m.
 — József, Valemare, u. p. Soborsin, Arad m.
 Vadkerti Menyhért Miava, Nyitra m.
 Vadl József, Pári, u. p. Tamási, Tolna m.
 Vági József, Élesd, Bihar m.
 Vajai János, Urbér puszta, u. p. Sümeg, Zala m.
 — József, Sümeg, Zala m.
 Valdl Román, Hosszurét, u. p. Sajó-Várkony Borsod m.
 Valentin Bálint, Lócse (major), Szepes m.
 — Géza, Kapi, Sáros m.
 — Károly, Vágott erdő, u. p. Cikollasziget, Pozsony m.
 Valint István, Veszprém, Veszprém m.
 Vallandt Frigyes, Görgény Szt. Imre, Maros-Torda m.
 — Gyula, Dobrest, Bihar m.
 Vámos Imre, Mezőhegyes, Csanád m.
 Vámosi József, Mozsgó, Somogy m.
 Váncsa Károly, Gelence, Háromszék m.
 — Mihály, Bukova, u. p. Várhely, Hunyad m.
 Váncse Tivadar, Karbunár, u. p. Budúrásza Bihar m.
 Vancsura Antal, Felső-Gemen, u. p. Ócsény, Tolna m.
 — János, Erősalj, u. p. Szeremle, Pest m.
 Vandra Ferenc, Lakács, u. p. Alsó-Récsény, Nyitra m.
 — Gáspár, Darázs, u. p. Nyitra, Nyitra m.
 — Mátyás, Zsérc, u. p. Ghymes, Nyitra m.
 Vankovics István, Sztropkó, Zemplén m.
 Vanky György, Beél, Bihar m.
 Vannay Antal, Tótvárad, Arad m.
 Vappel József, T. Paszika, u. p. Turja-Remete, Ung m.
 Váradí Jenő, Maros-Illye, Hunyad m.
 Varga Ferenc, Lankóc, u. p. Gyékényes, Somogy m.
 — Ferenc, Szt. Domján, u. p. Bükkösd, Baranya m.
 — Gábor, Matkó puszta, u. p. Kecskemét, Pest m.
 — Gábor, Nagy-Enyed, Alsó-Fehér m.

- Varga István, A. Hámor, u. p. Diósgyőr, Borsod m.
 — István, Hetvehely, u. p. Abaliget, Baranya m.
 — István, Kornis, u. p. Pivnica, Slavónia.
 — János, Peleske, u. p. Szent-Mihály, Zala m.
 — József, Csinderi-Bogát, Baranya m.
 — József, Felső-Tömös, Brassó m.
 — József, Gágy, u. p. Csurgó, Somogy m.
 — József, Kisiblye, u. p. Selmechánya Hont m..
 — József, Ó-Sebeshely, u. p. Szászváros, Hunyad m.
 — László, Szilágy-Nagyfalu, Szilágy m.
 — Mihály, Gyöngyös-Pata, Heves m.
 — V. Antal, Terecsény, u. p. Almamellék, Somogy m.
- Vargha Kálmán, Szászsebes, Szeben m.
- Varinszky Károly, F. Róna, u. p. Selmechánya, Hont m.
- Vas Kovács József, Bécse puszta, u. p. Noszlop, Vas m.
- Vasas Sándor, Felnémet, u. p. Eger, Heves m.
- Vaskovits Béla, Kis-Tapolcsány, Bars m.
- Vass József, Monostor-Apáti, Zala m.
 — László, Topánfalva, Torda-Aranyos m.
- Vaszil János, Beregszász, Bereg m.
 — Simon, Csonkás erdő, u. p. Szatmár, Szatmár m.
- Vászin, Tivadar, Tisza Szt. Miklós, Torontál m.
- Vatanszil János, Szt. Jánoshegy, u. p. Hortóbágyfalva Szeben m.
- Véber Gyula, Nagy-Bocskó, Máramaros m.
- Vecán Dömötör, G. Hodák, u. p. Görgény Szt. Imre, M. Torda m.
- Vecsei Lajos, Kis-Szeben, Sáros m.
- Vecserdi György, Hunyad-Dobra, Hunyad m.
- Vein János, Homoród, N. Küküllő m.
- Veinciller György, Nagy-Rőce, Gömör m.
- Veisz Dénes, Ravazd, u. p. Győr Szt. Márton, Győr m.
- Veisz József, Feketevág, u. p. Király-Lehota, Liptó m.
- Venk András, Szent-Miklós, Bereg m.
- Veres András, Hosszufalu, Brassó m.
 — Ferenc Petrosény, Hunyad m.
 — Károly, Balázsfalva, Alsó-Fehér m.
 — Károly, Kékes, Szolnok-Doboka m.
- Veres Tamás, F. Porumbák, u. p. Porumbák, Fogaras m.
- Vésza Tivadar, Zöldes, u. p. Gurahonc, Arad m.
- Veszelovszky István, Bélfenyér, u. p. Tenke, Bihar m.
- Vida Imre, Krivoj, u. p. Gyulavác, Slavónia.
 — József, Rezovác, u. p. Terezovác, Slavónia.
 — József, Zirc, Veszprém m.
- Vidákovics József, Lencs, u. p. Dusnok, Pest m.
- Vidis János, Káposztafalu, Szepes m.
- Viertl Jenő, Csicsó, u. p. Szt. Antalfa, Zala m.
 — József, Kisbár, u. p. Kisbár-Apáti, Somogy m.
 — Román, Csicsó u. p. Szt. Antalfa, Zala m.

- Vig János, Roskány, u. p. Hunyad-Dobra, Hunyad m.
 Vigyikán Péter, Iza, u. p. Huszt, Máramaros m.
 Vilde János, Bartos, u. p. Bartos-Lehota, Bars m.
 Vimmer János, Rahó, Máramaros m.
 Virág Antal, Bogács, Borsod m.
 — Géza, Brátka, Bihar m.
 — István Lázárfalva, u. p. Csik Szt. Márton, Csik m.
 — Lajos, A. Kalotsa, u. p. A. Színevér, Máramaros m.
 Virányi János, Vajda-Kamarás, u. p. Mocs, Kolozs m.
 Virlics Gyula, Litke, Nógrád m.
 Virth Ferenc, Rábagyarmat, u. p. Szt. Gotthárd, Vas m.
 — Gyula, Rábagyarmat, u. p. Szt. Gotthárd Vas m.
 Visky Antal, Beszterce, Beszterce Naszód m.
 — Ferenc, Romuli, u. p. Telcs, Beszterce N. m.
 Visnyei Mihály, Vádé puszta, u. p. Gamás, Somogy m.
 Vitos József, Kézdi-Vásárhely, Háromszék m.
 Vizauer Gyula, Ruzspolyána, Máramaros m.
 — Imre, Drinova, u. p. Facset, Krassó Sz. m.
 — Mihály, Bisztra, u. p. Szászcsór, Szeben m.
 Vizi Gyula, Temes-Rékas, Temes m.
 Vnuk István, Lukavica, u. p. Zsarnóca, Bars m.
 Vojnarovszky Ágoston, A. Hámor, u. p. Szandrik, Bars m.
 — János, Garam-Berzence, Zólyom m.
 Vojtek Pál, F. Gyarmat, u. p. Nagy-Zerind, Arad m.
 Volf Dániel, Felső-Géres, u. p. Bürkös, N. Küküllő m.
 — György, Baracs p., u. p. Tatár, Szt. György Pest m.
 — Rezső, Gyertyánliget, Máramaros m.
 Votsch Mihály, Kürpod, u. p. Ujegyház, Szeben m.
 Voždánszky János, Nagy-Bocskó, Máramaros m.
 Vörös József, Pilis-Maróth, Esztergom m.
 Vöröskőy János, Püspök-Hatvan, Pest m.
 Vrabete Pál, Bánya, u. p. Bozovics, Krassó Sz. m.
 Vrács Miklós, Zsinna, u. p. Pojana Szeben m.
 Vratarics Farkas, Bábony, u. p. Sajó-Ecseg, Borsod m.
 Vrbny Antal, Glogovác, Arad m.
 Vulkán Pál, Feketeváros, Sopron m.
 Vura Péter, Tenke, Bihar m.
- Záborszky Ferenc, Pilis Szt. Kereszt, u. p. Vörösvár, Pest m.
 Zachar János, Alsó-Esztergály, Nógrád m.
 Zacharovics János, K. Lonka, u. p. N. Bocskó Máramaros m.
 Záleszky János, Stomfa, Pozsony m.
 Zamodics József, Farkasfa, u. p. Szt. Gotthard, Vas m.
 Zárva Mihály, Vercserova, u. p. Körpa, Krassó Sz. m.
 Zatkalik János, D. Fugelka, u. p. Dubová, Pozsony m.
 Zatyko János, Dolina, u. p. Gács, Nógrád m.
 Zemba Ferenc, Kudsir, Hunyad m.

- Zemba Rezső, F. Vidra, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 Zende Miklós, F. Vidra, u. p. Topánfalva, Torda A. m.
 Zengraf József, Sistarovec, Temes m.
 Zerthoffer Károly, Locsmánd, Sopron m.
 Zettel József, Bethlen Szt. Miklós, u. p. N. Ekemező, K. Küküllő m.
 Ziegelhoffer Kálmán, Uj-Kér, Sopron m.
 Ziegler Gusztáv, Mőrul, Krassó Sz. m.
 Zimányi Károly, Vaskoh, Bihar m.
 Zingi József, Rozsnyó Gömör m.
 Zinn István, Körösmező, Máramaros m.
 Zirr János, Szász-Hermány, Brassó m.
 Zoltán József, Szász-Magyaros, Brassó m.
 — Sámuel, Brád, Hunyad m.
 Zontág Dániel, Nagy-Selyk, N. Küküllő m.
 Zöld István, Óviz, u. p. Svedlér, Szepes m.
 Zubcsek Lajos, Zlechó, Trencsén m.
 Zubics Sándor, P. Vejke, u. p. Nagy-Cenk, Sopron m.
 Zudor Jakab, Borberek, u. p. Alvinc, A. Fehér m.
 Zsebő Pál, Keselyüs, u. p. Öcsény, Tolna m.
 — Sándor, Keselyüs, u. p. Öcsény, Tolna m.
 — Sándor, Szegzárd, Tolna m.
 Zsegora Mihály, Urvölgy, u. p. N. Bocskó, Máramaros m.
 Zseltvay Mihály, Királymező, Máramaros m.
 Zsidai János, Zala-Egerszeg, Zala m.
 — Károly, Locsmánd, Sopron m.
 Zsidanics István, Cserta, u. p. Baja Szt. István, Pest m.
 Zsidó Mihály, Bárkány, u. p. Zágon, Háromszék m.
 Zsigmond Antal, Apatin, Bács B. m.
 — Antal, Naszód, Beszterce N. m.
 Zsigó Imre, Nyiresháza, Máramaros m.
 — Kálmán, Brusztura u. p. Királymező, Máramaros m.
 Zsiska József, Körösmező, Máramaros m.
 Zsoldos Lajos, Királykut, u. p. Kenyeri, Vas m.
 Zsolnai József, Oása, u. p. Szászcsór, Szeben m.
 Zsubori Albert, A. Pandur, u. p. Szeremle, Pest m.
 Zsurka Karácsony, Beél, Bihar m.
 Zsurzs János, Albák, u. p. Topánfalva, Torda A. m.





TUDJA ÖN

hogy 2 fillérnél csak valamicskével többet kell naponta rászánnia arra, hogy az

Erdészeti Ujság

előfizetője legyen?

Nyilván eddig még nem tudta, mert ha tudta volna, úgy már régen sietett volna beküldeni az előfizetési díjat, mely

egész évre	8	korona
fél	4	„
negyed	2	„

Az **Erdészeti Ujság** hazánkban az egyedüli lap, mely az erdészeti és vadászati altisztek érdekeinek önzetlen és hűséges szószólója.

Megjelenik hetenkint egyszer, minden vasárnap gazdag és változatos tartalommal.

Az erdészeti és vadászati altisztek szolgálati és életviszonyaira vonatkozó cikkeken kívül tartalmaz hasznos erdészeti és vadászati szakközleményeket, a háztartás keretébe eső hasznos tudnivalókat; érdekes és tanulságos apróbb közleményeket; ismerteti a hazai és külföldi nevezetesebb eseményeket és híreket; tárcarovata mulattató olvasmányokkal kedveskedik. Szerkesztői üzenetek rovatában a hozzá fordulóknak kétséges kérdésekben hasznos utbaigazítást ad. Közli az erdészeti és vadászati altiszti állásokra kiírt pályázatokat.

Ilyen gazdag, változatos és hasznos tartalma mellett nem lenne szabad ennek a lapnak egyetlen egy erdészeti vagy vadászati altiszt asztaláról sem hiányoznia.

Siessen tehát a postára s adja ott fel a postautalványt a következő cím alatt:

Erdészeti Ujság, kiadóhivatala
Szászsebes.

Erdészeti egyenruha szabók

Falkenflug és Társa

cs. és kir. katonai egyenruházati
és hadi felszerelési intézete

BUDAPEST

IV. Váci-utca 34.

Klotild palota

Telefon 25-31.

**Mindennemü erdészi és erdő-
őri egyenruhákat, sapkákat,
kalapokat, kardokat, a leg-
szebb kivitelben szállitunk.**

Külön elsőrendü polgári
szabóság.

SZÁMTAN

a m. kir. erdőőri szakiskolák, az erdőőri szakvizsgára
mágán uton készülők és erdőaltisztek részére.

Írta: **Béky Albert,**

m. kir. erdész,

a szászsebesi m. kir. erdőrendezéség vezetője.

Kapható: Az Országos Erdészeti Egyesületnél
(Budapest V., Alkotmány-utca 6.) **Ára:** 2.40 K
bérmentve 2.60 K.

Erdőőrök és vadászok részére
legjobb **vadász-fegyvereket** jutányos árban
szállít

Lakatos Károly,

Budapest II., Csalogány-u. 26

Árak: 60, 76, 80 és 96 kor.

Gavallér-puskák: **104, 110 és 130 kor.**

A fegyverek mind be vannak löve
s csak a teljesen megfelelők kerülnek eladásra.

TILALMI

és jelző táblákat, csinos és tartós kivitelben bármily mennyi-
ségben jutányos áron szállít

WINKLER GUSZTÁV

táblagyáros

Szászsebesen.

Szíveskedjék árjegyzéket kérni!

Erdőaltishti egyenruhák

köpenyek, zubbonyok, nadrágok, sapkák,
kalapok, nyakravalók, keztyük, valamint
fehérneműek, fegyverek és töltények

legjutányosabban

Blum Sándor

elsőrangu egyenruházati intézetében.

Udvari szállítója

a perzsa császárnak és orosz császári nagy-
herczegi udvari szállító.

Budapest

Váci utca 15.

Árjegyzéket ingyen küldök.

Részletfizetésre is szállítok minden árfel-
emelés nélkül.

Meg nem felelő tárgyak költségemen
visszaküldhetők.

EGVEDÜLI FERLACHI GYÁRTMÁNY

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Arany érem
Páris 1900.



46 Remekelés



OGRIS M.

fegyvergyár és (szabatos) puskaműves FERLACH (Karinthia)

szállit elsőrangu bármily rendszerű vadász- és céllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben, minden egyes darab fegyver jószágért, szervezetiért és pontos lövéséért kezéskedem. Különlegesség nagyon könnyű Drilling fegyverekben. Súlyuk 2-8—3 kg. Browning-féle automatikus serétes-ismétlőfegyver 225 korona gyári árban, Ezen fegyverek csak legjobb kivitelben és sűrű szórótekével hozatnak kivitelbe.

 **Levelezés magyar.** — **Levelezés magyar.** 

Nagy magyar fegyver- és vadászaticikk árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.



MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGIOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.



Alapítatott
1847.



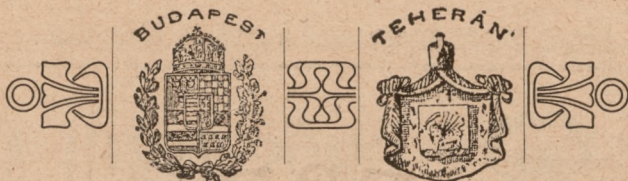
János
Fransweder
szab. chronométer- és műöres, gyártatója
a remontoir ingaóráinak
stb. stb.



ÓRÁK, EKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.





A nagym. földmivvelésügyi m. kir. ministerium
magas rendeletével az erdőigazgatóságoknak
ajánlva.

Erdőtisztek és erdőőrök

résziére

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari szállítók

Budapest,

Főüzlet IV., Váci utca 35.

akár teljes egyenruhákat, akár egyes darabokat,
valamint az egyenruházathoz tartozó egyes
részeket csakis valódi tartós minőségben,

Polgári ruhákat és fehérenműeket

legjobb kivitelben szállítanak.

Részletes képes árjegyzéket

kivánatra díjmentesen küldenek.

Kérjen képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.



Valódi ezüst remon-
toir **női óra**, belső
porvédő fedéllel, ti-
szta, diszés vésettel
9 kor. 50 fillér.

ERŐS GYULA

Nagyszeben,
Disznódi-utca 3. szám.

Mindennemű

órák, ékszerek, arany- és ezüst-
áruszerek, ezüstevőeszközök,
asztalfeltétek, templomi kel-
lékek, Erdélyország legnagyobb
raktára.



Látszerészi cikkek
nagyraktára

Szétküldés csakis
utánvétel mellett



Mindenféle vésések legjutányosabban számíttatnak.

**Olcsó és szabott árak,
jó és pontos kiszolgálás**



Régi vagy törött ezüst- és aranyemüeket,
régí ezüst- és arany-pénznemüeket, drága-
köveket, keleti gyöngyöket a legmaga-
sabb napi árban beváltom vagy fizetés-
képpen elfogodom.



KÖNYVNYOMDAI MUNKÁK

SZÉP ÉS MODERN KIÁLLÍTÁS

OLCSÓN ÉS GYORSAN

STEGMANN J. KÖNYVNYOMDA

☯ ☯ SZÁSZSEBES. ☯ ☯











